

MALAYSIA

**PENYATA RASMI PARLIMEN
DEWAN RAKYAT**

**PARLIMEN KEDUA BELAS
PENGKAL KEEMPAT
MESYUARAT KETIGA**

K A N D U N G A N

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

(Halaman 1)

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan 2012

Jawatankuasa-

Jadual-

Maksud B.31

(Halaman 18)

Maksud B.32

(Halaman 61)

Maksud B.41

(Halaman 105)

USUL-USUL:

Usul Anggaran Pembangunan 2012

Jawatankuasa-

Maksud P.31

(Halaman 18)

Maksud P.32

(Halaman 61)

Maksud P.41

(Halaman 105)

Waktu Mesyuarat dan Urusan Dibebaskan
Daripada Peraturan Mesyuarat

(Halaman 18)

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

1. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Tan Sri Datuk Seri Panglima Pandikar Amin Haji Mulia, P.S.M., S.P.D.K., S.U.M.W., P.G.D.K., J.S.M., J.P.
2. “ Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar, P.J.N., P.B.S. J.B.S., J.S.M. (Santubong) – PBB
3. “ Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Ronald Kiandee, A.S.D.K., P.G.D.K. (Beluran) – UMNO

MENTERI

1. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Kewangan, Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Abdul Razak, D.U.P.N., S.S.A.P., S.I.M.P., D.P.M.S., D.S.A.P., P.N.B.S., D.U.B.C.(T). (Pekan) – UMNO
2. “ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pelajaran, Tan Sri Dato' Haji Muhyiddin bin Mohd. Yassin, P.S.M., S.P.M.P., S.P.M.J., S.M.J., P.I.S., B.S.I. (Pagoh) – UMNO
3. Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tan Sri Dr. Koh Tsu Koon – *Senator*
4. “ Menteri Perusahaan Perladangan dan Komoditi, Tan Sri Bernard Giluk Dompok, P.S.M., S.P.D.K. (Penampang) – UPKO
5. “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Seri Mohamed Nazri Abdul Aziz, S.P.M.P., D.M.S.M., A.M.P., B.K.T. (Padang Rengas) – UMNO
6. “ Menteri Dalam Negeri, Dato' Seri Hishammuddin bin Tun Hussein, S.P.M.P., S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P., D.P.M.J. (Sembrong) – UMNO
7. “ Menteri Penerangan, Komunikasi dan Kebudayaan, Dato' Seri Utama Dr. Rais Yatim, S.J.M.K., S.S.A.P., S.P.N.S., D.S.N.S. (Jelebu) – UMNO
8. “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tan Sri Nor Mohamed bin Yakcop, (Tasik Gelugor) – UMNO
9. “ Menteri Tenaga, Teknologi Hijau dan Air, Dato' Sri Peter Chin Fah Kui, S.S.A.P., P.G.B.K., P.B.S., A.B.S. (Miri) – SUPP
10. “ Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah, Dato' Seri Haji Mohd. Shafie bin Haji Apdal, D.S.A.P., P.G.D.K., D.M.S.M. (Semporna) – UMNO
11. “ Menteri Pengajian Tinggi, Dato' Seri Mohamed Khaled bin Nordin, D.S.P.N., S.M.J., P.I.S. (Pasir Gudang) – UMNO
12. “ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Sri Mustapa bin Mohamed (Jeli) – UMNO
13. “ Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi, Datuk Seri Dr. Maximus Johnity Ongkili, A.S.D.K., J.P. (Kota Marudu) – PBS
14. “ Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar, Dato' Seri Douglas Uggah Embas (Betong) – PBB
15. “ Menteri Pelancongan, Dato' Sri Dr. Ng Yen Yen, D.I.M.P., D.S.A.P., D.P.M.K., D.P.M.P., P.J.K. (Raub) – MCA
16. “ Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani, Datuk Seri Noh bin Haji Omar, D.G.S.M., D.P.M.S., D.M.S.M., K.M.N., A.S.A., P.J.K., J.P. (Tanjong Karang) – UMNO
17. “ Menteri Pertahanan, Dato' Seri Dr. Ahmad Zahid bin Hamidi, D.M.S.M., S.S.A.P., P.P.T., P.J.K. (Bagan Datok) – UMNO
18. “ Menteri Kerja Raya, Datuk Seri Shaziman bin Abu Mansor, D.S.N.S., D.S.A.P., A.N.S., J.P., D.G.S.M (Tampin) – UMNO

19. Yang Berhormat Menteri Kesihatan, Dato' Seri Liow Tiong Lai, D.G.S.M., S.S.A.P., D.I.M.P., S.M.P., (Bentong) – MCA
20. “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' G. Palanivel – *Senator*
21. “ Menteri Belia dan Sukan, Dato' Sri Ahmad Shabery Cheek (Kemaman) – UMNO
22. “ Menteri Sumber Manusia, Datuk Seri Dr. S. Subramaniam, D.G.S.M (Segamat) – MIC
23. “ Menteri Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan, Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob, D.I.M.P., D.M.S.M., A.D.K. (Bera) – UMNO
24. “ Menteri Kewangan II, Dato' Seri Haji Ahmad Husni Mohamad Hanadzlah, P.P.T., A.M.P. (Tambun) – UMNO
25. “ Menteri Pengangkutan, Dato' Seri Kong Cho Ha (Lumut) – MCA
26. “ Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, Dato' Sri Shahrizat binti Abdul Jalil, S.S.A.P., D.G.P.N., D.I.M.P. – *Senator*
27. “ Menteri Luar Negeri, Dato' Sri Anifah bin Aman, S.S.A.P. (Kimanis) – UMNO
28. “ Menteri Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar, Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin, D.P.T.J. – *Senator*
29. “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Mejar Jeneral (B) Dato' Seri Jamil Khir Baharum, P.S.A.T., D.I.M.P., D.S.N.S., D.S.D.K., P.A.T., J.S.M., K.A.T., K.M.N., A.M.K., P.J.M. – *Senator*
30. “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Sri Idris Jala – *Senator*
30. “ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk Seri Chor Chee Heung, D.G.S.M. (Alor Setar) – MCA

TIMBALAN MENTERI

1. Yang Berhormat Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar, Tan Sri Datuk Seri Panglima Joseph Kurup (Pensiangan) – PBRS
2. “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Liew Vui Keong, P.G.D.K., A.D.K., J.P. (Sandakan) – LDP
3. “ Timbalan Menteri Pertahanan, Datuk Dr. Haji Abd. Latiff bin Ahmad (Mersing) – UMNO
4. “ Timbalan Menteri Penerangan, Komunikasi dan Kebudayaan I, Dato' Joseph Salang anak Gandum (Julau) – PRS
5. “ Timbalan Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah II, Datuk Joseph Entulu anak Belaun (Selangau) – PRS
6. “ Timbalan Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani I, Dato' Wira Mohd. Johari bin Baharum, S.I.M.P., D.S.D.K., D.M.S.M., D.I.M.P., D.S.M., A.M.K., B.K.M., P.J.K., J.P. (Kubang Pasu) – UMNO
7. “ Timbalan Menteri Dalam Negeri I, Datuk Wira Abu Seman bin Haji Yusop, D.C.S.M., D.M.S.M., K.M.N., B.K.T., J.P. (Masjid Tanah) – UMNO
8. “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Dr. Mashitah binti Ibrahim – *Senator*
9. “ Timbalan Menteri Kerja Raya, Dato' Yong Khoo Seng, D.S.P.N., K.M.N. (Stampin) – SUPP
10. “ Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan II, Datuk Hajah Rohani binti Abdul Karim (Batang Lupar) – PBB

11. Yang Berhormat Timbalan Menteri Tenaga, Teknologi Hijau dan Air, Dato' Noriah binti Kasnon, S.M.S., P.J.K., D.M.S.M. (Sungai Besar) – UMNO
12. “ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri II, Dato' Jacob Dungau Sagan, P.S.B.S., J.B.S., K.M.N., P.P.B., P.P.N. (Baram) – SPDP
13. “ Timbalan Menteri Pelajaran I, Datuk Dr. Wee Ka Siong, D.M.S.M. (Ayer Hitam) – MCA
14. “ Timbalan Menteri Pengangkutan II, Tuan Jelaing anak Mersat (Saratok) – SPDP
15. “ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi, Datuk Haji Fadillah bin Yusof, P.G.B.K., (Petra Jaya) – PBB
16. “ Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan I, Dato' Tan Lian Hoe, D.P.M.P. (Gerik) – GERAKAN
17. “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Devamany a/l S. Krishnasamy, S.M.P., P.P.T. (Cameron Highlands) – MIC
18. “ Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar, Datuk Saravanan a/l Murugan (Taph) – MIC
19. “ Timbalan Menteri Luar Negeri I, Tuan A. Kohilan Pillay a/l G. Appu – *Senator*
20. “ Timbalan Menteri Pengajian Tinggi I, Dr. Hou Kok Chung (Kluang) – MCA
21. “ Timbalan Menteri Perusahaan, Perladangan dan Komoditi I, Dato' Hamzah bin Zainudin, D.P.M.P., D.P.T.J., K.M.N., A.M.P., P.P.T., J.P. (Larut) – UMNO
22. “ Timbalan Menteri Pengajian Tinggi II, Dato' Saifuddin bin Abdullah, D.S.A.P., D.P.M.P., D.S.M. (Temerloh) – UMNO
23. “ Timbalan Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah I, Dato' Haji Hasan bin Malek, D.S.N.S., D.M.S.M., D.S.M., J.P., K.M.N., A.M.N., P.M.C., P.J.K., B.K.C., (Kuala Pilah) – UMNO
24. “ Timbalan Menteri Sumber Manusia, Dato' Maznah binti Mazlan – *Senator*
25. “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk Seri Panglima Haji Lajim bin Haji Ukin, P.G.D.K., S.P.D.K., J.M.N., J.P. (Beaufort) – UMNO
26. “ Timbalan Menteri Pengangkutan I, Datuk Abdul Rahim bin Bakri (Kudat) – UMNO
27. “ Timbalan Menteri Kewangan I, Datuk Dr. Awang Adek Hussin, D.M.S.M., D.J.M.K., S.I.M.P., D.P.M.K., D.C.S.M., J.S.M. – *Senator*
28. “ Timbalan Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, Datuk Heng Seai Kie, D.M.S.M. – *Senator*
29. “ Timbalan Menteri Kesihatan, Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin, P.G.D.K., A.D.K. (Papar) – UMNO
30. “ Timbalan Menteri Pelajaran II, Dr. Haji Mohd. Puad bin Zarkashi, P.I.S. (Batu Pahat) – UMNO
31. “ Timbalan Menteri Belia dan Sukan II, Dato' Razali bin Haji Ibrahim (Muar) – UMNO
32. “ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri I, Dato' Mukhriz bin Tun Dr. Mahathir (Jerlun) – UMNO
33. “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan, D.M.S.M. (Pontian) – UMNO
34. “ Timbalan Menteri Dalam Negeri II, Dato' Lee Chee Leong, D.P.M.P., A.M.P. (Kampar) – MCA

35. Yang Berhormat Timbalan Menteri Pelancongan, Dato' Dr. James Dawos Mamit, P.S.B.S., P.P.B., P.P.S., P.P.D. (Mambong) – PBB
36. “ Timbalan Menteri Kewangan II, Dato' Donald Lim Siang Chai – *Senator*
37. “ Timbalan Menteri Penerangan, Komunikasi dan Kebudayaan II, Datuk Maglin Dennis D'Cruz – *Senator*
38. “ Timbalan Menteri Belia dan Sukan I, Tuan Gan Ping Sieu – *Senator*
39. “ Timbalan Menteri Luar Negeri II, Datuk Richard Riot anak Jaem, P.J.N., J.B.S., K.M.N. (Serian) – SUPP
40. “ Timbalan Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani II, Datuk Chua Tee Yong, D.P.S.M. (Labis) – MCA

AHLI-AHLI (BN)

1. Yang Berhormat Datuk Aaron Ago anak Dagang (Kanowit) – PRS
2. “ Datuk Abd. Rahman Bakri, A.S.A. (Sabak Bernam) – UMNO
3. “ Dato' Abd. Rahman Dahlan, D.I.M.P., A.D.K. (Kota Belud) – UMNO
4. “ Datuk Seri Panglima Haji Abdul Ghapur Salleh (Kalabakan) – UMNO
5. “ Tun Abdullah bin Haji Ahmad Badawi, S.U.M.Z., D.K.1 (Johor), S.P.M.S., S.S.S.J., S.P.S.A., S.S.A.P., S.P.D.K., D.U.N.M., D.P., S.P.N.S., D.G.P.N., D.S.S.A., D.M.P.N., D.J.N., K.M.N., A.M.N. (Kepala Batas) – UMNO
6. “ Dato' Seri Dr. Abdullah Md. Zin, D.P.M.T. (Besut) – UMNO
7. “ Dato' Abdul Manan Ismail, D.I.M.P., P.K.C. (Paya Besar) – UMNO
8. “ Datuk Abdul Wahab Dolah (Igan) – PBB
9. “ Dato' Paduka Abu Bakar bin Taib, D.H.M.S., D.S.D.K., S.D.K., K.M.N., B.C.K., P.J.K., (Langkawi) – UMNO
10. “ Datuk Wira Haji Ahmad Hamzah, D.C.S.M., D.M.S.M., K.M.N., P.J.K. (Jasin) – UMNO
11. “ Tuan Haji Ahmad Lai Bujang, A.B.S. (Sibuti) – PBB
12. “ Datuk Alexander Nanta Linggi (Kapit) – PBB
13. “ Dato' Sri Azalina Dato' Othman Said, S.P.M.P. (Pengerang) – UMNO
14. “ Yang Berhormat Dato' Seri Haji Azmi Khalid, D.P.M.P., S.M.P., P.J.K. (Padang Besar) – UMNO
15. “ Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed, D.M.S.M., A.M.N., P.I.S. (Sekijang) – UMNO
16. “ Datuk Billy Abit Joo, K.M.N. (Hulu Rajang) – PRS
17. “ Datuk Bung Moktar bin Radin (Kinabatangan) – UMNO
18. “ Tuan Ding Kuong Hiing (Sarikei) – SUPP
19. “ Tan Sri Datuk Seri Dr. Fong Chan Onn, D.G.S.M., D.M.S.M. (Alor Gajah) – MCA
20. “ Datuk Halimah binti Mohd. Sadique, P.J.N., P.I.S. (Tenggara) – UMNO
21. “ Ir. Haji Hamim bin Samuri (Ledang) – UMNO
22. “ Tuan Haji Hasbi Haji Habibollah (Limbang) – PBB
23. “ Dato' Henry Sum Agong (Lawas) – PBB
24. “ Datuk Wira Ir. Haji Idris bin Haji Haron, D.M.S.M., D.S.M., D.C.S.M. (Tangga Batu) – UMNO

25. Yang Berhormat Dato' Ismail bin Abd. Muttalib, D.I.M.P., S.A.P., A.A.P., A.M.P., P.K.C. (Maran) – UMNO
26. “ Datuk Ismail Kasim, D.P.M.P., S.M.P., A.M.P. (Arau) – UMNO
27. “ Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said (Kuala Krau) – UMNO
28. “ Dato' Seri Dr. Jamaluddin Mohd. Jarjis, S.I.M.P., D.I.M.P., S.A.P. (Rompin) – UMNO
29. “ Tan Sri Datuk Seri Joseph Pairin Kitingan (Keningau) – PBS
30. “ Datuk Juslie Ajirol (Libaran) – UMNO
31. “ Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchanathan (Hulu Selangor) - MIC
32. “ Tuan Khairy Jamaluddin (Rembau) – UMNO
33. “ Tuan Liang Teck Meng (Simpang Renggam) – GERAKAN
34. “ Dato' Lilah bin Yasin, D.S.N.S. (Jempol) – UMNO
35. “ Datin Linda Tsen Thau Lin (Batu Sapi) – PBS
36. “ Datuk Dr. Marcus Mojigoh, P.G.D.K., J.S.M., A.D.K., B.S.K. (Putatan) – UPKO
37. “ Tuan Masir Kujat, P.P.B. (Sri Aman) – PRS
38. “ Tuan Matulidi Jusoh, P.P.N., P.J.K. (Dungun) – UMNO
39. “ Datuk Md. Sirat Abu, D.M.S.M., K.M.N., B.K.T., P.J.K., J.P. (Bukit Katil) – UMNO
40. “ Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz (Sri Gading) – UMNO
41. “ Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman, D.I.M.P., A.M.P. (Lipis) – UMNO
42. “ Dato' Mohd. Jidin Shafee, D.P.M.T., D.M.S.M., K.M.N., A.M.N. (Setiu) – UMNO
43. “ Datuk Mohd. Nasir Ibrahim Fikri, D.M.P.T. (Kuala Nerus) – UMNO
44. “ Tuan Haji Mohd. Nor Othman, A.M.N., P.J.C., P.J.K. (Hulu Terengganu) – UMNO
45. “ Tuan Mohd. Nizar Haji Zakaria, A.M.P. (Parit) – UMNO
46. “ Dato' Seri Mohd. Radzi Sheikh Ahmad (Kangar) – UMNO
47. “ Dato' Sri Ir. Mohd. Zin bin Mohamed, D.P.M.S., D.P.T.J., S.S.A.P., J.P. (Sepang) – UMNO
48. “ Dato' Sri Dr. Muhammad Leo Michael Toyad Abdullah, P.N.B.S., P.G.B.K., J.B.S. (Mukah) – PBB
49. “ Puan Hajah Nancy Shukri (Batang Sadong) – PBB
50. “ Datuk Hajah Norah Abd. Rahman (Tanjong Manis), P.J.N. – PBB
51. “ Dato' Noraini binti Ahmad (Parit Sulong) – UMNO
52. “ Datuk Nur Jazlan Mohamed (Pulai) – UMNO
53. “ Dato' Seri Ong Ka Chuan, S.P.M.P., D.P.M.P., P.M.P. (Tanjong Malim) – MCA
54. “ Tan Sri Dato' Seri Ong Ka Ting, P.M.N., S.P.M.P., D.P.M.S., D.P.M.P. (Kulai) – MCA
55. “ Dato' Sri Ong Tee Keat, P.J.N., S.M.S. (Pandan) – MCA
56. “ Tan Sri Rafidah Aziz, S.M.P.T., S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar) – UMNO
57. “ Datuk Raime Unggi (Tenom) – UMNO

58. Yang Berhormat Tuan Haji Salleh Kalbi, A.D.K., B.K.M., P.J.K. (Silam) – UMNO
59. “ Datuk Sapawi Ahmad Wasali (Sipitang) – UMNO
60. “ Datuk Seri Utama Shahrir bin Abdul Samad (Johor Bahru) – UMNO
61. “ Dato’ Shamsul Anuar Nasarah, D.P.M.P., S.M.S., P.P.N., P.P.T. (Lenggong) – UMNO
62. “ Datuk Siringan Gubat (Ranau) – UPKO
63. “ Dato’ Sri Sulaiman Abdul Rahman bin Abdul Taib (Kota Samarahan) – PBB
64. “ Tan Sri Datuk Seri Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar, P.M.N., S.P.M.K., S.P.M.J., D.P.P.N., D.G.S.M., S.P.D.K., D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Kota Tinggi) – UMNO
65. “ Dato’ Haji Tajuddin Abdul Rahman, D.P.M.P., D.M.S.M., K.M.N., A.M.P., J.P. (Pasir Salak) – UMNO
66. “ Puan Tan Ah Eng (Gelang Patah) – MCA
67. “ Tuan Teng Boon Soon (Tebrau) – MCA
68. “ Datuk Seri Tengku Adnan Tengku Mansor, S.S.A.P. (Putrajaya) – UMNO
69. “ Tan Sri Tengku Azlan ibni Sultan Abu Bakar, S.P.T.J., D.S.A.S. (Jerantut) – UMNO
70. “ Tengku Razaleigh Hamzah (Gua Musang) – UMNO
71. “ Dato’ Seri Tiong King Sing (Bintulu) – SPDP
72. “ Datuk Tiong Thai King, P.G.B.K. (Lanang) – SUPP
73. “ Datuk Dr. Tekhee @ Tiki anak Lafe, D.M.S.M. (Mas Gading) – SPDP
74. “ Datuk Wee Jeck Seng (Tanjong Piai) – MCA
75. “ Datuk Seri Panglima Wilfred Mojilip Bumburing, S.P.D.K., P.G.D.K., P.J.N., J.S.M., J.P. (Tuaran) – UPKO
76. “ Tuan William @ Nyallau anak Badak, P.B.B., P.P.S. (Lubok Antu) – PRS
77. “ Datuk Haji Yusof Haji Mahal, D.M.S.M. (Labuan) – UMNO
78. “ Dato’ Sri Haji Zulhasnan bin Rafique, D.I.M.P., A.M.N., (Setiawangsa) – UMNO

AHLI-AHLI (PKR)

1. Yang Berhormat Tuan Haji Ab. Aziz Ab. Kadir (Keteroh)
2. “ Tan Sri Dato’ Seri Abdul Khalid bin Ibrahim, D.P.M.S., D.S.A.P., P.S.M. (Bandar Tun Razak)
3. “ Tuan Abdullah Sani Abdul Hamid (Kuala Langat)
4. “ Tuan Ahmad Kasim (Kuala Kedah)
5. “ Tuan Amran bin Ab. Ghani (Tanah Merah)
6. “ Dato’ Seri Anwar Ibrahim (Permatang Pauh)
7. “ Tuan Azan Ismail (Indera Mahkota)
8. “ Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua (Batu)
9. “ Puan Fuziah Salleh (Kuantan)
10. “ Tuan Gwo Burne Loh (Kelana Jaya)
11. “ Tuan Hee Loy Sian (Petaling Jaya Selatan)

12. Yang Berhormat Dato' Johari Abdul, D.S.D.K., (Sungai Petani)
13. " Dato' Kamarul Baharin Abbas, D.S.S.A. (Telok Kemang)
14. " Dr. Lee Boon Chye (Gopeng)
15. " Tuan Mohamed Azmin Ali (Gombak)
16. " Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff (Balik Pulau)
17. " Puan Nurul Izzah Anwar (Lembah Pantai)
18. " Dato' Rashid Din, S.M.K., D.I.M.P. (Merbok)
19. " Tuan R. Sivarasa (Subang)
20. " Tuan Saifuddin Nasution Ismail (Machang)
21. " Tuan S. Manickavasagam (Kapar)
22. " Tuan William Leong Jee Keen (Selayang)
23. " Puan Hajah Zuraida Kamaruddin (Ampang)

AHLI-AHLI (DAP)

1. Yang Berhormat Tuan Charles Anthony Santiago (Klang)
2. " Tuan Chong Chieng Jen (Bandar Kuching)
3. " Puan Chong Eng (Bukit Mertajam)
4. " Tuan Chow Kon Yeow (Tanjong)
5. " Tuan Er Teck Hwa (Bakri)
6. " Tuan Fong Kui Lun (Bukit Bintang)
7. " Puan Fong Po Kuan (Batu Gajah)
8. " Tuan Gobind Singh Deo (Puchong)
9. " Tuan Hiew King Cheu (Kota Kinabalu)
10. " Tuan Jeff Ooi Chuan Aun (Jelutong)
11. " Tuan John Fernandez (Seremban)
12. " Tuan Liew Chin Tong (Bukit Bendera)
13. " Tuan Lim Guan Eng (Bagan)
14. " Tuan Lim Kit Siang (Ipoh Timur)
15. " Tuan Lim Lip Eng (Segambut)
16. " Tuan Loke Siew Fook (Rasah)
17. " Tuan M. Kulasegaran (Ipoh Barat)
18. " Tuan M. Manogaran (Telok Intan)
19. " Tuan Nga Kor Ming (Taiping)
20. " Dato' Ngeh Koo Ham (Beruas)
21. " Prof. Dr. P. Ramasamy (Batu Kawan)
22. " Tuan Tony Pua Kiam Wee (Petaling Jaya Utara)
23. " Tuan Karpal Singh (Bukit Gelugor)
24. " Tuan Sim Tong Him (Kota Melaka)
25. " Tuan Tan Kok Wai (Cheras)
26. " Dr. Tan Seng Giaw (Kemping)

27. Yang Berhormat Puan Teo Nie Ching (Serdang)
28. “ Puan Teresa Kok Suh Sim (Seputeh)
29. “ Tuan Wong Ho Leng (Sibu)

AHLI-AHLI (PAS)

1. Yang Berhormat Dato' Seri Haji Abdul Hadi Awang (Marang)
2. “ Dato' Ab. Halim bin Ab. Rahman, D.P.M.K. (Pengkalan Chepa)
3. “ Tuan Che Uda bin Che Nik, B.C.K., A.M.N. (Sik)
4. “ Dr. Che Rosli Che Mat (Hulu Langat)
5. “ Dr. Dzulkefly Ahmad (Kuala Selangor)
6. “ Dato' Kamaruddin Jaffar, B.C.M., D.S.N.S. (Tumpat)
7. “ Tuan Khalid Abd. Samad (Shah Alam)
8. “ Dato' Mahfuz bin Haji Omar, D.S.D.K., (Pokok Sena)
9. “ Dato' Seri Ir. Mohammad Nizar bin Jamaluddin (Bukit Gantang)
10. “ Tuan Haji Mohd. Abdul Wahid bin Endut (Kuala Terengganu)
11. “ Tuan Mohd. Firdaus bin Jaafar (Jerai)
12. “ Dr. Mohd. Hatta Md. Ramli (Kuala Krai)
13. “ Dato' Dr. Mohd. Hayati bin Othman (Pendang)
14. “ Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria (Padang Terap)
15. “ Tuan Muhammad bin Husin (Pasir Puteh)
16. “ Dr. Mujahid Yusof Rawa (Parit Buntar)
17. “ Tuan Haji Nasharuddin Mat Isa (Bachok)
18. “ Tuan Salahuddin Haji Ayub (Kubang Kerian)
19. “ Dr. Hajah Siti Mariah binti Mahmud (Kota Raja)
20. “ Puan Siti Zailah Mohd. Yusoff (Rantau Panjang)
21. “ Dato' Haji Taib Azamuddin Md. Taib, J.B.S., A.M.N. (Baling)
22. “ Dato' Haji Wan Abd. Rahim Wan Abdullah, D.J.M.K. (Kota Bharu)

AHLI (PSM)

1. Yang Berhormat Dr. M. Jeyakumar Devaraj (Sungai Siput)

AHLI (Bebas)

1. Yang Berhormat Datuk Chua Soon Bui, P.G.D.K. (Tawau) – SAPP
2. “ Datuk Eric E. Majimbun, P.G.D.K. (Sepanggar) – SAPP
3. “ Dato' Ibrahim Ali, D.J.M.K., D.P.M.S., D.M.S.M. (Pasir Mas)
4. “ Tuan Mohsin Fadzil Samsuri (Bagan Serai)
5. “ Tuan Tan Tee Beng (Nibong Tebal)
6. “ Tuan Wee Choo Keong, S.M.K. (Wangsa Maju)
7. “ Dato' Seri Zahrain Mohamed Hashim, D.S.P.N., P.J.K. (Bayan Baru)
8. “ Dato' Zulkifli bin Noordin (Kulim Bandar Baharu)
9. “ Tuan N. Gobalakrishnan (Padang Serai)

Kosong

1. Tiada (Titiwangsa)

DEWAN RAKYAT

Ketua Pentadbir Parlimen

Dato' Ngah Senik

Setiausaha Dewan Rakyat

Datuk Roosme binti Hamzah

Setiausaha Bahagian (Pengurusan Dewan)

Encik Che Seman bin Pachik

PETUGAS-PETUGAS PENYATA RASMI (*HANSARD*)

Azhari bin Hamzah

Monarita binti Mohd Hassan

Rosna binti Bujairomi

Hajah Supiah binti Dewak

Nurziana binti Ismail

Suriyani binti Mohd. Noh

Aisyah binti Razki

Yoogeswari a/p Muniandy

Nor Liyana binti Ahmad

Zatul Hijanah binti Yahya

Sharifah Nor Asilah binti Syed Basir

Nik Nor Ashikin binti Nik Hassan

Hafilah binti Hamid

Siti Norhazarina binti Ali

Mohd. Shahrul Hafiz bin Yahaya

Mulyati binti Kamarudin

Nor Faraliza binti Murad @ Nordin Alli

Nor Hamizah binti Haji Hassan

Azmir bin Mohd Salleh

Nur Nazihah binti Mohd. Nazir

Noraidah binti Manaf

Mohd. Fairus bin Mohd. Padzil

Mohd. Zaidi bin Mahmood

Mohd. Izwan bin Mohd. Esa

Nor Kamsiah binti Asmad

Siti Zubaidah binti Karim

Aifarina binti Azaman

Noorfazilah binti Talib

Farah Asyraf binti Khairul Anuar

Julia binti Mohd. Johari

Ainuddin bin Ahmad Tajuddin

Syahila binti Ab Mohd Khalid

Siti Norlina binti Ahmad

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Selasa, 15 November 2011

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

*[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Mesyuarat**]*

Datuk Dr. Marcus Mojigoh [Putatan]: Tuan Yang di-Pertua, peraturan mesyuarat.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat.

Datuk Dr. Marcus Mojigoh [Putatan]: Komputer ini belum boleh tekan lagi. Ganti apa ini? Kedua Tuan Yang di-Pertua, ini mengelat Tuan Yang di-Pertua. Soalan saya nombor empat, tiba-tiba tidak dinyatakan dengan izin.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, semua Ahli Yang Berhormat sedia maklum bahawa peraturan mesyuarat sebelum kita bermesyuarat daripada dahulu saya tidak benarkan kerana peraturan mesyuarat mengatakan bahawa kalau ada kepincangan dalam mesyuarat itu, baru kita timbulkan. Itu bukan peraturan mesyuarat Yang Berhormat, cuma penjelasan. Jadi, satu lagi yang sering kali dibangkitkan janganlah persoalan soalan-soalan itu kedudukannya di mana? Satukah, duakah, tigakah. Tidak apalah, Parlimen yang mengatur. Jadi, Ahli Yang Berhormat ada juga kadang-kadang apabila kita letak Ahli Yang Berhormat punya nama di satu, dua dalam sepuluh itu, ada Ahli-ahli Yang Berhormat tidak datang.

Datuk Dr. Marcus Mojigoh [Putatan]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Yang di-Pertua: Sila. Kalau Ahli Yang Berhormat *provoke* saya pada awal pagi lagi, Ahli Yang Berhormat juga yang kena. Percayalah.

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

1. **Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]** minta Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi menyatakan, apakah kemajuan dan penemuan daripada Program Jejak Inovasi dan juga TAPMosti @ Komuniti di negara ini dan bagaimana bantuan TAPMosti @ komuniti boleh dikembangkan lagi dalam usaha untuk terus membimbing komuniti desa dan pedalaman terlibat secara terus dengan kementerian dalam merintis sains dan teknologi di kalangan mereka.

Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi [Datuk Haji Fadillah bin Yusof]: *Walaikumussalam warahmatullaahi wabarakaatuh.* Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya sebab soalan ini merangkumi dua soalan. Pertama berkaitan dengan jejak inovasi dan kedua berkaitan dengan TAPMosti @ Komuniti.

Berkaitan dengan jejak inovasi telah pun saya jawab pada 10 November yang lepas iaitu pada hari Khamis dan saya tidak berhasrat untuk mengulang jawapan tersebut.

Tuan Yang di-Pertua: Sila.

Datuk Haji Fadillah bin Yusof: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Jadi saya akan menumpukan jawapan pada hari ini berkaitan dengan TAPMosti. Program TAPMosti @ Komuniti iaitu Technology Application Program MOSTI untuk komuniti telah diluluskan pelaksanaannya oleh Jemaah Menteri pada 22 Jun 2009 dan dilancarkan secara rasmi pada 24 Jun 2009.

Ia bertujuan membantu kumpulan sasar yang terdiri daripada pelbagai lapisan masyarakat terutamanya di kawasan luar bandar. Ia merupakan penambahbaikan yang dibuat terhadap projek tanggungjawab sosial komuniti atau pun CSR di bawah Scheme Community Innovation Fund atau pun singkatannya CIF.

Di bawah Program CSR sebanyak 14 projek perintis telah dilaksanakan yang berpotensi untuk memberi manfaat kepada masyarakat. Manakala, di bawah Program TAPMosti @ Komuniti sebanyak 24 teknologi disenarai pendek untuk dilaksanakan.

Program ini bertujuan untuk membantu golongan sasar untuk menjana pendapatan dan meningkatkan kualiti dan taraf hidup melalui aplikasi teknologi yang dibangunkan atau pun digunakan oleh MOSTI. Sehubungan itu, pengetahuan dan kepakaran masyarakat luar bandar turut digunakan dan dibantu oleh kecanggihan teknologi untuk memberi nilai tambah dan menonjolkan elemen inovasi.

Program TAPMosti @ Komuniti peringkat pertama pelaksanaan iaitu 2009 dan juga 2010 telah menunjukkan kejayaan dalam meningkatkan taraf kehidupan masyarakat akar umbi, meningkatkan pendapatan serta memberi kesedaran mengenai sains, teknologi dan inovasi kepada penduduk terutamanya masyarakat di luar bandar dan kawasan pedalaman. Peruntukan yang telah diluluskan bagi pelaksanaan tahun 2009 dan 2010 adalah sebanyak RM20.33 juta. Hasil daripada pelaksanaan program ini seramai lebih 16,000 orang dan 203 komuniti.

Komuniti di sini bermaksud badan-badan seperti JKKK, persatuan mahupun koperasi dapat menikmati faedah daripada projek yang telah dilaksanakan dan ianya merangkumi 184 kawasan di seluruh Malaysia. Pada tahun berikutnya Program TAPMosti @ Komuniti akan meneruskan jaringan kerjasama yang sedia ada dengan kementerian, jabatan, agensi yang berkaitan seperti Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani, Kementerian Belia dan Sukan, Jabatan Perikanan, Perbadanan Kemajuan Kraf Tangan Malaysia, Suruhanjaya Koperasi Malaysia, Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia dan beberapa agensi yang akan dikenal pasti.

Dengan cara ini, kesinambungan pelaksanaan projek-projek yang telah dibiayai ini dapat dipastikan dan masyarakat setempat akan mendapat faedah yang berterusan. Di samping itu, MOSTI juga akan meneliti teknologi yang telah diperkenalkan dan mengenal pasti teknologi baru untuk memastikan ia sentiasa relevan dengan keadaan semasa. Teknologi yang dikenal pasti kelak bukan sahaja memberi fokus kepada teknologi yang tinggi tetapi mesti turut mampu memberi manfaat kepada kumpulan sasaran. Terima kasih.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua tetapi sebelum itu, sebelum soalan tambahan Tuan Yang di-Pertua izinkan saya untuk mengucapkan selamat datang kepada rombongan daripada Parti UPKO bahagian Putatan... [Tepuk] Dan juga kawasan Parlimen Parit Buntar yang ada di keliling kita ini dan juga daripada kawasan Parlimen Padang Terap, selamat datang.

Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan saya ialah setelah mendengar jawapan daripada Yang Berhormat Menteri tadi saya ingin bertanya tentang pertama, bagaimana kejayaan pengaplikasian teknologi yang dijalankan itu dapat diukur kejayaannya. Yang paling penting bagaimana kementerian atau pun kerajaan khususnya MOSTI boleh melanjutkan lagi atau melebar luaskan lagi pengaplikasian teknologi khususnya di kawasan atau pun di kalangan masyarakat luar bandar, desa termasuklah perkampungan Orang Asli dalam usaha untuk meningkatkan lagi pendapatan daripada produk yang mereka sedang usahakan. Misalnya kalau mereka sedang membuat makanan ringan. Bagaimana teknologi itu boleh ditingkatkan? Bagaimana makanan itu boleh ditingkatkan daripada pengaplikasian teknologi tersebut? Sekian, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

■1010

Datuk Haji Fadillah bin Yusof: Terima kasih Yang Berhormat Ledang di atas minat yang amat mendalam dalam kita membantu masyarakat terutamanya dalam bidang sains teknologi dan inovasi ini. Untuk makluman Yang Berhormat setakat ini kita sedang melakukan audit dalaman dan juga dibantu dengan audit luar untuk kita mengkaji keberkesanan program yang telah kita laksanakan.

Di antara proses yang kita lihat sekarang ini ialah dari segi *financial*, dari segi kewangannya, dari segi proses dan *procedure*. Kedua, dari segi pengurusan ataupun pentadbiran. Setakat mana keberkesanan projek-projek yang telah dilaksanakan dari segi keberkesanan pelaksanaan projek tersebut sama ada di peringkat agensi yang melaksanakan dan juga di peringkat komoditi yang menerima.

Yang ketiga ialah bagaimana kita dapat menambah baik program yang sedia ada. Ketiga, kita hendak melihat *cost effectiveness* ataupun *cost impact* nya daripada perbelanjaan yang kita sokong. Apakah manfaat-manfaat yang telah memberi impak ataupun kesan kepada komoditi dan akhirnya untuk kita melihat bagaimana penambahbaikan yang boleh dilakukan. Sebab memang ada dalam kita melaksanakan program ini, ada kekangan dari segi komitmen daripada peringkat komuniti itu sendiri. Dari segi *leadership* nya ataupun kepimpinannya sebab kita hendak melihatkan *sustainability* projek ini. Contohnya, projek pertanian fertigasi yang kita lakukan, penanaman cili dan juga *herbal*, misai kucing misalnya. Bagaimana kita hendak meneruskan?

Memang ia memberi manfaat pendapatan tambahan kepada mereka di antara RM1,500 ke RM3,000 sebulan untuk komuniti tersebut. Misalnya *decarbonizer* iaitu peralatan untuk dipasangkan di setiap kapal di Dungun. Projek rintis kita lakukan dapat menjimatkan penggunaan diesel sebanyak 30 peratus tetapi ianya harus dilakukan secara berterusan. Di mana selepas 18 bulan projek ini tamat nanti kita kena lihat kesannya, sama ada, ada atau tidak kesan pada enjin dan sebagainya. Kalau baik dan dapat memberi kesan yang baik, barulah kita meneruskan projek ini untuk diperkenalkan kepada kementerian lain supaya ia dapat dilaksanakan secara berterusan. Terima kasih.

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ambil kesempatan untuk mengalu-alukan ketibaan panglima-panglima muda daripada Padang Terap. Tepuklah sedikit... [Tepuk]

Tuan Yang di-Pertua, soalan saya berkaitan dengan MOSTI ini, saya ucap tahniah lah atas program yang cukup baik. Di kawasan di Padang Terap ini Yang Berhormat Timbalan Menteri, kebanyakannya adalah petani, penoreh getah, penternak. Bagaimanakah golongan-golongan ini boleh memanfaatkan teknologi ini dan bagaimanakah pihak kementerian melihat program ini boleh dilanjutkan di kawasan-kawasan seumpama Padang Terap ada FELDA, FELCRA, KADA dan semua agensi-agensi ini melibatkan kebanyakannya adalah merupakan orang-orang kampung.

Jadi, bagaimanakah pihak kementerian boleh memberikan perhatian dan juga mengangkat program ini supaya boleh dimanfaatkan oleh rakyat di kawasan seperti di kawasan saya. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Haji Fadillah bin Yusof: Terima kasih Yang Berhormat Padang Terap. Sepertimana yang saya katakan tadi memang program ini kita berhasrat untuk meneruskan cuma setakat ini syiling peruntukan belum dapat diluluskan oleh EPU. Kita sedang merayu kepada EPU supaya dapat memberikan peruntukan untuk kita meneruskan projek ini.

Dari segi sokongan yang boleh kita bantu, sebagaimana yang saya katakan tadi. Kita ada program, apa yang dikatakan konsep pendekatan kita daripada *waste to wealth*, dengan izin. Daripada bahan buangan kita terjemahkan menjadi pendapatan ataupun sumber kekayaan pada masyarakat setempat. Kalau mereka yang terlibat dalam bidang pertanian misalnya, di Kedah ramai yang terlibat dalam bidang padi, penanaman padi. Lebihan padi itu iaitu padi *husk* mahupun dia punya batang-batang, daun-daun padi itu yang tidak diguna sebenarnya boleh di terjemahkan ataupun boleh diproses untuk menjadi bahan baja ataupun bahan makanan haiwan.

Malahan sekarang boleh *diconvertkan* untuk dijadikan sumber *biomass*. Ini kalau kita dapat tumpukan, bagaimana dapat menggalakkan masyarakat kita terlibat dalam proses-proses ini maka *insya-Allah*, saya kira banyak yang boleh dilakukan. Kalau mereka terlibat dalam kelapa sawit misalnya, bagaimana bahan-bahan buangan kelapa sawit itu boleh digunakan untuk ditukarkan menjadi makanan haiwan dan juga untuk digunakan sumber baja dan juga sumber *biomass*. Itu yang kita lakukan dalam senarai projek ini memang 24 projek yang kita bagikan kepada masyarakat kita bagaimana mereka boleh dibekalkan dengan kemudahan tersebut termasuk dari segi *mechanization* dan juga dengan kepakaran kita yang akan melatih petani-petani untuk menukarkan bahan-bahan buangan kepada sumber kekayaan. Terima kasih.

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Saya cadangkan ada pusat pengumpulan Timbalan Menteri, ya.

2. Dato' Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa] minta Menteri Kesihatan menyatakan, penyelesaian pihak kementerian bagi menangani gejala pembunuhan secara kejam yang berlaku dalam negara. Antara faktor yang boleh dikenal pasti ialah ia mempunyai kaitan dengan kesihatan mental (*mental health*) anggota masyarakat. Apakah kementerian mempunyai rancangan mental untuk diperkenalkan kepada anggota masyarakat yang dikenal pasti sebagai berisiko tinggi.

Timbalan Menteri Kesihatan [Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Pengkalan Chepa di atas soalan yang dikemukakan. Tuan Yang di-Pertua, gejala pembunuhan secara kejam yang berlaku di dalam negara boleh dipengaruhi oleh pelbagai faktor. Oleh itu kita tidak boleh hanya mengaitkan gejala yang berlaku dengan kesihatan mental semata-mata. Kementerian ingin menegaskan bahawa tidak semua kes dikenal pasti berpenyakit mental berkait dengan keganasan. Kajian-kajian yang pernah dilaksanakan di New Zealand, Amerika dan Scandinavian mendapati bahawa keganasan di kalangan masyarakat yang melibatkan pesakit mental adalah mereka yang juga menyalahgunakan *substance* terutamanya alkohol yang tidak pernah mendapat rawatan hospital atau *facility* kesihatan.

Individu yang mempunyai kedua keadaan yang dinyatakan di atas mempunyai risiko melakukan keganasan sebanyak lapan sehingga 18 kali berbanding mereka yang tiada keadaan tersebut. Bagi pesakit mental yang telah stabil dan *discharged* daripada hospital mereka mempunyai risiko yang amat rendah untuk melakukan keganasan termasuklah pembunuhan kejam.

Tuan Yang di-Pertua, penyelesaian kepada gejala pembunuhan kejam dalam masyarakat adalah tanggung jawab bersama pelbagai kementerian. Kementerian kesihatan telah pun melaksanakan pelbagai aktiviti kesihatan mental kepada anggota masyarakat termasuk mereka yang berisiko tinggi seperti berikut:

- (i) mewujudkan program kesihatan mental komuniti bagi merancang dan melaksanakan aktiviti promosi kesihatan mental, pengesanan awal pesakit mental, rawatan serta pemulihan psikososial;
- (ii) saringan kesihatan mental dan saringan untuk status alkohol serta penyalahgunaan *substance* di klinik-klinik kesihatan bagi mengenal pasti mereka yang berisiko tinggi;
- (iii) kementerian melaksanakan kursus-kursus kemahiran daya tindak menangani *stress* kehidupan kepada anggota masyarakat memandangkan *stress* berpanjangan boleh menyebabkan individu mendapat masalah mental seperti kemurungan dan masalah tingkah-laku seperti penyalahgunaan *substance* dan alkohol; dan
- (iv) kementerian juga menyediakan perkhidmatan psikiatri bagi merawat individu yang dikenal pasti berpenyakit mental melalui empat institusi mental dan 42 buah hospital kerajaan di seluruh negara.

Masyarakat hendaklah peka dan mengambil berat terhadap kesihatan mental ahli-ahli keluarga mereka. Bagi individu yang disyaki mengalami penyakit mental, adalah menjadi tanggungjawab ahli keluarga membawa mereka mendapatkan rawatan *facility* di kesihatan dengan segera. Bagi mereka yang telah dikenal pasti mempunyai penyakit mental, ahli keluarga perlu memastikan mereka patuh ataupun *compliance* dengan izin mengambil ubat supaya tidak berulang, *relapse* dengan izin kerana ini boleh menyebabkan kemudaratan kepada diri mereka sendiri ataupun orang di sekeliling mereka. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

■1020

Dato' Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Soalan tambahan Tuan Yang di-Pertua. Mengikut laporan Dr. Norasyikin yang bertanggungjawab dalam bahagian kawalan penyakit Kementerian Kesihatan iaitu laporannya pada 14 November 2011. Sebanyak 11.3 peratus berpenyakit mental bersamaan dengan 3.3 juta berpotensi menjadi gila. Di kalangan dewasa 11 peratus dan di kalangan remaja dan kanak-kanak 20 peratus. Jadi soalan tambahan saya Tuan Yang di-Pertua, adakah perancangan yang diberitahu sekejap tadi benar-benar boleh mengawal dari segi pencegahan itu daripada mengubati? Kalau sudah jadi gila hendak ubat itu susah.

Di kalangan penjawat awam juga berapa ramai yang mempunyai sebagaimana Yang Berhormat kata tadi mempunyai *discharge* ada sedikit gila di kalangan penjawat awam semua sekaligus yang 700,000 lebih - 1.5 juta. Terima kasih.

Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin: Terima kasih kepada Yang Berhormat Pengkalan Chepa di atas soalan yang dikemukakan. Pada ketika ini kita tidak mempunyai data mengenai penjawat awam yang mempunyai..., kita tidak ada data spesifik Yang Berhormat. Data yang kita ada adalah di hospital-hospital kerajaan yang secara tidak langsung kita mempunyai spesifikasi *admission* dari segi kemasukan pesakit-pesakit ini di hospital-hospital kerajaan. Untuk pengetahuan Yang Berhormat pada tahun lepas seramai 24,813 yang telah dimasukkan di hospital yang berkait rapat dengan penyakit mental ini.

Untuk menjawab kepada persoalan Yang Berhormat, apa yang penting yang kita tekankan apabila kita berhadapan dengan masalah yang berkaitan dengan penyakit mental ada tanggungjawab untuk mempromosikan. Mempromosikan kesihatan mental dan juga mencegah permasalahan penyakit mental ini tidak boleh diletakkan di bahu hanya pada satu pihak sahaja. Masyarakat sebenarnya perlu mengambil peranan, mengambil bahagian untuk melaksanakan bukan sahaja promosi kesihatan mental. Akan tetapi juga aktiviti-aktiviti kemasyarakatan yang boleh membantu ataupun memperkasakan masyarakat itu dengan kemahiran daya tindak menghadapi cabaran hidup seharian.

Kita berhadapan dengan fenomena Yang Berhormat di mana melalui peningkatan kesedaran awam tentang kepentingan penjagaan kesihatan mental kepekaan masyarakat sekeliling itu amat penting. Untuk memastikan bahawa kita mengenal pasti tanda-tanda awal masalah kesihatan mental. Apa yang paling penting adalah untuk memastikan mereka yang berpotensi ini mendapat rawatan awal. Bagi mencegah masalah penyakit mental lebih teruk dan bagi mencegah masalah yang lebih serius seperti contoh perkara-perkara yang kita tidak ingini pembunuhan dan sebagainya.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat juga, faktor-faktor yang menyumbang kepada masalah mental adalah antara lain mengenai faktor sejarah hidup, faktor sosioekonomi dan yang paling utama adalah penyalahgunaan *substance*, dadah dan alkohol. Apa yang paling utama Yang Berhormat ialah pesakit atau keluarga pesakit perlu mengetahui bahawa dengan tidak mengambil ubat ataupun tidak *compliance* kepada ubat juga boleh menyebabkan pesakit mempunyai penyakit mental *relapse*. Inilah perkara yang sebenarnya yang perlu dielakkan dan faktor-faktor yang saya sebutkan tadi Yang Berhormat. Faktor ekonomi, peristiwa hidup dan sebagainya boleh menyebabkan *stress* dan sekiranya *stress* ini tidak ditangani ianya akan membawa kepada masalah kesihatan mental.

Tidak semestinya masalah kesihatan mental ini boleh menjejaskan kewarasan tetapi ia boleh menyebabkan masalah emosi dan juga mengganggu rutin seharian. Jadi perkara-perkara ini Yang Berhormat memang menjadi perhatian Kementerian Kesihatan. Di samping apa yang saya sebutkan tadi saya ingin mengulangi dan juga ingin memaklumkan Dewan yang mulia ini mengenai pemerikasaan komuniti. Sebenarnya kita yang paling penting adalah untuk melatih komuniti tentang kemahiran diri sendiri ataupun komuniti itu untuk menangani *stress* melalui Program Intervensi Bersepadu NCPD 1Malaysia kita. Elemen menangani *stress* ini dimasukkan sebagai salah satu komponen intervensi kita dan banyak lagi Yang Berhormat sekiranya saya sebutkan di sini.

Antaranya adalah Program Saringan Minda yang memang kita adakan di setiap klinik-klinik kesihatan di seluruh negeri. Program Intervensi yang diberi kepada mereka yang berisiko mempunyai masalah penyakit mental. Perkara-perkara ini kita lakukan bukan sahaja kita menyediakan perkhidmatan di hospital-hospital kerajaan malah ianya di klinik-klinik kesihatan. Untuk memastikan proses saringan kepada perkara-perkara yang saya sebutkan lebih awal tadi dilakukan. Untuk yang terakhirnya Yang Berhormat, dengan adanya akta dan juga pengkhususan kesihatan mental yang telah diwartakan pada tahun 2010 Yang Berhormat.

Kita menggalakkan penubuhan pusat-pusat kesihatan mental masyarakat untuk memberikan rawatan serta pemulihan kepada pesakit-pesakit mental di dalam masyarakat kita. Sebenarnya Yang Berhormat apa yang kita tekankan adalah kerjasama semua agensi untuk menangani masalah penyakit mental. Kerjasama di seluruh lapisan masyarakat itu terutama sekali keluarga yang terlibat adalah sangat penting. Terima kasih saya ucapkan.

Tuan Haji Salleh Kalbi [Silam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan saya Yang Berhormat Menteri.

Sebenarnya soalan ini saya pernah kemukakan pada sesi yang lepas walaupun nampak ianya dari segi kadar peratusannya belum lagi begitu besar. Namun kita perlu mengambil perhatian bahawa ke arah untuk menjadi sebuah negara maju ini penyakit-penyakit yang berteraskan kepada kesesuaian semasa ini akan berlaku. Saya ingin bertanya kepada pihak kementerian tentang penyakit *psychosis* ini, apakah inisiatif kementerian? Berapa banyakkah institusi yang telah wujud sekarang ini untuk menangani masalah ini? Inisiatif untuk mewujudkan kerjasama dengan komuniti ini setakat ini sudah berapa lama ia dilakukan? Ataupun hanya baru di peringkat permulaan kementerian bercadang untuk mewujudkan satu mekanisme yang terbaik yang perlu kita buat lebih awal supaya ianya menjadi suatu bidang yang memastikan penyakit ini tidak begitu besar dan berbahaya kepada penduduk di negara kita. Kalau dari segi *ration*nya pun rakyat di negara ini tidak begitu besar jadi saya mohon jawapan dan penjelasan daripada kementerian. Terima kasih.

Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin: Terima kasih Yang Berhormat Silam di atas soalan tambahan yang dikemukakan. Saya ingin menjawab persoalan yang dibangkitkan Yang Berhormat mengenai rawatan perkhidmatan psikiatri. Saya ingin memaklumkan Dewan yang mulia ini bahawa kita mempunyai sebanyak empat buah institusi mental dan 42 buah hospital-hospital kerajaan di seluruh Malaysia yang menawarkan perkhidmatan merawat pesakit mental dengan kepakaran seramai 124 pakar psikiatri semuanya. Untuk pengetahuan Yang Berhormat juga seperti yang saya nyatakan lebih awal tadi untuk menjawab persoalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Pengkalan Chepa.

Saya ingin menyatakan di sini juga bahawa selain daripada hospital-hospital kita, klinik-klinik kesihatan juga memberikan perkhidmatan saringan kesihatan mental untuk mengetahui mengenai tahap *stress*, keresahan dan juga kemurungan dan melakukan intervensi bagi mereka yang dikenal pasti mempunyai risiko. Usaha ini sedang dijalankan untuk meningkatkan usaha juga dijalankan Yang Berhormat untuk meningkatkan pengambilan pegawai psikologi kaunseling. Bagi memberi perkhidmatan kaunseling kepada masyarakat yang mendapatkan rawatan di *facility* kesihatan kita.

■1030

Untuk pengetahuan Yang Berhormat, program memperkasakan komuniti antara lain bertujuan untuk meningkatkan kesedaran awam tentang kepentingan menjaga kesihatan mental melalui aktiviti-aktiviti promosi iaitu pemerksaan komuniti yang memfokuskan kepada kemahiran daya tindak, *copying skill* kepada masyarakat untuk menangani stres dan cabaran kehidupan sehari-hari.

Di samping itu kita juga mengadakan forum awam, seminar, ceramah di media massa dan penulisan artikel di media cetak. Selain daripada aktiviti-aktiviti promosi juga kita jalankan melalui kempen cara hidup sihat dan Hari Kesihatan Mental Sedunia. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, aktiviti ini kita telah laksanakan semenjak awal tahun 1991 lagi. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat.

3. Dato' Mohd. Jidin Shafee [Setiu] minta Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat menyatakan, jumlah anak yang luar nikah yang direkodkan pada tahun 2008 hingga 2011 mengikut pecahan negeri dan apakah punca utama berlakunya masalah ini serta apakah inisiatif kementerian bagi membendung gejala tersebut.

Timbalan Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat [Datuk Heng Seai Kie]: Tuan Yang di-Pertua, menurut statistik jabatan pendaftaran negara, bilangan anak luar nikah atau anak tak sah taraf yang direkodkan bagi tahun 2008 hingga tahun 2010 adalah seramai 152,182 orang. Statistik tersebut juga menunjukkan bahawa negeri Sabah mencatatkan kelahiran anak tak sah taraf yang paling tinggi iaitu seramai 41,490 orang diikuti oleh negeri Selangor seramai 18,983 orang dan Sarawak seramai 17,570 orang. Maklumat terperinci kelahiran anak tak sah taraf bagi setiap negeri dari tahun 2008 hingga tahun 2010 akan diberikan kepada Yang Berhormat secara bertulis.

Tuan Yang di-Pertua, berdasarkan hasil kajian, antara punca-punca utama berlakunya masalah ini adalah:

- (i) pengaruh rakan sebaya;

- (ii) rela melakukan hubungan seks tanpa paksaan;
- (iii) tidak mempunyai pengetahuan berhubung kesihatan reproduktif dan seksual;
- (iv) kurangnya perhatian ibu-bapa;
- (v) menonton video dan laman web lucah;
- (vi) kurang didikan agama;
- (vii) perasaan ingin mencuba; dan
- (viii) diperkosa oleh saudara sendiri dan lain-lain.

Tuan Yang di-Pertua, di antara langkah-langkah yang telah diambil oleh Kementerian bagi menangani isu ini adalah seperti:-

- (i) menggubal dasar dan Pelan Tindakan Pendidikan Kesihatan Reproduksi dan Sosial Kebangsaan pada tahun 2009 demi untuk meningkatkan pengetahuan di kalangan masyarakat terutamanya di kalangan ibu-bapa dan remaja berhubung kesihatan reproduktif dan kesan negatif akibat perlakuan seksual di luar nikah;
- (ii) melancarkan “kempen kami prihatin” yang dijalankan secara berterusan dengan kerjasama Kumpulan Utusan Malaysia, Persatuan Karyawan dan Astro Holding Sdn. Bhd. mulai bulan April tahun 2010. Kempen ini adalah bertujuan untuk mewujudkan kesedaran di kalangan masyarakat termasuklah pelajar-pelajar institusi pengajian tinggi untuk bersama-sama menangani masalah ini;
- (iii) melalui Lembaga Pendudukan dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) menjalinkan kerjasama strategik dengan Jabatan Latihan Khidmat Negara (JLKN) bagi mengintegrasikan pendidikan kesihatan reproduktif dan sosial ke dalam program PLKN mulai siri yang kedua dan ketiga pada bulan Julai dan Oktober tahun 2011. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, program ini kini telah melibatkan seramai 64,000 orang pelatih ataupun remaja;
- (iv) melalui LPPKN juga telah ditubuhkan sebanyak enam buah pusat remaja Kafe@TEEN yang menyasarkan golongan muda berumur antara 13 tahun hingga 24 tahun. Pusat remaja ini memberi maklumat berkaitan dengan isu-isu psiko sosial termasuklah menyediakan khidmat kaunseling, khidmat klinikal dan kemahiran hidup, perhubungan antara jantina dan tingkah laku berisiko termasuk perlakuan seksual sebelum nikah. Program *Outreach* Kafe@TEEN di sekolah-sekolah dan komuniti setempat telah berjaya mendekati seramai 257,147 orang remaja melalui 4,698 program dari bulan November 2005 sehingga bulan September 2011; dan
- (v) menyediakan perkhidmatan dengan izin, *hotline* iaitu talian NUR 15999 bagi membantu mereka yang mengandung luar nikah untuk mendapatkan khidmat kaunseling serta bantuan tanpa perlu menghadirkan diri secara fizikal termasuklah untuk mendapatkan perlindungan.

Tuan Yang di-Pertua, langkah-langkah yang dilaksanakan ini diharapkan akan dapat membendung gejala sosial ini dan seterusnya mengurangkan bilangan kes anak tak sah taraf. Walau bagaimanapun, penglibatan dan komitmen semua pihak terutama sekali ibu bapa dalam menangani isu ini amatlah diharapkan. Sekian, terima kasih.

Dato’ Mohd. Jidin Shafee [Setiu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Melihat kepada jawapan kementerian tadi daripada punca-punca yang berlakunya anak luar nikah begitu ramai.

Akan tetapi ada kemungkinan selain daripada yang disebutkan tadi, Seksualiti Merdeka yang diheboh-hebohkan oleh satu parti mungkin juga akan mengelakkan daripada mengandung. Adakah kemungkinan kementerian akan menerima konsep ini? Soalan tambahan saya ialah apakah kuasa-kuasa yang ada kepada kementerian selain daripada melindungi anak-anak yang dilahirkan.

Adakah kementerian boleh menggunakan undang-undang untuk mengambil tindakan terhadap pelaku sama ada pelaku itu perempuan ataupun pelaku itu lelaki, kedua-duanya sekali dan juga kedua-dua ibu bapa yang melepaskan tanggungjawab mereka secara bebas. Adakah statistik yang diberikan tadi, golongan mana yang ramai terlibat sama ada gadis sunti ataupun janda ataupun mereka yang mempunyai pencapaian umur melebihi 30 tahun ke atas. Sekian.

Datuk Heng Seai Kie: Terima kasih Yang Berhormat atas soalan tambahan yang telah dikemukakan. Yang Berhormat bertanya sama ada Seksualiti Merdeka merupakan satu cara untuk mengelakkan gejala sosial ini. Sebenarnya ini merupakan dua isu yang berbeza. Bagi pihak kementerian, kita berpendapat bahawa pilihan seksualiti ini adalah merupakan satu isu individu. Kita menghormati pilihan setiap individu berasaskan apa yang dikatakan *human right*. Akan tetapi oleh sebab masyarakat Malaysia adalah merupakan sebuah masyarakat timur yang mempunyai nilai-nilai tradisi dan juga norma-norma tersendiri, jadi kita tidak menggalakkan sama sekali budaya ini.

Tentang isu kedua yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat tadi iaitu sama ada terdapat sebarang undang-undang ataupun tindakan yang boleh dikenakan ke atas mereka yang menyebabkan anak luar nikah ini. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, tiada tindakan undang-undang yang boleh dikenakan ke atas ibu *non-Muslim* yang melahirkan anak luar nikah.

■1040

Akan tetapi bagi ibu Muslim dan pasangannya, mereka boleh didenda tidak lebih daripada RM5,000 atau penjara tidak lebih daripada tiga tahun atau kedua-duanya sekali di bawah Akta Kesalahan Jenayah Syariah Persekutuan 1997. Walau bagaimanapun, sekiranya ibu luar nikah itu adalah di bawah umur 16 tahun maka di bawah seksyen 376, Kanun Keseksan yang menyatakan bahawa sesiapa yang melakukan persetubuhan dengan gadis di bawah umur 16 tahun dan ke bawah sama ada secara sukarela ataupun paksaan, adalah dianggap sebagai melakukan kesalahan jenayah rogol.

Maka dengan itu, sekiranya si lelaki itu adalah melebihi 18 tahun iaitu yang dianggap dewasa, sekiranya disabit kesalahan, dia boleh dipenjarakan dengan hukuman iaitu penjara selama antara lima hingga 20 tahun serta sebatan. Sekiranya lelaki yang berkaitan adalah kurang daripada 18 tahun tetapi atas 10 tahun umurnya maka dia boleh disabitkan kesalahan di bawah Akta Kanak-kanak 2001 seksyen 91 iaitu dia boleh ditempatkan ke sekolah-sekolah Tunas Bakti untuk tujuan pemulihan akhlak ataupun ditempatkan ke Sekolah Henry Gurney. Walau bagaimanapun untuk lelaki yang umurnya kurang daripada sepuluh tahun maka mereka tidak boleh disabitkan kesalahan. Sekian, terima kasih.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Angka ataupun bilangan ini merupakan satu bilangan yang agak besar seramai 152,000 orang, adakah saya betul? Ini agak mengejutkan dan daripada jawapan yang diberikan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri kita semua menganggap bahawa ibu-ibu yang melahirkan anak luar nikah ini, mereka adalah anak muda. Saya rasa saya ingin dapat maklumat yang lebih *detail* adakah kita menjalankan satu analisis dalam data ini. Berapa di antara mereka ialah anak-anak yang belum dewasa di bawah umur 16 tahun ataupun yang lain ialah melebihi umur 21 tahun.

Pada kes-kes yang saya pernah jumpa ada banyak juga kes di antara pasangan suami isteri yang tidak mendaftarkan perkahwinan mereka. Jadi, dalam kes seperti ini saya harap mereka tidak dianggap bahawa ini adalah anak luar nikah. Mereka hanya tidak mendaftarkan perkahwinan mereka dan dalam kes-kes seperti ini, saya harap pihak yang berkuasa dapat menasihatkan mereka supaya daftarkan perkahwinan mereka dan anak mereka boleh jadi tidak luar nikah.

Saya rasa sebagai wakil rakyat saya ingin menolong untuk sama-sama membendung gejala ini tetapi bagaimana. Bolehkah kementerian memberitahu Dewan ini sekiranya wakil rakyat hendak membantu, bagaimana. Kerajaan Negeri Pulau Pinang ingin juga membantu, hendak bekerjasama dengan kementerian Yang Berhormat. Bolehkah kita diberi maklumat yang lebih *detail* dan juga caranya kita boleh bekerjasama supaya kita sama-sama membendung gejala ini. Sekian, terima kasih.

Datuk Heng Seai Kie: Terima kasih Yang Berhormat Bukit Mertajam atas soalan tambahan yang telah dikemukakan.

Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya anak tidak sah taraf adalah anak yang tidak dilahirkan oleh pasangan suami isteri yang berkahwin secara sah. Itu adalah satu definisi yang umum. Di Malaysia bagi Muslim, pengertian anak tidak sah taraf ini adalah diperuntukkan di bawah undang-undang keluarga Islam, seksyen 2, Akta Undang-undang Keluarga Islam 1984 bagi wilayah-wilayah Persekutuan yang menyatakan bahawa anak tidak sah taraf berhubungan dengan seseorang anak yang dilahirkan di luar nikah dan bukan anak daripada persetubuhan *syubhah*. Akan tetapi bagi bukan Muslim pula, anak tidak sah taraf adalah anak yang dilahirkan oleh pasangan yang tidak mendaftarkan perkahwinan mereka di bawah Akta Memperbaharui Perkahwinan dan Penceraian 1976 ataupun, dengan izin, *Law Reform Marriage and Divorce Act*. Jadi Yang Berhormat, ini bermakna sekiranya anak itu dilahirkan bukan oleh ibu bapa yang dikahwinkan secara sah, maka anak itu dianggap sebagai anak tidak sah taraf.

Bagi pihak kementerian, saya ingin mengucapkan terima kasih atas keprihatinan dan juga hasrat murni Yang Berhormat yang ingin membantu dalam perkara ini. Sebenarnya satu cara untuk mengatasi masalah ini ialah dengan menggalakkan semua pasangan supaya mendaftarkan perkahwinan mereka. Sekiranya mereka telah menjumpai jodoh hidup mereka, kahwinlah dahulu sebelum melakukan hubungan seksual mereka. Itu ialah nasihatnya. Jadi, antara program yang boleh dijalankan ialah kita boleh melancarkan kempen untuk mendaftar perkahwinan di antara pasangan-pasangan yang sudah kenal pasti jodoh mereka. Sekian, terima kasih.

4. Tuan Lim Guan Eng [Bagan] minta Menteri Sumber Manusia menyatakan, perkembangan penetapan gaji minimum di Malaysia, mekanismenya, nama dan latar belakang ahli-ahli dan bilangan mesyuarat yang diadakan serta bilakah jumlah gaji minimum akan dilaksanakan.

Timbalan Menteri Sumber Manusia [Dato' Maznah binti Mazlan]: *Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh*. Selamat pagi. Salam 1Malaysia, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada Yang Berhormat Bagan di atas soalnya.

Saya ingin memaklumkan kepada Dewan yang mulia ini bahawa kerajaan telah meluluskan Akta Majlis Perundingan Gaji Negara 2011 [Akta 273] dan diwartakan mulai 15 September 2011 yang lalu manakala anggota-anggota Majlis Perundingan Negara telah dilantik mulai 28 September 2011 hingga 27 September 2014. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, seramai 25 orang anggota majlis ini telah dilantik terdiri daripada pengerusi, timbalan pengerusi, setiausaha, enam orang wakil pekerja, enam orang wakil majikan, enam orang wakil agensi kerajaan dan lima orang wakil lain telah dilantik secara rasminya oleh Yang Berhormat Menteri Sumber Manusia sebagaimana yang diperuntukkan dalam seksyen 5(1), Akta Majlis Perundingan Gaji Negara 2011.

Majlis Perundingan Gaji Negara merupakan satu entiti yang bebas dan tidak dipengaruhi oleh mana-mana pihak. Majlis telah mengadakan mesyuarat pertama pada 28 September 2011 dan mesyuarat berikutnya pada 27 Oktober 2011. Seksyen 4, Akta Majlis Perundingan Gaji Negara 2011 menyatakan secara terperinci fungsi dan kuasa majlis terutama dalam membuat syor kepada kerajaan tentang kadar dan liputan gaji minimum mengikut sektor, jenis pekerjaan, kawasan wilayah dan perkara-perkara lain yang berhubungan dengan gaji minimum dan gaji.

Justeru, Majlis Konsultasi Gaji Negara akan berperanan mengkaji secara menyeluruh kadar dan liputan dan seterusnya mencadangkan kepada kerajaan untuk keputusan. Menjawab soalan Yang Berhormat mengenai senarai nama anggota Majlis Perundingan Gaji Negara bagi tempoh 28 September 2011 hingga 27 September 2014 adalah seperti berikut.

■1050

Pengerusi - Yang Berbahagia Tan Sri Datuk Amar Steve Shim Lip Kiong (Ahli Suruhanjaya Perlantikan Kehakiman dan bekas Hakim Besar Sabah dan Sarawak).
Timbalan Pengerusi - Datuk Dr Syed Mohamad Syed Abdul Kadir (Pengarah Kanan Bukan Eksekutif, CIMB Bank Berhad dan Bekas Ketua Setiausaha, Kementerian Sumber Manusia).

Lima wakil mewakili agensi kerajaan ialah Yang Berusaha Dr. Sundaran Annamalai (wakil Kementerian Kewangan), Yang Berusaha Dr .Mohd Gazali Abas (wakil Unit Perancang Ekonomi), Yang Berbahagia Datuk Mat Aron bin Deraman (wakil Jabatan Perkhidmatan Awam), Encik G. Alagasan (wakil Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri), Encik Mohd Sahar bin Darusman (wakil Kementerian Sumber Manusia).

Enam wakil mewakili pekerja ialah Encik Mohd Khalid bin Haji Atan (Presiden Kongres Kesatuan Sekerja Malaysia, MTUC dan Timber Employee Union), Encik Abdul Halim bin Mansor (Setiausaha Agung MTUC - Kesatuan Kebangsaan Pekerja Perusahaan Petroleum dan Kimia), Encik G. Rajasekaran (Kesatuan Pekerja Industri Logam), Encik Andrew Lo Kian Nyan (Setiausaha MTUC Sarawak), Puan Catherine Jikunan (Setiausaha MTUC Sabah) dan Encik A. Navamukundan (Kesatuan Kebangsaan Pekerja Ladang).

Enam wakil mewakili majikan ialah Yang Berbahagia Datuk Azman Shah Datuk Seri Haron (Presiden Persekutuan Majikan Malaysia - MEF), Yang Berbahagia Tan Sri Dr Mohd Noor Ismail (Presiden Persatuan Pengeluar-pengeluar Pertanian Tanah Melayu), Tuan Haji Shamsuddin Bardan (Pengarah Eksekutif MEF), Yang Berbahagia Datuk Henry Lau Lee Kong (Setiausaha Agung Persatuan Kayu Kayan Sarawak), Encik Alan Khoo Choom Kwong (Pengerusi Persatuan Perundingan Majikan Sabah).

Lima wakil daripada lain-lain sektor atau mewakili profesional, pelbagai bidang ialah Yang Berbahagia Tan Sri Prof Emeritus Anwar bin Ali (Presiden/Naib Canselor Universiti Terbuka Malaysia), Yang Berbahagia Tan Sri Datuk Mustafa Mansur (Ahli Lembaga Pengarah Perbadanan Produktiviti Malaysia), Yang Berbahagia Datuk Marimuthu Nadason (Presiden Gabungan Persatuan Pengguna Malaysia), Yang Berusaha Dr Zakariah Abdul Rashid (Pengarah Eksekutif Institut Penyelidikan Ekonomi Malaysia) dan Encik Chung Hon Cheong (Pengarah Bebas Bukan Eksekutif, Tenaga Nasional Berhad dan Penasihat Khas Lembaga Pengarah Johor Corporation).

Setiausaha kepada Majlis ini ialah Encik Kua Abun (Setiausaha Bahagian Dasar Sumber Manusia, Kementerian Sumber Manusia).

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan dijangka menerima cadangan dan syor kadar gaji minimum daripada Majlis Perundingan Gaji Negara selewat-lewatnya pada akhir tahun ini. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Lim Guan Eng [Bagan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri untuk menyatakan sama ada pihak kerajaan akan mendahului usaha untuk menetapkan satu gaji minimum. Kalau boleh apakah cadangan Kerajaan Persekutuan untuk gaji minimum yang sewajarnya dan adakah bahawa Kerajaan Persekutuan akan menetapkan sekurang-kurangnya gaji paling rendah oleh penjawat kerajaan adalah ditetapkan sekurang-kurangnya lebih RM800 ataupun RM900. Ini adalah kerana tahap ini melebihi kadar kemiskinan untuk Semenanjung Malaysia adalah RM720, tetapi saya rasa untuk Sabah dan Sarawak adalah di sekitar RM900 hingga hampir RM1,000. Bolehkah sekurang-kurangnya gaji kakitangan kerajaan melebihi kadar kemiskinan?

Ini kerana kalau gaji asas untuk pegawai kerajaan contohnya pembantu am pejabat, Gred N1, gaji permulaan di bawah P1T2 hanyalah RM689.99. Ini juga untuk tujuh jenis jawatan lain seperti jawatan penghantar notis, pengawal keselamatan, operator loji, pekerja awam khas, pemandu kenderaan, pengawas hutan yang semuanya mempunyai gaji asas kurang daripada RM800. Ini sudah tentu kalau kita tambah elaun COLA dan sebagainya, ia melebihi jumlah ini. Akan tetapi kalau kita sebut tentang gaji asas, bolehkah kita sekurang-kurangnya menetapkan untuk pekerja-pekerja atau penjawat awam, gaji asas lebih daripada kadar minimum? Sebanyak RM800 untuk Semenanjung, RM900 atau hampir RM1,000 untuk Sabah dan Sarawak? Barulah kita boleh memastikan bahawa pekerja-pekerja dapat gaji yang bermaruah dan dapat hidup dengan penuh martabat.

Di samping itu, apakah cadangan sungguhpun ini adalah sebuah badan bebas, tentu kita hendak tahu apakah cadangan Kerajaan Persekutuan tentang jumlah gaji minimum yang sewajarnya, seperti mana yang dicadangkan oleh Pakatan Rakyat ialah pada peringkat sekurang-kurangnya RM1,100. So, saya rasa kita hendak tahu apakah gaji minimum daripada pihak Kerajaan Persekutuan?

Dato' Maznah binti Mazlan: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih di atas soalan tambahan tersebut.

Dato' Shamsul Anuar bin Haji Nasarah [Lenggong]: Pulau Pinang sudah buat, kah?

Dato' Maznah binti Mazlan: Pertama, saya ingin memaklumkan Dewan yang mulia ini bahawa Majlis Konsultasi yang telah dilantik ini terdiri daripada pakar-pakar daripada pelbagai bidang dan kita juga telah menyerahkan kajian-kajian yang telah dibuat oleh Bank Dunia dan kajian-kajian yang telah dibuat daripada pelbagai agensi kerajaan berkaitan dengan perkara ini untuk dikaji, diteliti, dihayati dan berasaskan daripada kajian-kajian tersebut, majlis ini akan membuat cadangan kepada kerajaan. Saya ingin memaklumkan lagi sekali bahawa badan ini adalah badan berkecuali dan cadangan mereka akan diambil kira oleh kabinet untuk dilaksanakan.

Soalan Yang Berhormat sama ada dalam sektor kerajaan, sektor awam, gaji minimumnya sepatutnya melebihi tahap yang disebutkan tadi. Saya ingin memaklumkan bahawa itu akan ditentukan sendiri oleh Jabatan Perkhidmatan Awam dan kalau saya tidak silap, pada hari ini gaji pembantu am pejabat (PAP) pun sudah melebihi sasaran yang disebut oleh Yang Berhormat tadi dan walau bagaimanapun, kajian ini akan mengambil kira faktor-faktor yang ada di dalam negara ini daripada faktor sosial, kadar perbelanjaan, kadar inflasi dan lain-lain dan berapakah jumlahnya? Itu soalan Yang Berhormat tadi.

Saya minta maaf, kerana saya bukan anggota majlis ini dan ketetapan ini akan dibuat oleh majlis tersebut. Saya ingin maklumkan kepada Yang Berhormat Bagan, sedangkan kenaikan gaji GLC di negeri Selangor yang diumumkan oleh Menteri Besar Selangor baru-baru ini, pada 9 November dahulu, RM1,500 itu pun dia bukan menyebut gaji asas atau gaji pokok. Itu adalah gaji kasar, dengan izin, *gross*, gaji kasar yang termasuk elaun tetap dan elaun-elaun ubah... [*Dewan riuh*] Jadi, saya rasa...

■1100

Dato' Shamsul Anuar Nasarah [Lenggong]: Tahun lepas begitu juga. Tipulah macam itu!

Dato' Maznah binti Mazlan: ...Kita juga menunggu berapakah sebenarnya gaji pokok yang ditetapkan oleh Kerajaan Negeri Selangor. Tentang gaji minimum di bawah bidang tugas Majlis Konsultatif Gaji ini, ia akan dibuat berasaskan kepada berbagai-bagai perkiraan dan ia akan diumumkan apabila telah diterima oleh Kabinet nanti. Saya tidak dapat memberi sebarang gambaran kerana kajian-kajian ini mengambil kira juga pengalaman-pengalaman yang telah dibuat oleh negara-negara lain yang telah melaksanakan gaji minimum yang mana kita mengambil iktibar. Contohnya terdapat negara-negara yang melaksanakan gaji minimum yang telah dapat membawa perubahan-perubahan yang positif seperti di Perancis, di Guangzhou, Shenzhen, China.

Akan tetapi terdapat juga kesan-kesan yang negatif seperti di Jepun dan kita dapati kalau di negeri Taiwan, walaupun telah dilaksanakan, tidak ada sebarang kesan. Begitu juga di United Kingdom. Oleh itu kita juga membuat perbandingan-perbandingan supaya apa yang akan diumumkan oleh Kerajaan Malaysia ini adalah terbaik untuk rakyat Malaysia. Terima kasih.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan. Adakah kerajaan melihat bahawa gaji minimum ini boleh mengurangkan beban yang ditanggung oleh sektor swasta ini? Ini kerana kita pun maklum bahawa sekarang ini garis panduan kemiskinan iaitu RM1,500 ke bawah di luar bandar memang miskin. Di bandar RM3,000 ke bawah, dia mudah miskin.

Jadi dengan penjelasan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi, bilakah pula penyelarasan gaji minimum yang dapat diselaraskan dengan sektor awam sebab mereka juga ingin tahu. Memang benar kata Yang Berhormat Bagan tadi ada yang baru masuk kerja gaji RM600, tidak sesuai dalam keadaan dunia pada hari ini.

Jadi apakah kementerian ingin mencadangkan kepada kerajaan untuk membuat sesuatu langkah yang lebih meyakinkan penjawat-penjawat awam dan juga swasta ini bahawa gaji minimum ini sekurang-kurangnya boleh membendung inflasi ataupun membendung kemiskinan daripada terus berlaku. Terima kasih.

Dato' Maznah binti Mazlan: Terima kasih kepada Yang Berhormat. Di Malaysia ini sektor awam dan sektor swasta berkait rapat dan sebarang perubahan yang dibuat berasaskan kepada dasar dan keperluan akan memberi kesan dan juga akan dilaksanakan untuk kedua-dua sektor. *Insyallah*.

Menjawab sama ada adakah gaji minimum ini akan mengurangkan beban. Saya pasti inilah harapan dan juga niat murni kerajaan kenapa gaji minimum ini diputuskan untuk dilaksanakan. Kalau kita lihat, Kementerian Sumber Manusia telah mengadakan satu kajian pada tahun 2009 yang mana ia menunjukkan bahawa 33.8 peratus pekerja di negara ini yang membawa pulang pendapatan di bawah RM700. Kita lihat bahawa kajian Bank Dunia pula menunjukkan bahawa di dalam sepuluh tahun yang lalu, walaupun kadar produktiviti buruh di negara ini meningkat kepada 6.7 peratus tetapi kadar gajinya meningkat kepada 2.6 peratus. Terbukti bahawa kadar *market forces*, atau dengan izin, kuasa pasaran tidak membela dan membantu pekerja-pekerja ini. Maka itulah kita menggubal dasar untuk melaksanakan gaji minimum dengan hasrat murni untuk membela rakyat Malaysia khususnya pekerja-pekerja berpendapatan rendah di negara ini.

Saya juga ingin memaklumkan di Dewan yang mulia ini, gaji minimum ini dilaksanakan melalui satu rundingan tiga pihak iaitu pekerja, majikan dan kerajaan dan apa-apa pun keputusan yang akan kita perolehi mengambil kira kepentingan semua pihak tersebut. Saya juga ingin memaklumkan bahawa banyak lagi usaha-usaha lain yang kerajaan buat. Ini menjurus kepada soalan membela rakyat di negara ini di mana tadi Yang Berhormat ada menyentuh tentang mengurangkan bebanan mereka. Selain daripada melalui gaji minimum, kerajaan juga melaksanakan berbagai-bagai pakej kebajikan. Kita juga mengadakan berbagai-bagai program pembelaan rakyat termiskin.

Selain itu, kita juga mengadakan subsidi harga barangan dan kawalan-kawalan harga barangan dan kita juga menggalakkan dan bersama-sama dengan pihak swasta berganding tangan mewujudkan Kedai Rakyat 1Malaysia. Kita juga menggalakkan usaha dan inisiatif pihak swasta mewujudkan menu 1Malaysia dan berbagai-bagai lagi. Adalah amat dikutuk dan adalah amat mendukacitakan bila ada pihak-pihak tertentu yang cuba melemahkan dan memburuk-burukkan usaha seperti yang dibuat oleh Kedai Rakyat 1Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Malaysia akan terus tidak patah semangat dan akan terus menjuarai rakyat dan pekerja di negara ini melalui berbagai-bagai inisiatif dan tindakan. Terima kasih.

5. Datuk Seri Panglima Wilfred Mojilip Bumburing [Tuaran] minta Menteri Pelajaran menyatakan, pendirian pihak kementerian ke atas kenyataan PERKASA yang mengusulkan agar guru-guru yang beragama Kristian tidak dibenarkan mengajar di sekolah kerajaan.

Timbalan Menteri Pelajaran I [Datuk Dr. Wee Ka Siong]: Tuan Yang di-Pertua, kerajaan sentiasa peka dan memberi perhatian terhadap isu-isu yang boleh menimbulkan rasa kurang selesa di kalangan rakyat berbilang kaum di negara ini meski pun Kementerian Pelajaran sentiasa menghormati hak dan kebebasan bersuara bagi mana-mana NGO.

Sehubungan dengan itu, Kementerian Pelajaran Malaysia telah meneliti usul PERKASA berhubung perkara tersebut di akhbar agar guru-guru yang beragama Kristian tidak dibenarkan mengajar di sekolah kerajaan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pelajaran Malaysia melaksanakan dasar penempatan guru di sekolah-sekolah kerajaan mahupun di sekolah bantuan kerajaan berlandaskan kepada keperluan opsyen dan kekosongan tanpa mengira latar belakang agama, kaum dan ideologi politik mereka. Justeru, usul yang dikemukakan oleh PERKASA adalah tidak bertepatan dengan dasar penempatan guru dan juga semangat kebebasan beragama di negara ini seperti yang termaktub di bawah perlembagaan.

Semua guru terikat dengan undang-undang negara dan peraturan perkhidmatan awam yang mengawal aktiviti mereka agar tidak bercanggah dengan ketetapan yang telah digariskan. Sehubungan dengan itu, sekiranya seseorang guru itu terbukti melanggar etika perkhidmatan awam termasuklah melibatkan sensitiviti beragama di negara ini, maka tindakan tatatertib boleh dikenakan ke atas mereka. Oleh yang demikian Kementerian Pelajaran Malaysia tanpa prejudis akan terus melaksanakan dasar penempatan guru yang diamalkan selama ini dan berkeyakinan penuh dapat menempatkan guru yang berkualiti serta mencapai kecemerlangan pendidikan sewajarnya. Para guru adalah diingatkan supaya sentiasa menumpu dan menjalankan tugas mereka dengan penuh tanggungjawab dan berintegriti. Terima kasih.

Datuk Seri Panglima Wilfred Mojilip Bumburing [Tuaran]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin merakamkan ribuan terima kasih di atas jawapan yang telah diberikan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri yang memberi keyakinan kepada rakyat Malaysia yang berbilang kaum, agama dan keturunan.

Tuan Yang di-Pertua, saya yakin bahawa saranan daripada PERKASA ini tidak mencerminkan pendirian sebilangan besar majoriti rakyat Malaysia. Tuan Yang di-Pertua, Malaysia adalah dilihat oleh masyarakat antarabangsa sebagai pencetus ataupun *initiator* satu pergerakan yang dikenali sebagai Pergerakan Kesederhanaan Global ataupun *Global Movement of the Moderates* (GMM).

■1110

Dalam satu sidang kemuncak APEC baru-baru ini, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah mengumumkan bahawa pada bulan Januari yang akan datang, Malaysia akan menjadi tuan rumah pada satu persidangan Yayasan Pergerakan Kesejahteraan Global. Saya kira usaha murni pimpinan negara kita ini disambut baik oleh negara lain termasuklah negara-negara maju. Akan tetapi adakah ini hanya ditujukan kepada masyarakat antarabangsa dan tidak mengira dan mengambil tindakan untuk memastikan bahawa apa yang kita cetuskan dalam arena global ini dipraktikkan dalam negara kita sendiri? Kita harus memastikan bahawa kita ini setiap individu, NGO dan sebagainya mempraktikkan dan membantu dan mendukung apa yang diperjuangkan oleh pimpinan negara kita.

Jadi, saya ingin bertanya kepada Menteriilah. Ini mungkin ada perkara yang di luar skop Kementerian Pelajaran tetapi saya kira kalau ini diteruskan tanpa apa-apa *reprimand from the government*, maka pihak-pihak tertentu merasakan bahawa mereka bebas untuk mencetuskan perkara-perkara yang boleh merosakkan segala apa yang diperjuangkan oleh kerajaan termasuklah konsep 1Malaysia. Jadi, minta Menteri menerangkan apakah tindakan untuk menyerapkan kembali perasaan muhibah di kalangan masyarakat majmuk ini di kalangan pelajar-pelajar? Kita didik anak-anak kita dari sekolah rendah sehinggakan apabila mereka dewasa, mereka menghayati konsep dan juga *hybrid* masyarakat Malaysia ini. Terima kasih.

Datuk Dr. Wee Ka Siong: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sebenarnya, seperti mana yang saya jawab tadi, kementerian menghormati hak bersuara bagi mana-mana NGO. Akan tetapi tidak semestinya pandangan itu merupakan pendirian kementerian. Jadi, kita perlu membezakan pendirian kementerian. Apa yang disarankan sebelum ini ialah guru Kristian tidak mengajar di sekolah kerajaan. Akan tetapi pada hakikatnya, kita mempunyai 9,996 buah sekolah yang mana 82 peratus adalah sekolah kerajaan dan selebihnya adalah sekolah bantuan kerajaan.

Oleh kerana kita tidak ada dasar segregasi berdasarkan pada kepercayaan agama atau kaum, maka perkara ini kita lihat dari sudut profesional. Opsyen yang diperlukan misalannya Bahasa Melayu, Bahasa Malaysia, kita akan menempatkan guru Bahasa Malaysia. Begitu juga untuk matematik, tanpa mengira siapa pun yang mengajar kerana profesion ini, profesion perguruan ini lebih menumpukan pada ilmu yang hendak disampaikan. Itu yang jelas kementerian kita.

Kedua, apa yang disampaikan oleh Yang Berhormat, sebenarnya kementerian mempunyai pandangan, kita mempunyai pendirian yang terbuka. Mana-mana NGO boleh menyampaikan pandangan mereka tetapi kita dengar. Kalau yang baik, kita boleh terima. Kalau bertepatan dengan dasar kita, kita akan terima baik. Kalau kita rasa pandangan itu tidak sama dengan bertepatan dengan dasar yang diamalkan, kita akan menerangkan.

Mengenai persoalan Yang Berhormat bagaimana kita hendak memastikan generasi muda atau pelajar itu mempunyai penghayatan terhadap semangat 1Malaysia. Ingin saya mengatakan di sini bahawa rancangan integrasi murid untuk perpaduan ini adalah satu program yang dijalankan di kementerian dan kita mencampuradukkan pelajar-pelajar daripada pelbagai aliran dari sekolah rendah sampai sekolah menengah. Jadi, saya rasa ini adalah satu cara di mana kita buat secara konsisten, dari sekolah rendah sampai sekolah menengah dan kita memang meletakkan elemen-elemen perpaduan ini sebagai satu perkara yang perlu dihayati oleh semua rakyat Malaysia supaya masyarakat harmoni dapat kita capai. Itulah tindakan yang diambil oleh kementerian.

Saya rasa lebih mudah kalau kita hendak mengasuh anak-anak kita, menyemai semangat perpaduan, daripada kita hendak kata siapa cakap itu tidak betul. Kita perlu melalui pendidikan secara sistematik. Kita memberikan pendedahan kepada mereka apa yang patut kita titik beratkan dalam masyarakat majmuk ini. Terima kasih.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri dapat memaklumkan kepada saya ataupun merujuk daripada surat khabar mana yang dikatakan dirujuk PERKASA membuat usul tersebut? Saya selaku Presiden PERKASA, seingatan saya tidak pernah mengeluarkan usul seumpama ini. Kalau baca ucapan dasar Persidangan Agung kita baru-baru ini jelas bagaimana kita sebuah NGO memperjuangkan keharmonian kaum. Jadi, saya anggap soalan ini jahat kerana kalau ada kenyataan-kenyataan, sekarang ini banyak dalam media baru menggunakan nama samaran, membuat macam-macam cerita.

Walau bagaimanapun, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat, selain daripada Yang Berhormat telah jelaskan tadi, pihak kementerian sentiasa memantau supaya tidak ada perkara-perkara yang tidak diingini yang boleh melanggar undang-undang. Seperti kita tahu, dakwah suatu pihak ke atas orang Islam itu salah daripada segi undang-undang. Perkara ini memang berlaku di luar seperti mana cerita-cerita yang kita dengar sebelum ini dan bimbang takut berlaku di sekolah.

Akan tetapi menyatakan bahawa PERKASA mengusulkan perkara ini adalah satu kenyataan yang jahat, yang tidak bertanggungjawab. Ini disebabkan seingatan saya, tidak ada. Kalau ada, saya minta beri... Sepatutnya pihak kementerian apabila menerima soalan seperti ini, merujuk kepada urus setia kita untuk memastikan sama ada betul atau tidak. Ini disebabkan mungkin ada mana-mana pihak yang boleh membuat kenyataan yang tidak benar ataupun mungkin individu, tidak mewakili PERKASA sebagai sebuah pertubuhan yang sah di sisi perundangan dan kita tidak pernah mengeluarkan kenyataan seumpama ini. Sekian, terima kasih.

Datuk Seri Panglima Wilfred Mojilip Bumburing [Tuaran]: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya jelaskan sebab ini ditujukan kepada saya?

Tuan Yang di-Pertua: Minta respons dahulu kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Datuk Dr. Wee Ka Siong: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya merakamkan ribuan terima kasih kepada Yang Berhormat Pasir Mas selaku Presiden PERKASA telah memberikan penjelasan tentang pendirian itu bukan pendirian PERKASA. Jadi, saya rasa mungkin Yang Berhormat ini petik daripada mungkin pemimpin seorang dua yang menyampaikan hasrat mereka. Akan tetapi apabila dibuat kenyataan rasmi oleh Yang Berhormat sendiri selaku Presiden, saya rasa sekarang kita sudah jelas apa pendirian PERKASA. Terima kasih kerana bertepatan dengan apa yang kita lakukan di kementerian. Cuma saya hendak maklumkan kepada Yang Berhormat kebimbangan Yang Berhormat mengatakan sama ada dalam konteks kita menjaga dan memelihara keharmonian agama itu, kementerian ini apa yang kita lakukan ini sebenarnya, kita mengambil kira sensitiviti ini.

Saya memberikan satu contoh. Pada 27 April 2011, apabila Surat Pekeliling Ikhtisas dikeluarkan oleh Ketua Pengarah yang membolehkan *Bible Knowledge* diajar di sekolah-sekolah, kita mempunyai garis panduan. Pertama, kita perlu menghormati agama Islam sebagai agama rasmi negara ini. Kedua, sekiranya pengajaran ini diajar di sekolah, ianya tidak boleh sebarang aktiviti itu mencakupi agama lain, murid-murid agama lain. Saya rasa kita ada garis panduan yang sangat jelas. Saya boleh berikan kepada semua Ahli Yang Berhormat kerana inilah yang boleh dikawal oleh kementerian, dipantau dengan baik supaya kita menjaga sensitiviti agama sejak di sekolah lagi supaya ianya tidak menjadi satu isu. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih. Saya benarkan Yang Berhormat Tuaran untuk berhujah sekali lagi dengan syarat bahawa perkara ini adalah perkara yang tidak selalu berlaku dalam sesi soal jawab seperti ini. Akan tetapi untuk memperjelaskan lagi kedudukan, saya benarkan Yang Berhormat Tuaran. Silakan.

Datuk Seri Panglima Wilfred Mojilip Bumburing [Tuaran]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Hanya penjelasan sahaja. Oleh kerana Yang Berhormat Pasir Mas bertanya tadi dari mana sumber ini dan juga mengatakan bahawa ini, beliau menyangka bahawa soalan ini soalan yang berniat jahat. Apabila saya menulis soalan ini Tuan Yang di-Pertua, saya *referring* kepada surat khabar. Saya lupa bawa pada hari ini dan ramai guru yang telah merujuk kepada saya, membawa perkara di dalam Parlimen. Ini sama sekali tidak ada niat jahat.

Mungkin ini daripada individu daripada PERKASA dan surat khabar itu tidak memetik Presidennya tetapi sekiranya ada kenyataan dalam surat khabar, Tuan Yang di-Pertua, sepatutnya ada respons, memperbaiki. Akan tetapi sehingga ke hari ini, tidak ada pembaikan. Ini memberikan kerunsingan kepada guru-guru dan diminta saya selaku MP membawa perkara ini ke dalam Parlimen dan mendapat penjelasan pendirian kementerian. Jadi, ini penjelasan Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih.

6. Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam] minta Perdana Menteri menyatakan, sejauh mana sistem MRT yang ingin dibina akan mengurangkan kesesakan lalu lintas dan siapakah yang telah melakukan kajian berhubung persoalan ini.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, di kebanyakan bandar raya besar seperti London, New York, Seoul, Hong Kong dan Singapura, sistem pengangkutan rel bandar (*urban rail system*), dengan izin, yang meliputi MRT, LRT dan tren Komuter merupakan tulang belakang pada sistem pengangkutan awam. Ini adalah kerana sistem pengangkutan rel dapat membawa jumlah penumpang yang ramai dengan cara efisien dan mesra alam.

Kajian mengenai MRT telah dikemukakan oleh Syarikat Prasarana Negara Berhad milik MOF diperbadankan pada tahun 2006 diikuti cadangan Dewan Bandaraya Kuala Lumpur tahun 2008 dan Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat (SPAD) bersama pihak perunding bebas Kementerian Kewangan pada tahun 2010.

■1120

Kajian semasa dalam makmal Greater Kuala Lumpur-Lembah Klang yang dijalankan oleh PEMANDU disertai oleh pakar-pakar akademik, konsultan swasta dan juga pengusaha pengangkutan awam telah mendapati liputan pengangkutan rel di kawasan Lembah Klang adalah kurang berbanding dengan bandar raya besar di dunia. Di Lembah Klang jumlah jarak rel untuk setiap juta penduduk adalah kurang daripada 20 kilometer untuk setiap juta penduduk. Manakala di London, Tokyo, Hong Kong dan Singapura nisbah ini adalah lebih daripada 40 kilometer untuk setiap juta penduduk.

Disebabkan kekurangan liputan perkhidmatan pengangkutan rel ini, peratusan penggunaan pengangkutan awam di Lembah Klang adalah sangat rendah iaitu 17 peratus sahaja berbanding dengan lebih daripada 50 peratus di bandar raya-bandar raya besar yang disebut tadi. Oleh itu, kerajaan telah memutuskan untuk meluaskan liputan pengangkutan rel di Lembah Klang di bawah Bidang Ekonomi Utama Nasional ataupun Greater Kuala Lumpur-Klang Valley NKEA. Dengan pembinaan sistem MRT, kita akan dapat meningkatkan penggunaan pengangkutan awam dan sekali gus akan dapat mengurangkan sebahagian besar kesesakan lalu lintas di kawasan Lembah Klang.

Pada 17 Disember 2010, kerajaan telah mengumumkan projek MRT Lembah Klang akan dimulakan dengan jajaran pertama iaitu dari Sungai Buloh ke Kajang yang jaraknya 51 kilometer termasuk 10 kilometer jajaran bawah tanah dan mempunyai 31 stesen. Jajaran ini akan memberi perkhidmatan kepada lebih 1.2 juta penduduk apabila siap pada tahun 2016 dan dijangka akan membawa lebih daripada 440,000 orang penumpang sehari. Dua jajaran lain juga akan dibina kemudian untuk meluaskan liputan MRT. Jajaran tersebut akan dikenal pasti melalui pelan induk pengangkutan awam kawasan Greater Kuala Lumpur-Lembah Klang yang sedang dirangka oleh SPAD.

Namun begitu, pembinaan MRT sahaja tidak akan dapat mengatasi keseluruhan masalah kesesakan lalu lintas Lembah Klang. Langkah-langkah penambahbaikan pengangkutan awam yang lain termasuk inisiatif di bawah Bidang Keberhasilan Utama Nasional (NKRA) untuk pengangkutan awam bandar seperti penambahbaikan perkhidmatan LRT, monorel, KTM Komuter, teksi dan juga bas yang dilaksanakan secara holistik adalah sangat penting dalam usaha mengatasi masalah kesesakan lalu lintas secara bersepadu. Terima kasih.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Baik terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya rasa kita semua menyedari bahawa pelaburan untuk pembinaan MRT ini menelan belanja sampai 50 bilion lebih dan kita ingin menjamin bahawa pelaburan ini akan mendatangkan hasil. Kita bukan sekadar hendak bina oleh kerana negara lain dengan bandar-bandar utama yang lain mempunyai *ratio track* dengan penduduk yang tertentu maka kita pun hendak buat *ratio* yang sama.

Maksud saya ialah apabila jajaran-jajaran ini telah dikenal pasti. Apakah cara kajian yang telah dilakukan untuk menentukan bahawa penduduk-penduduk di tempat yang disasarkan akan menggunakan MRT itu apabila ianya disediakan iaitu kita kena buat satu kajian dan analisa yang lebih mendalam buat, *survey* dengan penduduk dengan cara yang lebih mendalam untuk menentukan bahawa ianya akan mencapai matlamatnya. Kita kena nyatakan matlamat itu bahawa okey sebagai contoh jajaran di antara Sungai Buloh dan Kajang. Sekarang ini jumlah kenderaan yang mengikut jalan raya adalah sekian-sekian tetapi apabila MRT ini sudah siap kita hendak tentukan bahawa 50 peratus daripada penduduk di situ akan menggunakan MRT.

Jumlah kenderaan di atas jalan akan dikurangkan sekian-sekian maka ada dia punya *target*, ada dia punya kajian, ada dia punya *quantifiable achievement* ya... [Dewan riuh] Untuk kita...

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Ceramahkah, soalan ini?

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Berapa ramai Speaker dalam Dewan ini Tuan Yang di-Pertua? Speaker berapa ramai dalam Dewan ini? Inilah masalah dia. Lalu saya hendak tanya sejauh mana kajian yang terperinci biar ianya merupakan satu usaha yang mempunyai sasaran. Jangan sekadar hendak adakan projek supaya kita boleh kata Oh! Kita ada MRT. Jangan jadi sekali-kali jangan jadi macam bandar raya Melaka. Hendakkan monorel, bina monorel selepas itu memalukan negara kita di seluruh dunia.

Soalan tambahan saya, Yang Berhormat Timbalan Menteri. Tunjukkan kajian yang telah dilakukan dan sasaran yang hendak di capai. Berapa peratus kerana mengikut kajian yang saya perolehi untuk jajaran Sungai Buloh dan Kajang hanya 20 peratus sahaja yang akan memanfaatkan pembinaan MRT di jajaran itu.

Adakah ini yang merupakan sasaran yang telah ditentukan di dalam kajian itu. Ini yang kita hendak tahu. Jangan jadi satu projek yang dibuat secara membabi buta hendak buat sahaja. Ada MRT selesai. Soalan kedua berhubung dengan perkara ini, Yang Berhormat Timbalan Menteri. Sejauh mana perkhidmatan-perkhidmatan sokongan telah pun disatukan di dalam kajian ataupun di dalam projek yang ingin dibina. Terima kasih.

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Tuan Yang di-Pertua, seperti biasa Yang Berhormat Shah Alam akan berceramah sebelum bertanya soalan. Pertama, mengenai 50,000 juta itu iaitu 50 bilion. Perkara itu sendiri tidak benar sudah. Saya pun tidak tahu dari mana angka Yang Berhormat Shah Alam katakan itu. Oleh kerana angka yang sebegitu penting sudah tidak benar jadi kajian Yang Berhormat Shah Alam tidak benar juga. Betul saudara Yang Berhormat? Kedua saya hendak maklumkan bahawa kajian telah dibuat pada tahun 2006, kemudian tahun 2008, kemudian tahun 2010. Ini baru bukan terfikir semalam kita fikir hendak buat MRT maka kita buat MRT.

Kita sudah kaji *start* tahun 2006 dan dikaji oleh pakar-pakar yang telah diberikan amanah oleh Kementerian Kewangan, Minconsult Sdn. Bhd. perunding iaitu pada tahun 2010. Menyatakan bahawa lebih kurang 50 peratus kawasan yang berkaitan akan menggunakan MRT. Jumlah kos ini yang telah diumumkan oleh kerajaan dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh ialah 40 bilion untuk tiga jajaran. Ini baru satu jajaran. Bererti ada dua lagi yang kita belum umum jajaran yang belah mana. Satu lagi yang saya hendak maklumkan di sini ialah di antara punca kenapa berlaku kesesakan ialah kerana di Lembah Klang penambahan kenderaan ialah 500,000 buah kenderaan setahun.

Di Malaysia sejuta. Di Lembah Klang sahaja 500,000 buah. Oleh kerana itu, mesti ada kaedah bagaimana hendak mengurangkan penambahan kenderaan itu. Untuk yang bab Melaka itu yang rosak hanya sedikit iaitu di pintunya sahaja yang tidak boleh dibuka. Selepas itu apabila pintu itu boleh dibuka dan kita akan berikan kebenaran untuk Melaka meneruskan. Itu pun 1.2 kilometer sahaja yang ada.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Yang 1.2 kilometer pun tidak boleh buat dengan betul apatah lagi yang berpuluh-puluh meter... *[Ketawa] [Dewan riuh]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Sri Gading, mana yang harus saya beri kepada Yang Berhormat Jasin Melaka kah ataupun kepada Yang Berhormat Sri Gading?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua, sayalah di depan Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Sila Yang Berhormat Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Cerita yang dibawa Yang Berhormat Shah Alam ini cerita ulangan pembangkang Tuan Yang di-Pertua. Tidak ada projek ataupun usaha kerajaan hendak memajukan, hendak menjayakan negara dan rakyat ini yang tidak dibangkang. Dulu Jambatan Pulau Pinang menjadi isu...

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Saya tidak bangkang Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Utara - Selatan menjadi isu.

Tuan Khalid Abd. Samad [Shah Alam]: Tidak betul. Saya tidak bangkang. Kita tanya penjelasan... *[Ketawa]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Projek Putrajaya menjadi isu, projek Dayabumi menjadi isu. Apa yang dibuat oleh kerajaan sentiasa dibantah oleh pembangkang untuk mencari segala-gala. Ini kerja ulangan Tuan Yang di-Pertua. Inilah, inilah ulangan. Jadi rakyat harus faham. Ini antara taktik-taktik kotor pembangkang hendak memburukkan kerajaan...

Tuan Yang di-Pertua: Soalan, soalan!

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ini sudah tentu projek Tuan Yang di-Pertua, hendak mengurangkan kesesakan jalan raya.

Tuan Nga Kor Ming [Taiping]: Speaker pun tidak boleh tahan.

■1130

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Jelas! Jelas! Ini hendak menyelesaikan kesesakan. Ini masa ini sudah sesak. Kalau sepuluh tahun akan datang Tuan Yang di-Pertua, inilah projek pandangan jauh kerajaan untuk menentukan rakyat akan dapat hidup dalam selesa. Cuma yang saya hendak tanya soalan... *[Ketawa]* Pendapat Yang Berhormat Timbalan Menteri yang bijaksana, Ketua Penerangan Pemuda UMNO Malaysia Tuan Yang di-Pertua... *[Dewan riuh]*

Datuk Ahmad bin Maslan: Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Nanti dulu Yang Berhormat. Yang Berhormat sebelum Yang Berhormat menjawab. Yang menimbulkan masalah ini mukadimah sebelum mengemukakan soalan. Saya biarkan tadi Yang Berhormat Shah Alam untuk membuat mukadimahnya. Itulah mukadimah Yang Berhormat Sri Gading. Sila Yang Berhormat Timbalan Menteri. Hilangkan mukadimah yang menyinggung itu lain kali.

Datuk Ahmad bin Maslan: Terima kasih. Terima kasih kakanda Yang Berhormat Sri Gading yang sentiasa menyokong Kerajaan Barisan Nasional... *[Ketawa]* Kita hendak maklumkan bahawa projek MRT ini siap 2016. Akan mula operasi 2017 bukan siap esok Yang Berhormat Shah Alam. Bererti pada tahun 2016, 2017 itu penduduk Kuala Lumpur bertambah. Pada tahun 2020 diberitakan bahawa Kuala Lumpur akan penduduk berjumlah 10 juta orang.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Maknanya lambat dibina, dah lambat bina sepatutnya lebih awal... *[Dewan riuh]*

Datuk Ahmad bin Maslan: Pada tahun 2020 penduduk Kuala Lumpur 10 juta orang. Kita perlu buat persiapan untuk masa hadapan. Satu lagi dalam Greater Kuala Lumpur NKEA ini kita ingin menjadikan Kuala Lumpur 10 bandar raya yang terbaik dalam dunia... *[Dewan riuh]* Oleh kerana itu segala perkara ini perlu kita laksanakan, Tuan Yang di-Pertua.

[Masa untuk Pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Lisan tamat]

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN DIBEBASKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

11.31 pg.

Timbalan Menteri Perusahaan, Perladangan dan Komoditi I [Dato' Hamzah bin Zainudin]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

"Bahawa mengikut Peraturan Mesyuarat 12(1), Majlis Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga pukul 10.30 malam dan selepas itu Majlis Mesyuarat akan ditangguhkan sehingga jam 10 pagi, hari Rabu, 16 November 2011."

Timbalan Menteri Pengangkutan II [Tuan Jelaing anak Mersat]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis untuk diputuskan. Masalahnya ialah usul seperti yang dikemukakan tadi hendaklah disetujui.

Usul dikemuka bagi diputuskan; dan disetujui.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 2012

DAN

USUL

ANGGARAN PERBELANJAAN PEMBANGUNAN 2012

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas "Rang Undang-undang Perbekalan 2012 dan Anggaran Perbelanjaan Pembangunan 2012 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis". *[Hari Ketujuh]*

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

*[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa**]*

Maksud B.31 [Jadual] -

Maksud P.31 [Anggaran Pembangunan 2012] -

Tuan Pengerusi: Kepala Bekalan B.31 di bawah Kementerian Pelancongan. Jadi semalam saya telah memutuskan iaitu bahawa enam lagi Ahli-ahli Yang Berhormat yang diberi peluang untuk berhujah di bawah kepala-kepala ini iaitu Yang Berhormat Batu Gajah, Yang Berhormat Balik Pulau, Yang Berhormat Kubang Kerian, Yang Berhormat Maran, Yang Berhormat Jasin dan Yang Berhormat Paya Besar.

Ini atas sebab mereka ini setia bersama kita sehingga jam 10.30 malam. Oleh itu saya jemput Yang Berhormat Batu Gajah untuk berhujah dahulu dan Yang Berhormat saya pohon supaya sepuluh minit itu sepuluh minitlah. Selepas itu Ahli Yang Berhormat Balik Pulau diikuti oleh Kubang Kerian, baru Maran, Jasin dan Paya Besar. Sila Yang Berhormat Batu Gajah.

11.34 pg.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin rujuk kepada Butiran 030000 - Pengurusan dan Pemantauan dan Butiran 040000 - Lembaga Penggalakan Pelancongan Malaysia. Tuan Pengerusi di bawah Butiran 030000 - Pengurusan dan Pemantauan. Ianya jelas di bawah kementerian ini untuk menentukan semua urusan pentadbiran dan kewangan kementerian berjalan dengan licin dan teratur di samping memberi perkhidmatan sokongan yang cekap dan berkesan kepada semua aktiviti kementerian.

*[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Ronald Kiandee) **mempengerusikan Jawatankuasa**]*

Tuan Pengerusi, saya mengaitkan perkara ini dengan Lembaga Penggalakan Pelancongan Malaysia disebabkan oleh penemuan oleh Ketua Audit Negara. Tuan Pengerusi, kalau kita membaca laporan Ketua Audit Negara, saya amat terkejut di mana di bawah Lembaga Penggalakan Pelancongan ada satu bahagian iaitu bahagian sokongan promosi di mana telah diperuntukkan sejumlah wang untuk menjalankan aktiviti mempromosikan Malaysia kepada pelancong domestik dan pelancong antarabangsa.

Pada tahun 2007 kita telah mengadakan Tahun Melawat Malaysia dan menurut laporan audit, penemuannya adalah antaranya ialah pemberian risalah setiap unit adalah RM1,950 dan telah melaksanakan pembelian 1,000 unit yang jumlahnya RM1.59 juta. Tuan Pengerusi, yang amat mengejutkan adalah di bawah pembelian perolehan ini laporan audit telah menemui bahawa rundingan terus telah dijalankan tanpa kelulusan Kementerian Kewangan.

Ini bukan sembarangan perolehannya Tuan Pengerusi secara rundingan terus tetapi mengikut laporan ini perolehan ini telah dijalankan atau dibuat oleh Pejabat Menteri Pelancongan sebelum memperoleh kelulusan daripada Kementerian Kewangan. Tuan Pengerusi, jika diteliti laporan audit menyatakan bahawa walaupun Pejabat Menteri Pelancongan ada menulis kepada Kementerian Kewangan mendapatkan kelulusan untuk perolehan ini secara rundingan terus tetapi sebelum keputusan diberi oleh Kementerian Kewangan, Pejabat Menteri Pelancongan telah melaksanakan perolehan ini.

Selepas itu keputusan Kementerian Kewangan adalah tidak meluluskan permohonan untuk rundingan terus perolehan ini dan pihak Lembaga Penggalakan Pelancongan pula menulis semula kepada Kementerian Kewangan memohon semula untuk melaksanakan perolehan ini secara rundingan terus tetapi juga telah ditolak.

Tuan Pengerusi, akan tetapi perolehan telah dilaksanakan melalui laporan audit ini di mana amat mengejutkannya ialah Lembaga Penggalakan Pelancongan Malaysia dan juga Kementerian Pelancongan tidak mengadakan sebarang atau melaksanakan perjanjian secara bertulis dengan syarikat pembekal ini dan ini mengakibatkan pihak laporan audit tidak dapat mengesahkan sama ada risalah yang berjumlah RM1.59 juta ini telah diserahkan dan tidak dinyatakan tempoh masa spesifikasi bekalan tersebut diserahkan.

Tuan Pengerusi, akhirnya menurut laporan audit ini Lembaga Penggalakan Pelancongan ini bergantung pada pembekal untuk memaklumkan ke mana pergi 1,000 unit rak risalah ini yang digunakan untuk meletak risalah mempromosi Tahun Melawat Malaysia. Antaranya amat mengejutkan di mana akhirnya Tuan Pengerusi, pembekal ini menyatakan apa, pembekal ini menyatakan saya masih belum dibayar dan pembekal menulis surat terus kepada Kementerian Kewangan meminta pembayaran sebab kementerian menurut laporan ini Kementerian Kewangan tidak meluluskan rundingan terus perolehan ini.

Jadi akhirnya Tuan Pengerusi rak yang diluluskan oleh Kementerian Kewangan hanya 166 rak yang bernilai RM237 ribu. Yang hanya diluluskan 166 rak bayaran ini kepada pihak pembekal. Tuan Pengerusi, laporan audit mencadangkan agar satu jawatankuasa penyiasat diadakan untuk menentukan sama ada wujud ketidakpatuhan Kementerian Kewangan dan juga unsur penyelewengan memandangkan perkara ini telah berlanjutan sejak tahun 2006 yang melibatkan jumlah nilainya RM9.26 juta ini termasuk percetakan risalah Tuan Pengerusi.

■1140

Walaupun akhirnya sejumlah RM1.51 juta telah dibayar oleh kementerian pada tahun ini bulan Mac tetapi persoalannya Tuan Pengerusi bagaimana boleh berlaku ketidakpatuhan peraturan kewangan oleh pejabat Menteri Pelancongan Tuan Pengerusi? Sebelum ini saya bangkitkan berkenaan perolehan binokular marin, ditemui pegawai tidak tahu buat bandingan harga. Akan tetapi sekarang ini perolehan tidak mengikut peraturan kewangan oleh pejabat kementerian. Pejabat Menteri Pelancongan. Ini adalah yang dinyatakan dalam laporan audit ini dan di mana laporan audit meminta jawatankuasa penyiasat ditubuhkan. Memang benar saya membaca laporan media menyatakan bahawa yang dikeluarkan oleh Ketua Setiausaha kepada Yang Berhormat Menteri Pelancongan bahawa satu jawatankuasa siasatan ditubuhkan pada 5 Oktober.

Akan tetapi beranikah jawatankuasa ini memanggil bekas Menteri atau Menteri yang sedia ada untuk memberi kenyataan atau mengambil tindakan terhadap mereka Tuan Pengerusi? Selain itu laporan audit ini juga menemui tahun 2009 di mana Kementerian Pelancongan membeli cenderamata dari syarikat-syarikat yang bukan menjalankan perniagaan pembekalan cenderamata Tuan Pengerusi? Di mana melibatkan pembelian pen, tali leher, beg, topi dan gelang. Akhirnya gelang tidak dijelaskan pembayaran kerana tiada nota penghantaran dikemukakan. Bagaimanakah boleh pembekal yang bukan menjalankan perniagaan cenderamata boleh memperoleh projek ini, menjadi pembekal.

Jadi saya rasa sudah sampai masanya Dewan ini dimaklumkan sama ada MACC ada membuka kertas siasatan terhadap kes ini. Walaupun pihak kementerian dilaporkan ada menubuhkan jawatankuasa siasatan tetapi ini tidak memberi keyakinan kepada kita bahawa ia akan berjaya memberi satu siasatan yang sempurna yang bebas memandangkan ini melibatkan pelanggaran peraturan kewangan oleh pejabat Menteri Pelancongan. Tuan Pengerusi, oleh itu saya mohon penjelasan kepada perkara ini bagaimanakah tindakan susulan akan diambil sebab walaupun penjelasan pembayaran telah dijelaskan akhirnya kepada pembekal. Akan tetapi ini jelas terang-terang dilanggar peraturan kewangan unit pejabat Kementerian Pelancongan, Tuan Pengerusi. Saya mohon penjelasan kepada perkara ini. Sekian, terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Balik Pulau.

11.43 tgh.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin mengambil kesempatan untuk berbahas mengenai butiran yang pertama sekali saya rasa butiran yang amat diminati oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri, Pembangunan *Ecotourism*. Saya andaikanlah sebab beliau mempunyai kedudukan yang istimewa, mempunyai pengalaman terutama dari segi aspek alam sekitar dan juga aspek pelancongan.

Yang Berhormat Menteri, butiran 01900 - Pembangunan *Ecotourism*. Yang Berhormat Menteri, Balik Pulau memang seperti dibahaskan oleh Yang Berhormat Arau semalam memang amat sesuai, amat secocok untuk pembangunan agenda *ecotourism*. Ia juga diangkat oleh kerajaan negeri oleh Exco Pelancongan Kerajaan Negeri Pulau Pinang agar Balik Pulau dijadikan sebagai *ecotourism*. Soalan saya kepada Yang Berhormat Menteri, di dalam keunikan Balik Pulau ini sejauh mana sehingga hari ini mungkin Yang Berhormat Menteri boleh jelaskan untuk pengetahuan saya dan juga rakan-rakan di sini, sejauh mana agenda *tourism* ini terutama *ecotourism* ini telah menyumbang kepada dua perkara, iaitu ekonomi orang Balik Pulau dan juga aspek yang saya panggil aspek kelestariannya itu, *sustainability*nya itu.

Ini kerana tinjauan saya Yang Berhormat Menteri secara spesifik, pembangunan Taman Negara yang merupakan Taman Negara pertama sekali yang didaftarkan kalau tidak silap saya di bawah akta bukan Endau-Rompin tetapi ialah Taman Negara Telok Bahang mendapat rungutan oleh penduduk bersebelahan kerana apabila dibangunkan prasarana di Taman Negara tersebut sehinggakan mungkin ini terlepas pandang ataupun mungkin bersifat kerja-kerja kontrak sehinggakan berlakunya banjir yang teruk di pangsapuri di bawah itu. *Flat* di bawah itu. Saya kebetulan saya melawat, gambar pun ada.

Jadi saya rasa mohon perhatian Yang Berhormat Menteri dan saya seru, saya alu-alukan kalau boleh guna peruntukan yang bakal kita luluskan ini untuk memperbaiki perkara-perkara tersebut. Yang Berhormat Menteri pada masa yang sama saya ingin menarik perhatian Yang Berhormat Menteri bahawa Telok Bahang itu ialah satu pusat pelancongan yang amat menarik tidak dapat dinafikan. Walau bagaimanapun apabila tutupnya Hotel Penang Mutiara itu telah mengakibatkan ramai orang-orang kampung di Telok Bahang itu hilang pekerjaan.

Walaupun bagaimanapun mereka ini ialah satu sumber manusia ataupun dengan izin, *human capital*, modal insan yang telah terlatih dan memang terbukti mampu menguruskan sukan air, mampu menguruskan perkara-perkara merujuk kepada *hospitality*, dengan izin, dan ramai sehingga hari ini saya difahamkan terpaksa beralih arah mencari pekerjaan-pekerjaan yang lain dan saya kata alangkah baik sekiranya mereka ini dapat dimanfaatkan dengan satu agenda pembangunan yang mungkin boleh dicadangkan oleh Yang Berhormat Menteri kerana di kampung yang sama juga ialah ada agenda yang cuba dimajukan satu ketika iaitu *Penang Culture Village*. Hari ini hanya tinggal macam satu gajah putih yang usang padahal kemudahannya itu saya rasa agak munasabah untuk dibangunkan selanjutnya.

Seterusnya Yang Berhormat Menteri butiran mengenai 02800 - Program Peningkatan Kemudahan *Homestay* Malaysia. Yang Berhormat Menteri terima kasih kerana Balik Pulau sekali lagi yang sering kali dinyatakan di Dewan yang mulia ini adalah merupakan salah satu model *homestay* yang agak berjaya. Walau bagaimanapun Yang Berhormat Menteri, saya ingin mencadangkan kerana pendekatan sekarang ini..., ini kakanda saya. Sila teruskan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih Yang Berhormat Balik Pulau. Pulau Pinang ini memang cantik. Secantik orang-orangnya jugalah dan Pulau Pinang ini digelar Pulau Mutiara. Bukan semua pulau dapat gelaran mutiara, cantik dan dia memang idaman pelancong-pelancong yang faham tentang ilmu kepelancongan, Pulau Pinang antara yang dipilih. Cuma Yang Berhormat Balik Pulau kalau boleh saya tidak ambil bahagian ini kerana ada kerja tengah hari ini. Thailand ini menghadapi bencana ini, tidak bolehkah agaknya yang hendak ke Thailand itu lencong ke Pulau Pinang dan Pulau Pinang tidak kurang hebatnya ya. Jadi itu agaknya. Apa yang tidak sedap Pulau Pinang ini kerana DAP perintah itu sahaja, yang lain semua baik...
[Ketawa]

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Terima kasih Yang Berhormat Sri Gading kerana menyayangi Pulau Pinang terutama orang Balik Pulau. Yang Berhormat Sri Gading, untuk pengetahuan Yang Berhormat Sri Gading secara diasporanya memang orang Balik Pulau kebanyakannya macam sayalah, ada darah Siam dan juga orang Aceh.

Jadi kalau hendak dicadangkan agar orang Thailand yang mahu ke Thailand berarah ke Pulau Pinang terutama Balik Pulau, saya rasa sesuai Yang Berhormat Menteri mungkin boleh beri pandangan kerana ada penerbangan langsung di antara *Airport* Bayan Lepas dan juga ke Bangkok. Dan mungkin melalui jalan-jalan kapal yang lain yang mungkin boleh Yang Berhormat Menteri sendiri ambil inisiatif. Ini kerana saya rasa dekat dan mungkin dapat manfaat kepada kawan saya di Langkawi juga.

Yang Berhormat Menteri, soalan saya tegaskan di sini terutama dari segi aspek agenda pelancongan sebagai agenda pembangunan terutama sekali dengan izin, sebagai alat *eradication of property*. Ini kerana di sini Yang Berhormat Menteri memang terbukti di Balik Pulau apa sahaja agenda pembangunan yang kalau boleh saya senaraikan *homestay*, *chalet*, aktiviti-aktiviti pantai dan sebagainya memang terbukti punya satu *track record* yang baik.

Akan tetapi Yang Berhormat Menteri, saya mahu Yang Berhormat Menteri beri satu data sejauh mana agenda *homestay* ini telah berjaya mengeluarkan pengusaha-pengusaha daripada kemiskinan kerana bagi saya potensinya ada. Ia bukannya satu pelengkap sesuatu agenda, ia merupakan satu agenda keusahawanan dan ingin saya cadangkan di sini Yang Berhormat Menteri memandangkan ianya tinggal hari ini tersangatlah dengan izin, *government driven*.

■1150

Jadi, saya cadangkan mungkin Yang Berhormat Menteri boleh menguar-uarkan kepada pihak-pihak swasta ataupun mewujudkan apa yang dipanggil dengan izin geran yang lebih bersifat kita panggil satu macam dana keusahawanan daripada merupakan satu subsidi dan sebagainya. Ini kerana ia dengan izin, mahu mengangkat agenda keusahawanan anak-anak Balik Pulau yang saya rasa memang punya potensi.

Seterusnya Yang Berhormat Menteri ialah mengenai Butiran 070300. Yang Berhormat Menteri, saya mahu penjelasan terutama agenda pusat pelancongan Islam. Yang Berhormat Menteri sedia maklum bahawa Masjid Batu Uban itu adalah antara masjid yang tertua Yang Berhormat Sri Gading. Masjid Batu Uban, antara masjid tertua di Asia Tenggara. Akan tetapi hari ini Yang Berhormat Menteri, agenda warisannya itu kerana pendekatannya itu hanya merujuk kepada zon-zon. Jadi, yang terlibat hanyalah zon-zon di Georgetown, Khoo Kongsi *Temple* dan sebagainya tetapi tidak melangkaui ke ruang Masjid Batu Uban contohnya yang kebetulan berhadapan dengan USM.

Jadi Yang Berhormat Menteri, saya yakin mungkin dengan kerjasama USM, Masjid Batu Uban ini boleh diangkat sebagai satu tarikan pelancong di bawah agenda pusat pelancongan Islam. Seterusnya Yang Berhormat Menteri, pada masa yang sama mungkin boleh bersama dengan kementerian yang menguruskan agenda warisan..., Yang Berhormat Menteri, selain daripada mewujudkan produk-produk baru *homestay* dan sebagainya, saya yakin kampung nelayan. Contohnya kampung-kampung nelayan di Balik Pulau itu, di Teluk Bahang, di Kuala Sungai Pinang, di Pantai Acheh dan di Gertak Sanggul dan lain-lain itu. Saya rasa memiliki tarikan tersendiri yang akan memberikan tarikan sendiri yang akan memberikan satu lagi pilihan kepada wisata atau pelancong-pelancong daripada luar negara. Apabila turun daripada Airport Bayan Lepas itu, dia akan diberi pilihan, kalau mahu ke warisan, mahu urusan *business*, dia ke Georgetown. Akan tetapi kalau mahu perkara-perkara bersifat tropikal, perkara-perkara bersifat *ecotourism* sifatnya, mungkin dia akan mengambil *corner* ke kiri, dia balik ke Balik Pulau.

Jadi Yang Berhormat Menteri, setakat hari ini banyak usaha-usaha secara swasta, saya boleh katakan potensi Balik Pulau dengan izin. Yang Berhormat Menteri, saya hendak cadangkan di sini boleh bersama saya kita isytiharkan Balik Pulau sebagai 'Bandar Durian'. Boleh Yang Berhormat Sri Gading? Balik Pulau sebagai Bandar Durian. Ini kerana terbukti saya *check* dalam internet, setakat hari ini duriannya itu yang sering Yang Berhormat Mambong sarankan kepada saya itu untuk menjemput kawan-kawan itu. Saya rasa untuk pengisytiharan tersebut kita akan jemput kawan-kawan. Balik Pulau sebagai Bandar Durian seperti mana yang kita lakukan di Temerloh sebagai Bandar Ikan Patin. Seterusnya Yang Berhormat Menteri...

Dato' Shamsul Anuar Nasarah [Lenggong]: Lenggong pun banyak durian.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Ha?

Dato' Shamsul Anuar Nasarah [Lenggong]: Durian Lenggong banyak.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Ya. Yang Berhormat Menteri, durian Balik Pulau ini untuk kawan-kawan saya sebutkan untuk lebih arif, namanya pun cantik '*hollow*'. Tuhan beri, '*ang heh*', kacang hijau. Akan tetapi tidak adalah nama D24 dan sebagainya...

Dato' Paduka Abu Bakar bin Taib [Langkawi]: Tidak banyak.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Jadi Yang Berhormat Menteri... [*Dewan riuh*] Jadi, ada permintaan ini. Saya ingat untuk pelancaran Balik Pulau sebagai 'Bandar Durian' ini, kita ajak kawan-kawan...

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Beri laluan sedikit Yang Berhormat Balik Pulau.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Ya.

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih Yang Berhormat Balik Pulau. Saya ingin bertanya Yang Berhormat, ada satu lagi produk pelancongan yang menakjubkan sebenarnya *Muka Head Beach* yang sekarang ini hanya digunakan untuk tujuan penyelidikan antara Balik Pulau dan Teluk Bahang. Pada saya, rasa *Muka Head Beach* di antara benda-benda yang menakjubkan sebenarnya, *wonderful* yang sememangnya belum dimanfaatkan sepenuhnya sebagai salah satu produk pelancongan yang sepatutnya kalau kita ketengahkan. Ia di antara pantai yang cukup menarik perhatian pelancong-pelancong terutamanya daripada negara-negara barat yang mereka melihat ini di antara tempat untuk santai yang pada saya tidak kalah kalau kita bandingkan dengan negara-negara *Mediterranean* yang lain. Jadi, bersetuju atau tidak Yang Berhormat Balik Pulau supaya *Muka Head Beach* ini dibangunkan sebagai satu produk yang paling baik untuk negeri Pulau Pinang terutamanya.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Terima kasih Yang Berhormat Arau. Oleh sebab itu semalam bila Yang Berhormat Arau sebut Balik Pulau, saya yakin beliau betul-betul arif mengenai Balik Pulau. Yang Berhormat Menteri, *Muka Head beach* ini ialah satu agenda yang cuba diangkat oleh USM sekian lama terutama dari segi aspek kajian herba dan perhutanan.

Akan tetapi Yang Berhormat Menteri, pada masa yang sama dia punya potensi terutama untuk agenda *ecotourism* ini amat tinggi, amat cantik. Jadi, saya rasa mungkin Yang Berhormat Menteri boleh mempertimbangkan cadangan Yang Berhormat Arau yang saya rasa saya juga akan sokong. Akhir sekali Yang Berhormat Menteri, dalam masa yang singkat ini saya mahu menarik perhatian Yang Berhormat Menteri bahawa sekarang ini di kampung...

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: [Bangun]

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Ini kawan, bolehlah sedikit.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Terima kasih Yang Berhormat Balik Pulau. Saya berminat idea Yang Berhormat Balik Pulau bawa tadi sebelum berpindah ini, amat baik sebab identiti untuk menamakan tempat dan bandar atas produk pelancongan ini sangat baik. Baru-baru ini kita ada produk pelancongan juga tetapi bunyinya macam sinis. Jika terkenal dengan lembu, kita namakan tempat itu sebagai Bandar Lembu. Kita ada bandar Rembau barangkali... [Disampuk] Banyak tempat yang terkenal. Baru-baru ini ada satu industri besar yang mengenai fidlot ini, kita namakan dia sebagai Bandar Lembu. Apa kata cadangan itu?

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Yang Berhormat Menteri, saya ini terbuka. Apa-apa benda yang boleh kita panggil, boleh kita *re-brand* dia, ada tarikan terutama sekalai kalau mengikut definisi dengan izin, dikatakan definisi oleh *The International Ecotourism Society* (TIES), antara elemen yang elemen yang dikatakan dengan izin, *improve the well being of local people*. Maksudnya, bukan sahaja sebagai tarikan pelancongan dan yang lebih penting menguntungkan orang tempatan. Saya rasa mungkin bandar Gemas itu boleh jadi bandar lembu sebab tanah diambil dekat 5,000 ekar lebih. Jadi, mungkin boleh jadi satu bandar *farming* yang terkenal. Jadi, saya rasa Yang Berhormat Rembau boleh mempelopori sebab beliau berjuang terus isu tersebut.

Yang Berhormat Menteri, akhir sekali tadi, kelestarian Yang Berhormat Menteri. Saya ingin menarik perhatian kebetulan dua hari sudah TYT Pulau Pinang bersama-sama Universiti Sains Malaysia telah mengambil Balik Pulau untuk dijadikan satu projek, namanya Balik Pulau Kampung Lestari. Jadi Yang Berhormat, saya rasa dengan kedudukan Yang Berhormat Menteri yang istimewa ini, mungkin kelestarian ini juga sepatutnya ini juga sepatutnya merupakan satu perkara pelancongan. Bukan sahaja perkara estetika, perkara cantik, seni, sejarah tetapi kelestarian. Saya rasa akan mampu menarik pelancong-pelancong luar yang mungkin daripada negara-negara maju yang mahu bercuti untuk melihat bagaimana ekosistem, bagaimana..., dengan izin, *sustainability* sesuatu kampung itu diuruskan sehinggalah boleh menguntungkan penduduk Balik Pulau.

Secara kesimpulannya Yang Berhormat Menteri, saya mengandaikan bahawa Butiran 00800 di bawah Kajian-kajian Pelancongan ini, seberapa banyak yang Menteri akan letakkan untuk kajian-kajian kelestarian sebagai produk pelancongan. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Kubang Kerian.

11.57 pg.

Tuan Salahuddin Haji Ayub [Kubang Kerian]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Sedikit sahaja dalam..., saya berkongsi beberapa maklumat tentang Butiran 010000 tentang Pengurusan pelancongan ini dan juga beberapa perkara yang menyentuh Industri Pelancongan - Butiran 020000.

Saya juga ingin mendapat beberapa penjelasan daripada Kementerian Pelancongan tentang negeri Kelantan khususnya yang setiap tahun mencatatkan bilangan pelancong tempatan dan luar negara yang menggalakkan. Di kawasan saya sendiri terdapat banyak pengusaha-pengusaha hotel bajet ataupun *homestay* yang semakin bercambah hasil daripada meningkatnya pelancong-pelancong dari dalam negeri dan juga di luar negara. Adakah ada suatu galakan bagi mereka yang ingin mendirikan hotel-hotel bajet ini ataupun menjadikan kawasan rumah mereka itu untuk dijadikan *homestay*.

Jadi, saya mohon kerana dari segi statistiknya memang tidak boleh dinafikan bahawa negeri Kelantan amat menarik bilangan pelancong tempatan dan luar negara yang pastinya menggalakkan orang-orang Kelantan sendiri untuk menyumbang kepada pembangunan industri ini. Kalau ada peruntukan itu, berapa jumlahnya dan di samping bantuan-bantuan kewangan, saya ingin juga mendapat kepastian apakah insentif-insentif yang telah dan akan diberikan kepada pemaju-pemaju tempatan yang sangat berminat untuk memajukan kawasan mereka ataupun daerah mereka untuk industri pelancongan ini.

■1200

Kemudian juga dalam kajian pelancongan ini di bawah Butiran 030300, saya juga ingin mendapatkan kepastian tentang peranan kementerian terhadap satu pulau yang berhampiran dengan kediaman saya, asal saya, iaitu Pulau Kukup dan juga Tanjong Piai yang memang telah pun dimasukkan ke dalam destinasi pelancongan oleh pihak kementerian. Ini kerana, di sinilah terdapatnya kawasan hutan bakau yang masih lagi tersimpan dengan baik dan di sini juga terdapat perkampungan nelayan yang merupakan penduduk asal yang juga saya lihat bersedia untuk menjadikan rumah-rumah mereka juga sebagai sistem galakan *homestay*.

Jadi saya juga ingin mendapatkan beberapa penjelasan daripada kementerian, adakah satu peruntukan akan diberikan kepada kawasan ini? Kawasan Tanjong Piai itu sendiri yang dikenali sebagai *the Southern Tips of the Asian Continent* ya, tanah yang paling hujung di Benua Asia itu, saya melihat masih lagi tidak dapat dibangunkan dengan sempurna, tidak macam Tierra del Fuego di Amerika Selatan, tidak macam *Cape of Good Hope* di Afrika Selatan itu yang nampak kehebatannya dari segi tanah penghujung di benua Afrika tetapi tanah penghujung benua Asia ini masih lagi saya lihat tidak mendapat suatu perhatian yang serius daripada pihak kementerian. Jadi dua perkara itu saya meminta penjelasan daripada pihak kementerian. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Maran.

12.02 tgh.

Dato' Ismail bin Abd. Muttalib [Maran]: Terima kasih Tuan Pengerusi kerana mengizinkan saya untuk membahaskan Kementerian Pelancongan. Terlebih dahulu saya mengucapkan selamat datang kepada pelajar-pelajar kita di dalam Dewan ini.

Tuan Pengerusi, saya ada beberapa perkara. Yang pertama ialah Butiran 020000 - Industri Pelancongan, termasuk pusat-pusat pelancongan. Sebenarnya kalau kita lihat, setiap negara dan setiap negeri bahkan setiap daerah saya kira, mempunyai potensi-potensi tersendiri, terdapat lokasi-lokasi ataupun tempat-tempat yang boleh dimajukan untuk dijadikan tempat pelancongan. Umpamanya seperti di Teluk Cempedak, ia terkenal dengan pantainya. Tioman terkenal dengan pulau di sekeliling laut. Rantau Abang terkenal dengan penyunya. Kemudian, saya kira mungkin juga kementerian boleh melihat sudut-sudut lain.

Jadi saya hendak bertanya dengan kementerian, atas asas apakah pusat-pusat ataupun lokasi-lokasi pelancongan yang ada ini kita daftarkan, kita wartakan? Umpamanya katalah seperti yang disebutkan oleh Yang Berhormat Balik Pulau tadi, ada kawasan lembu disebutkan lembu oleh orang Perak, saya pun tidak tahu. Mungkin ada satu tempat yang terkenal dengan ternakan-ternakan.

Akan tetapi di kawasan berkenaan dimuatkan, dipenuhi dengan berbagai-bagai ternakan yang boleh menjadikan sumber pelancongan kepada pelawat-pelawat kita. Umpamanya katalah satu kawasan itu masalah lembu...

Dato' Shamsul Anuar Nasarah [Lenggong]: *[Bangun]*

Dato' Ismail bin Abd. Muttalib [Maran]: Tetapi kita boleh *integrate* lembu ini dengan seladang umpamanya jadikan selembu. Jadi kawasan itu adalah kawasan ternakan selembu, dan mungkin orang tidak pernah tengok pun. Sebahagian daripada kita tidak pernah tengok seladang ini. Akan tetapi apabila kita *integrate* macam itu dengan izin, kita dapat menjadikannya tarikan kepada pelancongan...

Dato' Shamsul Anuar Nasarah [Lenggong]: Yang Berhormat Maran.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Lenggong bangun Yang Berhormat.

Dato' Ismail bin Abd. Muttalib [Maran]: Boleh.

Dato' Shamsul Anuar Nasarah [Lenggong]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya tertarik dengan apa yang disebutkan oleh Yang Berhormat Maran tadi yang lebih kepada beberapa produk-produk di peringkat domestik yang memang berpotensi untuk kita bangunkan sebagai bahan pelancongan untuk dipertontonkan kepada pelancong dalam negeri juga luar negara. Akan tetapi tentunya Yang Berhormat Menteri, kalaulah produk-produk ini betul-betul dibangunkan secara tersusun, maka dengan itu kita juga memerlukan satu komuniti yang boleh memberi fokus kepada usaha untuk membangunkan produk-produk di peringkat bawah ini.

Dahulu ada cadangan daripada Yang Berhormat Menteri, kebetulan dia pun ada berjumpa dengan kita tempoh hari, tentang cadangan bagaimana hendak mewujudkan semula Majlis Pembangunan Pelancongan di kawasan Parlimen ini. Saya cuma hendak tahu pandangan Yang Berhormat Maran dari segi kewajarannya, apakah perlu, apakah kementerian kena buatlah atau sebagainya. Minta tolong.

Dato' Ismail bin Abd. Muttalib [Maran]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih Yang Berhormat Lenggong. Saya hendak sampai di situ Tuan Pengerusi tetapi Yang Berhormat Lenggong ini lebih cepat sangat. Dia laju sangat, saya tidak tahu apa dia pakai. Saya bersetuju benar Majlis Pembangunan Pelancongan ini memang wajar ditubuhkan di Parlimen tetapi di kawasan Parlimen Barisan Nasional lah. Sebab, macam Yang Berhormat Shah Alam baru masuk, tadi di Melaka pun dia burukkan walaupun Melaka banyak menyumbangkan kepada kemajuan negara kita dari segi pelancongan. Jadi kawasan Shah Alam ini tidak payah. Maran okey, dengan Lenggong. Itu sahaja inilah.

Akan tetapi Tuan Pengerusi, ini penting sebab apa saya kira dengan adanya Majlis Pembangunan Pelancongan ini, kita Ahli-ahli Parlimen boleh membantu kerajaan. Saya nampak ini dapat kita membantu Kementerian Pelancongan bagaimana kita boleh menarik lebih ramai pelancong ke kawasan kita. Dengan syarat, jangan bagi air liur sahaja. Bermakna, adalah tataranya bagaimana kita boleh membangunkan untuk menyokong hal ini.

Tuan Pengerusi, saya hendak sebut lagi tentang industri pelancongan tadi, oleh sebab bagi kawasan saya Maran, tidak kurang juga dengan kawasan pelancongan ini. Kita ada air terjun, kita ada Sungai Pahang, kita ada Lubuk Yu yang pernah terkenal dengan insiden kematian kerana penyakit kencing tikus tapi sekarang dah okey dah, kita sudah buka balik, dan banyak lagi. Jadi bermakna saya hendak tanya kementerian, atas asas apakah pusat-pusat ataupun lokasi-lokasi pelancongan ini diwartakan? Saya kira diwartakan Yang Berhormat Timbalan Menteri ya? Sebab kalau tidak wartakan itu banyak masalah ini.

Jadi saya hendak tahu apakah langkah-langkah kementerian boleh membantu kawasan-kawasan yang mempunyai potensi supaya kita dapat bangunkan dan paling tidak kita dapat menarik pelancong-pelancong dari kawasan kita sendiri? Bermakna, daripada kita biarkan anak-anak muda kita berada berseparah tidak tentu arah dan sebagainya, kita bangunkan kawasan-kawasan ini dengan bantuan daripada pemimpin tempatan dengan sedikit sumbangan daripada kerajaan negeri dan sebagainya.

Jadi dengan ini kita dapat membantu anak-anak muda kita dan masyarakat setempat supaya berada dalam kawasan yang selesa walaupun mereka penat bekerja selepas bekerja di rumah dan sebagainya boleh menghiburkan diri di kawasan-kawasan pelancongan seperti ini.

Tuan Pengerusi, yang kedua ialah Butiran 01400 - Penyelenggaraan Kemudahan/Infrastruktur di kawasan pelancongan. Saya tengok sebahagian daripada pusat-pusat pelancongan ini ialah berada di dalam kawasan hutan simpan di mana sudah tentulah hutan simpan ini biasanya di bawah kendalian pejabat perhutanan, sama ada negeri atau daerah. Jadi saya banyak terlibat di daerah dan kadang-kadang kita terpaksa mengeluarkan peruntukan daripada kita untuk membantu ini kerana Jabatan Perhutanan tidak ada peruntukan khusus yang besar untuk mereka menyelenggarakan kawasan-kawasan pelancongan ini sedangkan kawasan itu cukup baik. Macam kawasan saya Air Terjun Teladas, di bawah pejabat perhutanan. Lubuk Yu begitu juga, dan Sungai Yeh. Kawasan-kawasan ini yang boleh kita bangunkan, berpotensi untuk dimajukan sebagai kawasan pelancongan.

Jadi apakah tindakan kerajaan? Sejauh manakah kerjasama yang dibuat oleh kementerian ini dengan kementerian yang terlibat dengan Jabatan Perhutanan ini supaya kedua-dua ini dapat bersama secara kolektif dan dapat memberikan sedikit sumbangan bagi kita menyelenggarakan kawasan-kawasan pelancongan ini? Setakat ini saya lihat kalau dari segi alam sekitar ini, Jabatan Alam Sekitar yang menyalurkan peruntukan bagi kita menentukan supaya alam sekitar kita bersih dan sebagainya.

Berikutnya Tuan Pengerusi ialah tentang Lembaga Penggalakan Pelancongan Malaysia, Butiran 040000. Saya mengucapkan tahniah kepada kementerian dan kepada lembaga ini kerana melalui usaha yang dibuat, promosi yang dibuat sama ada dalam negeri ataupun di luar negara, mereka telah dapat menarik ramai pelancong. Saya tidak tahu dalam tahun ini berapa? Kalau boleh Menteri beri saya sebab saya tidak sempat hendak membaca maklumat-maklumat ini. Sudah berapa ramai dan berapa juta pelancong datang ke negara kita? Saya hendak tahu juga apakah faktor-faktor utama, apakah *main factors*, dengan izin, yang menarik pelancong-pelancong datang ke negara kita ini? Pada saya, yang paling penting dan utama ialah kerana negara kita berada dalam keadaan aman, makmur dan selamat. Kalau tidak selamat, orang tidak akan datang. Juga, negara manakah yang merupakan antara negara-negara yang paling ramai menghantar pelawat-pelawat atau rakyat mereka melancong ke negara kita? Ia kadang-kadang ikut musim. Pada suatu musim mungkin Arab ramai, Iran ramai dan sebagainya. Saya mengucapkan syabas dan tahniah.

■1210

Walau bagaimanapun Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya kadang-kadang merasa lumrah mereka berasa kecewa. Ini kerana kita menarik ramai pelancong tetapi dalam masa yang sama pelancong-pelancong yang datang ke negara kita ini, ramai juga daripada mereka melakukan perkara-perkara yang cukup boleh menghancurkan negara kita ini. Umpamanya kegiatan pelacuran.

Saya tidak hendak sebut mana-mana bahkan boleh dikatakan semua negara yang datang ke mari ada. Mungkin mereka terkenal seolah-olah Malaysia ini tempat pelacuran tetapi mereka datang ke mari. Bagaikan mereka sendiri datang daripada luar datang ke mari melacurkan diri. Ini satu fenomena yang cukup menyedihkan kita. Saya tidak bangga Tuan Pengerusi, ramai pelancong datang ke negara kita tetapi negara kita rosak. Saya hendak biarlah mereka datang ke negara kita tetapi mereka yang datang itu adalah pelancong yang terdiri daripada orang yang bermoral. Bagaimana mereka menunjukkan kepada rakyat kita bahawa negara mereka indah. Bagaimana mereka mempertahankan negara mereka, bagaimana mereka menjaga keindahan negara mereka. Ini yang kita hendak.

Bukan kita hendak datang ke negara kita, kita dapat duit tetapi kita pula membakar duit kita sendiri kerana mengatasi masalah-masalah moral seperti ini. Ini termasuklah masalah kegiatan jenayah, pembunuhan, kecurian dan sebagainya. Masalah penyeludupan dadah yang cukup besar berlaku, memperdagangkan manusia. Saya minta benarlah. Tuan Pengerusi, saya bukan Menteri, saya juga bukan Timbalan Menteri. Kalau saya Menteri saya tidak..., saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri sebab Yang Berhormat Timbalan Menteri kawan baik kita, kawan kita yang pakar alam sekitar.

Jadi, alam sekitar ini bukan *pollution*, asap sahaja dan sebagainya Tuan Pengerusi termasuk juga pencemaran-pencemaran yang menyebabkan masalah-masalah seksual, masalah dadah dan sebagainya. Jadi, saya minta hendak supaya kerajaan bertindak tegas.

Janganlah kerana kita inginkan kekayaan yang banyak, duit yang banyak tetapi kita merelakan perkara-perkara yang sumbang, perkara-perkara yang negatif ini berlaku di negara kita. Akhirnya kita pula yang terpaksa berbelanja kerana untuk mengatasi masalah jenayah dan mengatasi masalah dadah, masalah pelacuran, buat operasi polis, tentera, RELA dan sebagainya terlibat. Jadi, ini satu perkara yang membazir. Bak kata pepatah jirus air ke daun keladi. Air tidak ke mana, daun keladi pun tidak jadi apa-apa.

Jadi Tuan Pengerusi-saya berharap benda ini diambil pendekatan. Jadi, saya minta supaya kerajaan membuat kajian. Saya hendak tahu juga setakat ini berapakah kes yang melibatkan pelancong-pelancong ini dengan perkara-perkara yang tidak baik ini. Berapa kes yang melibatkan pelacuran? Ini yang kita tahu Tuan Pengerusi. Yang kita tidak tahu? Ini yang dibuat operasi oleh polis dan sebagainya. Yang kita tidak tahu cukup banyak. Berapa banyak dia sudah musnah?

Kita berbincang dengan Kementerian Wanita, Keluarga dan Masyarakat banyaknya anak-anak luar nikah, banyaknya bayi yang dibuang. Ini semua adalah implikasi daripada perkara-perkara seperti ini. Di samping pendidikan yang tidak cukup kita beri kepada anak-anak kita dan budaya-budaya dan suasana-suasana yang berlaku dalam negara kita ini.

Jadi, Tuan Pengerusi saya berharap supaya kerajaan serius dalam menangani perkara-perkara ini dan kita yakin. Saya bersetuju kalaulah kita dapat menarik pelancong dengan cukup baik, dengan kita membawa mereka yang cukup mempunyai akhlak yang baik dan mereka membawa pula pengajaran kepada kita. Sebab sebahagian negara ini Tuan Pengerusi, mereka ini cukup ada disiplin. Kadang-kadang kita ini dalam Parlimen ini, walaupun Ahli Parlimen tetapi disiplin teruk. Sebahagiannyalah. Jadi, kita hendak supaya mereka ini belajar. Kita dapat pendidikan daripada mereka, pelancong. Bukan kita belajar membuat perkara yang tidak baik. Mengedar dadah dan sebagainya.

Jadi, Tuan Pengerusi saya ingat saya tidak bercakap sebab saya rasa *point* saya itu hebat juga itu. Terima kasih banyak... [Ketawa] Saya mohon menyokong. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Jasin.

12.13 tgh.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Terima kasih Tuan Pengerusi kerana memberi saya peluang untuk mengambil bahagian dalam perbahasan. Saya ringkas sahaja. Terus kepada 01100 - Program Penyediaan/Peningkatan Kemudahan Pelancongan.

Negeri Melaka telah membuktikan kejayaan bahawa melalui sektor pelancongan bukan sahaja boleh menjana satu pendapatan yang cukup lumayan bahkan berjaya mempromosikan Melaka. Saya sebenarnya menyambut baik kritikan daripada Yang Berhormat Shah Alam tadi tentang monorel. Saya rasa itu satu daripada cabaran yang terpaksa kita hadapi bahkan kita mahu menjadikan kritikan ini sebagai satu kekuatan yang kita miliki. Berkat daripada kepimpinan daripada negeri Melaka satu ketika dahulu Melaka menjadi *sleepy hollow* tetapi pada ketika ini saya jemput tuan-tuan datang ke Melaka sebuah negeri yang cukup *vibrant* sekali. Ini berkat kerana kepimpinan.

Kita boleh buktikan bahawa daripada jumlah *tourist* atau pun pelancong yang datang ke negeri Melaka sehingga bulan September 2011 iaitu sebanyak 8.4 juta. Daripada jumlah tersebut, 2.2 juta orang adalah orang asing. Yakni merupakan 10 peratus daripada jumlah pelancong yang datang ke Malaysia. Jadi, negeri Melaka menjadi sebuah negeri yang cukup penting sebab satu daripada jolokan terjadinya Melaka Bandar raya Bersejarah.

Tuan Pengerusi, pada ketika ini kita mahu kalau boleh negeri Melaka diperlengkap dengan semua produk-produk pelancongan yang mempunyai kualiti supaya kita dapat memberikan keselesaan kepada pelancong-pelancong yang datang. Bukan sahaja kita mempunyai kekurangan bilik-bilik hotel bahkan pada ketika ini kita menghadapi masalah pada setiap hujung minggu, pada hari-hari perayaan untuk menempatkan mereka.

Mereka terpaksa tinggal di banyak *homestay* tetapi saya lihat di sini kalau daripada Butiran 02800 -Program Peningkatan Kemudahan *Homestay* Malaysia, anggaran yang dibuat oleh kementerian hanyalah sebanyak RM10 juta daripada RM30 juta yang diperuntukkan untuk RMKe-10. Mengapakah hanya RM10 juta? Bahkan kita mahu menjadikan *homestay* ini sebagai satu produk. Bukan sahaja boleh mempromosikan pelancongan di Malaysia bahkan memberikan pendapatan sampingan kepada peserta-peserta.

Saya mohon daripada pihak kementerian, di kawasan saya mempunyai *homestay* yang cukup banyak yang mendapat sambutan yang cukup hebat. Bahkan sampaikan kita sebagai wakil rakyat hendak minta satu, dua bilik untuk kawan-kawan, mereka kata sudah *booking* sampai tiga bulan. Jadi, apa yang kita hadapi sekarang adalah infrastruktur, kemudahan, prasarana. Jadi, saya berharap semoga pihak kementerian dapat sama-sama membantu terutamanya kita mahu supaya mereka dapat hidup bersama-sama dengan orang-orang kampung bahkan kita dapat berikan mereka sedikit keselesaan terutamanya tandas...

Tuan Haji Ahmad Lai bin Bujang [Sibuti]: Yang Berhormat Jasin.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Oh, sahabat saya. Silakan.

Tuan Haji Ahmad Lai bin Bujang [Sibuti]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat Jasin. Walaupun saya tidak ada dalam senarai untuk berucap, saya mencelah sahajalah Tuan Pengerusi. Apabila Yang Berhormat Jasin berkata tadi kemudahan untuk prasarana atau pun jalan raya dan sebagainya, saya hendak minta kepada Menteri Pelancongan yang datang dari Sarawak ini supaya dia juga melihat bahawa negeri Sarawak sama juga canggihnya di negeri Melaka yang kita tahu bandar raya bersejarah.

Bolehkah Yang Berhormat Menteri melihat kawasan-kawasan Sarawak yang boleh dilawat oleh pelancong di mana kita punya penerbangan untuk melawat kawasan yang patut dilawati seperti di Gunung Mulu dan sebagainya cukup prasarananya dan juga kemudahan pergi ke kawasan itu menggunakan kapal terbang-kapal terbang yang kecil yang sekarang ini sudah dikurangkan di mana MAS dan AirAsia itu bergabung. Macam mana pandangan Yang Berhormat? Terima kasih.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Saya sangat bersetuju dengan sahabat sayalah. Sebenarnya saya hendak masukkan dalam ucapan saya bahkan kita juga menghadapi masalah yang sama di mana Lapangan Terbang Batu Berendam tidak dapat digunakan sepenuhnya. Apatah lagi kita hanya diperuntukkan sebanyak dua *bay* sahaja. Bayangkan hanya dua kapal terbang sahaja boleh *parking* dalam satu masa.

Jadi, saya terus pergi kepada perkara yang seterusnya. Tuan Pengerusi, kita telah memohon banyak prasarana dan keperluan-keperluan bagi memperlengkapkan kemudahan dalam negeri Melaka. Pada ketika ini Tuan Pengerusi, seperti yang dimaklumkan, saya suka maklumkan bahawa selain daripada kerajaan negeri mempunyai pemimpin yang cukup hebat, kita telah memperlengkapkan kawasan-kawasan yang strategik dengan CCTV supaya kita dapat membuktikan bahawa kerajaan sentiasa prihatin tentang keselamatan pelancong-pelancong.

Dalam masa yang sama juga, kita wujudkan polis-polis pelancong yang berkuda. Selain daripada kelihatan segar dan cantik, bahkan semua sekali kalau boleh orang jahat ini akan takut tengok polis atas kuda sentiasa keliling dekat kawasan-kawasan pelancongan. Apa yang saya hendak mohon di sini supaya pihak kementerian sentiasa memerhatikan tentang apa juga permohonan yang telah dibuat oleh Kerajaan Negeri Melaka.

Pertamanya untuk kita *upgrade*kan monorel yang sedia ada, yang peringkat kedua. Keduanya, kita juga telah memohon kolam air panas dalam kawasan Parlimen Jasin diberikan perhatian supaya kawasan ini dijadikan sebagai pusat pelancongan yang boleh memberikan keuntungan kepada penduduk tempatan.

Ketiganya perigi Hang Tuah supaya dinaikkan taraf dan juga Taman Burung di *Botanical Garden*. Seterusnya saya berharap supaya pihak kementerian akan sentiasa memberikan perhatian kepada produk-produk pelancongan yang sedia ada supaya sentiasa kita memberikan perhatian dan *maintain*.

■1220

Seterusnya saya pergi kepada masalah yang dihadapi oleh negeri Thailand. Negeri Thailand...

Dato Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Yang Berhormat Jasin, Yang Berhormat Jasin.

Datuk Wira Haji Ahmad Hamzah [Jasin]: ...Senarnya satu ketika dulu..

Dato Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Yang Berhormat Jasin. Yang Berhormat Kuala Krau.

Datuk Wira Haji Ahmad Hamzah [Jasin]: Sila.

Dato Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih Yang Berhormat Jasin. Mengenai prasarana dan juga produk-produk yang sedia ada bagi pelancongan. Saya juga ingin mengambil peluang supaya Yang Berhormat Menteri dapat meneliti, melihat kembali bagaimana kawasan Hutan Lipur Gunung Senyum, produk pelancongan yang ada di kawasan Parlimen Kuala Krau, semalam diberitahu kepada Dewan ini hanya RM30,000 sahaja untuk diberikan kepada Pusat Hutan Lipur Gunung Senyum tersebut untuk penyelenggaraan dan sebagainya. Kalau kita lihat 19 gua yang ada di pusat pelancongan tersebut. Saya harap peruntukan RM2 juta yang telah diluluskan pada tahun 2010, dapat disalurkan kembali supaya keadaan di pusat pelancongan tersebut dapat di selenggara dengan baik.

Dato' Ismail bin Abd. Muttalib [Maran]: Tuan pengerusi, saya bagi *chance* Yang Berhormat Jasin bercakap masa saya sekejap tadi tapi dengan izin. Saya ingat Tuan Pengerusi kita tengok di mana-mana pun pusat pelancongan kalau diberikan peruntukan yang cukup, dia boleh buat tetapi serius lah. Macam Melaka, memang saya bangga dengan Melaka.

Sebab itu kalau boleh saya minta, saya tadi sahaja hendak bagi Yang Berhormat Jasin. Lubuk Yu di Maran, kita minta RM4 juta itu Menteri. Saya sahaja malas masuk tapi saya hendak tengok sama ada sahabat saya Melaka boleh masuk atau tidak. Saya ingat dia masuk sekali biar Menteri jawab, RM4 juta untuk kita bangunkan Lubuk Yu ini, kawasan pelancongan. Kalau kita buat macam ini seperti berjaya macam Melaka, Gunung Senyum seperti disebut oleh sahabat saya Yang Berhormat Kuala Krau. Saya ingat menteri kita ini baik orangnya. Terima kasih banyak.

Datuk Wira Haji Ahmad Hamzah [Jasin]: Terima kasih sahabat-sahabat saya. Saya telah sebut dan hendak sambung semula tentang apa yang terjadi di Thailand pada ketika ini. Suatu ketika Thailand mencatat yang paling tertinggi sekali rekod jumlah kedatangan pelancong. Semenjak mereka menghadapi musibah, seharusnya kita bukan sahaja dapat belajar daripada masalah dan kesilapan yang berlaku bahkan kita dapat mencari peluang supaya dapat menarik pelancong-pelancong datang ke Malaysia, datang ke negara kita. Susah sangat datang ke Melaka. Orang Melaka boleh bantu.

Saya pernah sebut sini, Melaka sebenarnya telah berlaku banjir pada tahun 2006 dalam Bandaraya Melaka. Kita telah memohon satu peruntukan yang cukup besar bagi memastikan supaya tebatan banjir di negeri Melaka dapat diatasi. Nampaknya semalam saya tidak mendapat peluang untuk bertanya pihak kementerian, saya berharap kementerian pelancongan dapat memanjangkan permohonan ini supaya banjir kilat yang selalu berlaku di Bandaraya Melaka dapat diatasi.

Seterusnya, saya pergi kepada kesesakan lalu lintas. Melaka sekarang menghadapi kesesakan lalu lintas yang cukup teruk sekali terutama di hujung-hujung minggu, hari Jumaat, hari Sabtu, hari Ahad yang sebenarnya telah menyebabkan banyak pelancong yang hendak datang ke Bandaraya Melaka terpaksa menukar haluan mereka kerana kesesakan lalu lintas. Jadi saya berharap semoga pihak kementerian dapat memberikan perhatian membina *auto reload* ataupun jalan pintas dan dalam masa yang sama kita mahu melihat supaya permohonan kita untuk membina jejambat daripada Tol Ayer Keroh sampai ke Bandaraya Melaka supaya ia dapat mengurangkan kesesakan pada setiap kali hujung minggu dan hari-hari kebesaran. Sila Yang Berhormat Lenggong.

Dato' Shamsul Anuar Nasarah [Lenggong]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hendak ke belakang sikit tadi menyebut tentang prasarana pelancongan tadi.

Saya lihat bahawa pentingnya kerajaan khususnya Kementerian Pelancongan memberi tumpuan kepada membangunkan produk-produk pelancongan yang berpotensi. Melaka, kalau dia betul-betul maju dalam aspek pelancongan bukan sahaja memberi tumpuan kepada Melaka, rahmatnya juga kepada negara ini. Apabila dia pergi melancong ke Melaka tentunya dia datang ke Kuala Lumpur pergi ke Shah Alam dan sebagainya. Kalau ada yang elok di Shah Alam lah. Dulu elok tapi sekarang nampaknya dah bercelaru sikit Shah Alam itu.

Cuma Tuan Pengerusi, saya hendak ambil kesempatan di Lenggong ini. Kalau di Melaka kita ada Bangunan Warisan, tapi di Lenggong Yang Berhormat Menteri pun telah pergi kita ada tapak warisan dunia satu-satunya yang ada di dunia yang *insya-Allah* dalam tempoh terdekat ini akan digezetkan oleh UNESCO tapak warisan dunia, kawasan penempatan awal manusia di kawasan ini sejak 'satu juta lapan ratus tiga puluh' tahun dahulu. Perkara ini penting dan saya minta supaya kementerian juga membantu untuk menyediakan prasarana sokongan. Kita ada banyak gua, ada sungai Yang Berhormat Menteri pun tengok gunung-ganang itu cantik. Dia kalau boleh bawa balik ke Sarawak tentu dia bawa balik ke Sarawak. Jadi minta tolong menteri.

Datuk Wira Haji Ahmad Hamzah [Jasin]: Terima kasih sahabat saya Yang Berhormat Lenggong. Memang cukup baik sudah. Apa yang disebut oleh Yang Berhormat Lenggong tadi saya masukan dalam ucapan saya. Ini saya hendak sentuh satu sahaja. Maran dan juga Krau tadi. Sama, minta maaf.

Apa yang saya hendak sebut di sini sebenarnya saya sebut tadi jumlah pelancong yang datang 8.4 juta setakat bulan September dan juga pelancong asing yang datang tetapi siapakah yang sebenarnya dapat mengaut keuntungan, Kerajaan Pusat. Semua *tax* Kerajaan Pusat ambil. Sebab patutnya sebahagian daripada wang yang telah didapati daripada cukai tadi dipulangkan balik kepada kerajaan ataupun *plough back* untuk pembangunan dan juga kemajuan pelancongan.

Yang terakhir, saya sudah tengok Tuan Pengerusi sudah signal berapa kali, saya hanya hendak sebut satu perkara tentang *river cruise*. Saya semalam cukup simpati sahabat saya daripada Kuala Krai mengatakan Kelantan mempunyai sungai yang cukup hebat, yang cukup cantik, saya memang sudah pergi memang cantik. Dia cadang kalau boleh buat *river cruise*. Saya memang sokong tetapi di Melaka sebenarnya sungai yang kecil sahaja satu ketika dulu busuk. Siapa yang datang Melaka dia kata tidak mahu datang Melaka fasal sungai berbau tetapi sila datang ke Melaka sekarang, lihat sendiri betapa cantiknya Kerajaan Negeri Melaka telah menjadikan sungai sebagai satu sumber pendapatan yang cukup lumayan sekali.

Ini sebenarnya terpulang kepada kepimpinan, iltizam kepimpinan. Saya hendak sebut di sini angka sebenar yang telah kita catat Kerajaan Negeri Melaka dan juga Kerajaan Pusat. Tahun 2010 Tuan Pengerusi, ia telah mencatat kedatangan penumpang-penumpang yang naik *river cruise* di Melaka sebanyak 826,000 orang tahun 2010. Untuk tahun 2011 hingga bulan Oktober baru-baru ini dia telah mencatat sebanyak 738,000 orang yang datang naik *river cruise*. Saya hendak jemput Ahli Yang Berhormat saya belanja di bawah Kerajaan Negeri Melaka datang ke Melaka lihat sendiri dalam masa yang sama kita mahu...

Dato Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Yang Berhormat Kuala Krau menawarkan diri...

Datuk Wira Haji Ahmad Hamzah [Jasin]: ...Sama-sama membantu mempromosikan negeri Melaka sebagai sebuah destinasi pelancongan yang cukup menguntungkan. Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya mohon menyokong.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Paya Besar.

12.28 tgh.

Dato' Abdul Manan Ismail [Paya Besar]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Butiran 01400 - Penyelenggaraan Kemudahan Infrastruktur. Tuan Pengerusi, di Parlimen Paya Besar ini di ketiga-tiga DUN ini ada pusat pelancongan. Ia tidak menjadi seperti Kuala Krau... [Ketawa] Yang Berhormat Kuala Krau dia sekadar ada senyum sahaja.

Jadi, pelancong di setiap hari Sabtu dan hujung minggu memang ramai dan tumpuan saya kepada Sungai Lembing kerana Sungai Lembing telah diisytiharkan sebagai Bandar Warisan. Akan tetapi kementerian berkenaan tidak pun menyalurkan sebarang peruntukan bagi meng^{up}grade bandar Sungai Lembing ini. Salah satu daripada perkara yang menjadi rungutan kepada pelancong-pelancong di Sungai Lembing berkenaan dengan pemegang tangan hendak naik ke Bukit Panorama. Tahun lepas kerajaan telah membelanjakan lebih kurang RM200,000 bagi memperbaiki pemegang tangan ini tetapi sekarang ini telah rosak habis kerana orang kampung minta supaya digunakan *stainless steel* tetapi pihak Majlis Perbandaran Kuantan telah menukar kepada plastik. Jadi ia tidak tahan dan sekarang habis hancur.

Jadi mintalah kementerian dapat meninjau dan menyalurkan peruntukan bagi memperbaiki tempat pemegang ini kalau tidak esok apabila kemalangan berlaku jangan menyalahkan kepada wakil-wakil rakyat.

■1230

Keduanya air terjun berkelah. Sekarang ini menjadi tumpuan khususnya kepada belia-belia yang menyertai pertandingan motor lasak ini. Jadi saya berharap kemudahan di air terjun berkelah ini dapat diperbaikilah. Begitu juga ada dua kolam air panas di Sungai Lembing tolonglah hulurkan bantuan bagi memperbaiki tempat-tempat tersebut.

Butiran 02800 – Program Peningkatan Kemudahan *Homestay* Malaysia. Tuan Pengerusi ada 21 buah *homestay* di Sungai Lembing ini dan ini masih tidak mencukupi bagi menampung kebanyakan pelancong-pelancong yang datang ke Sungai Lembing. Sebanyak sepuluh sudah ada lesen, sebelas belum ada. Jadi mintalah kementerian berkenaan untuk tinjau-tinjau kepada pusat-pusat pelancongan di Sungai Lembing ini. Sekiranya...

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Yang Berhormat Paya Besar, Yang Berhormat Paya Besar sedikit pencelahan. Yang Berhormat Balik Pulau.

Dato' Abdul Manan Ismail [Paya Besar]: Sila.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Saya menyokong berapa pun *homestay* Yang Berhormat Paya Besar minta, saya sokong. Berapa hendak, mohon penjelasan.

Dato' Abdul Manan Ismail [Paya Besar]: Ini bakal Timbalan Menteri? Satu lagi kerajaan akan merasmikan Empangan Sungai Chereh. Sekiranya ianya dibuka kepada orang ramai jalan ke Empangan Sungai Chereh ini tidak begitu memuaskan. Jadi macam mana kita hendak menggalakkan pelancong datang ke sana? Sekarang ini secara senyap-senyap memang ramai pelancong di sana mencuri untuk memancing ikan kerana banyak ikan kelah di empangan tersebut.

Tuan Haji Hasbi Haji Habibollah [Limbang]: Yang Berhormat Paya Besar, Yang Berhormat Limbang sedikit.

Dato' Abdul Manan Ismail [Paya Besar]: Silakan.

Tuan Haji Hasbi Haji Habibollah [Limbang]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat Paya Besar. Ini tentang yang disebut oleh Yang Berhormat Paya Besar tentang kemudahan ini. Jadi bagi kami di Limbang sebenarnya setakat hari ini kita baru mempunyai dua *homestay* sahaja yang menuju ke Gunung Mulu. Jadi yang sebenarnya kita dalam proses untuk mengadakan lagi satu iaitu di Teluk Brunei di mana di situ terdapat produk-produk pelancongan seperti kelip-kelip dan *proboscis monkey* dan sebagainya. Jadi pada masa ini Kementerian Pelancongan telah pun pernah meluluskan RM200,000 untuk pembinaan infrastruktur ke kawasan ini.

Jadi yang sebenarnya tidak mencukupi jadi tadi tentang infrastruktur jadi kita memohonlah kepada Kementerian Pelancongan supaya dapat menambah lagi dalam RM500,000 untuk menyiapkan supaya *plank walk* ini dapat dibina melalui *the mangrove swamp* dan untuk menuju ke Teluk Brunei di mana kawasan kelip-kelip dan sebagainya. Jadi kalau dapat inilah permohonan kitalah tentang infrastruktur untuk pelancongan di Limbang untuk penambahan pada tahun hadapan. Terima kasih.

Dato' Abdul Manan Ismail [Paya Besar]: Yang Berhormat Menteri tolong jawablah soalan itu tadi jadi tidak payahlah saya masuk dalam ucapan saya... [Ketawa]

Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Kalau tidak masuk macam mana mahu jawab. Mesti masuk dahulu.

Dato' Abdul Manan Ismail [Paya Besar]: Jawab, jawab mesti jawab jangan tidak jawab.

Dato' Noraini binti Ahmad [Parit Sulong]: Yang Berhormat Paya Besar.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Parit Sulong bangun Yang Berhormat.

Dato' Abdul Manan Ismail [Paya Besar]: Ada lagi.

Dato' Noraini binti Ahmad [Parit Sulong]: Terima kasih Yang Berhormat Paya Besar. Saya pun tidak ada dalam *list* untuk ...

Dato' Shamsul Anuar Nasarah [Lenggong]: *[Menyampuk]*

Dato' Noraini binti Ahmad [Parit Sulong]: Untuk berucap. Walau bagaimanapun saya untuk hendak menumpang Yang Berhormat Paya Besar juga. Dekat Batu Pahat, daerah saya dekat kawasan saya ada satu tempat namanya dia Teluk Wawasan. Teluk Wawasan ini memang sangat cantik dan kami tengah cuba untuk *mempromotekannya* sebagai satu pusat pelancongan.

Oleh sebab sekarang ini ramai terutamanya daripada Singapura yang datang ke Teluk Wawasan ini. Akan tetapi setakat sejak saya jadi wakil rakyat saya tidak pernah nampak pun ada usaha daripada Kementerian Pelancongan untuk membantu. Apatah lagi di tempat ini adalah kawasan nelayan dan juga ada pemandangan yang indah terutamanya ada pokok kayu bakau yang berusia lebih daripada 100 tahun. Jadinya saya hendak minta Yang Berhormat Paya Besar masukkan sekali ucapan saya ini ataupun celahan saya ini dalam ucapan supaya Yang Berhormat Menteri boleh menjawab. Terima kasih.

Dato' Haji Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Boleh anjur kereta lembu sama.

Dato' Abdul Manan Ismail [Paya Besar]: Bila dia suruh masuk itu masuklah... *[Ketawa]* Tuan Pengerusi semasa ucapan saya di peringkat ucapan dasar Tuan Pengerusi saya telah mempelawa Menteri ataupun Timbalan Menteri melawat Sungai Lembing. Yang Berhormat Menteri telah menyatakan bahawa beliau akan melawat Sungai Lembing pada 24 Oktober tetapi di saat-saat akhir beliau telah membatalkan lawatan tersebut. Tujuan saya hendak membawa Yang Berhormat Menteri melawat tempat-tempat yang saya sebutkan tadi... *[Disampuk]* Itu sambil makan sahaja. Jadi Tuan Pengerusi saya rasa itulah sahaja daripada saya. Sekian terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ahli Yang Berhormat saya mendapat nota daripada Yang Berhormat Tan Sri untuk memanggil Yang Berhormat Tawau sebelum Menteri menjawab. Akan tetapi kalau kita tengok masa sekarang ini ada baiknya Menteri mula menjawab 2.30 nanti. Selepas Yang Berhormat Tawau kita bagi slot seorang lagi Yang Berhormat Jempol kemudian Menteri menjawab petang.

12.36 tgh.

Datuk Chua Soon Bui [Tawau]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Ini adalah wakil dari Sabah. Seterusnya saya merujuk kepada B.31, Butiran 020000 - Industri Pelancongan.

Tuan Pengerusi, saya minta penjelasan dari Kementerian Pelancongan atas keputusan MAS akan memberhentikan semua penerbangan antarabangsa atau *direct international flight* di antara Kota Kinabalu dengan Jepun, Korea dan Australia. Sudah jelas tindakan ini akan menjejaskan pelancongan di Sabah kalau bukan memusnahkan semua sekali seluruh industri di negeri Sabah. Ini kerana setakat ini selain daripada AirAsia melibatkan satu atau dua sektor spesifik hanya MAS sahaja yang dibenarkan menawarkan khidmat penerbangan antarabangsa ke destinasi-destinasi seberang laut.

Ini pun merupakan hasil perjuangan semua pihak yang berkepentingan dalam sektor kemajuan pelancongan Sabah dalam tempoh 20 tahun kebelakangan ini. Saya rasa kemungkinan besar *hidden agenda* atau agenda tertentu di antara MAS dan AirAsia.

Sabah sebagai negeri yang termiskin patutlah diberi sokongan dan bantuan dari Kementerian Pelancongan dalam serba serbi termasuk kemudahan khidmat penerbangan antarabangsa sebanyak mungkin destinasi Sabah telah yang sudah maju dan berpotensi khususnya pelancongan produk *ecotourism*, *diving product* *diving* yang terbaik di antara dunia, industri sektor hotel, *backpacker* dan *homestay*, produk-produk kebudayaan Sabah dan *cottage* industri kecil dari luar bandar.

Tindakan kementerian. Adakah kementerian sedar bahawa memberhentikan khidmat penerbangan di laluan-laluan antarabangsa itu akan musnahkan sebarang kelebihan, bandingan atau *competitive advantage* yang ada pada Sabah, khususnya di dalam semua sektor pelancongan yang saya sebut tadi. Di sini saya mendesak kepada Kementerian Pelancongan supaya keputusan ini akan ditepikan dan membuat tindakan sewajarnya. Mungkin dalam *coach sharing* atau *joint flight* untuk kebaikan pelancongan Sabah. Dengan itu sekian, dan terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Jempol.

12.39 tgh.

Dato' Lilah bin Yasin [Jempol]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hendak merujuk kepada Butiran 020000 - Industri Pelancongan. Saya merakamkan ucapan tahniah kepada kementerian kerana bilangan pelancong yang datang ke negara kita setiap tahun meningkat.

■1240

Cuma saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat Menteri, daripada jumlah pelancong yang datang ke negara kita, berapa ramai di kalangannya lahir pelancong yang berulang? Maknanya dia datang sekali selepas itu dia datang lagi berulang kali. Ini kerana kejayaan dalam industri ini bukan sahaja kepada promosi untuk menarik mereka datang buat kali pertama. Akan tetapi sejauh manakah kerajaan dan kementerian berjaya mewujudkan satu suasana bagi membolehkan pelancong yang datang ke negara kita, datang berulang-ulang kali dan mereka membawa berita-berita yang baik. Apabila mereka balik ke negara mereka, mereka pula mempromosikan negara kita kepada rakan-rakan mereka dan seterusnya menjadikan negara kita ini sebagai pilihan.

Oleh yang demikian, yang ada hubung kait dengan meyakinkan pelancong kita ialah soal sejauh manakah produk pelancongan kita dapat menawarkan satu suasana yang paling baik kepada pelancong-pelancong kita? Sejauh manakah apa yang dibangunkan dalam negara kita ini dapat kita kaitkan dengan industri pelancongan. Sebagai contoh, saya merakamkan ucapan tahniah di atas kejayaan membina Istana Negara, satu lambang kebanggaan kepada seluruh rakyat Malaysia yang mengamalkan sistem Raja Berperlembagaan. Mendapat istana yang baru dengan reka bentuk bercirikan Islam dan sudah tentu akan dapat mengangkat institusi Raja-Raja yang menjadi payung kepada negara dan juga rakyat. Oleh yang demikian, saya ingin bertanya, sejauh manakah pembinaan Istana Negara ini dapat dijadikan sebagai produk pelancongan? Kita tidak mahu pelancong datang hanya meninjau, melihat, ambil gambar tetapi kita mahu ia lebih jauh daripada itu dan mendapat hasil yang lebih mendalam.

Sehubungan dengan itu, saya juga mencadangkan supaya istana yang sudah ditinggalkan, istana lama dijadikan sebagai Muzium Diraja bagi menempatkan seluruh khazanah sejarah Kesultanan Melayu untuk dijadikan sebagai rakaman sejarah yang berterusan, dapat dinikmati oleh pelancong dan juga anak-anak watan dalam negara kita secara berterusan. Mestilah ada usaha yang dapat dibuat untuk menerangkan kepada mereka yang datang untuk memahami secara mendalam.

Tuan Pengerusi, selain daripada itu saya dapat melihat antara perkara yang menarik dalam negara kita yang tidak ada kepada negara lain ialah tentang keunikan budaya kita. Tarian tradisional seluruh bangsa dan etnik yang ada dalam negara kita ini amat unik. Muzik tradisionalnya juga unik, makanan-makanan tradisionalnya juga enak dan ini sudah tentu menjadi satu produk yang sangat baik. Saya ingin bertanya kepada kementerian, sejauh manakah perancangan yang kita buat dahulu untuk mewujudkan satu produk istimewa ini yang berasaskan kebudayaan, tarian, makanan tradisional ini dapat dibangunkan di Kuala Lumpur supaya pelancong-pelancong yang datang ke sini dapat menikmati kebudayaan tarian dan makanan ini sambil melihat produk-produk yang lain.

Tuan Pengerusi, saya juga merakamkan ucapan tahniah kepada Melaka walaupun ia bersungguh-sungguh menjalankan beberapa projek lain dalam bidang industri tetapi bidang pelancongan nampaknya meyakinkan kita bahawa Melaka adalah merupakan destinasi yang amat baik. Sehubungan dengan itu, kita boleh tawarkan juga oleh sebab hotel-hotel di Melaka sudah penuh, *homestay* nya sudah penuh. Negeri Sembilan yang banyak hotel tetapi tidak penuh. Ia bersebelahan sahaja. Duduk di Negeri Sembilan melawat produk di Melaka dan sehubungan dengan itu maknanya Yang Berhormat Menteri, kita juga mesti ada perancangan-perancangan berkaitan dengan kalendar pelancongan negara. Iaitu bukan sahaja dia hendak melihat produk tetapi pelancong-pelancong kita ingin menikmati acara-acara yang dibuat sepanjang tahun dalam negara kita.

Janganlah apa yang berlaku dalam negara kita ini menjadi liabiliti kepada industri pelancongan. Kalau banjir itu yang membataskan pelancong untuk datang, apa salahnya Yang Berhormat Menteri memikirkan satu acara pelancongan untuk menikmati banjir. Orang yang berada di padang pasir yang kurang hujan, barangkali dia akan seronok untuk menghayati produk pelancongan seumpama itu. Tuan Pengerusi, saya juga ingin melihat bagaimana *homestay* ini dapat dijaga dan dipelihara dengan baik...

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ahli Yang Berhormat Sekijang bangun Yang Berhormat.

Dato' Lilah bin Yasin [Jempol]: Sila.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Terima kasih Tuan Pengerusi dan terima kasih Ahli Yang Berhormat Jempol. Saya hendak berbalik semula kepada yang disebut oleh Yang Berhormat Jempol tadi tentang tarian. Negara kita ini ada pada satu ketika dahulu ada satu tarian menjadi kontroversi antara dengan negara jiran ini. Saya pun tak tahu, Tarian Pendet atau apa namanya, saya pun tak pernah dengar nama tarian ini. Jadi kadang-kadang perkara ini, dia kata datang daripada produk dia, kita kata daripada produk kita. Jadi apakah agaknya yang boleh kita buat ataupun kita adakan perbincangan sama ada ini datangnya daripada negara kita ataupun negara lain dan sebagainya supaya tidak ia menjadi satu polemik, tidak ia menjadi satu yang orang marah kita tidak tentu pasal. Kadang-kadang ini datangnya daripada luar dan kita pun tidak tahu apa hasrat mereka untuk mengadudombakan kita ini. Jadi apa pendapat Ahli Yang Berhormat Jempol ini? Terima kasih.

Dato' Lilah bin Yasin [Jempol]: Saya bersetuju dengan apa yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat Sekijang tadi, saya masukkan dalam ucapan saya. Namun demikian, tarian, muzik tradisional ini kita telah pun gazet mengikut identiti negeri masing-masing. Macam di Negeri Sembilan, Tumbuk Kalang adalah merupakan muzik tradisional.

Tuan Pengerusi, berbalik kepada isu kalendar pelancongan. Saya minta kepada kementerian supaya sungguh-sungguh memasukkan Pesta Persukuan Adat Perpatih dalam kalendar pelancongan negara. Ini kerana Adat Perpatih ini satu-satunya berada di Negeri Sembilan dan saya minta sebahagian daripada peruntukan ini diperuntukkan untuk buat satu kajian. Kajian yang lebih menyeluruh, kajian yang lebih mendalam supaya Adat Perpatih ini menjadi produk pelancongan negara. Di mana bukan sahaja orang Malaysia dapat memahami, menghayati keindahan dan kehidupan masyarakat adat perpatih ini tetapi ia menjadi rujukan kepada masyarakat seluruh dunia kerana tidak ada tempat lain untuk mereka merujuk walaupun asal sejarahnya, orang yang mengasaskan perpatih ini datangnya daripada Indonesia tetapi di Indonesia tidak ada lagi. Ia berkembang di Negeri Sembilan dan satu-satunya di dunia ini ia berada di Negeri Sembilan.

Tuan Pengerusi, saya juga minta supaya perancangan yang kita buat di negeri-negeri mesti juga selaras dengan cadangan yang dibuat oleh Ahli-ahli Parlimen. Saya yakin dan percaya, negeri ada mempunyai idea tertentu tetapi apa yang disuarakan oleh Ahli-ahli Parlimen ini juga mempunyai nilai yang sungguh baik dalam industri pelancongan. Saya berharap selepas ini jangan lagi kita merujuk kepada perancangan yang dibuat oleh satu pihak sahaja. Kita gabungkan rancangan daripada Jawatankuasa Pelancongan Negeri dengan idea-idea bernas yang dikemukakan oleh Ahli-ahli Parlimen kita di dalam persidangan ataupun perbahasan di dalam Parlimen ini.

Oleh yang demikian, berbalik kepada soal *homestay* tadi, saya mahu supaya kementerian bersungguh-sungguh menggazet seluruh perkampungan yang terlibat dalam *homestay* kerana orang datang ke negara kita, dia tidak ingin melihat bagaimana aktiviti-aktiviti malam itu sangat. Aktiviti berjudi atau pelacuran, aktiviti yang itu kerana di negara mereka lebih hebat lagi.

■1250

Akan tetapi mereka datang ke sini, mereka hendak tengok bagaimana cara hidup orang Malaysia. Aktiviti kehidupan sehariannya. Maka *homestay* ini yang berasaskan kepada kampung kita mesti pelihara. Hari ini pembangunan berjalan dengan pesat. Kadangkala kita bertembung dengan soal kepentingan sama ada pembangunan diutamakan ataupun hendak mempertahankan identiti kampung tersebut yang menjadi asas kepada pembentukan *homestay*. Kalau ini kementerian tidak lakukan sekarang akhirnya nanti kita tidak dapat lagi mempertahankan *homestay* kita yang cantik, yang indah untuk dijadikan produk pelancongan kita pada masa yang akan datang.

Sehubungan dengan itu, Tuan Pengerusi saya mahu sebahagian daripada peruntukan ini dapat melengkapkan semua produk-produk yang ada hubung kaitnya dengan produk pelancongan. Jangan kita buat satu bangunan tetapi tidak lengkap. Tandas tidak lengkap, jalan tidak lengkap, jalan masuknya, lampu untuk keselamatan, tempat *parking* dan semua ini menjadikan produk ini tidak dapat memberikan impak yang baik dalam industri pelancongan. Oleh yang demikian, saya menyarankan semua khazanah yang berasaskan alam semula jadi ini dapat dipelihara dan dibangunkan bersama dengan produk pelancongan kita. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, sila Yang Berhormat Menteri.

12.53 tgh.

Timbalan Menteri Pelancongan [Dato' Dr. James Dawos Mamit]: Terima kasih Tuan Pengerusi. D daripada semalam hingga hari ini, 13 orang Ahli-ahli Yang Berhormat telah pun berucap dan menyentuh pelbagai isu yang berkaitan dengan Kementerian Pelancongan. Saya amat berbangga dengan minat-minat semua Ahli Yang Berhormat di dalam industri ini termasuk rakan-rakan di sebelah sana juga kerana apa yang disentuh ada kaitan ataupun *direct relationship* dengan industri pelancongan. Kalau ianya tidak, bagaimanakah kita berminat sebab industri pelancongan adalah industri yang kedua terbesar di negara kita selain daripada industri pengilangan. Oleh itu, saya dahului dengan ucapan berbilang terima kasih kepada mereka. Untuk Yang Berhormat Silam...

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Satu soalan terlebih dahulu. Minta penjelasan.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: ...Yang menyentuh tentang pembangunan...

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Sebentar. Sebentar Yang Berhormat.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: ...Ekopelancongan di negeri-negeri di seluruh Malaysia lebih-lebih lagi ekopelancongan di Pantai Timur Sabah. Selain daripada itu, beliau juga menyebut kajian tentang ekopelancongan.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat ah bangun Yang Berhormat.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Ya.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Rasah, Rasah sini.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Mana?

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Tengok depan.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Oh, Yang Berhormat Rasah.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Saya hendak tanya soalan pendek sahaja. Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya hendak tahu Yang Berhormat Menteri di mana sekarang?

Menteri ada di Turki kah, London kah, Chelsea kah, Timur Tengah kah, New Zealand atau Australia? Minta beritahu di mana Yang Berhormat Menteri sekarang?...

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Yang Berhormat Rasah, nanti akan jawab.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Minta beritahu, Menteri di mana sekarang? Menteri melancong di mana sekarang?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: *[Ketawa]* Akan beri jawapan kepada Yang Berhormat Rasah. Saya mulakan tadi dengan kegembiraan saya kerana ramai yang berminat di dalam industri pelancongan. Bukan hanya yang berminat di dalam kementerian ini.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Akan tetapi Menteri tidak minat. Menteri tidak ada di Parlimen.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Ha?

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Menteri tidak minat. Menteri tidak ada di Parlimen untuk jawab. Menteri di mana sekarang?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Tidak apa, nanti saya jawab...

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Di Australiakah?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: ...Apabila sampai giliran Yang Berhormat Rasah. Ini silap. Setakat ini saya menjawab untuk Yang Berhormat Silam. Nanti ya. Mohon maaf. Jadi, ekopelancongan dan ramai lagi rakan-rakan yang bertanya tentang ekopelancongan. Yang penting sekali adalah kefahaman ekopelancongan. *Our understanding of ecotourism.*

Seorang Ahli: Faham, faham.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: ...Kerana selama ini ejen-ejen pelancongan di negara kita menggunakan penjenamaan ekopelancongan hanya untuk pemasaran atau untuk *marketing* yang apabila mereka datang nanti masuk ke destinasi-destinasi ekopelancongan gambarannya sudah tidak betul. Tidak baik. Oleh itu, kefahaman tentang ekopelancongan adalah amat penting kepada semua rakyat dan lebih-lebih lagi kepada mereka yang mengendalikan industri pelancongan di negara kita. Ekopelancongan adalah berkaitan dengan ekosistem. Ini yang kita kena fahamkan. Apa dia ekosistem? Ekosistem adalah kawasan-kawasan yang mengandungi habitat yang ada keunikannya tersendiri. Apabila pelancong...

Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: ...Masuk ke destinasi pelancongan...

Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Siapa yang tidak faham itu? Yang tidak faham itu siapa?

Seorang Ahli: Rasah, rasah.

Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Yang tidak faham siapa? Yang Berhormat Rasah ya?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Yang Berhormat Rasah. Mana lagi?

Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Saya takut Yang Berhormat Silam yang tidak faham.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Ha, tidak faham?... *[Ketawa]* Kena fahamlah. Kalau tidak faham kena faham sebab saya menjelaskannya. Jadi, ini yang kita kena faham. Sebagai contoh Taman-taman Negara kita. Kenapa kerajaan mewujudkan Taman Negara dan Taman Hidupan Liar? Ini kita kena faham. Taman Negara adalah landskap-landskap di dalam kawasan hutan yang ada keunikan dari segi kepelbagaian biologi ataupun dari segi *biodiversity*. Keunikan inilah yang ada tarikan kepada pelancong-pelancong kerana pelancong-pelancong di luar negara apabila mereka masuk ke negara kita untuk melawat tapak-tapak ekopelancongan, mereka sudah pun memutuskan bahawa mereka mahu tengok ini.

Mana ada *tropical rain forest* di *United States* ataupun di *Germany* ataupun di *France*. Maka mereka datanglah ke sini untuk menimba pengalaman di dalam ini dan belajar juga tentang produk-produk ekopelancongan yang Malaysia ada. Inilah tarikan yang terbesar sekali. Akan tetapi malangnya, mereka di dalam industri pelancongan yang membawa pelancong-pelancong masuk tidak bercerita dengan betul.

Oleh itu, kementerian kini sedang menilai satu lagi strategi iaitu *Community- Based Ecotourism*. Ini bermakna penduduk-penduduk di kawasan luar bandar di mana tapak-tapak ekopelancongan wujud yang lebih tahu cerita lagi sama ada cerita legenda ataupun dongeng untuk dijelaskan kepada pelancong-pelancong luar negara, mereka memang pandai. Cuma mereka tidak tahu nama saintifik sahaja. Yang lain mereka tahu seperti tumbuh-tumbuhan yang unik. Saya ingin memberi satu contoh tumbuh-tumbuhan yang unik yang diberikan oleh komuniti Iban ataupun kaum Iban. Satu tumbuhan yang dinamakan Ketiang Temuai. Jangan tanya saya apa maknanya. Tanya mereka sendiri apa maknanya. Jadi, semuanya ini akan memberi minat kepada *ecotourist* iaitu pelancong-pelancong eko yang suka belajar tentang *biodiversity conservation*, yang suka belajar tentang keunikan *rain forest* kita dan alam sekitar kita.

Oleh itu, Kementerian Pelancongan juga membuat satu strategi untuk menilai *carrying capacity*. Jangan terlalu banyak. Nanti alam semula jadi kita juga rosak. Walaupun kita dapat wang yang banyak, kita mahu kelestarian ataupun kemapanan ataupun *sustainability* kepada satu-satu tapak supaya pendapatan yang akan dijana akan berterusan. Bukan untuk kita sekarang. Untuk anak kita, untuk cucu kita. *Otherwise*, di manakah mereka akan mencari wang untuk menjana kehidupan mereka. Oleh itu, ekopelancongan...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat. Sambung petang nanti Yang Berhormat.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: ...Amatlah penting. Di pantai...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: ...Kementerian telah pun memperuntukkan sebanyak...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Timbalan Menteri. Sambung petang nanti Yang Berhormat. Sambung petang nanti.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Ya.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Majlis bersidang semula sebagai Majlis Mesyuarat.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

*[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Ronald Kiandee) **mempengerusikan Mesyuarat**]*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Mesyuarat ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang nanti.

Mesyuarat dtempohkan pada pukul 1.00 petang.

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

*[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar) **mempengerusikan Jawatankuasa**]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri Pelancongan sambung menjawab.

Tuan Er Teck Hwa [Bakri]: Menteri, minta penjelasan daripada Yang Berhormat Bakri. Pada sesi pagi, Timbalan Menteri ada menyentuh isu mengenai pembangunan *ecotourist*. Saya minta pendapat Timbalan Menteri mengenai perlindungan kawasan-kawasan sensitif seperti Sungai Pulai di Johor Selatan dan Semporna di Sabah. Saya ingin tahu pendirian kementerian sekiranya sesuatu projek pembangunan yang dianggap akan membawa pencemaran kepada kawasan yang berpotensi dalam pembangunan *eco tourist*, misalnya industri petrokimia di pinggir pantai muara Sungai Pulai, Johor. Adakah kementerian sedar bahawa projek-projek sebegini akan menjejaskan pembangunan *ecotourist*, macam mana kementerian menyeimbangkan di antara pembangunan industri dan pencemaran kawasan *ecotourist*. Sekian terima kasih, minta penjelasan.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Yang Berhormat Bakri tanya soalan ini berkaitan dengan ekopelancongan? Saya masih lagi menjelaskan tentang ekopelancongan kepada Yang Berhormat Silam, kerana Yang Berhormat Silam yang bertanya tentang ekopelancongan di negeri-negeri yang lain dan juga di negeri-negeri Sabah. Itulah sebabnya saya menyebut tadi, kawasan ekopelancongan di negara kita banyak termasuk juga *National Park* dan *Wild Life Sanctuary*. Itulah kawasan-kawasan ekopelancongan, kerana *ecotourist*, mereka mahu lihat apa yang ada di kawasan-kawasan tersebut yang berkaitan dengan kepelbagaian biologi, spesies-spesies yang unik yang ada dekat situ, supaya mereka boleh menikmati keindahannya dan belajar jenis-jenis spesies itu termasuk kegunaan oleh rakyat-rakyat tempatan.

Jadi pembangunan kawasan ekopelancongan adalah berasaskan kepada keunikan seperti *National Park* ataupun Taman Negara. Kenapa kita mesti wartakan Taman Negara? Sebab itu adalah satu kawasan yang amat unik yang mengandungi spesies yang endemik hanya terdapat di situ. Itulah sebabnya kerajaan buat masa itu.

Oleh itu, penyelidikan yang kita telah buat diguna pakai, semua maklumat diguna pakai dan inilah cara kita membangunkan tapak-tapak ekopelancongan termasuk sekarang apabila Kementerian Pelancongan sudah masuk dan melihat, maka pembangunan seterusnya tidak boleh menebang hutan, tidak boleh sembarangan meluaskan tapak-tapak untuk kegunaan pembangunan, tidak boleh meluaskan tebing sungai. *Otherwise* nanti *erosion* berlaku, rakyat juga kompelin. Jadi semuanya ini apabila kita menilai tapak-tapak ekopelancongan, kita juga membuat penilaian kualiti alam sekitar di situ supaya alam sekitar yg sensitif tidak boleh diganggu. Kita hendak *sustainability*, bukan untuk kita sekarang tetapi untuk anak cucu kita pada masa-masa akan datang, *sustainability income*, kalau ada produk yang macam itu, biarlah supaya mereka akan menjana pendapatan di situ.

Seterusnya Yang Berhormat Silam, Pantai Timur Sabah, kementerian telah memperuntukkan sebanyak RM17.36 juta untuk pembangunan pelancongan di Pantai Timur Sabah. Daripada jumlah tersebut, sebanyak RM12.5 juta ataupun 72 peratus daripada peruntukan tersebut adalah disediakan untuk pembangunan prasarana *ecotourism*, bukan hanya untuk pembangunan *ecotourism*, pembangunan *ecotourism* dan pembangunan prasarana *ecotourism* adalah berbeza. Pembangunan *ecotourism* adalah daripada segi *human capacity*, kefahaman manusia tetapi pembangunan prasarana *ecotourism* adalah untuk membuat destinasi *ecotourism* lebih sesuai lagi untuk dilawati. Pembangunan tersebut banyak tertumpu kepada kawasan Sepilok di Sandakan. Antara kemudahan-kemudahan yang dibangunkan adalah seperti berikut:

- (i) Pusat Pemeliharaan Orang Hutan;
- (ii) Pusat Konservasi Burung;
- (iii) *Heritage Forest Park*; dan
- (iv) *Mangrove Discovery Center*

Yang Berhormat Silam juga bertanya tentang Pusat Pelancongan Islam (ITC), Pusat Pelancongan Islam (ITC) sudah pun wujud di bawah Kementerian Pelancongan pada bulan Mac 2009, untuk membantu kementerian membuat penyelidikan strategik di dalam bidang pelancongan Islam, sama ada dari negara-negara Islam dan negara-negara yang bukan negara Islam, kerana sekarang rakyat dunia pun apabila disebut produk-produk Islam, mereka juga gemar seperti halal hab. Oleh yang demikian, ITC membuat pakatan strategik dengan institut penyelidikan di negara kita, untuk membuat penyelidikan yang tertentu tentang produk-produk yang berasaskan Islam.

Kementerian sememangnya dalam proses melaksanakan kajian pelan strategik ini di bawah Rancangan Malaysia Kesepuluh telah pun diperuntukkan RM500 ribu untuk kajian itu. Kajian yang lain adalah kajian audit produk-produk pelancongan Islam.

■1440

Dalam kajian ini kementerian akan meneliti produk-produk pelancongan di seluruh negara yang boleh dipromosikan dan dibangunkan sebagai projek-projek yang berasaskan Islam supaya ianya lebih menarik lagi. Selain daripada itu produk-produk pelancongan ini akan disasarkan bukan sahaja di negara-negara Timur Tengah tetapi di seluruh dunia. Oleh itu kerana apa yang kementerian telah buat, kedatangan pelancong Asia Barat pada tahun 2010 adalah kesemuanya 320,373 juta orang. Kalau dibandingkan dengan tahun 2009 ia berjumlah 284,890 juta orang bermakna peningkatan 2.5 peratus. Jumlah pendapatan pula dari jumlah perbelanjaan pelancong-pelancong daripada Asia Barat pada tahun 2010 adalah RM2.5 bilion dan pada tahun 2009 adalah RM2.4 bilion. Maknanya peningkatan 5.2 peratus. Jumlah per kapita dari Asia Barat maknanya perbelanjaan mereka setiap seorang dalam satu lawatan ialah RM7,342 seorang pada tahun 2010. Kalau dibandingkan dengan negara Eropah yang membelanjakan lebih RM3,000. Maknanya pelancong-pelancong dari Timur Tengah adalah berbelanja dengan lebih banyak lagi.

Yang Berhormat Silam juga menyentuh tentang kajian sebagai kekuatan kepada industri pelancongan termasuk *data base* untuk kawasan Parlimen. Di bawah Rancangan Malaysia Kesepuluh, peruntukan sebanyak RM6 juta telah pun disediakan untuk penyelidikan peningkatan kemudahan pelancongan di Sabah. Jumlah ini adalah bagi pembangunan pelancongan di Tawau dan juga di Sandakan kerana penyelidikan atau kajian yang lain juga kita gabungkan dengan pihak EPU di Jabatan Perdana Menteri di bawah *Third Rolling Plan* supaya penyelidikan ini dibuat dengan berterusan dan kita boleh mengenal pasti apa yang perlu dibuat daripada hasil penyelidikan. Ini kerana sememangnya kita membuat penilaian ke atas hasil-hasil penyelidikan ini.

Perkara yang seterusnya disentuh oleh Yang Berhormat Silam ialah pemandu pelancong yang kurang mahir dalam pengendalian pelancong-pelancong di negara kita. Kita memang pun sudah mengenal pasti masalah ini dan oleh itu bagi mengatasi masalah pemandu pelancong kurang kemahiran, kementerian pada masa sekarang sedang dalam proses untuk mengadakan *mini lab* bagi meningkatkan lagi dan membuat penambahan baik bagi kursus-kursus berkaitan pemandu pelancong. Kementerian juga pada masa sekarang sedang merangka kursus pemandu pelancong khas untuk pemandu pelancong alam semula jadi bagi negeri Sabah dan Sarawak. Dengan adanya kursus pemandu pelancong khas untuk Sabah dan Sarawak ini akan mampu untuk melahirkan para pemandu pelancongan yang mahir dalam pemantauan alam semula jadi setempat...

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: *[Bangun]*

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Saya telah pun membawa satu ketika dahulu pemandu pelancong di negara kita dan apa yang berlaku ialah apabila dia bawa saya ke hutan *mangrove* ataupun hutan bakau, dia mengatakan pokok ini tidak tumbuh di situ. Saya tanya dia kenapa. Dia kata ini disebabkan bot laju lalu di situ dan disebabkan gelombang bot laju itu maka pokok-pokok tidak boleh tumbuh di situ. Saya tidur dalam hutan bakau enam tahun, maknanya buat penyelidikan dan kajian. Saya tahu apa yang berlaku. Cuma kalau hendak tahu bacalah *publication* saya itu.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Yang Berhormat Menteri.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Balik Pulau bangun Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Yang Berhormat Menteri, sedikit penjelasan. Mohon penjelasan. Mengenai pemandu pelancongan sedikit sahaja.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Oh, Yang Berhormat Balik Pulau.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya rasa apa pandangan Yang Berhormat Timbalan Menteri terutama apabila negara-negara lain saya lihat contohnya kebetulan saya pernah tengok '*Smithsonian Mall*' di Washington sana, kebanyakan pemandu pelancong-pelancong ini antaranya guru-guru pencen.

Apabila mereka menjadi pemandu pelancong, pengalaman dan ilmu yang mereka ada itu seperti yang dikatakan oleh Yang Berhormat Mambong tadi, beliau berada di kedudukan yang istimewa selaku Pensyarah Alam Sekitar. Jadi perkara tersebut, dia akan mewujudkan satu pelancongan yang amat bermaklumat dan saya rasa tenaga ini saya rasa mungkin jika kerajaan merangka program latihan pemandu pelancong mungkin kita boleh memanfaatkan guru-guru ini terutama tempat-tempat pelancongan bersejarah dan sebagainya. Mohon penjelasan.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat Balik Pulau kerana minat juga untuk memperkembangkan minda pemandu-pemandu pelancongan di negara kita. Di negara lain mereka membuat dan mereka mengambil orang yang profesional di dalam sesuatu bidang. Kalau di dalam ekopelancongan, mereka mengambil orang profesional di dalam bidang perhutanan, bidang ekologi, *terrestrial ecology*, *wildlife*, botani dan sebagainya. Itu memang mereka buat sebegitu. Jadi pengetahuan mereka dalam bidang ini pun lebih mendalam dan lebih tinggi. Itulah sebabnya di negara lain, walaupun nama amnya pemandu pelancongan tetapi apabila mereka membawa kita masuk, mereka memperkenalkan diri, "*I am your tour consultant*" ataupun, "*I am your tour director*". Jadi inilah yang memberi kepuasan kepada mereka kerana mereka juga manusia yang memikirkan *their position*. Mereka memikirkan kredibiliti mereka sendiri. Oleh itu *introduction* seperti itu adalah baik untuk mereka. Kita akan buat sebegini jugalah pada masa-masa akan datang.

Yang Berhormat Rasah yang sememangnya tadi sudah pun bertanya sebelum giliran dia dijawab. Di manakah Menteri Pelancongan sekarang berada? Yang Berhormat, ramai daripada sana dan sini menyentuh tentang industri pelancongan dan berminat dalam industri pelancongan. Apa yang kementerian buat termasuk Menteri sendiri adalah untuk pergi mengenal pasti pasaran atau *market* baru seperti yang disebutkan oleh Yang Berhormat Arau. Pada masa ini Yang Berhormat Menteri berada di Turki kerana beliau dengan beberapa orang pegawai menilai potensi pelancong-pelancong dari Turki untuk datang ke negara kita sebagai destinasi mereka. Apabila potensi itu telah nampak maka perlu juga kita mewujudkan pejabat *Tourism Malaysia* di Turki supaya pegawai-pegawai *Tourism Malaysia* boleh berinteract dengan agen-agen pelancongan di negara Turki dan boleh membuat *road show* ataupun seminar, pengiklanan di negara itu untuk menarik minat dan perhatian lebih ramai lagi pelancong-pelancong dari Turki untuk datang ke negara kita.

■1450

Dato' Johari Abdul [Sungai Petani]: Sementara Yang Berhormat Timbalan Menteri bercakap tentang Menteri yang pergi melawat, akhirnya akan membawa ramai lagi pelancong ke Malaysia. Sedarkan Yang Berhormat Timbalan Menteri bahawa ramai pelancong yang datang ke negara kita ini di samping dia hendak melihat *shopping complex*, dia hendak juga melihat bahan sejarah, apa yang berlaku. Sama juga seperti di Turki. Orang pergi lihat di Turki, hendak melihat bahan sejarah di samping benda-benda yang moden.

Di Malaysia ini kalau kita bandingkan contohnya dengan Phnom Penh, Tuol Sleng Museum itu dia simpan walaupun sekolah. Akan tetapi muzium itu disimpan untuk tunjuk kepada dunia betapa zalimnya Pol Pot membunuh orang di situ. Sekolah disimpan. Sama juga di *tunnel* yang ada di Saigon, di Vietnam. Dia simpan. Rakyat tengok, pelancong tengok tetapi di Malaysia kita ada banyak. Contohnya Penjara Pudu yang walaupun rakyat kata, "*Simpanlah. Jangan runtuh*". Akan tetapi akhirnya keputusan komersial itu mengatasi kehendak *Tourism*, Kementerian Pelancongan.

Apakah pendapat Yang Berhormat Timbalan Menteri tentang hal ini? Adakah kementerian harus *exert* kan lagi, berikan pandangan yang lebih hebat lagi supaya bahan-bahan sejarah ini kita simpan, tidak diatasi oleh kepentingan komersial. Pendapat Yang Berhormat Timbalan Menteri bagaimana?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat atas teguran itu. Sememangnya apa yang dibuat oleh Kementerian Pelancongan adalah untuk menarik minat-minat. Itulah sebabnya setiap tahun jumlah pelancong ini yang datang ke negara kita meningkat. Pada tahun lepas sebagai contoh, 24.6 juta orang pelancong asing. Ingat! Pelancong asing yang datang ke negara kita. Namun, apa kurangnya pelawat-pelawat dalam negara kita sendiri.

Mereka datang disebabkan produk-produk termasuk yang disebutkan oleh Yang Berhormat; *heritage side* dan sebagainya, kampung-kampung dan sebagainya. Semuanya kita promosikan tetapi apa yang penting bagi kita adalah membuat strategi yang terbaik. Tanpa strategi yang terbaik, maka orang tidak berminat. Belum lagi kita buat, orang sudah pun berminat dengan itu, berminat dengan ini. Akan tetapi strategi itu mesti diwujudkan dahulu supaya *everything will be done in order*, dengan izin, Tuan Pengerusi.

Apabila semuanya sudah pun diuruskan dengan sebaik-baiknya mengikut strategi, maka tidak ada kekecohan lagi ataupun *confusion* daripada mana-mana kementerian. Sebagai contoh, imigresen di bawah Kementerian Dalam Negeri. Bagaimanakah mereka hendak membantu dan *register* siapakah pelancong-pelancong yang sebenar sama ada masuk dari lapangan terbang ataupun dari CIQ seperti di Johor Bahru. Itu kita mengerti Yang Berhormat dan terima kasih atas cadangan itu kerana minat Yang Berhormat juga. Jadi, itu tidak salah.

Yang Berhormat Rasah juga telah pun menyentuh tentang pembelian bas mobil untuk *Mobile Tourism Information Center*. Berapakah kos kepada Kementerian Pelancongan? Untuk makluman Yang Berhormat Rasah, kos yang diberikan merupakan sebagai satu pakej dan bukannya sebagai pembelian sebuah bas. Ia merupakan kempen pengiklanan yang merangkumi elemen-elemen seperti pengedaran bahan-bahan risalah, makluman kepada orang ramai dan juga menawarkan aktiviti-aktiviti Kementerian Pelancongan dan juga *Tourism Malaysia*. Oleh yang demikian, kos yang diberikan merangkumi semua aspek pengiklanan dan bukannya sebagai satu pembelian. Agensi yang dilantik adalah melalui *open tender* untuk tempoh dari bulan April sehingga bulan Disember pada tahun ini untuk perkhidmatan media.

Ini kerana ada tempat, Kementerian Pelancongan tidak mewujudkan *Tourism Information Center*. So, perlu menggunakan *bus ambience* ini untuk membawa *Mobile Information Tourism Center* seperti di Port Dickson, Bukit Fraser yang bas ini sudah pun pergi. Jumlah kontrak ini melalui *open tender* adalah RM2 juta untuk dua buah bas ini. Ini termasuk menyediakan risalah dan kos ini merangkumi untuk penyelenggaraan, guna tenaga, penempatan mobil berkenaan di tempat-tempat strategik di seluruh Semenanjung dan penyediaan kreatif dan visual pelancongan. Okey.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri mengatakan kos itu adalah RM juta untuk pakej pengiklanan *mobile tourism* itu. Maksudnya untuk sebuah bas puratanya RM1 juta untuk sebuah bas untuk tujuh bulan. Setujukah Yang Berhormat Timbalan Menteri bahawa itu satu perbelanjaan yang begitu tidak munasabah? Ini kerana akhirnya bas itu pun bukan milik Kementerian Pelancongan seperti yang dikatakan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri. Bas itu bukan milik kepada kementerian. Hanya sebagai dalam pakej itu untuk memasarkan daripada segi pemasaran, memberikan maklumat-maklumat kepada pengunjung. RM1 juta untuk sebuah bas. Bas itu bukan milik kepada kementerian. Itu satu perbelanjaan yang tidak munasabah. Setuju atau tidak Yang Berhormat Timbalan Menteri?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat. Bas itu bukannya bas kementerian. Itu adalah bas kontraktor ini. Bas agensi yang dilantik. Itu terpulanglah kepada mereka kerana mereka juga membuat penyelenggaraan, guna tenaga, selepas itu penempatan mobil berkenaan di tempat-tempat strategik di seluruh Semenanjung Malaysia mereka pergi. Penempatan itu kadangkala mereka perlu bayar juga kerana itu tempat orang. Penyediaan kreatif visual pelancongan yang ditunjukkan kepada pelancong-pelancong Yang Berhormat macam itu. Sembilan bulan bukannya tujuh bulan. Daripada bulan April sehingga bulan Disember, sembilan bulanlah.

Seterusnya Yang Berhormat menyentuh tentang perbelanjaan RM1.8 juta untuk *Facebook*. Yang Berhormat mengatakan bahawa *Facebook* memang percuma. Saya bersetuju dengan itu, Yang Berhormat. *Facebook* sememangnya percuma tetapi perbelanjaan RM1.8 juta itu adalah untuk *social media development*. *Social media development* merangkumi memasukkan di dalam *webpage* semua perkara tentang promosi negara kita sebagai destinasi pelancongan. Maka dengan itu, Kementerian Pelancongan juga apabila seseorang masuk di dalam *website* itu, ada satu *contest* untuk menjawab soalan-soalan yang tertentu dan pemenang-pemenang akan diberikan hadiah juga.

Jadi oleh itu, projek ini diteruskan untuk tempoh dua tahun. Bagaimanakah *social media development* ini boleh berkembang untuk memperbaiki lagi bagaimana *social media* ini boleh diterima pakai oleh Kementerian Pelancongan seterusnya untuk menarik perhatian pelancong-pelancong dari seluruh negara dan juga dari luar negara...

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Penjelasan.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Ya Yang Berhormat Rasah.

■1500

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Terima kasih. Saya hendak Yang Berhormat Timbalan Menteri nyatakan apakah maksudnya *social media development* itu. *Social media* itu ialah *Twitter* dan *Facebook* adalah kedua-duanya percuma. Tadi kata ada perlukan pegawai dan sebagainya untuk masuk *info*, ada *contest* dan sebagainya okey saya terima itu. Akan tetapi, adakah itu memerlukan RM1.8 juta untuk *update Facebook*. Saya hendak tahu pecahan kos itu berapa pegawai yang digaji, berapa gaji kepada seorang pegawai yang masuk data-data ini. Tidakkah RM1.8 juta diperlukan untuk menggaji beberapa pegawai untuk masuk *content*.

Data *entry* sahaja, data *entry clerk* berapa orang? Dua ribu, 2,500 mengapa RM1.8 juta diperlukan? Saya masih *maintain* bahawa ini adalah satu perbelanjaan yang paling *scandalous* dalam *Tourism Ministry*. Saya hendak pecahan kos itu. Bolehkah tidak Yang Berhormat Timbalan Menteri bagikan justifikasi satu pecahan kos berapa pegawai yang ditugaskan, berapa kakitangan yang digaji dan diambil daripada sektor swasta untuk *update Facebook* ini?...

Tuan Gwo Burne Loh [Kelana Jaya]: [Bangun]

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Sebab saya rasa ramai anak muda di luar yang berminat bekerja untuk *Tourism Ministry*. Ada terdapat RM1.8 juta untuk *update contents* ini. Tolong bagi jawapan. Terima kasih.

Tuan Gwo Burne Loh [Kelana Jaya]: Minta penjelasan Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat Rasah. Ini bukan untuk pegawai. Ini untuk agen yang dilantikkan. Oleh itu agen yang dilantikkan adalah anak-anak muda di luar yang mahir di dalam IT dalam komputer. Merekalah yang buat.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Tolong bagi berapa ejen ini mengambil berapa pegawai? Berapa kakitangan yang diambil untuk caj RM1.8 juta kepada *Tourism Ministry*? Berapa kakitangan yang diambil, boleh justifikasi? Ini kerana saya rasa sampai hari ini walaupun isu ini sudah enam bulan tidak ada satu justifikasi. Begitu mudah kita bagi kontrak kepada syarikat ini tanpa apa-apa persoalan RM1.8 juta ambil beberapa pegawai dia untung beratus kali ganda. Berapa dia punya kos daripada RM1.8 juta itu berapa dia digunakan untuk menggaji berapa kakitangan. Boleh bagi jawapan itu tidak? Ini kerana saya rasa ramai orang yang berminat. Ini menjadi satu bahan ketawa seluruh dunia. RM1.8 juta untuk buat beberapa *Facebook*, *it is scandalous*.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Yang Berhormat, apa yang kita buat adalah strategi untuk menarik minat pelancongan datang. Berapa pelancong yang datang ke negara kita pelancong antarabangsa. Oleh sebab apa yang kita buat seperti inilah yang mereka boleh tahu melalui *webpage*.

Tuan Gwo Burne Loh [Kelana Jaya]: [Bangun]

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Kadang kala ejen-ejen pelancongan mereka tidak buat promosi dengan berkesan. Saya sudah sebut tadi seperti pemasaran ekopelancongan kononnya mereka menggunakan ekopelancongan sebagai satu *marketing* strategi. Akan tetapi, apabila sudah masuk ekopelancongan aktiviti ekopelancongan tidak sesuai lagi untuk mereka kerana kefahaman. Jadi strategi seperti ini juga kita buat. Oleh itu yang penting adalah RM1.8 juta dibandingkan dengan RM56.5 bilion kita perolehi dulu ini adalah *peanuts*. Saya kalau dapat...

Tuan Gwo Burne Loh [Kelana Jaya]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, minta penjelasan.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Lebih lagi peruntukan ataupun bajet untuk kementerian ini supaya kita buat lebih efektif lagi apa yang seharusnya dibuat.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Terima kasih. Jangan Yang Berhormat Timbalan Menteri bandingkan *apple* dengan *orange*. Bukannya RM56 bilion itu pulangan kepada sektor pelancongan datang daripada RM1.8 juta punya perbelanjaan. Kalau begitu semua yang kalau RM1.8 juta itu boleh menarik RM56 bilion punya pulangan. Saya rasa semua perbelanjaan pengiklanan yang lain tidak perlu lagi tetapi yang sekarang ini jangan kita *justify* sesuatu yang tidak boleh dijustifikasikan.

Sebanyak RM1.8 juta untuk mengambil beberapa kakitangan untuk *update contents* dalam *Facebook* itu adalah satu pemborosan yang keterlaluan. Satu penyalahgunaan wang dana awam. Saya hendak tahu kosnya *break down* mengapa susah sangat kementerian hendak bagi *breakdown* kos itu. Tanya agen itu mengapa RM1.8 juta, berapa kakitangan yang diambil, berapa satu orang dibayar gaji, berapa kakitangan *update contents* setiap hari? Tidakkah perlukan seratus orang untuk *update* beberapa *Facebook* itu. Tidak boleh bagi *breakdown*kah?...

Seorang Ahli: Tidak ada jawapan.

Tuan Gwo Burne Loh [Kelana Jaya]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, minta penjelasan.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat. Terima kasih. Akan tetapi Yang Berhormat daripada perbahasan *original* Yang Berhormat tidak sebut pecahan...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Satu-satu Yang Berhormat. Duduk dulu Yang Berhormat.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Supaya kita boleh buat pecahan kos untuk Yang Berhormat. Sekarang ini Yang Berhormat sebut saya tidak ada pecahan seperti ini. Statistik Yang Berhormat, statistik kita kena perlukan statistik dan data yang amat bagus. Bukannya hanya *base on* retorik saya tidak mahu dengar retorik yang bercakap retorik ini, retorik itu tetapi tidak dilaksanakan.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Dalam perbahasan saya, saya ada tanya *break down cost*. *Cost break down* tetapi...

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Ya.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Kementerian beberapa kali saya sudah tanya tidak ada bagi tetapi berbahasan ini ialah soalan yang disambung yang saya hendak tanya.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Okey, Yang Berhormat tidak tanya. Mengapa Yang Berhormat tidak tanya semalam perbahasan?

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Kenapa Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak jawab kos *break down* itu? Saya hendak tahu.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Kalau Yang Berhormat tanya saya cari *break down*.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Kalau sekarang saya bangkitkan tidakkah pegawai tidak boleh bagi jawapan bertulis. Minta notis sekarang inilah.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Dia pun saya hendak cari semuanya data ini. Kalau Yang Berhormat mahu pegawai dengar.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Kalau Yang Berhormat Timbalan Menteri ada, bagilah.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Pegawai dengar, pegawai dengar.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Mengapa susah sangat saya hendak tahu?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Yang Berhormat mahu kos *break down*. Okey?

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Sebab ini tidak boleh *justify*, kementerian tidak boleh *justify* RM1.8 juta, satu pemborosan. Satu penyalahgunaan wang dana awam.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Saya beri Yang Berhormat kos *break down* nanti.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Tidak boleh *justify*. Itu sebabnya tidak ada jawapan.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Okey Yang Berhormat? Okey, sudah.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Cakaplah macam itu.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Okeylah kita pergi luar berbahas di luar. Boleh tidak?... [Ketawa] Jangan ketawa macam itu okey. Siapa dia itu.

Tuan Gwo Burne Loh [Kelana Jaya]: Terima kasih. Yang Berhormat Timbalan Menteri, baru-baru ini saya ternampak bahawa Kementerian Pelancongan mempunyai sebuah akaun di laman *Weibo* yang ada lebih kurang 40,000 orang *followers*. *Weibo* adalah macam *Facebook*, *Twitter* dari Chinalah. Untuk makluman Yang Berhormat saya sendiri mempunyai akaun *Weibo* dan mempunyai lebih kurang 90,000 orang *followers*. Semua itu saya capai tanpa mengeluarkan satu sen saya. Melihat kepada jumlah wang yang di belanja untuk pembangunan laman promosi di *Facebook*, saya tertanya-tanya berapakah pula kos yang dibelanjakan untuk membangun dan mempromosikan pelancongan Malaysia di laman *Weibo* dan adalah kos ini termasuk itu dalam RM1.8 juta itu. Terima kasih.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Syarat-syarat media juga adakah Yang Berhormat tanya tentang sosial-sosial ini yang saya jawab...

Tuan Gwo Burne Loh [Kelana Jaya]: Oh! Sosial media *Weibo* dan China... [Mengeja] *W-E-I-B-O*. Ia sama dengan *Facebook* dan *Twitter* tetapi sahaja boleh di China.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Oh! Di negeri China itu...

Tuan Gwo Burne Loh [Kelana Jaya]: *Tourism Malaysia* juga ada satu laman web di sana juga.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: *Weibo*. Itu saya tidak tahu Yang Berhormat kerana tidak ada di tangan saya sekarang. Jadi dan juga tidak berkaitan dengan soalan asal ataupun perbincangan asal. Lain kali Yang Berhormat cadangan saya Yang Berhormat boleh juga berbincanglah. *This is an open Parliament Democracy* tolong bahas. Ini mencelah macam itu dengan topik yang kita tidak kaji. Saya seorang penyelidik 26 tahun saya tahu menilai dan saya tahu macam mana hendak buat kajian. Bukannya saya berdiri yang saya cakap tadi retorik-retorik apa dengan *statement* yang tidak bermakna, kita mesti menginterpretasikan yang bermakna.

Hei! Yang Berhormat Rasah..., *alright* ada. Nanti saya akan beri Yang Berhormat Rasah dengan jawapan bertulis untuk pecahan perbelanjaan *alright*. Setuju?

Tuan Gwo Burne Loh [Kelana Jaya]: Boleh bagi sekarang? Tiga lagi soalan, tiga lagi soalan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Sebanyak 20 peratus untuk ekspso Malaysia *International Tourism Expo*, *Raggae Mansion* mengapa *direct nego* untuk..., tolong jawab.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Itu belum. Saya belum sampai lagi. Saya baru jawab ini, Yang Berhormat. Bertenanglah. Kalau kita tidak bertenang macam mana fikiran kita hendak bertenang dan sebagai *politician* macam mana berkempen?... [Ketawa] Yang Berhormat okey, ada. Okey, seterusnya Yang Berhormat tanya tentang *Malaysian International Tourism Expo* yang akan dilaksanakan oleh sektor swasta.

■1510

Kementerian Pelancongan mengambil bahagian di dalam pelancongan ekspso ini melalui *tagline* MICE iaitu *Malaysian International Conventional and Exhibition*. Oleh kerana kita tahu melalui *tagline* MICE ini pelancong luar negara akan ramai datang. Itulah sebabnya kita menyokong kos hanya untuk penyewaan tempat itu sahaja. Tidak melebihi 20 peratus kos sebenar. Tidak melebihi kos sebenar 20 peratus. Jadi, itu sahaja yang Kementerian Pelancongan buat.

Tuan Haji Ahmad Lai Bujang [Sibuti]: Yang Berhormat. Tuan Pengerusi, ini pelancongan juga. Yang Berhormat Timbalan Menteri saya ingin mengambil kesempatan...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Tidak payah pandang belakang Yang Berhormat Timbalan Menteri... [Ketawa] Yang Berhormat Timbalan Menteri...

Tuan Haji Ahmad Lai Bujang [Sibuti]: Saya ingin mengambil kesempatan untuk mengalu-alukan kehadiran ahli-ahli dari Majlis Daerah Limbang dari Parlimen Limbang, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Tidak payah pandang belakang Yang Berhormat Timbalan Menteri. Nanti kita pusing-pusing semua.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Oh! Itu ya, Yang Berhormat minta izin itu. Okey, Yang Berhormat saya pun bersetuju... [Ketawa] Akan tetapi mesej yang saya dapat kali ini, *please welcome* ahli-ahli Majlis Daerah Limbang ke Parlimen Malaysia. Saya juga mengalu-alukan Majlis Daerah Limbang ke Parlimen Malaysia. Di sana kah? Oh! Terima kasihlah atas kehadiran dan melihat apa yang berlaku di dalam Parlimen pada hari ini. Terima kasih. Seterusnya Yang Berhormat menyentuhi tentang *Reggae Mansion*. Yang Berhormat, saya setuju dengan Yang Berhormat tentang *Reggae Mansion* ini. Kenapa pula rakyat Malaysia dan rakyat di Timur Tengah tidak boleh masuk ke sana? Siapa punya *Reggae Mansion* ini?

Untuk makluman Yang Berhormat Rasah, kos yang diberikan merupakan sebagai..., bukan itu *Reggae Mansion*. Saya pun sudah hilang arah... [Ketawa] Okey, *Reggae Mansion* ialah di bawah *boarding house licence* ataupun *License Boarding House* di bawah bidang kuasa pihak berkuasa tempatan. *Reggae Mansion* adalah diluluskan oleh DBKL. Pihak Kementerian Pelancongan hanya mendaftar dan mengelaskan premis penginapan seperti ini dan juga untuk melihat apakah dia di bawah bidang kuasa pihak berkuasa tempatan, pelesenan.

Oleh itu DBKL seharusnya membenarkan rakyat Malaysia sendiri, tidak bolehkah? Mana tidak boleh. Inilah yang kita mahu supaya rakyat Malaysia juga boleh menginap di *Reggae Mansion*. Saya setuju Yang Berhormat Rasah kita mesti mahu rakyat Malaysia menginap di situ.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Penjelasan sedikit, Tuan Pengerusi. Setuju atau tidak Kementerian Pelancongan buat satu kenyataan minta DBKL sekiranya *Reggae Mansion* ini masih meneruskan dasar itu ataupun *practice* itu. Lesen itu ditarik balik serta-merta sebab benda ini kita tidak boleh *tolerate*. Ini satu diskriminasi yang akan menjatuhkan imej negara seolah-olah negara kita mengamalkan dasar *Apartheid*.

Ini sepatutnya satu tindakan serta-merta dari Kementerian Pelancongan, kalau Kementerian Pelancongan tidak berkuasa, buat satu kenyataan minta Menteri tulis kepada Datuk Bandar Kuala Lumpur tarik balik lesen *Reggae Mansion* ini sekiranya *Reggae Mansion* ini tidak mahu menarik balik dasar mereka. Sebab ini satu dasar yang begitu diskriminasi, yang saya rasa rakyat Malaysia tidak boleh terima. Pelancong akan menjatuhkan imej negara kita di kalangan pelancong daripada Timur Tengah dan India. Adakah kita mengamalkan dasar diskriminasi dalam negara kita? Mengapa tidak satu tindakan serta-merta tarik balik lesen itu.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat Rasah. Kita akan menyarankannya kepada DBKL. Walaupun kita tidak ada kuasa untuk itu kita akan menyarankan DBKL untuk membuatnya. Seterusnya laporan audit Yang Berhormat, laporan audit tentang *direct booking* untuk pengiklanan. *Direct booking* adalah satu *approach* untuk kita membuat pengiklanan di dalam:

- (i) televisyen;
- (ii) di dalam majalah-majalah pelancongan; dan
- (iii) di dalam *billboard*.

Direct booking dibuat terus dengan stesen televisyen-televisyen kerana mereka sudah ada juga kadar persendirian. Sudah ada kadar persendirian. Jadi jika kita buat *open tender* ini bermakna ejen-ejen akan membuat akan memasuki dalam tender tersebut. Maka *there will be marked up prices* sekurang-kurangnya 15 peratus dengan izin.

Tuan Pengerusi oleh itu daripada segi kajian kita dari segi penelitian kita adalah wajar kita hanya memilih stesen-stesen televisyen yang sesuai, yang boleh membuat pengiklanan untuk pelancong-pelancong di luar negara dan juga untuk pelancong-pelancong domestik. Ini kerana ia juga adalah *cost saving*. Kedua, di dalam majalah di dalam negara iaitu majalah pelancongan.

Tidak banyak majalah pelancongan di negara kita dan mereka juga sudah ada ruang untuk pengiklanan dan sudah ada kadar sendiri untuk pengiklanan. Untuk itu kita pilihlah yang mana sesuai dan yang mana dibaca oleh lebih ramai lagi rakyat Malaysia.

Yang ketiga adalah *billboard*. *Billboard* seperti yang kita lihat di perjalanan ke KLIA ataupun Lapangan Terbang Antarabangsa KL. *Billboard* itu sememangnya kepunyaan persendirian, *private sector*. Oleh itu mereka juga sudah ada kadar sendiri. *Their own rates* untuk pengiklanan, kita tidak boleh buat apa-apa. Oleh itu kita hanya pilih sahaja *billboard* yang strategik supaya kita boleh buat pengiklanan di situ. Kenapa senyum, baru masuk sudah senyum. Okey, silakan.

Datuk Dr. Marcus Mojigoh [Putatan]: [Ketawa] Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya tertarik dengan jawapan daripada hujah Yang Berhormat Timbalan Menteri soal *billboard* yang sebenarnya dibayar oleh pengiklan-pengiklan. Akan tetapi ingat atau tidak Yang Berhormat Timbalan Menteri, bahawa pada beberapa tahun yang lalu, Kementerian Pelancongan membelanjakan *bermillion* untuk membuat *billboard* yang mana gambar-gambar Yang Berhormat Menteri Pelancongan pada satu ketika.

Seorang Ahli: Yang Berhormat Pengerang.

Datuk Dr. Marcus Mojigoh [Putatan]: Ini tidak boleh dinafikan. Janganlah sebut Yang Berhormat Pengerang. Jadi, apa pendapat Yang Berhormat Timbalan Menteri sekiranya kementerian Yang Berhormat juga berbuat begitu? Adakah ia memberi manfaat atau menambah jumlah pengunjung terutama sekali dari luar negara ternampak gambar-gambar Menteri kita. Adakah itu satu penarik?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Saya tidak nampak Yang Berhormat Putatan, hanya Yang Berhormat Putatan yang nampak. Saya tidak ada gambar di dalam *billboard*. Kenapa pula dengan gambar Menteri? Akan tetapi di kementerian-kementerian lain juga kalau mereka buat *billboard*, gambar Menteri juga dimasukkan. Ini menunjukkan bahawa dialah ketua kementerian tersebut. Kalau rakyat mahu tahu, itulah sebabnya kerana kalau dia jadi ketua tersebut maka perlu juga gambar dia diletak di *public places* dengan izin ataupun dalam *billboard*.

■1520

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Minta penjelasan. Saya sokong pandangan Yang Berhormat Putatan.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Kenapa baru masuk sudah cakap, ini kawan saya ini.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Ya, ya. Topik ini saya berminat meluahkan sedikit pandangan. Yang Berhormat sebenarnya saya rasa yang saya memang nampak *billboard* pelancongan yang tunjuk gambar orang utan ataupun bunga dari negeri Sarawak. Bagi saya, saya sebagai seorang asing saya datang saya tengok ini apa ini? Ini bunga apa jenis ini saya mahu pergi tengok? Jadi dia akan pergi ke Sarawak. Jikalau hendak tengok monyet, orang utan dia akan pergi kawasan Kinabatangan. Jadi saya rasa ini ada lebih tarikan daripada letak wajah seorang perempuan dekat sana, siapa ini? Ini tidak akan menarik mereka untuk merayau-rayau dan melancong di Malaysia. Setuju tidak Yang Berhormat?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Yang Berhormat, Yang Berhormat tanya soalan itu sudah menunjukkan bahawa Yang Berhormat berminat. Jikalau Yang Berhormat tidak tahu apa spesies ini, siapa nama orang utan ini, siapa nama monyet ini itulah minat yang berhormat terhadap *billboard* seperti itu?... [Ketawa] Oleh itu Yang Berhormat akan datang ke Kuching juga akhirnya untuk melihat yang sebenarnya. Oh! Orang utan itu. Oh! Ini spesies ini. Orang utan itu ada juga nama dia Pongo, ada juga nama dia Giant, macam-macam nama. Jadi spesies tumbuh-tumbuhan pun Yang Berhormat masuk dalam hutanlah untuk belajar.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Bukan itu saya setuju, saya kata lebih baik daripada letak gambar seorang Menteri dekat sana tidak ada orang kenal. Bagi orang asing ini tidak masuk akal siapa perempuan ini? Jadi dia tidak menarik dia untuk melancong di Malaysia. Ini pandangan saya.

Dato' Shamsul Anuar Nasarah [Lenggong]: Yang Berhormat Menteri.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Itu makna dia *anxious*. Apa Yang Berhormat cakap? Jikalau dia *anxious* dia datanglah. Memang itu satu daripadanya yang kita buat. Jikalau kita hendak letakkan nama spesies dekat situ Yang Berhormat tahukah *how many species of flowering plant* di Malaysia? Jawab soalan itu. Jikalau tidak boleh jawab di sini jawab di dalam Dewan Undangan Negeri sebagai Exco Negeri. Pergilah buat jawapan. Jikalau kita letak di situ, *billboard* itu pun tidak cukup. *Billboard* sebesar kawasan Malaysia pun tidak cukup. Jadi kita buat macam itu sahajalah untuk menarik minat. Okey, Yang Berhormat apalagi Yang Berhormat Rasah?

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya rasa kita kena balik kepada persoalan pokok. Persoalan pokok dalam hal ini ialah mengapa dalam Laporan Ketua Audit Negara dikatakan mengapa pengiklanan-pengiklanan itu dilakukan melalui *direct negotiation* bukannya *open tender* dan tidak diluluskan oleh Kementerian Kewangan. Ini tidak mengikut prosedur tatacara kewangan. Bagaimana Yang Berhormat kementerian tahu bahawa *direct negotiation* lebih murah daripada *open tender* walaupun benda itu belum di *open tender*? Mana tahu lebih mahal. Bagaimana kementerian boleh justifikasikan bahawa *direct negotiation* lebih murah daripada *open tender*? Itu tidak masuk akal. Ini bukannya satu *best practices*.

Adakah semua Kementerian Pelancongan di seluruh dunia mengamalkan dasar ini, *direct negotiation*? Tolong jawab sebab kita tengok negara-negara lain yang mengamalkan *best practices* ini, mereka mengamalkan tender terbuka dan bukannya *direct nego*. Bagaimana kementerian boleh *justify*kan bahawa *direct nego* lebih murah?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Yang Berhormat, audit ada *specialty* mereka sendiri. Mereka adalah *auditors* daripada latar belakang hingga ke latar hadapan, *auditors*... [Ketawa] Mesti ingat, *auditors*. Daripada ilmu pengetahuan, *auditors*. Mereka juga manusia biasa. Siapakah di sini yang saya ingin tanya boleh jadi spesialis di dalam semua bidang. Tidak... Jadi begitu juga dengan pegawai audit. Mereka berhak menegur supaya jawapan untuk apa yang dilakukan oleh kementerian-kementerian yang lain juga dijawab dengan betul.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri cakap laporan audit ini tidak betul?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: *Better explanation* daripada mereka datang dua-tiga jam sahaja melihat buku.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Kalau cakap tidak betul, tidak setuju dengan Laporan Audit Negara cakap dalam Dewan ini bahawa Laporan Ketua Audit Negara ini tidak betul tidak tepat, salah. Ini Kementerian Kewangan tidak bersetuju dengan Laporan Ketua Audit Negara, jawab dalam Dewan.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Saya sudah cakap tadi *direct booking*. Apa dia *direct booking* dalam televisyen.

Dato' Seri Haji Azmi Khalid [Padang Besar]: [Bangun]

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Maksudnya Laporan Ketua Audit Negara tidak boleh dipercayai?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Jikalau Yang Berhormat menjadi ejen pelancongan untuk *direct booking*, Yang Berhormat tidak ada televisyen stesen, *so you will put up your cost and you put your cost, you marked up the profit* harga lebih tinggi.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Yang Berhormat Timbalan Menteri jangan tunjuk-tunjuk jarilah. Jangan tunjuk jari macam ini. Ini bukan 1Malaysia, jangan tunjuk jari macam ini.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Ya, ini sahaja, itulah... [Ketawa]

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Jangan tunjuk-tunjuk jari. Saya tanya adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri cakap bahawa Laporan Ketua Audit Negara ini salah, tidak tepat. Jikalau cakap begitu tidak payah kita buat Laporan Ketua Audit Negara macam ini, Kementerian Pelancongan tidak setuju, tidak terima. Tidak payah Ketua Audit Negara buat laporan macam ini. Tahun depan tidak payah ada Laporan Ketua Audit Negara.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Kita buat, apa sahaja yang kita buat daripada kajian, hasil penyelidikan. Yang Berhormat perlu buat penyelidikan dan kajian juga.

Dato' Seri Haji Azmi Khalid [Padang Besar]: Okey. Yang Berhormat minta izin. Izinkan saya sedikit. Tuan Pengerusi, minta izin ya. Bolehkah Yang Berhormat? Oleh kerana Jabatan Audit Negara telah dibangkitkan dan ada juga andaian-andaian seolah-olah Audit Negara ini adalah (salah sana sini mungkin) tidak begitu berkepakaran.

Saya ingin maklumkan bahawa sebelum Ketua Audit Negara membuat sesuatu laporan, dia adakan prosedurnya ialah dia mengadakan *exit conference*. Berbincang dengan jabatan dengan kementerian untuk *exit*, untuk kementerian dan jabatan itu memberi penjelasan dan membuat pembetulan sebelum ianya dimuatkan di dalam laporan audit. Sekiranya Jabatan Audit berpuas hati dengan *exit conference* itu, maka laporan itu tidak dikeluarkan dan tidak dimuatkan dalam laporan audit.

Maka yang saya ingin hendak maklumkan kepada Yang Berhormat, janganlah kita memberi gambaran bahawa audit ini kurang kepakaran atau sebagainya, bahawa mereka lebih banyak objektif daripada tidak objektif. Itu sahaja teguran saya Yang Berhormat dan minta maaf untuk makluman sahaja. Terima kasih.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat Padang Besar atas maklumat itulah. Itu juga adalah perkongsian pengalaman di antara kita. Betul tidak?... *[Ketawa]* Terima kasih Yang Berhormat. Seterusnya Yang Berhormat Rasah sudah habis kan? Okey, terima kasih.

Sekarang Yang Berhormat Arau, Yang Berhormat Arau tidak ada dalam ini? Yang Berhormat Arau telah pun menyentuh yang pertama dasar perancangan dan hubungan antarabangsa seperti kemudahan di lapangan terbang, kebersihan dan keselamatan. Untuk pengetahuan Yang Berhormat Arau, kemudahan di lapangan terbang (*airport*) adalah di bawah bidang kuasa kementerian lain. Di bawah bidang kuasa Kementerian Pengangkutan dan sama juga kebersihan di situ termasuk juga keselamatan.

Namun peranan Kementerian Pelancongan adalah untuk menyedarkan rakyat tentang *tagline* "*1Malaysia Clean, 1Malaysia Green*" supaya negara kita sentiasa bersih dan hijau. Ini adalah penting, bersih dan hijau...

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: *[Bangun]*

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Lagi?

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Sedikit sahaja. Yang Berhormat Timbalan Menteri berkaitan dengan lapangan terbang. Lapangan terbang Bayan Lepas sekarang ini tengah diubahsuai, besar. Jikalau Yang Berhormat Timbalan Menteri pergi sekarang rungutan banyak sehinggakan bersepah-sepah kat bawah itu. Jadi saya rasa walaupun di bawah kementerian yang lain, memandangkan ada kepentingan pelancongan di situ saya rasa saya mencadangkan kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri untuk memberi pandangan tegas kepada Kementerian Pengangkutan.

Jikalau tidak ia akan merosakkan niat baik ataupun tujuan *airport* tersebut dibesarkan. Jadi saya rasa Yang Berhormat Timbalan Menteri tolong memberi..., walaupun tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri memberi pandangan bahawa kementerian yang lain tetapi saya rasa Kementerian Pelancongan punya kepentingan di situ terutama sekali apabila pusat maklumat pelancongan (*tourism centre*) ada juga di bawah itu. Saya cadangkanlah Yang Berhormat Timbalan Menteri walaupun kementerian yang lain tetapi beri pandangan kepada Kementerian Pengangkutan...

Puan Hajah Nancy Shukri [Batang Sadong]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, boleh beri sedikit Yang Berhormat Timbalan Menteri?

■1530

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, saya hendak tanya lagi panjang?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Panjang lagi. Ini baru sampai..., 13 Ahli-ahli Yang Berhormat berbahas.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Kalau panjang, jawab soalan-soalan yang dibangkit dalam perbahasan dahulu. Saya nampak banyak yang berbahas. Jadi, saya cukup yakin mereka menunggu-nunggu. Jadi, mana-mana yang baru dibangkit itu, atas budi bicara Yang Berhormat Menteri selepas itu. Sila Yang Berhormat.

Puan Hajah Nancy Shukri [Batang Sadong]: Boleh minta sedikit Yang Berhormat Menteri?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Tuan Pengerusi. Tentang...

Puan Hajah Nancy Shukri [Batang Sadong]: Yang Berhormat Menteri, sini. Batang Sadong Yang Berhormat Menteri sini belah kiri... [Ketawa]

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Mana?

Puan Hajah Nancy Shukri [Batang Sadong]: Terima kasih.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Beliau tidak ada berucap Tuan Pengerusi.

Puan Hajah Nancy Shukri [Batang Sadong]: Tidak Tuan Pengerusi. Ini saya hendak menyambung apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat Balik Pulau tadi. Ini adalah *the interest of the public*, dengan izin. Di *airport* di Kuching, surau dia, *toilet* dia, tolong lihatlah. Walaupun ini bukan di bawah kementerian Yang Berhormat Menteri, tetapi saya rasa perlu diambil perhatian untuk bincang dengan kementerian yang terlibat dalam penguatkuasaan *airport*. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, duduk sekejap Yang Berhormat. Jadi tadi saya sudah beritahu, tidak perlu berpusing-pusing sebenarnya Yang Berhormat duduk dalam Dewan. Sebenarnya kalau mengikut peraturan yang kita warisi daripada Komanwel lain khususnya di New Zealand, kalau berpusing begitu ia sudah dikatakan menyalahi peraturan. Jadi, itulah sebab mengatakan Peraturan 37(1)(b) itu mengatakan kalau Ahli yang berucap dan satu lagi berdiri hendak mencelah, tunggu Tuan Pengerusi panggil ataupun Tuan Yang di-Pertua panggil, baru yang mencelah itu boleh bercakap. Ia tidak boleh lari punya. Yang Berhormat akan tetap tahu siapa yang bertanya dan mencelah. Sila Yang Berhormat.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Baguslah kalau saya boleh buat begitu Tuan Pengerusi. Akan tetapi, saya hendak komen juga tentang Dewan baru ini, audio sistem dia paling teruk... [Ketawa] Saya duduk di sini, saya kadang-kadang tidak boleh dengar siapa yang bercakap, terpaksa saya berpusing begini. Mengapa kontraktor buat begini dan diterima oleh Parlimen? Kawan-kawan lain juga menyentuh tentang perkara ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Itulah Yang Berhormat. Itulah saya boleh bantu. Kalau siapa yang bercakap, saya boleh panggil macam tadi, Yang Berhormat Batang Sadong, Yang Berhormat boleh tahu di mana Yang Berhormat Batang Sadong. Akan tetapi, perlu tunggu Tuan Pengerusi bertanya dahulu, membenarkan bercakap. Silakan Yang Berhormat.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih kena amaran seperti itu. Semua kita di sini memerlukan amaran yang direktif, yang spesifik seperti itu supaya semua tidak mengganggu lagi. Terima kasih Yang Berhormat.

Pertanyaan Yang Berhormat Arau yang kedua adalah berkenaan sasaran negara baru ataupun pasaran baru seperti Sepanyol, Amerika Syarikat. Kementerian sememangnya telah meneliti pasaran baru seperti Rusia, Sepanyol dan negara-negara lain untuk mempromosi ekopelancongan. China, Timur Tengah sememangnya sudah mempunyai jumlah kedatangan pelancong yang tinggi. Kementerian telah pun memperkenalkan *Package 2 for 1* untuk menarik perharian yang berada di negara jiran untuk melancong ke negara kita. Ini juga dilaksanakan melalui kerjasama dengan pengusaha pelancongan negara jiran seperti dari Phuket di Thailand dan di tempat-tempat lain.

Seterusnya, Yang Berhormat Arau juga menyentuh tentang *ecotourism*. Saya dengan panjang lebar mulai daripada sebelum kita berhenti makan tengah hari menyentuh *ecotourism* dan menjelaskan apa yang perlu dibuat tentang *ecotourism*. Pertamanya, kita di Malaysia seharusnya mengerti konsep dan prinsip-prinsip *ecotourism*. Jadi kalau kita tidak mengerti, maka pelancong yang akan datang kerana mereka sudah memahami apakah *ecotourism* nanti, mereka tidak berpuas hati tentang apa yang kita telah buat.

Oleh itu, *ecotourism* sememangnya baik untuk negara kita dan tempat-tempat *ecotourism* sememangnya banyak seperti di *National Park*, *The Wildlife Century*, Hutan Lipur, *Forest Reserve* dan segala-galanya. Cuma yang diperlukan adalah kemudahan.

Oleh itu, 7 hari bulan ini saya membentangkan satu kertas kerja di Sydney untuk berbincang tentang apakah *ecotourism* yang perlu kita buat di negara kita. Oleh itu, saya mencadangkan bahawa komuniti *base ecotourism* adalah diperlukan. Kalau kita banding *homestay* yang ada di negara kita di semua negeri, di Sabah hanya sedikit sahaja *homestay*, tidak banyak, 16 sahaja *homestay* dengan 100 lebih operator. Akan tetapi, pendapatan di *homestay* di Sabah adalah lebih tinggi, RM2.4 juta kerana mereka membuat komuniti *base ecotourism* bersama-sama dengan pakej-pakej *homestay*. Oleh itu, gabungan itu adalah amat penting.

Oleh itu, saya teruskan kepada *homestay* yang ditanyakan juga oleh Yang Berhormat daripada Arau. Apa sebenarnya *homestay* dan apa yang kita telah buat terhadap *homestay* di negara kita. Program Homestay Malaysia telah dilancarkan pada tahun 1995. Walau bagaimanapun, usaha untuk membangunkan dan mempromosikan produk ini dengan agresif mula dilaksanakan sejak tahun 2009. *Homestay* merupakan satu bentuk pengalaman *authentic*, dengan izin, di mana pelancong tinggal bersama keluarga tuan rumah pengusaha *homestay* dan berpeluang untuk berinteraksi serta mengalami gaya hidup selarian dan kebudayaan masyarakat kampung. Konsep utama yang ditekankan bagi produk ini adalah lebih kepada produk pelancongan *lifestyle* ataupun yang berunsurkan pengalaman yang merangkumi mempelajari tarian-tarian tradisi serta masakan kampung. Program ini yang unik di Malaysia dan tidak diklasifikasikan sebagai *rest house* ataupun *bed and breakfast*, dengan izin.

Program *homestay* ini bermatlamat untuk memenuhi kehendak para pelancong yang ingin pengalaman unik kehidupan di luar bandar. Seiring dengan itu, program ini juga dapat meningkatkan pendapatan serta taraf hidup masyarakat luar bandar di mana kekayaan daripada industri pelancongan dapat dinikmati juga bersama oleh semua lapisan masyarakat. Oleh sebab program *homestay* mempunyai potensi yang tinggi untuk menarik pelancong serta memberi pulangan yang tinggi kepada masyarakat luar bandar, Kementerian Pelancongan sentiasa meneliti berat serta memberi perhatian yang tinggi ke atas kualiti infrastruktur atau perkhidmatan yang diberikan oleh pengusaha-pengusaha *homestay*.

Kalau kita lihat daripada keseluruhan *homestay* di negara kita, jumlah *homestay* sehingga sekarang, sehingga Ogos 2011 ialah 148. Jumlah pengusaha rumah ialah 3,152. Jumlah bilik ialah 4,207.

■1540

Jumlah pelancong yang datang ke *homestay* kalau kita lihat pada tahun ini, tahun 2011 daripada Januari sehingga Ogos ialah 133,047 orang, kalau dibandingkan pada tahun lepas 113,325 orang. Peningkatan 17.4 peratus. Daripada pelancong antarabangsa, jumlahnya ialah 35,207 pada tahun ini lapan bulan pertama. Pada tahun lepas 30,051, pertambahan 17.2 peratus. Oleh itu, kita terus membangunkan *homestay* dan menasihati mereka agar pakej-pakej *homestay* dicampur dengan ekopelancongan. Di dalam Global Eco Tourism Conference di Sydney, pengalaman daripada New Zealand dan Fiji juga bagaimana mereka buat, itu juga kita akan lihat dan sama ada ia berkesan, kita juga akan bawa ke sini.

Yang Berhormat Kuala Krai menyentuh dasar perancangan dan hubungan antarabangsa iaitu konteks hubungan antara negara-negara lain. Seperti yang telah saya sebutkan tadi, menjawab kepada Yang Berhormat Arau, kita memang ada hubungan dengan negara-negara antarabangsa atau lain seperti juga dengan negara jiran. Kita bekerjasama dengan mereka supaya mereka boleh juga membawa pelancong yang sudah pergi ke sana dan masuk ke negara kita. Begitu juga kita, apabila pelancong datang ke sini, mereka bertanya tentang hal negara jiran, kita juga membawa mereka ke sana kerana kita ingin bekerjasama di dalam bidang pelancongan. Disebabkan di rantau ASEAN, kita ada satu badan di bawah ASEAN Secretariat di dalam pelancongan. Kita sentiasa mengadakan mesyuarat dengan mereka supaya kita boleh membuat kerjasama dengan mereka dan bagaimanakah kita hendak menambahbaikkan industri pelancongan kita.

Yang Berhormat juga menyentuh tentang pelesenan kenderaan, bas-bas pelancongan dan kereta-kereta sewa pelancongan. Bas-bas pelancongan yang tidak berlesen yang Yang Berhormat sebutkan tadi adalah di bawah SPAD sekarang kerana pada tahun lepas kita telah pun meluluskan Akta Suruhanjaya Pengangkutan Awam Darat. Oleh itu, merekalah yang bertanggungjawab.

Walaupun demikian, sehingga bulan September terdapat 9,849 bas yang telah pun dilesenkan, didaftarkan dengan kementerian. Pada bulan Mei, 9,862 lebih tinggi dan kenapa angka-angka itu lebih tinggi, disebabkan penguatkuasaan oleh Kementerian Pelancongan. Kalau mereka tidak mengikuti peraturan, maka kita batalkan pendaftaran bas-bas tersebut. Jadi, untuk lesen kereta sewa dan pandu, setakat bulan September adalah 26,155 buah telah pun didaftarkan dengan Kementerian Pelancongan. Oleh itu, lesen bas yang tidak sah itu sekarang adalah di bawah SPAD tetapi kita juga membuat peninjauan dan penguatkuasaan kerana kita ada peraturan sendiri untuk kementerian seperti pemandu bas yang tidak ada *badge*, kerana mereka juga didaftarkan di bawah kementerian kita. Oleh itu, kita membuat pemantauan dan membuat cadangan kepada SPAD apa yang harus kita buat.

Datuk Dr. Marcus Mojigoh [Putatan]: Terima kasih Tuan Pengerusi, sekarang saya tersenyum. Ini soal kehebatan Kementerian Pelancongan ini menangani masalah bas-bas pelancongan, kenderaan yang diguna pakai oleh para pengunjung kita. Soalan saya, adakah prestasi ini lebih baik daripada negara-negara jiran kita. Kalau baik, katakan ya, kalau tidak, apakah langkah-langkah kerajaan untuk memperbaiki lagi selain daripada menuding jari dengan SPAD.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Langkah-langkah untuk penambahbaikan bas...
[Ketawa]

Datuk Dr. Marcus Mojigoh [Putatan]: [Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Ya lah, itu adalah kepunyaan swasta, kita memberi cadangan kepada mereka tetapi kita ada peraturan, kalau tidak mengikut peraturan, kita *cancel*lah.

Datuk Dr. Marcus Mojigoh [Putatan]: Soalan saya, adakah kementerian berpuas hati dengan prestasi operator-operator ini. Kalau puas hati katakan ya, kalau tidak, apa langkah-langkah kementerian untuk menangani masalah operator-operator kita ini. Itu sahaja, senang sahaja soalan saya.

Seorang Ahli: [Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara] Ya.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Yang Berhormat, soalan Yang Berhormat tadi mula-mula saya tidak dengar sebab *audio* di dalam Dewan ini tidak begitu berkesan tetapi yang kedua, saya dengar. Kalau kementerian berpuas hati, biarlah mereka jalan, kalau tidak berpuas hati, kementerian akan mengambil tindakan mengikut peraturan kementerian tetapi lesen yang diberikan oleh SPAD kita tidak boleh batalkan, kita hanya membuat cadangan sahaja kepada SPAD untuk mengambil tindakan.

Yang Berhormat Kuala Krai juga menyentuh tentang prasarana pelancongan sama ada kajian-kajian dibuat, yang disentuh ialah seperti mengenai Sungai Kelantan. Yang Berhormat, saya memang berminat melihat mana-mana sahaja sungai kerana sungai ada fungsi tersendiri. Semua sungai di dalam negara bukannya berfungsi sama-sama, bukannya semua orang yang minat semua sungai sama-sama, tidak. Ini kerana ada fungsi tersendiri yang termasuk *catchment area*. Oleh itu, cadangan Yang Berhormat adalah baik, saya mengambil kira cadangan Yang Berhormat. Nanti kalau saya pergi ke Kelantan, saya mahu juga Yang Berhormat membawa saya melihat Sungai Kelantan. Sepanjang Sungai Kelantan sama ada ia memerlukan *dredging* ataupun tidak. Kenapa banjir di Sungai Kelantan?

Kononnya, kita mengatakan banjir kerana hujan lebat, betul. Dahulu pun, 20 tahun yang lepas, 30 tahun yang lepas, hujan pun lebat juga. Akan tetapi sekarang adakah landasan sungai itu sudah cetek tetapi kalau kita membuat satu eksperimen untuk mengira sama ada landasan sungai itu cetek, betul juga. Akan tetapi di bawah itu adalah tanah, di bawah landasan itu. Tanah *absorbs water*, dengan izin, ia menyerap air. Jadi, untuk membuat *level* air di dalam sungai tingkat, disebabkan *displacement* tetapi sekarang suasana perubahan iklim dan kepanasan global, paras air laut sudah pun meningkat.

Oleh itu, apabila air pasang masuk ke dalam sungai, maka ia juga sudah lebih tinggi daripada dahulu. Ini yang kita harus fahamkan tentang, harus tahu, bagaimana kita boleh ambil langkah-langkah adaptasi. Saya setuju bahawa kajian harus dibuat di sungai-sungai itu.

Yang Berhormat juga menyebut tentang kawasan-kawasan *ecotourism* dan kawasan pertanian dibangunkan. Saya sudah sebut, perlu dibangunkan juga. Memang perlu dibangunkan juga kawasan-kawasan pertanian kerana *agrotourism* adalah satu tarikan juga. Satu tarikan untuk pelancong-pelancong luar negara dan dalam negara.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Tuan Pengerusi, mohon mencelah.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Ini kerana kita menanam padi dan bukannya menanam gandum.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Mohon mencelah.

■1550

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Dan padi sekarang oleh kerana kepanasan global 1 *degree celsius* suhu meningkat, kekurangan hasil 10 peratus. Kerana waktu malam...

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Tanaman pokok padi ini tidak mampu ...

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Yang Berhormat Timbalan Menteri...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Tunggu, tunggu Yang Berhormat. Duduk dahulu Yang Berhormat.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Menjanakan karbohidrat. Saya tidak dengar. Siapa hendak tanya, siapa?

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Lipis, Lipis.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Lipis di belakang.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Okey.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Tuan Pengerusi, saya tahu Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak dengar pasal dia kata audio tidak berapa bagus. Bukan telinga dia tidak dengar, audio yang tidak berapa bagus. Jadi, berkait dengan kemudahan-kemudahan pelancongan itu, saya pun hendak bertanya sejauh mana status Taman Rimba Kenong yang saya lihat banyak kemudahan pelancongan dibuat di Taman Rimba Kenong tetapi jalan masuknya tidak ada.

Jadi menyebabkan ramai pelancong yang hendak pergi ke Taman Rimba Kenong di Kuala Lipis Pahang ini...

Beberapa Ahl: [Menyampuk]

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Taman Rimba Kenong. Kenong, K-E-N-O-N-G. Ini terhalang terutama pada musim tengkujuh kerana tidak ada jalan, *in fact* tidak ada jalan masuk. Hendak sampai ke situ kena menumpang jalan tanah merah dalam ladang FELDA. Kalau FELDA kata jangan lalu di jalan mereka, tidak ada jalan masuk ke situ. Jadi, apakah pandangan Yang Berhormat, bagaimana kita hendak mengatasi masalah ini? Kalau tidak kawasan pelancongan itu akan menjadi 'gajah putih'. Berjuta diperuntukkan tetapi tidak mendapat pulangan yang baik. Mohon penjelasan Yang Berhormat.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat. Prasarana ke Taman Rimba Kenong. Pertama Taman Rimba Kenong adalah di bawah bidang kuasa Jabatan Perhutanan kerana ia Taman Rimba. Ia di bidang kuasa Jabatan Perhutanan.

Maka, oleh demikian sekiranya Jabatan Perhutanan tidak ada peruntukan untuk membangunkan atau pun menaiktarafkan prasarana atau pun jalan ke Taman Rimba Kenong, maka Jabatan Perhutanan seharusnya menghantar cadangan kepada kementerian. Kalau tidak, kita pun tidak tahu kecuali kita pergi.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Semua infrastruktur itu dibuat oleh Kementerian Pelancongan untuk pengetahuan Yang Berhormat. Rimba itu sahaja yang dijaga oleh Jabatan Perhutanan tetapi semua infrastruktur dibuat oleh Kementerian Pelancongan. Itu yang saya minta adakah kajian dibuat supaya jalan masuk itu ada?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, kalau tidak ada dibangkitkan dalam debat yang asal itu, tidak payah jawablah Yang Berhormat. Nanti jawapan salah, nanti payah juga.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Tuan Pengerusi, saya sudah beritahu juga. Okey seterusnya kajian-kajian pelancongan yang berkaitan dengan zoo seperti Zoo Negara. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, Zoo Negara bukannya dalam bidang tugas Kementerian Pelancongan. Ianya adalah di dalam bidang tugas NGO tetapi dijaga oleh Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar.

Namun yang demikian, Kementerian Pelancongan juga di dalam jawatankuasa inilah. Jadi, kita boleh juga mencadangkan apa yang perlu dibuat. Akan tetapi kalau kita mencadangkan juga nanti dia orang tidak terima susah juga.

Dr. Mohd. Hatta Md. Ramli [Kuala Krai]: Terima kasih. Saya rasa jawapan kepada Kuala Krai sudah habis. Tentang Kuala Krai punya malam tadi selesai, habis *points* Kuala Krai dijawab ya? Saya tunggu sampai habis baru ingin mencelah sebab itu mungkin apa yang hendak saya bangkitkan ini sedikit pergi kepada *point* awal Tuan Pengerusi mengenai hubungan Malaysia dengan peringkat antarabangsa dalam urusan pelancongan ini.

Saya meneliti struktur organisasi Kementerian Pelancongan dan Kementerian Pelancongan ada bahagian yang membuat hubungan antarabangsa dan memerlukan misalnya penyertaan dalam makmal-makmal perbincangan NKRA dan sebagainya yang memerlukan suatu input yang terbaik daripada kementerian. Ini kerana isu antarabangsa ini memerlukan penelitian, kefahaman. Saya teliti struktur organisasi kementerian. Ini hendak menolong kementerian ini kecuali KSU nya yang Turus 3 dan beberapa tingkat timbalan yang JUSA 'C'. Pegawai-pegawai yang menyertai bahagian-bahagian ini Yang Berhormat Menteri adalah pegawai-pegawai yang tidak diberikan suatu pengiktirafan tinggi dalam kedudukan jawatan utama.

Ada yang Gred 54, ada yang Gred 48. Bagaimana agaknya kita hendak merasa *confident* bagi pegawai-pegawai kementerian ini untuk berhadapan dengan *negotiation*, dengan perbincangan makmal. Saya tidak merendahkan kemampuan tetapi kalau mereka ini diberikan pengiktirafan dengan jawatan-jawatan di bahagian JUSA tentulah mereka dapat berada dalam *confident* yang lebih untuk menjalankan *negotiation* dan sebagainya.

Jadi, saya hendak mencadangkan kepada kementerian untuk berusaha supaya tahap-tahap kepimpinan khususnya aktiviti-aktiviti di dalam kementerian ini dinaiktarafkan supaya mereka dinilai dengan lebih baik oleh rakan-rakan *negotiation* mereka. Jadi, minta supaya kementerian usahakan supaya naik taraf jawatan-jawatan tersebut. Terima kasih.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat atas cadangan itu kerana hubungan antarabangsa juga adalah penting. Negara kita memang sebab di dalam *Unit Nations World Tourism Organization* (UNWTO) menjadi *army* dan negara kita sudah pun diiktiraf sebagai negara nombor sembilan dalam dunia untuk destinasi pelancongan. Ramai pelancong-pelancong datang ke negara kita. Tentang menaiktarafkan gred pegawai kepada tahap yang tinggi lagi, ini boleh dibincangkanlah di dalam kementerian sendiri. Okey Yang Berhormat, terima kasihlah atas cadangan itu.

Ini adalah Yang Berhormat Langkawi. Saya ingin menyentuh tentang apa Yang Berhormat Langkawi bahaskan kelmarin iaitu Kementerian Pelancongan perlu bekerjasama dengan KPTK iaitu Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar iaitu melalui Majlis Perbandaran Langkawi dan Jabatan Alam Sekitar untuk melihat keindahan pantai supaya ianya tidak tercemar.

Kita sememangnya bekerjasama dengan mereka dan memberi cadangan juga kepada mereka apa yang harus dibuat. Yang Berhormat juga sebutkan tentang pantainya kenapa ianya kotor. Saya sendiri sudah pergi ke Langkawi sudah berapa kali dalam tempoh satu tahun, dua tahun kerana melihat perkara ini. Masalahnya ialah air kumbahan yang dibenarkan oleh Jabatan Alam Sekitar dikeluarkan ke laut adalah standard B. Jika standard B, BOD nya ialah 50. COD nya ialah 100. Maknanya masih tercemar lagi, mengandungi pencemaran. Apabila ianya masih pencemaran, maka ia pergi ke laut dan dari laut di bawa balik oleh ombak ke pantai. Maka, pantai itu tercemar.

Selain daripada itu, pencemaran seperti ini akan menggalakkan pertumbuhan alga di laut. Maka, pertumbuhan alga ini adalah makanan *jelly fish*. Pelancongan-pelancong yang berenang di laut dan bertembung dengan *jelly fish* disengat oleh *jelly fish*. Maka, mereka pun telah terkena sengat *jelly fish*. Jadi, yang perlu dibuat untuk Langkawi ialah rawatan air kumbahan. Mengapa tidak buat rawatan melalui *ecological sanitation*? Bukannya salah *ecological sanitation* di mana kita menggunakan air-air kumbahan itu daripada tandas kita untuk menjanakan biogas supaya biogas ini boleh menjadi *fuel* atau pun minyak generator dan generator menyumbangkan kepada pengeluaran tenaga elektrik. Jadi ini yg perlu dibuat. IWK sudah ada pun stesen rawatan seperti ini. Gunakan potensi ini untuk membuat supaya *electricity* boleh dijual kepada pihak tenaga.

■1600

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, boleh kita habis pukul 4.30 Yang Berhormat?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Pukul 4.30? Saya boleh habis pukul 4.30. Seterusnya Yang Berhormat daripada Langkawi juga menyebut tentang *sport fishing* di Langkawi. *Sport fishing* adalah salah satu produk pelancongan. Produk pelancongan *sport fishing* turut dikenal pasti oleh kementerian sebagai salah satu produk pelancongan yang mempunyai minat yang tinggi di kalangan pelancong tempatan dan antarabangsa.

Sehubungan dengan itu kementerian pelancongan turut merangkumkan elemen *sport fishing* di dalam acara-acara kementerian pelancongan seperti Pesta Air Malaysia yang dilaksanakan pada setiap tahun pada bulan April di Langkawi, Labuan dan Port Dickson. Acara *deep sea fishing* juga turut diadakan semasa Pesta Air Labuan yang telah disertai oleh seramai 200 orang peserta yang terdiri daripada negara-negara seperti New Zealand, Australia, China, Thailand, Singapura, Filipina, Vietnam, Amerika Syarikat, United Kingdom dan juga negara kita sendiri.

Akhir sekali yang disentuh oleh Yang Berhormat Langkawi adalah pemandu pelancongan. Saya pun telah menjawab soalan ini tadi tentang pemandu pelancongan macam mana kementerian akan buat termasuk latihan dan juga menukar *syllabus* supaya ia lebih sesuai lagi kepada pemandu-pemandu pelancongan.

Seterusnya Yang Berhormat Batu Gajah yang bertanya tentang laporan audit yang berkenaan dengan pembelian risalah Tahun Melawat Malaysia 2007 secara rundingan terus. Laporan audit telah pun menyatakan seperti yang dibaca oleh Yang Berhormat Batu Gajah pagi tadi sememangnya sebegini. Kementerian telah pun membuat pembayaran dahulu untuk 166 unit yang bernilai RM237,900 dan bakinya dibuat bayaran pada tahun ini pada bulan Mac iaitu RM1.5 juta pada 18 Mac 2011 iaitu 773 unit. Kesemuanya ialah RM1.7 juta untuk 700 lebih unit tetapi yang selainnya kita tidak mahu syarikat ini menghantarkan kerana ini adalah rundingan terus pada tahun 2007.

Kedua disentuh oleh Yang Berhormat tentang pembelian iaitu *souvenir*. Kita membuat sebut harga tentang lima cenderahati daripada pembekal-pembekal. Akan tetapi kita hanya memilih empat sahaja cenderahati iaitu *novelty crystal* pen, tali leher, kanvas beg dengan cetakan dan topi dengan sulaman.

Lembaga menggalakkan pelancongan Malaysia memaklumkan bahawa pembayaran kepada pembekal telah dibuat pada 10 hari bulan dan 16 November 2009 untuk empat cenderahati itu yang saya telah sebut tadi. Kementerian juga telah pun membuat *investigation* tentang perkara-perkara seperti itu. *Investigation* sedang dijalankan supaya jika tidak patuhi kepada arahan Perbendaharaan maka satu tindakan boleh diambil kepada mereka yang bertanggungjawab.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Terima kasih, ya. Minta penjelasan Yang Berhormat, boleh?

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Ya

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Boleh minta penjelasan ya? Ya, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri atas jawapan perkara-perkara yang saya bangkitkan berkenaan tentang perolehan risalah secara rundingan terus tanpa kelulusan kementerian.

Apa yang saya tekankan adalah mengapa Pejabat Menteri Pelancongan boleh terang-terang melanggar peraturan kewangan ini di mana dia perlu mendapatkan kelulusan sebelum melaksanakan perolehan? Ini laporan audit menyatakan Pejabat Kementerian Pelancongan. Jadi walaupun Yang Berhormat Timbalan Menteri kata telah tubuhkan jawatankuasa siasatan, bagaimana kita boleh yakinkan bahawa jawatankuasa ini bebas dan berani untuk mengambil tindakan terhadap bekas menteri tersebut yang terlibat dalam pembelian ini tanpa mengikut peraturan kewangan ini.

Ini walaupun bayaran telah dijelaskan tetapi jika Pejabat Menteri Pelancongan boleh melanggar peraturan kewangan bagaimana kita boleh harapkan pegawai-pegawai yang lain? Itu persoalan yang saya timbulkan. Jadi apakah penyediaan kementerian membentangkan laporan hasil siasatan ini untuk memulihkan keyakinan orang ramai terhadap pengurusan kewangan yang diperuntukkan kepada Kementerian Pelancongan ini. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Yang Berhormat, ini adalah laporan audit, laporan audit tahun lepas. Kalau kementerian buat *investigation* kalau *investigation* belum mengenal pasti pegawai-pegawai yang bertanggungjawab maka tindakan belum dapat diambil lagi. *Investigation* memang sedang dijalankan Yang Berhormat.

Saya faham soalan Yang Berhormat bahawa Yang Berhormat mengatakan mengapa kita tidak mengikuti arahan Perbendaharaan. Itulah yang kita sedang membuat *investigation*. Yang Berhormat Balik Pulau menyentuh pembangunan *ecotourism* di Balik Pulau. Balik Pulau sememangnya layak untuk menjadi destinasi *ecotourism* sebab saya sendiri pun sudah pergi ke Balik Pulau dan melihat keindahan Balik Pulau yang perlu sekarang untuk Balik Pulau adalah promosi untuk Balik Pulau.

Itu yang penting supaya ramai pelancong antarabangsa dan juga pelancong-pelancong di dalam negara melawat ke Balik Pulau. Banyak produk ekopelancongan seperti Taman Negara Balik Pulau juga yang ada di situ. Pada tahun 80-an saya memang sudah masuk dekat situ untuk membuat penelitian dan kajian bagaimanakah kita boleh menggunakan idea PERHILITAN iaitu Jabatan *National Park and Wild Life* di Semenanjung Malaysia.

Kita juga ingin tahu pengalaman mereka supaya kita pun boleh buat di Sarawak. Ini adalah satu destinasi *eco tourism* yang baik. Oleh itu apa yang perlu di buat adalah untuk mempromosi Balik Pulau. Teluk Bahang, saya pun sudah melihat Teluk Bahang dan keindahan Teluk Bahang tetapi semuanya ini adalah dirangkumkan di dalam Balik Pulau. Oleh itu satu *tagline* perlu dibuat untuk semua produk ekopelancongan di Balik Pulau supaya Balik Pulau menjadi satu destinasi pelancongan. Tentang pembangunan Teluk Bahang kita pun melihat apakah yang perlu dibuat.

■1610

Akan tetapi saya melihat satu hotel di sana, kenapa hotel ini sudah pun ditutup di *abandon*? Itu saya pun sudah tidak faham kerana kita perlu juga kadangkala satu hotel di tempat destinasi ekopelancongan. Oleh itu Yang Berhormat Balik Pulau, sila buat penelitian juga dan memaklumkan kepada saya.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Menteri sedikit sahaja atas cadangan promosi. Terima kasih. Saya mencadangkan kalau RM1.8 juta atau RM3 juta diberikan untuk *Facebook*, saya ada membina satu laman web *BalikPulau.my* yang mana saya secara peribadi cuba membrandkan seperti yang Menteri cakap tadi. *The culture side of Penang* untuk Balik Pulau. Itu pertimbangan Menteri dan tetapi lebih penting daripada itu Timbalan Menteri, ialah mengenai isu tutupnya hotel maka warga Teluk Bahang tidak punya sumber pendapatan.

Saya rasa Menteri perlu melihat dengan lebih *constructive* kerana Kerajaan Pusat punya kekuatan di situ untuk memastikan perkara ini tidak berlarutan. Ini kerana hotel tersebut ialah Penang Mutiara kepunyaan Tradewinds dan *Penang Culture Village* di Jalan Teluk Bahang juga, kepunyaan saya difahamkan tanah itu juga PERDA, Kerajaan Pusat.

Saya rasa kalau Menteri bersetuju tadi bahawa Teluk Bahang punya potensi yang baik, itu saya rasa ianya perlu dilakukan segera. Ini kerana *tourism* juga saya yakin mampu menjadi sebagai satu dengan izin, *a tool for property eradication*. Ini kerana mereka yang tinggal di kampung nelayan amat daif dan saya mohon Menteri dengan pandangan sebegitu dipanjangkan kepada jabatan lain yang berkaitan. Terima kasih.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat kerana memang minat Yang Berhormat di dalam Balik Pulau sebagai destinasi pelancongan untuk dipertingkatkan lagi. Ini adalah satu agenda yang saya amat tertarik supaya apa sahaja kawasan yang perlu dibangunkan. Jika ianya sudah menjadi destinasi pelancongan yang amat tinggi dan sesuai, kita akan bantulah dan cuba membantu dengan sedaya upayanya Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Menteri sedikit sahaja Menteri. Sebenarnya saya hendak menyambut baik, sedikit sahaja lagi sebelum saya hendak beralih tajuk Balik Pulau ini. Kebetulan Ahli Parlimen sebelum saya, saya kena sebut satu cadangan yang baik dan telah disambut oleh Yang Berhormat Kepala Batas ketika menjadi Perdana Menteri iaitu mahu mewujudkan Universiti Pelancongan di Balik Pulau. Kebetulan Yang Berhormat Balik Pulau dikatakan menjadi hab pendidikan.

Jadi saya rasa Menteri, mengambil kira modal insan yang ada, potensi yang ada saya memohon Menteri merujuk kembali kepada cadangan Yang Berhormat Kepala Batas yang mahu menjadikan Universiti Pelancongan di Balik Pulau itu dan juga disokong oleh Ahli Parlimen yang dahulu. Dengan tegas dinyatakan Ahli Parlimen hari ini pun setuju. Mohon peruntukan. Terima kasih.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat, terima kasih Yang Berhormat Balik Pulau. Seterusnya Yang Berhormat Balik Pulau juga menyebut tentang *homestay*. Tadi, saya dengan panjang lebar menjelaskan apa yang kementerian buat untuk *homestay* supaya ianya lebih maju lagi. *Homestay* di Balik Pulau, pengusaha-pengusaha *homestay* amat kreatif juga. Dua minggu selepas hari raya, mereka buat satu acara yang dinamakan "*Mai Beraya di Homestay*." Saya amat minat program yang dibuat oleh pengusaha *homestay* di Balik Pulau dan terima kasihlah kerana mereka amat kreatif untuk membuat satu acara yang menarik minat pelancong ke *homestay*.

Pada masa itu acara itu *Mai Beraya di Homestay* Balik Pulau, pelancong-pelancong luar negara pun ada dekat situ. Mereka amat terpegun melihat hospitaliti pengusaha-pengusaha *homestay*. Mereka mencadangkan bahawa *homestay* terus buat acara seperti itu juga sepanjang tahun ataupun pada tahun-tahun yang lain. Yang Berhormat juga menyentuh tentang Pusat Pelancongan Islam (ITC) yang juga saya telah jelaskan tadi kerana Yang Berhormat Silam ada bertanya tentang Pusat Pelancongan Islam. Yang Berhormat Sri Gading ada menyentuh...

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Menteri sebelum itu, sedikit Menteri. Mengenai Pusat Pelancongan Islam memandangkan saya sentuh isu itu, sedikit penjelasan. Apa sebenarnya perancangan Kerajaan Pusat mengenai Pusat Pelancongan Islam ini? Ini kerana pada pandangan saya kita tidak boleh bersaing dengan negara Islam yang punya ketamadunan yang tinggi. Akan tetapi ada satu perkara lain yang sebenarnya yang hebat di sini ialah kehidupan orang Islam di sini yang *inclusive* sifatnya itu akan menjadi tarikan luar. Maksud saya adakah pusat itu merujuk kepada satu pusat ataupun merupakan satu perancangan yang bukan bersifat fizikal tempatnya. Akan tetapi contohnya ada tempat-tempat tertentu macam tadi saya timbulkan masjid tertua di rantau Asia Tenggara, Masjid Batu Uban.

Adakah perkara-perkara itu diambil di dalam projek Pusat Pelancongan Islam ataupun ianya mesti contohnya, pusatnya mesti di satu tempat sahaja. Kalau tempat-tempat pelancongan Islam yang lain itu di luar kawasan ianya tidak terlibat. Mungkin Menteri tolong jelaskan sedikit apa yang dimaksudkan Pusat Pelancongan Islam itu. Adakah macam Muzium Islam? Tolong jelaskan sedikit.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Dengan kewujudan ITC Yang Berhormat, kajian perlu dibuat dan sedang dibuat. ITC ini baru umur setahun jagung. Jadi masih banyak lagi tugas mereka untuk membuat kajian. Kajian memang sedang dibuat untuk mengenal pasti produk-produk yang berasaskan Islam di negara kita termasuk juga di Balik Pulau. Inilah yang mereka buat dengan yang ITC telah buat dan sedang buat.

Cadangan untuk "Bandar Durian." Tidak apalah, semasa musim durian di Balik Pulau memang ramai orang hendak datang hendak makan durian Balik Pulau termasuk saya sendiri. Yang Berhormat telah pun menjanjikan tetapi saya belum lagi makan durian Balik Pulau. Lain kali kalau ada buah tolong beritahu saya Yang Berhormat, durian Balik Pulau.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Kalau boleh Menteri beri satu peruntukan kita ajak kawan-kawan ramai-ramai ke Balik Pulau... *[Ketawa]*

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Okey, terima kasih atas baik hati Yang Berhormat... *[Ketawa]* Terima kasih. Kakanda, Yang Berhormat Sri Gading menyentuh tentang menarik pelancongan Thailand ke Pulau Pinang memandangkan situasi banjir yang dihadapi oleh Thailand. Kementerian sudah mempunyai pelbagai pakej-pakej pelancongan, udara dan darat bagi menarik pelancong-pelancong dari Thailand dan daripada Eropah dan China untuk menikmati keindahan Pulau Pinang dan Malaysia. Pakej-pakej ini dipromosikan oleh agen-agen pelancongan tempatan dan Thailand di pelbagai *travel fair* yang disertai oleh Tourism Malaysia di Thailand dan juga di negara lain seperti *World Trade Market* di London dan ITB di Berlin, *Germany*. Jadi, kita teruskan buat semuanya itu di dalam *travel fair* yang di mana-mana sahaja, yang kita mengambil bahagian Yang Berhormat.

Seterusnya Yang Berhormat Kubang Kerian. Yang Berhormat Kubang Kerian menyentuh beberapa perkara termasuk promosi luar bandar dan juga memberi contoh Kelantan sebagai satu destinasi pelancongan. Yang Berhormat Kubang, Kerian Kelantan sememangnya adalah sebuah negeri yang banyak produk-produk pelancongan. Walaupun saya hanya pergi Kelantan pada tahun lepas, satu kali sahaja dan tidak ada peluang untuk melawat tempat-tempat ataupun destinasi-destinasi pelancongan. Akan tetapi semasa kita ada jualan satu Malaysia, agensi ataupun ejen-ejen daripada Kelantan juga datang.

Mereka menunjukkan produk-produk yang ada di negeri Kelantan. Jadi produk-produk itu pelancong memang sudah pun tahu dan mereka sudah pun gemar untuk pergi ke Kelantan. Itu sememangnya sudah diketahui oleh pelancong-pelancong.

■1620

Seterusnya adalah kajian tentang pelancongan seperti di sebuah kampung di Kubang Kerian dan juga kampung nelayan. Kampung nelayan sememangnya di negara kita, ejen-ejen pelancongan seharusnya membawa pelancong-pelancong ke kampung nelayan. Ini kerana apa yang berlaku di situ adalah tidak berlaku di negara lain, hanya di negara kita. Oleh itu, pelancong luar negara memang berminat untuk melawat di kampung nelayan asalkan ejen-ejen pelancongan di negara kita membawa mereka masuk ke kampung nelayan seperti kampung di Kubang Kerian.

Yang Berhormat Maran menyentuh tentang produk-produk pelancongan di Maran seperti ternakan dan seladang juga. Sememangnya seladang bukan ada di negara-negara lain, tetapi jika ia ada di Maran, maka seladang juga boleh menjadi produk-produk pelancongan. Apa yang penting adalah untuk kita mempromosikannya supaya pelancong berminat dengan seladang sebab seladang adalah produk-produk yang unik.

Walaupun Ahli Yang Berhormat Lenggong mencelah tentang produk-produk yang unik dan betul-betul dibangunkan, ini sememangnya kita membangunkan kalau produk-produk yang unik itu sudah ada di satu-satu kawasan seperti di Lenggong yang akan diiktiraf oleh UNESCO sebagai *world heritage site* disebabkan banyak gua yang ada sejarah yang sudah lama. Seperti Perak Man adalah dijumpai di Lenggong. Oleh itu, muzium sejarah, muzium *heritage* sudah pun ada di Lenggong, maka ianya akan menjadi satu tarikan yang hebat di Lenggong nanti.

Ahli Yang Berhormat Maran juga menyentuh tentang industri pelancongan di Maran seperti Sungai Pahang dan pantai-pantai di Maran haruslah dibangunkan. Jika dengan strategi kita ini nanti dibuat sebagai *community based tourism*, maka Sungai Pahang juga haruslah dipromosikan sebagai satu produk pelancongan di Maran.

Ahli Yang Berhormat Maran menyentuh tentang penyelenggaraan infrastruktur seperti hutan simpan. Akan tetapi hutan simpan di bawah Jabatan Perhutanan dan Lubuk Yu Hutan Simpan. Namun, kita bekerjasama dengan Jabatan Perhutanan. Jika mereka membuat cadangan untuk membangunkan hutan simpan sebagai destinasi eko-pelancongan, kita bangun, seperti di Hulu Sungai Muda di Kedah.

Ini kerana kawan saya di Hulu Sungai Muda di Kedah mohon untuk mengadakan *sky walk* iaitu jalan kanopi di atas pokok, Kementerian Pelancongan memberi peruntukan untuk membangunkan *sky walk* itu sebagai satu *attraction* untuk pelancongan di Hulu Muda, Kedah.

Ahli Yang Berhormat Maran juga menyentuh tentang Lembaga Penggalakan Pelancongan iaitu promosi yang dapat menarik ramai lagi pelancong atau *tourist arrival* dan bertanya apakah faktor-faktor tarikan ini. Faktor-faktor tarikan ini adalah daripada segi produk-produk pelancongan yang unik di negara kita yang tidak terdapat di negara-negara lain iaitu produk-produk yang endemik. Produk-produk yang endemik hanya ada di negara kita. Keduanya adalah budaya kita. Budaya kita sememangnya banyak kerana banyak komuniti, lebih-lebih lagi *indigenous people groups* yang banyak ini yang budaya mereka berlainan.

Ahli Yang Berhormat juga menyebut tentang pelacuran dan dadah ini. Ini adalah di bawah Kementerian Dalam Negeri. Walaupun begitu, daripada kehadiran pelancong luar negara pada tahun lepas iaitu tahun 2010 ialah 24.6 juta orang di mana *foreign exchange earning* ialah RM56.5 bilion kepada negara kita.

Seterusnya Ahli Yang Berhormat Jasin menyentuh peningkatan kemudahan pelancongan di Melaka dan juga menyebut bilangan pelancong iaitu 84 juta datang ke Melaka. Melaka sebagai bandar raya sejarah memang banyak tarikan. Bukan hanya *heritage* ataupun warisan yang diiktiraf oleh UNESCO, tetapi banyak lagi produk yang lain seperti *botanical garden* yang sedia ada, *bird's park* yang sedia ada di Melaka dan juga padang golf. Ada satu padang golf yang saya pun terlupa namanya. Itu lebih baik lagi daripada *botanical garden* kerana ia dikelilingi oleh hutan dan banyak tumbuh-tumbuhan yang unik di situ dan juga banyak binatang liar juga...

Datuk Wira Haji Ahmad Hamzah [Jasin]: Kelab Golf Ayer Keroh, Yang Berhormat. Yang Berhormat, Kelab Golf Ayer Keroh.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Jam sudah pukul 4.26 petang Yang Berhormat. Saya tanya tadi pukul 4.30 petang.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Okey, terima kasih Tuan Pengerusi. Seterusnya tentang kawasan-kawasan yang patut dibangunkan di Sarawak iaitu celahan daripada Ahli Yang Berhormat Sibuti seperti prasana di Mulu dan sebagainya. Mulu adalah satu kelainan. Sekarang ada tujuh lagi, *seven wonders of the world* tetapi satu pun tidak ada daripada Malaysia. Walhal, *Mulu National Park* banyak gua yang aneh dan yang unik dan seharusnya menjadi di antara satu *wonders of the world* yang sepatutnya diadakan.

Ahli Yang Berhormat Jasin juga menyentuh tentang banjir di Melaka dan tebatan banjir di Sungai Melaka. Ini perlu juga dibuat tetapi kementerian yang lainlah yang bertanggungjawab ke atas ini. Walaupun demikian, Sungai Melaka di mana ada *river cruise*, di mana pada tahun ini setakat bulan Oktober, 738,000 orang telah pun mengambil bahagian di dalam *river cruise*. Ini adalah satu angka yang tinggi. Sudah tentu pendapatan untuk *river cruise* itu memang tinggi kepada negeri Melaka.

Selain daripada itu, kebersihan sungai negeri Melaka juga perlu dijaga. Sekarang masalahnya di sebelah hilir Sungai Melaka, di bandar Melaka ada rawatan untuk air kumbahan, tetapi di Hulu Sungai Melaka tidak ada. Oleh itu, kerajaan negeri mesti buat satu kesinambungan dan strategi untuk mengatur semuanya. Kalau diingatkan ini mahal, saya boleh bantu daripada segi *ecological sanitation*, penyelidikan yang saya telah buat dahulu sekian lama. Saya boleh bantu. Negeri Melaka memanglah negeri Hang Tuah dan kita telah pun mempromosikannya sebagai sebegini.

Ahli Yang Berhormat Paya Besar menyentuh tentang Sungai Lembang sebagai warisan. Walaupun setakat ini peruntukan tidak begitu banyak, hanya RM200,000 untuk tahun 2010 untuk Bukit Panorama, tetapi jika ada cadangan lagi untuk baik pulih tempat berjabat tangan ini di Bukit Panorama, kementerian akan bantu untuk membaik pulih jika ada cadangan dan jika ada permohonan.

Untuk air terjun berkelah juga yang disebut oleh Yang Berhormat perlu untuk dinaiktarafkan, itu kita ambil perhatian untuk membangunkannya. Kolam air panas juga di Sungai Lembang, kita boleh bangunkannya kerana umum mesti tahu apa kegunaan kolam air panas.

■1630

Ini kerana ia ada satu sifat yang boleh mengubat penyakit seperti kolam air panas di kawasan saya sendiri ada dua buah kolam air panas. Sudah ada justifikasi bahawa ia boleh mengubat penyakit *heart problem*, kolam air panas tersebut.

Yang Berhormat Paya Besar juga menyebut tentang *homestay*. Dua buah rumah *homestay* di Sungai Lembing. Kita akan meninjaunya supaya mereka juga boleh menguruskan *homestay* dengan baik. Tentang air Empangan Sungai Chereh, jalan yang tidak memuaskan, kita juga akan meneliti jalan ini dan membuat kajian. Kalaulah Empangan Sungai Chereh ialah destinasi pelancongan...

Datuk Siringan Gubat [Ranau]: Minta penjelasan daripada Ranau, Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: ...Juga melambangkan perkara ini. Yang Berhormat Parit Sulong mencelah tentang Teluk Wawasan...

Datuk Siringan Gubat [Ranau]: Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh beri penjelasan.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: ...Destinasi pelancongan. Ramai dari Singapura.

Datuk Siringan Gubat [Ranau]: Tuan Pengerusi. Ranau.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Ini terpulang kepada Yang Berhormat Tuan Pengerusi.

Datuk Siringan Gubat [Ranau]: Pendek sahaja. Sedikit sahaja.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Sedikit. Cakaplah. Dia yang beri itu.

Datuk Siringan Gubat [Ranau]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya tertarik dengan penjelasan ataupun kenyataan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri. Pertama sekali mengenai dengan penyakit yang boleh diubati oleh air panas. Kebetulan di kawasan saya ini, tempat saya mempunyai air panas iaitu terletak di Pering. Akan tetapi apabila saya mendengar apa jenis penyakit yang boleh diubati, saya tidak berapa faham. Bolehkah Yang Berhormat menerangkan apakah jenis penyakit yang Yang Berhormat maksudkan tadi? Sekian.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih sahabat saya Yang Berhormat Ranau. Penyakit yang sudah ada bukti di dalam air panas di kawasan saya ialah *heart problem*, diabetes dan gout. Itu sudah terbukti di air panas yang ada di kawasan saya. Untuk wanita-wanita yang ingin kulit licin dan lembut boleh menggunakan tanah ataupun *mud* di bawah air panas itu dan menggosok di muka ataupun di tangan maka kulit juga akan licin. Akan tetapi ada lagi dua bukti tetapi saya belum dapat *proof* lagi sama ada ini ada benarnya. Perempuan...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat. Yang Berhormat.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: ...Yang tidak dapat mengandung...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Kalau dapat Yang Berhormat...

Dato' Dr. James Dawos Mamit: ...Akan tetapi bila dia pergi ke situ selama enam bulan, dua orang perempuan itu boleh mengandung.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat kalau dapat semua *attributes*, *characteristics* dan benda-benda yang ini, sesi lainlah Yang Berhormat. Soalan-soalan yang dibangkit semasa bahas tadi itu patut dijawab. Tidak payah cerita sama ada dia punya boleh buat ini. Kalau tidak Yang Berhormat sampai pukul 10 malam kita tidak boleh habis kementerian ini.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya jawab kolam air panas kerana ada disebut oleh Yang Berhormat Parit Sulong dan disebut oleh Yang Berhormat Paya Besar juga tadi. Saya perlu juga menjawab. Okey.

Seterusnya Yang Berhormat Tawau. Industri pelancongan terjejas disebabkan oleh penerbangan MAS dan AirAsia tidak datang lagi ke Tawau. Saya bersetuju dengan Yang Berhormat kerana kalau penerbangan tidak menentu maka susahlah kita hendak terus mempromosi pelancongan di mana-mana sahaja. Oleh itu, MAS dan AirAsia teruslah berusaha untuk terbang ke Sarawak dan Sabah. Kalau tidak bagaimanakah kita hendak datang menghadiri mesyuarat di Parlimen?

Datuk Chua Soon Bui [Tawau]: Saya minta penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya ingin tahu dari kementerian. Adakah kementerian sedar *Firefly* di bawah MAS telah memberhentikan perkhidmatan di Sabah dan Sarawak tanpa alasan? Begitu juga disebutkan wakil-wakil dari Sabah dan Sarawak didahulukan untuk duduk di Lembaga Penerbangan MAS tetapi difahamkan sekarang wakil-wakil Sabah dan Sarawak telah dimansuhkan. Saya mendesak kementerian untuk mengambil tindakan supaya wakil-wakil dari Sabah dan Sarawak di lembaga tersebut supaya kita diberi kuasa untuk menentukan dan membela hak-hak rakyat di Sabah dan Sarawak. Terima kasih.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat Tawau atas cadangan itu. Itu adalah satu cadangan yang baik tetapi ia ditujukan kepada Kementerian Pengangkutan. Bukan Kementerian Pelancongan.

Yang akhir sekali Yang Berhormat Jempol. Yang Berhormat Jempol menyentuh tentang industri pelancongan. Jumlah pelancong yang datang ke negara kita memang besar dan menyentuh kepada produk-produk yang menawarkan kedatangan pelancong seperti Istana Negara. Kalau kita lihat setiap hari di Istana Negara yang ada sekarang, beribu-ribu pelancong datang ke situ. Maka dengan adanya pembinaan istana baru, cadangan untuk istana lama sebagai Muzium Diraja amatlah baik. Istana juga adalah satu produk pelancongan. Begitu juga dengan *official residence* Yang Amat Berhormat Perdana Menteri di Putrajaya. Ia sekarang sudah pun menjadi produk pelancongan di Putrajaya.

Yang Berhormat Jempol juga mencadangkan agar keunikan budaya Malaysia seperti budaya adat perpatih masuk dalam kalender pelancongan. Kalau budaya adat perpatih dijadikan sebagai satu *event* dilakukan, kita boleh masukkan ke dalam kalender-kalender pelancongan supaya boleh diketahui oleh pelancong-pelancong luar negara dan juga dalam negara. Akan tetapi ini seharusnya diadakan dahulu.

Yang Berhormat Jempol juga menyentuh tentang hotel-hotel di Negeri Sembilan yang rendah dan tidak dipenuhi oleh pelancong-pelancong dan mencadangkan bahawa pelancong dari Melaka tinggal di Negeri Sembilan kerana pelancong-pelancong dari Melaka adalah ramai dan Negeri Sembilan bersempadan dengan Melaka. Itu cadangan yang baik dan kita boleh mempromosikan juga hotel-hotel di Negeri Sembilan sebagai satu promosi agar kalau hotel di Melaka penuh, mereka haruslah pergi ke Negeri Sembilan seperti di Seremban dan sebagainya.

Untuk *homestay*, saya telah pun menjawab dan *homestay* sememangnya dijaga dan dipelihara. Kita selalu melatih operator *homestay* untuk pengurusan yang terbaik sekali.

Daripada pencelahan Yang Berhormat Sekijang, tentang tarian dan acara seperti tarian tradisional mengikut negeri. Tarian tradisional untuk Johor, saya suka melihatnya lebih-lebih lagi budak-budak yang pandai membuat persembahan tarian itu. Jadi, ini adalah yang baik juga.

■1640

Oleh itu, kementerian sememangnya mempromosi budaya negara kita. Selain daripada itu, Yang Berhormat Jempol juga menyentuh tentang perancangan di negeri-negeri, selaras dengan perancangan Ahli-ahli Parlimen. Saya setuju dengan cadangan ini bahawa Ahli-ahli Parlimen duduk berbincang dengan kerajaan negeri dan mencadangkan apakah destinasi dan produk yang harus dibangunkan supaya data-data di dalam Parlimen atau maklumat dalam Parlimen yang telah disentuh oleh Yang Berhormat Silam pagi tadi boleh diwujudkan dan ianya boleh diterima pakai. Dengan itu Tuan Pengerusi, saya akhiri ucapan saya, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM702,960,200 untuk Maksud B.31 di bawah Kementerian Pelancongan jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM702,960,200 untuk Maksud B.31 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM252,334,900 untuk Maksud P.31 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 2012 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM252,334,900 untuk Maksud P.31 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan 2012.

**Maksud B.32 [Jadual]-
Maksud P.32 [Anggaran Pembangunan 2012]-**

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Kepala Bekalan B.32 dan Kepala Pembangunan P.32 di bawah Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar terbuka untuk dibahas.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Saya tengok Yang Berhormat Lembah Pantai dahulu.

4.43 ptg.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Terima kasih Tuan Pengerusi kerana...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ahli-ahli Yang Berhormat, kita Ahli Parlimen boleh membahas soalan daripada Perlis sampai ke Sabah Yang Berhormat. Duduk Yang Berhormat.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Ya, saya pun menyambut baik Ahli-ahli Parlimen yang minat dengan Wilayah. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Saya merujuk kepada P.32 khusus kepada Butiran 09000 - Program Pembangunan Semula Kampung Baru. Seperti mana yang diketahui umum, kami Ahli-ahli Parlimen bukan sahaja di peringkat Wilayah tetapi juga di peringkat seluruh Malaysia mengambil berat dan mengambil perhatian yang amat sangat berkait dengan isu pembangunan semula Kampung Baru yang telah dibawa dengan begitu prihatin oleh Allahyarhamah Dr Lo' Lo Ghazali.

*[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa]***

Isu yang ingin saya bangkitkan di sini Tuan Pengerusi dan juga Yang Berhormat Menteri, adalah tentang isu status tanah Kampung Baru itu sendiri. Walau diluluskan akta baru-baru ini, Akta Pembangunan Semula Kampung Baru, ternyata masih lagi berkuat kuasa sehingga ke hari ini dan tidak dimansuhkan enakmen Tuan Pengerusi, Enakmen Tanah Penempatan Melayu 1950. Di bawah enakmen ini jelas bahawa Kampung Baru masih lagi dimiliki oleh Kerajaan Negeri Selangor walaupun pada tahun 1974, Kuala Lumpur diserahkan kepada Kerajaan Persekutuan dari segi pentadbirannya. Saya ingin bertanya beberapa pertanyaan kepada Yang Berhormat Menteri kerana selepas dibawa rang undang-undang pada 5 Oktober yang lalu, pada malam yang sama, telah diluluskan akta ini.

Dalam isu anggota atau keanggotaan Lembaga MAS. Dalam 11 orang yang dilantik, empat orang oleh Menteri Besar Selangor dahulunya, tujuh orang wakil ketua kampung secara lazimnya.

Dalam pelaksanaan pelantikan, siapakah yang akan melantik mereka-mereka ini sekarang setelah akta diluluskan? Kita tahu dan kita sedia maklum bahawa sejak tahun 1974 Tuan Pengerusi, Datuk Bandar Kuala Lumpur telah menggantikan Menteri Besar Selangor sebagai Yang Dipertua Badan MAS tetapi tidak ada bukti yang dikemukakan sehingga ke hari ini untuk menunjukkan peralihan termasuk dokumen-dokumen sebagai menyokong peralihan ini. Saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat Menteri, berapa kali Datuk Bandar Kuala Lumpur datang ke Kampung Baru untuk mempengerusikan Mesyuarat MAS sejak diumumkan penggantian tahun 1974 sampai ke hari ini?

Sedangkan kita ada secara umum pengakuan daripada Datuk Bandar Kuala Lumpur mengatakan beliau hanya pegang jawatan selaku Yang Dipertua MAS atas nama sahaja. Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Menteri, persoalan-persoalan ini wajib dijawab dan saya tekankan bersama-sama Ahli Parlimen Pakatan Rakyat di sini bahawa tanah Kampung Baru secara *legahnya*, dengan izin, di bawah Undang-undang Malaysia masih di bawah negeri Selangor selagi Enakmen MAS 1950 masih wujud. Persoalan-persoalan yang dibangkitkan tadi dijawab dengan jelas oleh Menteri. Kuala Lumpur dari segi penyerahan Kuala Lumpur termasuk Kampung Baru ini hanya dari segi pentadbiran tetapi isu hak milik itu masih lagi tidak terjawab.

Seterusnya Tuan Pengerusi, saya pergi kepada bila rang undang-undang yang saya sebut tadi 5 Oktober 2011, diluluskan di Dewan Rakyat. Rang undang-undang tersebut belum lagi dibahas di peringkat Dewan Negara dan belum mendapat perkenan Yang di-Pertuan Agong termasuklah belum lagi diwartakan. Jadi, perbadanan masih belum lagi ditubuhkan tetapi pada 19 Oktober, Yang Berhormat Menteri telah mengadakan mesyuarat di kementerian bersama banyak NGO-NGO dan pertubuhan-pertubuhan bukan kerajaan, dan telah menubuhkan sebuah pasukan interim dengan peruntukan RM15 juta dan RM9 juta yang dibelanjakan. Bagaimanakah kalau dijelaskan, langkah menubuhkan pasukan ini boleh dibuat, dilaksanakan sedangkan akta ini belum diluluskan dan belum dibawa ke peringkat Dewan Negara, belum dapat perkenan Yang di-Pertuan Agong dan belum lagi diwartakan.

Bagaimana dan dari mana peruntukan RM15 juta ini diberikan, semua ini tidak dijelaskan dan maklumat yang kami dapat pun menerusi lampiran khabar di berita. Untuk apakah yang saya sebut tadi, RM9 juta dibelanjakan? Tuan Pengerusi, seterusnya saya khusus kepada peruntukan RM20 juta di bawah Bekalan 32, Butiran 09000, RM20 juta ini untuk siapa sebenarnya? Ini wajib dijawab oleh kerajaan. Adakah RM20 juta sahaja digunakan untuk membangunkan Kampung Baru semata-mata. Apa yang diumumkan, dimaklumkan menerusi berita, peruntukan untuk ubahsuai Masjid Kampung Baru seperti disebut sendiri oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, RM20 juta. Sehingga ke hari ini, daripada siasatan di lapangan di Kampung Baru, tidak ada apa-apa. Tender dibuka dan ditutup tetapi tender untuk apa sebenarnya, saya hendak tanya kepada Yang Berhormat Menteri. Isu ubah suai kah, naik taraf? Atau roboh dan bina semula bangunan yang baru?

Kontraktor yang dapat kontrak pun wajib dimaklumkan dan kami mendapat rungutan daripada mereka yang duduk di sana bahawa perancangnya ada hubungan dengan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Jadi, saya pohon penjelasan kerana perkara-perkara ini menyukarkan kita, tidak ada keterbukaan dan rakyat membawa 1001 persoalan. Saya ingin juga membawa kepada sejarah. Sejak Mac 2009, ada sebuah tapak pasar minggu di mana bekas Perdana Menteri, Yang Amat Berhormat dari Kepala Batas telah memecah tanah untuk Menara Warisan pada ketika itu.

■1650

Akan tetapi, kita mahu tahu setakat ini apakah status menara tersebut sejak dibuat upacara pecah tanah dan apakah jaminan kepada penduduk bahawa akan berterusan semua projek yang diumumkan termasuklah jaminan kepada penduduk Kampung Baru khususnya. Bila sudah diluluskan di peringkat Dewan Rakyat satu hal, tetapi kalau tidak ada kelulusan dari Dewan Negara pun boleh *bulldozed*, dengan izin, sebegini. Jadi ramai daripada mereka mahu tahu mekanisme yang seterperinci yang mungkin supaya setiap pemilik tanah dapat merasa yakin kerana setakat ini tidak ada satu pun syarat tersebut yang dipenuhi.

Tuan Pengerusi, saya pergi seterusnya kepada Butiran 010400 – Perancangan dan Pembangunan khusus, kepada pengusiran 41 keluarga bekas pekerja Ladang Bukit Jalil di Batu 161/2, Jalan Puchong, Kuala Lumpur.

Saya tahu Yang Berhormat Menteri telah menjawab. Hanya yang saya hendak bangkitkan di sini bila bercakap tentang ladang yang mempunyai penduduk 95 peratus majoritinya berketurunan India duduk di Ladang Bukit Jalil selama empat generasi selama 80 tahun dan bekerja sebagai pekerja ladang. Yang saya bangkitkan adalah persoalan-persoalan yang tidak dijawab oleh Yang Berhormat Menteri. DBKL telah cuba tiga kali untuk merobohkan penempatan penduduk kerana tidak ada penyelesaian kepada tuntutan mereka iaitu rumah teres untuk bekas pekerja ladang.

Saya rujuk pada tahun 1980 mengikut kronologi. Pada bulan September, kerajaan menerusi Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar mengambil alih pengurusan ladang daripada Kinrara Estate Group dengan mengguna pakai akta kegemaran mereka iaitu Akta Pengambilan Tanah 1960. Lebih tujuh kontraktor datang, pergi tetapi kontraktor kerajaan tidak pernah membayar caruman Kumpulan Wang Simpanan Pekerja. Bab ini Yang Berhormat Menteri belum menjawab, SOCSO dan ada juga gaji yang tidak dibayar sepenuhnya. Pada 15 Jun, 2007 walaupun ada masalah tidak berbayar, isu KWSP, SOCSO dan sebagainya, penduduk menerima notis pengusiran Tuan Pengerusi, daripada DBKL mengarahkan mereka mengosongkan premis dan diklasifikasikan sebagai menduduki tanah tersebut secara haram, walaupun sudah duduk di situ selama 80 tahun dan dilabel sebagai setinggan. Ini menggunakan Notis Ordinan Darurat Pembersihan Setinggan yang Perdana Menteri kata sudah lapuk, hendak dimansuhkan.

Jadi saya fikir di sini perancangan kementerian seperti diumumkan adalah untuk membangunkan tanah Ladang Bukit Jalil sebesar 1,800 ekar. Ada pelan padang golf, projek-projek mega lain dan dalam jawapan Yang Berhormat Menteri pada 1 November 2011, Yang Berhormat Menteri menolak cadangan bagi bekas pekerja ladang. Mereka hendak dapatkan empat ekar tanah. Jawapannya kerana tanah tersebut sudah dirizabkan sebagai tanah perkuburan orang Islam, orang bukan Islam dan juga pusat tahanan. Baik. Jadi tambahan kepada persoalan KWSP dan SOCSO, saya hendak menanya kepada Yang Berhormat Menteri, bila keputusan untuk mengambil tanah khusus untuk merizabkan tanah ini sebagai tanah perkuburan orang Islam, orang bukan Islam dan juga pusat tahanan kerana dalam Kanun Tanah Negara, saya nampak tanah yang dirizabkan oleh Yang Berhormat Menteri ditandatangani oleh Pengerusi Jawatankuasa Kerja Tanah iaitu juga Menteri, Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin pada 17 September, 2009 iaitu hanya dua tahun selepas diusir bekas-bekas pekerja ladang pada 15 Jun, 2007.

Maksudnya tidak ada tertera dalam perancangan awal hendak jadikan sebagai tanah perkuburan. Ya mungkin atas sebab dan sebagainya. Saya mohon penjelasan kerana saya hanya boleh *depend* atau mengambil semua dokumentasi ini untuk membawa kepada pertanyaan selanjutnya. Ini kerana pada saya dalam kes-kes yang kita teliti yang paling kukuh asas untuk meminta empat ekar bagi pembangunan penduduk-penduduk ini adalah kes di Ladang Bukit Jalil. Yang lain itu kita faham. Saya juga hendak sebut kepada Yang Berhormat Menteri, dalam kes di Bukit Kerinchi pun kita memang buat kompromi, kita terima tetapi pada masa yang sama bila bercakap bab usir dahulu baru fikir sebab hendak wujudkan rizab tanah perkuburan, itu tidak boleh diterima pakai langsung.

Seterusnya Tuan Pengerusi dan juga Yang Berhormat Menteri, saya pergi kepada Butiran 010500 - Isu Kesejahteraan Bandar dan Pengurusan di mana sebelum ini saya bangkitkan isu Bazaria Pantai di Pantai Dalam yang boleh memuatkan sebanyak 117 lot. Sememangnya semua peniaga mahukan keselesaan untuk berniaga dan inilah yang dilaksanakan oleh Pakatan Rakyat di negeri-negeri yang kita ambil alih tetapi khusus di Bazaria Pantai, saya membawa rungutan yang ada berkait dengan kesempitan ruang yang diterima dan mereka yang menerima tapak-tapak ini. Ada beberapa peniaga menyatakan walaupun dalam rekod DBKL mereka berniaga, bila dipinta, dijawab tidak layak kerana tapak asal mereka tidak aktif.

Jadi, pertama saya ingin menanyakan setakat ini saya masih lagi tidak mendapat jawapan yang saya tulis kepada Pengarah Jabatan Pemudahcara Perniagaan dan Pengurusan Penjaja untuk mendapatkan senarai penjaja yang dipindahkan di dalam Fasa 1 Bazaria Pantai. Ada dakwaan kata sesetengahnya baik dengan pimpinan UMNO dapat lebih dari satu lot. Jadi untuk memudahkan, untuk menjawab semua dakwaan ini, saya pinta senarai siapa yang dapat supaya dapat menjawab kegelisahan penduduk. Mereka yang memang minta tidak dapat tapak, mereka yang duduk dekat, yang dipindahkan dari jalan utama Jalan Pantai Permai ke Bazaria Pantai.

Isu kedua, saya telah meminta dari pihak DBKL dan mereka juga beri jawapan khusus dalam status sijil layak menduduki bangunan bagi Bazaria Pantai, CF. Adakah pembinaan Bazaria Pantai ini mengikuti spesifikasi yang dibenarkan oleh pihak bomba, TNB selepas kita lihat meter elektriknya agak rendah, tidak berada di luar kedai? Yang saya bimbang di sini, apabila bukan sahaja jawapan daripada DBKL, bukan sahaja pembangunan ini tidak mempunyai CF atau perakuan mendiami bangunan dan boleh beroperasi.

Itu jawapan daripada pihak DBKL tetapi sekurang-kurangnya wajib untuk mana-mana bangunan yang diwujudkan sama ada sementara dan sebagainya untuk mendapatkan perakuan siap dan pematuhan (CCC). Jawapan DBKL pada 4 Ogos 2011, pihak arkitek masih belum mengemukakan perakuan siap dan pematuhan (CCC). Jadi persoalan saya bagaimana bila CCC pun tidak dipatuhi, tidak diberikan oleh pihak arkitek tetapi pemindahan berlangsung. Jadi kalau pihak DBKL tidak menjaga, pihak Menteri tidak pantau ataupun pihak Menteri paksa mereka pindah dahulu, saya tidak tahu, yang pentingnya kalau tidak dilaksanakan semua ini, maka bagaimana kita hendak arahkan pemaju-pemaju lain agar mengikuti undang-undang yang digariskan oleh kerajaan.

Saya fikir ini agak serius kerana saya menyambut baik usaha untuk menempatkan penjaja ke penempatan yang baru dan selesai tetapi pada masa yang sama tidak boleh kompromi isu kualiti. Setakat ini Tuan Pengerusi, saya mohon penjelasan. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Sri Gading. Saya beri kepada Yang Berhormat Labuan dahulu. Yang Berhormat Labuan dahulu Yang Berhormat Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Antara yang bangun dahulu Tuan Pengerusi ialah saya.

Tuan Pengerusi: *[Ketawa]* Yang saya tidak nampak duduk Yang Berhormat Sri Gading ialah Yang Berhormat Labuan. Bersabar Yang Berhormat Sri Gading. Nanti saya panggil. Sila Yang Berhormat Labuan.

4.59 ptg.

Datuk Haji Yusof Haji Mahal [Labuan]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih Abang Sri Gading kerana mahu berkompromi. Saya juga ingin turut membahaskan perbincangan untuk Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar.

Pertama adalah Butiran 020000 - Majlis Sukan Wilayah Persekutuan di mana kita lihat di situ terdapat RM11.58 juta peruntukan telah pun diperuntukkan. Saya ingin tahu berapakah peruntukan yang akan diberikan kepada Wilayah Persekutuan Labuan. Seperti mana yang kita sedia maklum, pada tahun 2011 kita cuma mempunyai peruntukan pengurusan sebanyak RM225,000 dan pada tahun 2010 yang lalu sebanyak RM315,000. Untuk pembangunan pula adalah RM200,000 pada tahun 2011 dan dimasukkan lagi RM57,000 untuk sukan SUKMA di Kuala Lumpur dan seterusnya ditambah dengan RM100,000 untuk Sukan BORNEO yang mana Labuan akan menghantar kontinjen ke Samarinda, Indonesia.

■1700

Jadi, berdasarkan pada peruntukan pada tahun 2011 sebenarnya yang lalu, kita mempunyai peruntukan RM15 juta untuk tahun 2011 tetapi apabila kita mohon untuk peruntukan kontinjen sukan ke Samarinda, kita cuma diberi sebanyak RM100,000 sahaja. Sedangkan kita minta lebih daripada itu untuk menghantar kontinjen. Ini kerana kita di Labuan mungkin berbeza dengan Kuala Lumpur disebabkan Kuala Lumpur, kita mempunyai dua sukan tambahan iaitu Sukan Borneo dan yang satu lagi ialah sukan BIMP-EAGA yang mana setiap dua tahun sekali dibuat. Akan tetapi apabila kita lihat kalau Sukan Borneo, setiap angka ganjil dan juga BIMP-EAGA angka genap. Jadi, setiap *almost* setiap tahun kita mempunyai sukan di Labuan mengikuti BIMP-EAGA dan juga Sukan Borneo.

Jadi, berdasarkan peruntukan RM15 juta untuk tahun 2011, kalau kita lihat tidak sampai RM1 juta diperuntukkan untuk Labuan sedangkan kita mempunyai *events* yang lain. Jadi, dengan itu berbanding dengan Kuala Lumpur dan juga Putrajaya, apakah Labuan ini tidak dilihat sebagai satu potensi yang baik untuk melatih ahli-ahli sukan yang ada? Sedangkan kita juga pernah menyumbangkan beberapa emas untuk Wilayah Persekutuan.

Jadi, saya harapkan dengan adanya pengarah yang baru, lihatlah Labuan itu sendiri. Jangan dilihat cuma sebelah mata sahaja. Cuma kita lihat yang ada di Kuala Lumpur dan Putrajaya, walaupun Labuan itu jauh di mata seharusnya dekat di hati. Jadi, ini saya tidak salahkan Menteri tetapi biasanya pengurusanlah yang membuat *recommendations* dalam hal ini.

Kita mengharapkan peruntukan-peruntukan tersebut dapat diagihkan lebih banyak daripada itu supaya Labuan juga akan dapat memberikan kontinjen-kontinjen ataupun ahli-ahli sukan yang berpotensi untuk menyumbang pingat kepada Wilayah Persekutuan. Kalau kita lihat potensi-potensi yang ada di Labuan, contohnya macam *lawn ball* dan juga kalau kita lihat, cuma Labuan sahaja yang mempunyai kawasan persekitaran laut. Di mana kita boleh melatih ataupun memperbaiki sukan-sukan laut yang ada di Labuan, contohnya untuk kapal layar dan sebagainya tetapi kalau kita lihat dalam hal konteks Majlis Sukan Wilayah, ini tidak diperhatikan. Kita harap, dapatlah diperhatikan. Kali ini bukalah mata sedikit kepada pengurusan. Sekali lagi saya tidak salahkan kementerian tetapi hal pengurusan ia seharusnya menunjukkan, melihat Labuan itu sebagai salah sebuah yang berpotensi juga selain dari Kuala Lumpur dan juga Putrajaya.

Seterusnya adalah Butiran 01500 - Kemiskinan Bandar, yang mana diperuntukkan untuk tahun 2011 sebanyak RM39 juta. Saya juga ingin menanyakan untuk peruntukan tersebut, berapakah yang diperuntukkan untuk Labuan memandangkan di Labuan juga walaupun dalam keadaan yang begini, ia juga mempunyai kemiskinan-kemiskinan itu wujud juga di Wilayah Persekutuan Labuan. Dengan peruntukan sebanyak RM39 juta itu, saya rasa banyak juga. Tolonglah agihkan juga sebahagian daripadanya ke Wilayah Persekutuan Labuan.

Ketiga adalah Butiran 02000 - Jalan-jalan dan Jambatan-jambatan, yang berjumlah sebanyak RM129 juta. Jadi, kita cuma mengharapkan agar pengagihan ke Wilayah Persekutuan Labuan dapat diteliti dan dilihat agar ia dapat keseimbangan dan kita juga di Labuan dapat menikmati apa yang dinikmati oleh Kuala Lumpur dan juga Putrajaya.

Seterusnya, adalah memandangkan baru-baru ini Labuan telah pun berjaya mengadakan *ASEAN Oil and Gas Expo* atas usaha sama Perbadanan Labuan dan kerjasama pihak swasta iaitu Fireworks Malaysia Sdn. Bhd. yang cukup sukses, cukup bermakna kepada kita walaupun ia yang pertama kali kita buat tetapi mendapat sambutan yang begitu baik daripada para peserta dari luar negara mahupun dari dalam negara. Lebih daripada 150 orang peserta *oil and gas* telah pun turut serta dalam ekspo tersebut.

Masalahnya, memandangkan Labuan tidak mempunyai *exhibition halls*, dengan izin, yang sesuai, oleh itu Labuan memohon agar Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar dapat memberikan peruntukan supaya pembangunan sebuah *exhibition halls* disediakan untuk menampung para peserta untuk ekspo yang mungkin kita akan adakan pada tahun hadapan. Pada saat itu juga, Menteri telah pun merasmikan ekspo tersebut dan telah pun berpuas hati dengan kehadiran dan juga para peserta dari luar negara dan juga dalam negara. Jadi, atas dasar itulah bagi pihak rakyat Labuan, saya memohon untuk kebaikan dan juga suksesnya ekspo yang akan datang, kita terpaksa membangunkan sebuah *exhibition halls* supaya ia dapat menampung apa jua ekspo-ekspo yang akan datang supaya Labuan itu dapat kita lihat daripada segi industri pelancongan dan juga yang lain-lain.

Kalau kita lihat Langkawi diberikan peruntukan sebanyak berbilion ringgit untuk membelanjakan untuk industri pelancongan. Saya rasa walaupun Labuan secara *naturalnya* bukan industri pelancongan secara biasa tetapi kita boleh mendatangkan para pelancong berdasarkan kepada ekspo-ekspo yang sedemikian seperti *oil and gas*, *financial* punya ekspo dan halal *hub* dan sebagainya. Jadi, kita mengharapkan agar Labuan diberikan perhatian untuk tahun 2012 supaya beberapa ekspo dapat kita laksanakan dan juga kita mempunyai prasarana dan *facilities* yang cukup baik demi kebaikan Pulau Labuan itu sendiri. Jadi dengan itu, saya mengucapkan terima kasih. Saya juga menyokong. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Saya berikan kepada Yang Berhormat Sri Gading, selepas itu Yang Berhormat Batu. Selepas Yang Berhormat Batu, Yang Berhormat Kepong.

5.07 ptg.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh.*

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Selepas Yang Berhormat Kepong, Tuan Pengerusi?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Salam Sejahtera Tuan Pengerusi. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Nanti saya fikir dahulu... *[Ketawa]* Kalau ada kemajuan, saya beri kepada Yang Berhormat Wangsa Maju. Silakan.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Yang Berhormat Seputehlah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya bangun bukan hendak menuding jari kepada mana-mana pihak Tuan Pengerusi, bukan hendak menyalahkan mana-mana pihak. Kita bersyukur Kuala Lumpur ibu negara. 54 tahun lamanya Tuan Pengerusi, diisytiharkan selepas merdeka tahun 1957. Berkembang, berkembang, berkembang dan kemajuannya tidak boleh dinafikan.

Memang mudah Tuan Pengerusi, kita menuding jari kepada orang lain. Kita menyalahkan orang lain. Kadang-kadang kalau kita cermin muka kita, macam-macam benda yang boleh kita nampak. Menyalahkan orang mudah Tuan Pengerusi. Akan tetapi kalau kita cermin muka kita, rupanya muka kita bopeng Tuan Pengerusi. Muka kita comot Tuan Pengerusi. Muka kita kotor Tuan Pengerusi. Akan tetapi hendak mengelakkan kecomotan, kekotoran muka kita, kita tuduh orang lain; begitu, begini. Ini sifat manusia, tidak terkecuali Tuan Pengerusi, di dalam Dewan yang mulia ini... *[Disampuk]*

Inilah ibu negara kita Tuan Pengerusi... *[Ketawa]* Ibu negara ini lambang Tuan Pengerusi, kalau orang luar datang ke negara kita dan menginap di ibu negara kita, inilah lambang sama ada kemakmuran, ketamadunan dan kemajuan sesebuah negara Malaysia, Kuala Lumpurlah Tuan Pengerusi. Akan tetapi saya ingin hendak memberikan pandangan, apakah lambang kita? Apakah jati diri kita Tuan Pengerusi? Apakah falsafah kita? Apakah wajah kita Tuan Pengerusi dan apakah identiti yang cuba kita ketengahkan?

■1710

Saya di besar di Singapura Tuan Pengerusi. Zaman British, dia tidak peduli lain Tuan Pengerusi. Pelabuhan dia, memperkenalkan pelabuhan dan tidak hairan waktu itu Port Singapura antara lima yang terbaik di dunia Tuan Pengerusi. Dia tidak pedulikan lapangan terbang di Kalang Airport, tidak. Akan tetapi, apabila masa berubah dia tumpukan pula kepada lapangan terbang kerana dunia sudah berubah tiba-tiba Paya Lebar Airport menjadi antara sepuluh terbaik *airport* di dunia Tuan Pengerusi. Begitulah, begitulah orang mewarnakan wajah ibu negara mereka maka itu sebabnya saya bertanya apakah falsafah kita, jati diri kita, identiti kita?

Membangun ya, kita membangun. Kemajuan ya, kita berterima kasih kepada bekas Perdana Menteri kita Tuan Pengerusi. Tun Dr. Mahathir seorang negarawan yang berjasa. Pemimpin UMNO, pemimpin Barisan Nasional, pemimpin negara ini yang amat besar jasanya mengorak wajah Kuala Lumpur ditukar, begitu berani. Walaupun mendapat ancaman kritikan dan hari ini Yang Amat Berhormat Perdana Menteri Dato' Sri Najib akan menambah bagaimana Kuala Lumpur ini pada tahun 2020. Tahun 2030, masa depannya tidak sama dengan tahun 2011 ini Tuan Pengerusi.

Perdana Menteri pemimpin yang memandang jauh ke depan. Apakah kita bangun hanya untuk menyalahkan? Apakah kita sebagai wakil rakyat yang ada dalam fikiran kita, benak kita hanya hendak menyalahkan, menyalahkan! Akan tetapi tidak ada satu pun yang hendak kita sumbangkan untuk ini ibu negara kita. Jangan perasan orang Kuala Lumpur dan jangan perasan semua Ahli Parlimen daripada Kuala Lumpur. Kuala Lumpur bukan kepunyaan anda, kepunyaan kami semua yang datang dari pelosok seluruh negara... *[Tepuk]* Saya duduk Kuala Lumpur ini 12 tahun, jadi wakil rakyat Tuan Pengerusi. Enam tahun lamanya Tuan Pengerusi, kalau di campur-campur saya duduk di Kuala Lumpur. Siang dan malam, bini sahaja Kuala Lumpur ini Tuan Pengerusi... *[Dewan riuh]*

Apakah saya tidak boleh dibenarkan untuk memberikan pandangan dan pendapat saya tentang Kuala Lumpur yang menjadi sebahagian daripada rumah kedua saya. Jangan perasanlah. Saya pun hairan tadi Speaker bagi juga Yang Berhormat Lembah Pantai, apa lebih dia? Saya juga ialah rakyat Malaysia yang boleh menyumbangkan sesuatu untuk Kuala Lumpur...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *No*, Yang Berhormat Seputeh, *you* diamlah. Nasib baiklah nama *you* Seputeh... *[Disampuk]* Dulu Tuan Pengerusi, dulu kita ada Masjid Negara kebanggaan kita. Kita ada stesen kereta api yang unik tidak ada pelancong Barat yang tidak singgah mengambil gambar kenang-kenangan di depan Stesen Kereta Api Kuala Lumpur.

Kita ada Dayabumi dulu. Orang pertikaikan dan hari ini KLCC. Bagaimana kita mengiktiraf KLCC, menara berkembar yang tertinggi di dunia? Apakah ada usaha-usaha memperkenalkan identiti dia dan bagaimana kita memajukan dia sebagai kita memajukan Kuala Lumpur? Kenapa tidak kita ambil faedah? Contoh Tuan Pengerusi, kalau kita kata KLCC jadi ikon kepada kita, apakah usaha mempromosikannya? Saudara mara saya dari Arab Tuan Pengerusi, dari *Makkatul Mukarramah* dari Jeddah, dari Riyadh datang ke Kuala Lumpur "*masya-Allah ya syeikh.*" Dia begitu kagum Tuan Pengerusi.

Ini semua usaha-usaha pemimpin UMNO, pemimpin Barisan Nasional, Perdana Menteri kita Tuan Pengerusi dan hari ini Dato' Sri Najib menyambunginya dan saya rasa Kuala Lumpur akan megah sebagai bandar raya yang terpilih di dunia Tuan Pengerusi. Aman, makan sedap, macam-macam yang ada kelebihan Kuala Lumpur ini Tuan Pengerusi. Akan tetapi, masalah-masalah umpamanya, saya bukan hendak menyalahkan kepimpinan di peringkat tertinggi kementerian ini tetapi mari kita tengok apakah ada api jalan yang tidak terang? Api jalan yang tidak hidup? Apakah sampah-sampah memang tidak ada di tengah jalan tetapi rupanya pekerja-pekerja kita longgokkan sampah di bawah pokok-pokok renek ini?

Apakah masalah *jam* masih kita biarkan, sistem lampu isyarat kita macam mana? Jalan-jalan yang berlubang yang tidak rata. Saya pergi Beijing tiap-tiap tahun dua kali Tuan Pengerusi. Bukan pasal perbelanjaan saya, saya mewakili anak saya dekat TNB pergi. Di bandar Beijing Tuan Pengerusi, kenderaan lebih lima..., tidak boleh masuk tengah bandar. Apakah kita tidak boleh belajar sesuatu daripada Beijing tadi? Itu sebabnya apabila kenderaan berat tidak masuk di tengah-tengah bandar, jalan dia tidak berlubang-lubang. Tidak bergelombang-gelombang, lancar. Apakah tidak boleh meniru, apa salahnya? Lawatan ke Beijing, lawatan ke Shanghai, lawatan ke Tokyo, lawatan belanjalah sedikit. Hendak mendedahkan pegawai-pegawai kita kepada bagaimana orang mentadbirkan bandar raya mereka.

Kita hendak bersaing, kita kena tiru benda-benda yang baik Tuan Pengerusi. Ini ambil, sudah jalan tidak rosak, kereta tidak rosak, Tuan Pengerusi. Jalan tidak rosak menjauhkan daripada *jam*. Kuala Lumpur Tuan Pengerusi hari ini, hujan sahaja *jam*. Peristiwa ini terus berlarutan, berulang-ulang kes yang sama. Kalau tidak hujan kita lancar, hujan kita *jam*. Kenapa dan mengapa Tuan Pengerusi dan kalau kita tidak mencari puncanya sampai bila pun kes ini berulang-ulang. Apakah tidak boleh jalan penyelesaian? Bagaimana agaknya jalan kita lebih baik, sistem lampu isyarat kita lebih baik, kebersihan kita lebih baik. Ini semua harus difikirkan Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi, saya tahu perbelanjaan kita pengurusan dengan pembangunan RM2,154 juta lebih, RM2 bilion lebih Tuan Pengerusi. kalau hendak dikira duit ini macam tidak berbaloi Tuan Pengerusi. Kerajaan Barisan Nasional tidak berbaloi kerana boleh katakan tiga suku wakil rakyat semua pembangkang dalam wilayah ini, macam tidak berbaloi. Akan tetapi, bukan itu masalahnya. Negara kita, Menteri kita bertanggungjawab apa yang patut dibelanjakan, apa yang patut diuruskan kita teruskan. Akan tetapi, orang Kuala Lumpur yang menyokong pembangkang sedar-sedarlah diri kau sedikit. Tabik-tabiklah sedikit dengan Menteri Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar, tabik-tabiklah sedikit dengan Perdana Menteri, merekalah yang berjasa membawa berbilion-bilion wang.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya.

Tuan Pengerusi: Saya seronok dengar hujah-hujah Yang Berhormat Sri Gading jadi ingatkan saya masa. Saya sudah terlupa masa sudah Yang Berhormat Sri Gading. Sila.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya ada masa Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Itulah saya kata ingatkan saya masa itu.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Jadi itulah Tuan Pengerusi, poin yang akhir. Ini Selangor buat hal Tuan Pengerusi. Kuala Lumpur ini, bekalan air dia dari mana Tuan Pengerusi? kalau kedegilan yang tidak senonohnya Kerajaan Negeri Selangor soal air ini di *delay* kan, dilambat-lambatkan, apakah tidak terjejas masa depan Kuala Lumpur Tuan Pengerusi? Yang Berhormat Seputeh jadi Exco Selangor, antara orang yang menyebabkan air Selangor ini kelam kabut Tuan Pengerusi... [*Dewan riuh*] Apakah kita hendak membiarkan pelancong daripada luar yang bertumpu-tumpu datang Tuan Pengerusi...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Minta penjelasan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Apakah kita biarkan mereka? Begini indah Kuala Lumpur...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Yang Berhormat Sri Gading, kalau bukan Pakatan Rakyat jadi kerajaan di Selangor sekarang harga air di Kuala Lumpur masih telah pun naik 37 peratus.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tiba-tiba mandi air tidak ada Tuan Pengerusi. Hendak pam air tandas tidak ada. Jadi, saya hendak beri pandangan kepada...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Yang Berhormat Sri Gading haruslah berterima kasih kepada Kerajaan Pakatan Rakyat di Selangor kerana isu air ini.

■1720

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Dewan Bandaraya Kuala Lumpur, Menteri Wilayah apakah tidak mungkin membuat wadi sendiri? Wadi cakap Melayu apa? Buat takungan air sendiri. Oleh sebab kedegilan Selangor, nanti terjejas pula Kuala Lumpur. Ini buat *dam* untuk... [*Disampuk*] Belanja? Kena belanjalah, Tuan Pengerusi. Kita beranilah. Untuk kepentingan rakyat, apa ada masalah Tuan Pengerusi? Kita reda keluarkan berbilion wang Tuan Pengerusi, asalkan masa depan rakyat. Saya harap Majlis Bandaraya agaknya..., saya tidak tahulah, kajilah. Kajilah bagaimana agaknya supaya sistem air di Kuala Lumpur ini tidak akan terjejas kerana kedegilan, kebodohan kerajaan yang lain yang menyebabkan kita terjejas. Tuan Pengerusi, saya menyokong.

Tuan Pengerusi: Sila Yang Berhormat Batu.

5.21 ptg.

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin mulakan perbahasan saya dalam Maksud Bekalan 32 Butiran 010100 - Pejabat Menteri. Perkara ini adalah melibatkan isu Pusat Perniagaan Pusat Bandar Utara Selayang yang berdekatan dengan Pasar Borong. Projek ini mempunyai 346 unit pejabat kedai yang bertujuan untuk perniagaan borong. Projek ini diwastakan di bawah EPU dan telah dilaksanakan sejak tahun 90-an.

Projek ini telah menunjukkan tanpa koordinasi di kalangan pengurusan di Kuala Lumpur ini kerana undang-undang kecil Kuala Lumpur telah wujudkan satu klausa yang membenarkan monopoli bagi keseluruhan pasaran. Ini menyebabkan projek ini, Pusat Perniagaan Pusat Bandar Utara Selayang, sebenarnya mengikut undang-undang ini tidak dibenarkan perniagaan pemborong, sebaliknya di kawasan projek ini terdapat pelbagai pemborong termasuk Pusat Pemasaran FAMA.

Perkara ini telah dibangkit oleh DBKL yang mengemukakan cadangan kepada Yang Berhormat Menteri pada 30 November 2009 supaya perkara ini diselaraskan, supaya pemborong-pemborong yang berniaga di kawasan pusat perniagaan ini diberi *license*, dan saya sendiri pun kemukakan cadangan supaya kita tidak melakukan perkara yang tidak adil kepada pemilik hartanah di kawasan itu.

Sebenarnya ini bukan sahaja isu keadilan tetapi oleh kerana keengganan mengeluarkan lesen ini, DBKL juga hilang pendapatan dengan mengutip *license fees* sekurang-kurangnya sebanyak RM200,000 jangkaan dalam satu tahun. Saya ingin tahu apakah pendirian Yang Berhormat Menteri sama ada perkara ini dapat diselaraskan secepat mungkin.

Perkara yang sama juga. Kawasan pasar borong terletak di sempadan Selangor dan Kuala Lumpur. Oleh itu, penguatkuasaan dan juga penaiktarafan infrastruktur di kawasan itu memerlukan kerjasama kedua-dua pihak dan saya rayu kepada pihak kementerian untuk wujudkan satu jawatankuasa bersama-sama dengan PBT Selayang untuk menguruskan isu infrastruktur dan juga penguatkuasaan terutamanya untuk menghapuskan pendatang asing yang berniaga di sekitar itu.

Seterusnya di bawah Butiran 010400 - Perancangan dan Pembangunan. Saya ingin bawa kes pertama iaitu Kampung Railway. Kampung Railway terletak di kawasan Sentul, tanah KTM yang pada mulanya diswastakan kepada Taiping Cons, selepas itu dibeli diambil alih oleh YTL. Penduduk-penduduk di Kampung Railway ini merupakan waris daripada pekerja dari KTM dahulu bergenerasi.

Saya ingin tahu, sungguhpun dahulu mereka pernah dijanjikan bahawa mereka akan ditempatkan semula di kawasan-kawasan sana di Sentul dengan tawaran rumah kos rendah, tetapi sehingga hari ini tidak ada perkembangan, tidak ada kemajuan dalam perkara ini. Sama ada rundingan ini tidak berlaku dan juga nampaknya YTL tidak mengambil berat tentang apa yang disebut dengan izin, *social responsibility*nya untuk memberi perumahan kos rendah kepada penduduk asal di kawasan Kampung Railway. Baru-baru ini sahaja, mereka penduduk-penduduk menerima surat usiran daripada peguam tanpa memberitahu apakah status tuntutan mereka untuk mendapatkan rumah kos rendah. Saya ingin mendapatkan penjelasan.

Seterusnya projek penswastaan yang melibatkan peneroka di Kampung Ratnapillay, Kampung Sekam. Ini juga merupakan penduduk yang sudah lama duduk di sana dan saya juga ingin tahu apakah garis panduan yang diletak oleh pihak DBKL dan kementerian untuk peneroka-peneroka bandar yang duduk di kawasan tanah persendirian? Apakah pelan yang diluluskan ini juga mengambil kira kepentingan penduduk peneroka?

Saya juga dapati bahawa dalam Belanjawan 2011 hanya diperuntukkan RM2 juta untuk infrastruktur bagi Kampung Tradisi, manakala bagi Rancangan Malaysia Ke-10 hanya RM4 juta. Saya mengalu-alukan kerajaan untuk menunjukkan komitmen terhadap memelihara budaya tradisi dengan mengisytiharkan beberapa kampung sebagai Kampung Tradisi atau Kampung Warisan. Ini tidak mencukupi hanya dengan pengisytiharan, sebab kalau tadi Yang Berhormat Sri Gading menyebut tentang jati diri bagi Kuala Lumpur, kita perlu budaya yang pelbagai ini dipelihara dan ditunjuk sebagai *showcase*.

Akan tetapi kalau kita turun ke kawasan Kampung Tradisi dan Kampung Warisan sekarang, nampaknya jalan tidak diselenggarakan, kawasan kutipan sampah tidak ada sistemnya, sistem perparitan yang sudah begitu buruk sekali menyebabkan banjir dan denggi dan lain-lain. Saya ambil contoh Kampung Chubadak, Kampung Padang Balang, yang sungguhpun kita terima keputusan bahawa ini adalah kawasan Kampung Tradisi tetapi Kampung Tradisi tidak harusnya mempunyai satu imej yang negatif dan saya tidak ingin jika Yang Berhormat Menteri menyifatkan bahawa Kampung Tradisi ini sebagai selam atau setingan.

Seterusnya pemindahan Rumah Panjang di Bandar Baru Sentul. Rumah panjang ini sepatutnya sebagai satu tempat sementara tetapi sehingga hari ini banyak kawasan rumah panjang di Sentul ini belum ditempatkan semula selepas lebih daripada 10 tahun mereka duduk di sana.

Di bawah tajuk ini juga, saya ingin tahu, apakah perancangan kerajaan tentang LRT Sentul Timur ini. Kita dimaklumkan bahawa ia akan dipanjangkan dan ada *upgrading* dan kita ingin tahu sama ada perancangan ini ada *public hearing* atau tidak, dan bagi penyertaan input daripada penduduk.

■1730

Seterusnya dalam butiran 01500 - Kemiskinan Bandar. Saya ingin mendapatkan penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri baru-baru sahaja ramai penduduk dapat bantuan RM200. Saya ingin tahu perbelanjaan ini diperuntukkan di bawah kementerian atau itu tabung Barisan Nasional sendiri sebab yang kita lihat banyak yang isi borang adalah atas nama Barisan Nasional dan diagihkan oleh Ahli-ahli Barisan Nasional. So saya ingin dapat tahu belanja wang ini, peruntukan ini, tabung ini adalah wang kerajaan atau itu adalah wang peribadi dari parti Barisan Nasional.

Perkara yang terakhir yang saya ingin bawa adalah perkara yang pernah bila Yang Berhormat Menteri Wilayah Persekutuan yang lama, bila kita dipilih, kami dapat janji bahawa pengurusan Kuala Lumpur sebagai ibu kota ini bebas daripada politik kepartian. Saya memang mengalu-alukan Menteri yang lama Yang Berhormat Setiawangsa yang telah memberi *undertaking* ini. Akan tetapi kebelakangan ini kita telah lihat politik kepartian ini memang berleluasa di kawasan Kuala Lumpur. Saya ambil satu contoh, pertama ialah dewan-dewan yang telah dibina melalui sama ada ICU atau oleh bandar raya sampai hari ini masih banyak dimiliki atau diurus oleh parti-parti politik Barisan Nasional.

Taman Desa Bakti, satu. Dewan Bandaraya Kuala Lumpur sampai hari ini digunakan oleh UMNO Selayang dan persatuan penduduk harus memberi laluan dan mereka tidak dapat satu pejabat selain daripada baru-baru sahaja dapat satu kabin. Itu alangkah tidak adilnya wang yang dibayar oleh pembayar cukai digunakan untuk kepentingan politik. Sama sekali di Taman Wahyu, dewan itu dipegang oleh penyelararas GERAKAN. Saya juga dapat satu lagi aduan daripada Persatuan Pengguna Warga Emas Wilayah Persekutuan, mereka minta satu tempat yang bersempadan dengan Kepong dan terus ditolak oleh penyelararas dari Parti GERAKAN dan sungguhpun mereka dapat sokongan daripada banyak NGO termasuk secara tidak rasmi oleh DBKL.

Saya ingin tahu kenapa perkara-perkara ini masih berterusan dan kita juga dapati banyak program-program yang dianjurkan oleh DBKL terus-terang dalam *bannemya* ada logo UMNO, logo Barisan Nasional bersama-sama dengan DBKL. Adakah DBKL sekarang telah melepaskan jaminan bahawa pengurusan PBT ini bebas daripada semua ciri-ciri politik...

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Boleh mencelah Yang Berhormat.

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Dengan perkara ini saya dalam Butiran 080100...

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Boleh mencelah sedikit mengenai... Ini Kota Belud.

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Okey, okey.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Hendak minta pandangan. Terima kasih Tuan Pengerusi. Yang Berhormat saya mendengar keluhan Yang Berhormat tentang kebimbangan Yang Berhormat bahawa pengurusan DBKL ini dipengaruhi oleh politik UMNOlah, Barisan Nasional, Gerakan. Akan tetapi saya Yang Berhormat ingin mendengar juga dari pihak Yang Berhormat dan rakan-rakan dari pihak pembangkang. Kita sudah duduk di sini sejak 2008, setiap kali ada masalah di Kuala Lumpur ini sering kali dikaitkan dengan UMNO. Banjir UMNO... *No, no* ini sebabnya saya katakan baru juga...

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Perkara ini tidak benar. Saya tidak pernah sebut. *You check* semua *Hansard*, saya tidak pernah. Dari pihak sini kita pun tidak pernah.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Yang Berhormat berilah saya peluang. Saya minta pandangan supaya kita memperbaiki kalau tidak saya dengar tadi Yang Berhormat Lembah Pantai mengatakan projek diberikan kalau salah kementerian kita boleh bercerita tentang dasar, tetapi di hujung ayat mesti "*Ah! Ini mesti kroni UMNO.*" Jadi kalau kita mahukan satu bandar raya yang bebas dipengaruhi oleh parti, saya kira pihak Yang Berhormat sendiri juga harus belajar untuk mengkritik dasar.

Kami dengar di sini setiap kali banjir, tikus besar..., UMNO, lubang besar, UMNO. Jadi tidak adil, saya rasa ini tidak adil. Jadi ini saya baru dengar tadi Yang Berhormat Lembah Pantai, Yang Berhormat...

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Saya agak itu teguran itu tidak sama ada kita, saya tidak perlu Yang Berhormat Kota Belud untuk ajar bagaimana kita bahas.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: No, saya tinggal sini 20 tahun Yang Berhormat, ingat.

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Ya, ya. Okey.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Saya mahu tolong.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Saya tinggal di Kuala Lumpur 20 tahun. Jadi sama-sama, jangan sebalahkan sana. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Terima kasih Yang Berhormat Batu. Saya hanya bagi satu contoh di kawasan saya bila Yang Berhormat Putrajaya dia jadi Menteri Wilayah Persekutuan, jadi Pejabat UMNO itu dia gunakan satu *showroom* di tepi Jalan Kuchai Lama. Bila DBKL hendak besarkan Jalan Kuchai Lama, mereka enggan pindah dan mereka marah mahu mendesak DBKL bayar bil elektrik dan air yang tertunggak itu... *[Dewan riuh]* Selepas itu mereka terpaksa, UMNO Seputeh itu terpaksa pindah ke Taman Desa. Taman Desa di *children playground* ia dijadikan satu pejabat yang begitu besar dan canggih sekali... *[Disampuk]* Tidak inilah, ini adalah bagaimana UMNO di Wilayah Persekutuan di Kuala Lumpur menyalahgunakan kuasa mereka. Akan tetapi Menteri Wilayah Persekutuan tutup satu mata sahaja...

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Okey.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Jadi ini saya hendak jawab Yang Berhormat Kota Belud tentang keadaan dia itu.

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Saya ingin balik kepada *point* yang asal saya...

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Batu, ingat masa tinggal tiga minit.

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Saya jaga masa ini saya akan habis dalam dua minit. Saya ingin tegaskan sekali lagi, perkara ini saya tidak salahkan UMNO secara keseluruhan. Saya tadi mula dengan perkara saya, kita bila kita menang kita ada dialog dengan Menteri Wilayah Persekutuan, Yang Berhormat Setiawangsa dan saya puji kerana semasa dia, dia beri *undertaking* bahawa tidak ada unsur politik dan itu kita memang setuju. Akan tetapi saya ingin tahu kenapa sekarang dasar ini berubah?

Inilah *point* yang seterusnya saya ingin bawa dalam Butiran 080100 dalam Dasar Baru Penyelenggaraan Terminal Sejahtera. Kebetulan Terminal Sejahtera ini RM4 juta tetapi kita dapati dia diletakkan di Lembah Pantai. Saya ingin dapatkan satu penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri berapakah peruntukan yang diperuntukkan ini di bawah dasar barukah, di bawah pelbagai pengurusan. Berapa peratus ini di Lembah Pantai dan bagi Batu, bagi tempat-tempat kawasan lain berapa peratus? Saya baca dari *Twitter* dan *Facebook* Yang Berhormat Menteri, saya ikut dengan rajin dan saya dapati 75 peratus masa yang telah dilaporkan dalam *Facebook* atau *Twitter* ini Yang Berhormat Menteri berada di Lembah Pantai.

Saya ingin tahu kalau Yang Berhormat Menteri berniat untuk bertanding di Lembah Pantai lain kali, isytiharkan niat ini. Jangan menggunakan perkara ini bagi saya ialah ada *conflict of interest* kalau Yang Berhormat Menteri adalah diamanahkan untuk jaga kebajikan Wilayah Persekutuan. Akan tetapi peruntukan ditumpukan di Lembah Pantai dengan tujuan kalau betul dalam pilihan raya akan datang dia akan bertanding di Lembah Pantai. Itu memang *conflict of interest*, kalau tidak saya terima kalau Yang Berhormat Menteri kata saya tidak bertanding tetapi saya memang datang dari Lembah Pantai, saya nampak Lembah Pantai kawasan yang paling teruk sekali dan Yang Berhormat Lembah Pantai perlu bantuan itulah sebab kita tumpu. Itu saya rela terima.

Akhir sekali saya hanya bawa perkara tentang surau di PPR Batu Muda dan PPR Taman Beringin. Saya ingin bawa daripada hasrat penduduk bahawa surau di kedua-dua tempat itu tidak mencukupi untuk menampung keperluan umat Islam di kawasan itu. Dengan itu saya ucapkan terima kasih kepada Tuan Pengerusi.

■1740

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Kepong. Selepas Yang Berhormat Kepong..., sebelah kanan ada?

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Ada lagilah sini.

Tuan Pengerusi: Okey. Selepas Yang Berhormat Kepong, Yang Berhormat Wangsa Maju, selepas itu Yang Berhormat Bukit Bintang, Yang Berhormat Seputeh, Yang Berhormat Bakri. Selepas itu, Yang Berhormat Menteri sedia untuk menjawab. Diberi peluang, mahu tanya lagi, Yang Berhormat Seputeh. Sila Yang Berhormat Kepong.

5.40 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Pengerusi, Butiran 060000 – Dewan Bandaraya Kuala Lumpur dan juga 050000 – Perbadanan Putrajaya. Secara ringkasnya mengenai Putrajaya. Putrajaya walaupun begitu penting untuk pusat pentadbiran negara tetapi nampaknya penyelenggaraan bangunan kurang. Setiap kali saya pergi, saya nampak bangunan itu besar, memang. Akan tetapi di banyak tempat kita nampak penyelenggaraan itu kurang. Oleh sebab itulah saya berharap pihak yang berkenaan dapat mengambil tindakan untuk memperuntukkan lebih banyak wang bagi penyelenggaraan di Putrajaya.

Keduanya, dia punya papan-papan tanda, *signage*, papan-papan tanda itu. Kita pusat pentadbiran dan *signage* ataupun papan-papan tanda pun mesti jadi pusatlah di situ. Setiap kali saya pergi, kadangkala kita tidak nampak. Itu memang satu perkara perlu diperbaiki.

Akhir sekali, mengenai Putrajaya itu, sebagai pusat pentadbir, kita tidak ada padang bola sepak antarabangsa. Ini memang satu kekurangan. Walaupun Yang Berhormat Putrajaya tidak dapat membangkitkan, saya bagi pihaklah di sini... [Ketawa]

Datuk Seri Tengku Adnan Tengku Mansor [Putrajaya]: Yang Berhormat Kepong, bukan saya tidak bangkitkan. Apa Yang Berhormat Kepong sebutkan itu, sebagai wakil rakyat, saya telah utarakan perkara-perkara Yang Berhormat sebut. Tidak perlu datang ke Parlimen, membuang waktu dan membuang masa... [Tepuk]

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Pengerusi, beliau kata kita semua membuang masa di dalam Dewan.

Datuk Seri Tengku Adnan Tengku Mansor [Putrajaya]: Yang Berhormat Kepong, cakap masalah Keponglah. Masalah Kepong, macam-macam masalah dia. Kalau saya boleh cakap, satu persatu masalah Kepong.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Baik. Saya pun berterima kasih kalau dapat dibangkitkan oleh Yang Berhormat Putrajaya.

Datuk Seri Tengku Adnan Tengku Mansor [Putrajaya]: Buang waktu sahaja.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: [Ketawa] Tuan Pengerusi, saya pun pergi ke Putrajaya. Saya berharap itu dapat diperbaiki, ditambahbaikkkan keadaan. Bagi Kepong sekarang, jadi kita ada Datuk Bandar Kuala Lumpur di sini, beliau pun berusaha. Kalau kita dengar radio 24 itu, beliau ada memberi nasihat kepada semua yang masuk ke Kuala Lumpur untuk sama-sama kita mempertingkatkan bandar raya kita. Kita pun berharap iaitu Bandaraya Kuala Lumpur dapat menjadi bandar raya yang bertaman dan bercahaya, bertaraf antarabangsa. Ini memang semua kita harapkan.

Saya yang pertama hendak tanya mengenai projek *Integrated Transport Information System* (ITIS) yang membelanja RM373 juta. Dengan ITIS ini saya hendak tanyalah, setakat mana kita berjaya untuk melaksanakan projek ITIS ini. Ini penting kerana ini dapat memberi maklumat kepada masalah pengangkutan, apa yang disebutkan oleh beberapa Ahli termasuk Yang Berhormat Sri Gading mengenai kesesakan lalu lintas. Memang sesak, terutamanya bukan sahaja semasa hujan.

Belum hujan pun ia sesak juga kerana bilangan yang menggunakan pengangkutan awam itu kurang. Itu salah satu masalah dan saya berharaplah projek ITIS ini dapat dilaksanakan dengan berjaya.

Kemudian mengenai bangunan-bangunan yang telah pun disebutkan oleh Yang Berhormat Batu tadi. Saya hendak tanya, selain daripada dewan-dewan orang ramai, dewan serba guna yang diuruskan oleh pihak DBKL, bilangan yang diuruskan. Ada juga yang tidak diuruskan oleh pihak DBKL, apakah bilangan? Sama ada sampai 100. Ini diuruskan oleh pihak-pihak yang saya tidak tahulah siapa.

Akan tetapi, apabila kita nampak bangunan-bangunan ini termasuk di Kepong, di Jinjang, mana pun ada bangunan ini. Ini bangunan tidak ada kena-mengena dengan DBKL. Saya pun hairan. Kalau itu bangunan orang awam, mengapa tidak ada kena-mengena dengan DBKL? Kesian kepada Datuk Bandar. Beliau dituduh tidak diberikan peluang untuk orang ramai menggunakan dewan-dewan ini tetapi ada dewan di DBKL, dewan orang awam tidak diuruskan oleh DBKL. Itu pun hairan binti pelik juga. Mengapa hal ini berlaku? Saya berharap Yang Berhormat Menteri dapat memberitahu bilangan dewan orang ramai ataupun serba guna yang diuruskan oleh pihak DBKL dan yang diuruskan oleh pihak bukan DBKL. Ini penting.

Seterusnya, mengenai landskap kitalah. Saya ada nampak Datuk Bandar pun pergi ke taman orang ramai yang terbesar di mana ada wau dan sebagainya, ada pergi juga, ada buat projek juga, saya berterima kasihlah. Akan tetapi penyelenggaraan itu masih tidak memuaskan. Ini bukan sahaja Kepong, di seluruh KL. Kita hendak jadikan bandar raya bertaman. Kalau hendak taman bertaraf antarabangsa, pengurusan dan penyelenggaraan pun mesti dipertingkatkan supaya bertaraf antarabangsa juga. Ini seruan saya di dalam Dewan yang mulia ini.

Tuan Pengerusi, mengenai Taman Botani Perdana. Baru sahaja kita tukarkan, sebelum ini Taman Tasik Perdana. Baru sahaja kita membelanjakan kalau tidak silap sayalah, RM18 juta. Cantik juga, saya gunakan taman itu kerana ia cantik. Akan tetapi, ini bukan kesalahan DBKL semata-mata kerana orang hendak membuang sampah, bagaimana hendak buat tetapi masih ada sama ada lelaki atau perempuan yang pergi ke taman ini pun dia buang. Buang begitu sahaja. Ini kalau hendak jadikan Taman Botani Perdana pun susahlah. Perdana untuk membuang sampah, itu kita tidak boleh terima. Saya berharap Datuk Bandar boleh membantu kita semua supaya pengurusan dan penyelenggaraan taman seperti Taman Tasik Perdana ini dapat dipertingkatkan.

Akhir sekali, ada dua minit lagi Tuan Pengerusi, mengenai jalan di Kuala Lumpur. Yang Berhormat Menteri, mengenai jalan-jalan di Kuala Lumpur. Jalan-jalan ini kalau diikuti dasar kita di dalam Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar kita ini hendak menguruskan, menambahbaikkan jalan raya-jalan raya di Kuala Lumpur bertaraf antarabangsa. Itu ditulis di dalam. Misalnya, salah satu jalan raya di seluruh KL itu, jalan raya Jalan Kepong, salah satu. Seputeh pun ada, Bukit Bintang pun ada. Jalan raya yang penting, Jalan Kepong. Memang DBKL ada berusaha untuk mempertingkatkan tetapi tidak cukup. Memang tidak cukup. Ini bukan sahaja kerana DBKL tidak membuat kerja, bahkan orang ramai pun menyalahgunakan. Saya berharap semua jalan raya boleh diurus, diselenggara, ditambah baik sehingga mencapai taraf antarabangsa. Sekian, terima kasih.

■1750

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Wangsa Maju.

5.50 ptg.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Terima kasih Tuan Pengerusi, saya bangun untuk berbahas dalam Pembangunan Maksud 32 dan Butiran 060000 - Dewan Bandaraya Kuala Lumpur dan Butiran 02000 - Jalan-jalan dan Jambatan-jambatan.

Tuan Pengerusi, saya ingin merujuk kepada program pengurusan dan kemajuan pembangunan Wilayah Persekutuan, objektifnya dalam menggubal, merancang dan melaksanakan dasar-dasar pembangunan fizikal dan insan berteraskan nilai dan budaya Malaysia iaitu (a) Membasmi kemiskinan bandar di seluruh negara, menjadikan wilayah sebagai bandar raya yang bertaraf dunia.

Inilah amat tertariklah ini dan juga program enam Dewan Bandar Raya objektif (a) iaitu menyelenggarakan infrastruktur jalan-jalan persekutuan bagi mengekalkan jalan raya supaya dapat berfungsi dengan baik dan menjadi pemangkin kepada pertumbuhan ekonomi negara khususnya kepada Kuala Lumpur.

Tuan Pengerusi, kalau kita tengok semua objektif ini memang amat baik, kalaulah objektif ini dilaksanakan dengan baik dan teratur, saya rasa Kementerian Wilayah dan Persekutuan memang tidak ada masalah dan DBKL pun tidak ada masalah. Namun dalam Wilayah Persekutuan ini kita sedang sentiasa ada masalah, khasnya DBKL, bukannya pegawai DBKL ini semuanya tidak baik, ada ramai yang baik tetapi ada segelintir yang kurang baiklah boleh dikatakan. Sebelum itu saya rasa kita kena cakap di sini selamat datang kepada Datuk Bandar, Tan Sri Ahmad Fuad dan pegawai-pegawai DBKL tertinggi pun ada di sana dan dahulu Datuk Bandar dia tidak datang ke sini tetapi sekarang kita sudah ada satu perubahan baik, syabas kepada Yang Berhormat Menteri Wilayah Persekutuan tetapi itu tidak cukup. Kalau ada perubahan setakat Datuk Bandar dan pegawai tertingginya tidak cukup, kita kena ada satu pertukaran, perubahan yang ketara daripada pegawai tertinggi ke bawah pegawai bawahan Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi pun memang tahu mengenai dengan masalah DBKL oleh sebab Tuan Pengerusi pun pernah dalam Kementerian Wilayah Persekutuan juga seketika masa. Masalah di DBKL ini adalah pegawainya adalah apa? *Attitude* tidak apa walaupun Datuk Bandar, walaupun Yang Berhormat Menteri telah memberikan jaminan bahawa pegawai DBKL akan menjawab surat-surat tetapi kita tahu mereka ini maharajalela Yang Berhormat Menteri. Mereka tidak jawab kalau mereka suka-suka mereka jawab, itu Ahli Parlimen Putrajaya pun bersetuju saya dengar ya di sini dia kata bersetuju. So ini adalah satu masalah tunggal di wilayah dan bila rakyat tidak mendapat jawapan daripada pegawai DBKL, memang mereka akan marah ataupun tidak mendapat respons mereka akan marah. Apabila mereka marah, mereka bukan marah kepada DBKL tetapi mereka akan terus kepada Perdana Menteri kerana DBKL boleh dikatakan di bawah kawalan Jabatan Perdana Menteri, so semua masuk akaun Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, kepada kerajaan.

So saya berharap Yang Berhormat Menteri dan juga - sebentar Yang Berhormat Menteri dan juga Datuk Bandar Tan Sri Fuad tolonglah ambil tindakan terhadap sikap-sikap sedemikian di mana kalau tidak diberhentikan akan dijangkiti kepada pegawai-pegawai yang baik, sudah boleh kata kalau tidak berani saya kata di sini, boleh dikatakan 9 peratus pegawai-pegawai di DBKL sudah dijangkiti sindrom "*tidak apa*", sampai pegawai tertinggi yang kita tulis surat pun tidak jawab, ketua pengarah pun tidak jawab inilah sikap DBKL. Silakan Yang Berhormat Rasah.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat Wangsa Maju. Saya tertarik dengan kenyataan Yang Berhormat Wangsa Maju mengatakan bahawa pegawai-pegawai sikap tidak apa ini, saya cuma hendak membangkitkan persoalan satu isu berkenaan dengan baru-baru ini terpapar dalam beberapa media arus perdana, berkenaan dengan Hotel Reggae Mansion yang saya telah bangkitkan semasa perbahasan Kementerian Pelancongan, yang Kementerian Pelancongan cakap dia tidak ada kuasa kerana lesen dikeluarkan oleh pihak DBKL.

Seperti yang dilaporkan bahawa hotel ini mengamalkan satu dasar *Apartheid*, satu dasar diskriminasi bahawa dia tidak menerima pelanggan-pelanggan rakyat Malaysia sendiri di Malaysia sendiri, rakyat Malaysia tidak boleh mengunjungi hotel itu, tidak boleh duduk di dalam hotel itu. Ini satu dasar diskriminasi bukan sahaja rakyat Malaysia, pelancong-pelancong daripada Timur Tengah, pelancong daripada India dan walaupun perkara ini telah dilaporkan hampir 10 hari tetapi sehingga ke hari ini tidak ada tindakan daripada pihak DBKL. Menteri Pelancongan cakap dia tidak ada kuasa, ini terpulang kepada pihak DBKL tetapi DBKL tidak mengambil tahu perkara ini, setuju kah Yang Berhormat Wangsa Maju sekiranya saya meminta supaya DBKL menarik balik lesen operator hotel ini sekiranya operator hotel ini tidak menarik balik dasar ini. Terima kasih.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Memang kalau ini benar saya memang bersetuju juga dan saya akan masukkan ucapan Yang Berhormat Rasah ini dalam ucapan saya supaya Yang Berhormat Menteri boleh jawab. Saya rasa ramai pegawai DBKL di belakang, saya harap mereka akan mengambil berat perkara ini dan mengenai dengan sikap ini sikap yang saya sebutkan tadi adalah satu sikap yang amat teruk, yang amat serius boleh dikatakan satu epidemik di dalam DBKL, mereka ini sekarang demam epidemik simptom "*tidak apa*"; saya berharap mereka *please take note dengan izin*.

Saya telah bangkitkan lima soalan mengenai dengan menaiktarafkan jalan Genting-Klang, lima soalan khasnya termasuk sama ada Suhati Sdn. Bhd. ini adalah satu syarikat boleh dikatakan monopoli untuk semua kerja naik taraf jalan atau membuat jalan di sana, tolong jawab ada lima soalan itu Yang Berhormat Menteri. Ini kerana sampai ke hari ini pegawai DBKL masih tolak kepada orang lain, orang lain tolak sini sahaja dan Yang Berhormat Menteri pun di sini diberikan maklumat palsu ataupun telah di *mislead dengan izin*, dan memberi jawapan pun yang bukan-bukan juga.

So saya harap jangan terima semua jawapan daripada pegawai DBKL ini, mereka ini semua hendak *cover up* sahaja. Saya ingin tahu sama ada kementerian sendiri telah menyiasat perkara ini, oleh sebab pegawai DBKL menyatakan kemudahan-kemudahan yang mereka tidak laksanakan ataupun telah dibatalkan di dalam kontrak ini, mereka telah dapat untuk menjimatkan RM700 ribu sahaja. Untuk saya kalau turun tidak payah menaikkan ketinggian jalan itu untuk 1.65 meter ini melibatkan banyak wang sampai berjuta-juta ringgit. So, sama ada SPRM pun ada di sini, MACC sama ada mereka menyiasat atau tidak kes ini, kalau tidak saya akan membuat satu laporan dengan MACC sebab saya yakin mesti ada sesuatu ya, Yang Berhormat Menteri sila siasat.

■1800

Saya boleh jamin mesti ada sesuatu oleh kerana satu pegawai sahaja boleh buat keputusan untuk mengetepikan keputusan yang telah dibuat oleh DBKL awal-awal untuk kontrak ini di mana banyak kemudahan yang perlu dilaksanakan dalam kontrak ini iaitu *overhead bridge* dengan izin, *bus stop*, ketinggian jalan kepada 165 meter. Ini adalah penting. Kenapakah seorang pegawai boleh buat keputusan tidak payah? Kita tahu kemungkinan beliau ini berasa hati dengan Suhati Sdn. Bhd. So Yang Berhormat Menteri, tolong jawab dan janganlah hendak *cover up* lagi untuk pegawai DBKL ini.

Kedua, saya hendak tanya kata hendak buat jalan yang baik, hendak jadikan ibu kota *first class city*. Apa *first class city*? Jalan berlubang-lubang di Wangsa Maju. Ahli-ahli Yang Berhormat yang lain pun cakap berlubang-lubang. Di Jalan Genting Klang berhampiran Kem PULAPOL dan TAR Kolej, berlubang-lubang, masalah di sana. Kita tulis surat demi surat, tidak ada jawapan. Kita telefon...

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: [Menyampuk]

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Betullah Yang Berhormat Kota Belud kata kita kena beri hamper.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Hamba.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Ya, memang. *Sorry*, minta maaf, salah cakap. Jadinya kita jadi hamba kepada DBKL. Ahli-ahli Parlimen di Wilayah Persekutuan ini jadi mandur kepada DBKL, *supervisor* kita. Tidak mengapa kalau kita jadi *supervisor*, kalau kita dapat gaji 20 peratus daripada Datuk Bandar, 10 peratus daripada ketua pengarahnya, Yang Berhormat Menteri 10 peratus, tidak mengapa kita jadi mandur.

Akan tetapi masalahnya kita jadi mandur mereka, kita tidak dapat sesen pun dan kita sentiasa dapat masalah daripada rakyat kerana kita tidak bekerja sedangkan kita sentiasa bekerja, sentiasa jadi mandur. Kita telefon pejabat kawasan, apa kawasan kata saya tidak boleh buat apa, tiada kuasa. Padahalnya kita tahu pejabat kawasan semua di Kuala Lumpur adalah seperti *post office*. Dapat surat, hantar ke sana dan sini, telefon sana dan sini. Mereka tidak ada kuasa langsung. Jadi, sila buat suatu perubahan mengenai dengan pejabat kawasan ini supaya mereka adalah kuasa sedikit untuk mengambil tindakan dengan secepat mungkin.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Wangsa Maju, Yang Berhormat Bukit Bintang sedang menunggu giliran Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Saya tahu Tuan Pengerusi. Ada sedikit lagi, tidak panjang Tuan Pengerusi. Saya rasa Tuan Pengerusi pun janganlah sentiasa seperti tidak beri *chance* dekat saya Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Saya bisa tunggu Yang Berhormat tetapi teman-teman yang lain tidak boleh tunggu.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat Bukit Bintang tidak mengapa, dia sahabat saya sebab dahulu saya pun di sana juga bukan, betul?

Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]: *[Mengangguk]*

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Dia setuju Tuan Pengerusi, tidak mengapa. Terima kasih Tuan Pengerusi atas teguran Tuan Pengerusi itu.

Kedua Yang Berhormat Menteri dan Datuk Bandar sila mengambil tindakan terhadap kontraktor-kontraktor yang kerja buat luar masa. Sampai pukul 6, mereka mesti henti bekerja. Kita dapat banyak kompelin seperti yang terbaru, kompelin di sekolah antarabangsa di Fairview di Seksyen 6, Wangsa Maju. Kerja sampai pukul 11, kerja sampai hari Ahad pun kerja. Tidak ada tindakan, sebab apa? Semua *flying* skuadnya jadi *sleeping squad*. Kita tahu kenapa mereka *sleeping squad* sebab Yang Berhormat Kota Belud kata dapat hamper bukan jadi hamba, dapat hamper.

Jadi saya harap Yang Berhormat Menteri ambil tindakan dan juga kita buat laporan kepada *call centre*. Bagus ada *call centre* tetapi kita *call* sepuluh kali tidak ada orang ambil, tidak ada orang angkat telefon. Buat apa *call centre* ini? Lebih baik letak *recording machine* sahaja. Telefon, dapat dan rakamkan. Ini semua untuk kosmetik sahaja. So saya harap sila ambil tindakan terhadap *call centre* juga supaya tindakan akan diambil dan juga Yang Berhormat Menteri dengan Datuk Bandar sila ambil tindakan benda ini.

Keempat, pokok-pokok di Wangsa Maju adalah tidak dipotong khasnya di Taman Setapak Indah pokoknya berbahaya dan panjang sampai hendak mencecah jalan. So saya harap Taman Kesenian juga janganlah makan gaji buta. Sila pergi memantau perkara ini. Ini untuk siapa? Untuk keselamatan. Kita sendiri tengok pokok ini tumbang dan ada nyawa terkorban di Petaling Jaya dan sebagainya. So silalah *check* dan jangan makan gaji buta.

Terakhir Tuan Pengerusi, saya ingin membangkitkan mengenai dengan pasar malam di Wangsa Maju yang beroperasi setiap hari daripada pukul 10 malam hingga pukul 4 pagi dan sehingga mereka hendak menyimpan barang semuanya sampai pukul 6 pagi, 7 pagi. Mereka beroperasi di mana? Bukan jauh daripada rumah kediaman, ini amat dekat dengan rumah kediaman. Ini adalah tidak berapa sihat oleh kerana semasa kita balik, rakyat balik daripada kerja, mereka hendak rehat tetapi apabila balik ke rumah, ada gangguan, *noise pollution*, masalah sosial, kadang-kadang *traffic jam* dan kadang-kadang ataupun banyak kali mereka balik tidak boleh masuk ke rumah mereka oleh kerana ada kereta terletak di depan rumah ataupun yang di dalam rumah tidak boleh keluar oleh kerana ada kereta terletak di luar.

Kita sudah bangkitkan perkara ini dan juga 500 penduduk telah menandatangani satu petisyen pada tahun 2009 kepada Datuk Bandar meminta supaya pasar malam ini bukan ditutup, bukan Yang Berhormat Menteri, minta dipindahkan ke tempat yang sesuai. Kita tahu penjaja-penjaja ini hendak cari rezeki, kita sokong tetapi pergi ke tempat yang jauh daripada rumah kediaman. Kalau boleh dan Yang Berhormat Menteri setuju, kalau Yang Berhormat Menteri kata tidak mengapa di sana, saya rasa kita *try* di Taman Tun dekat Yang Berhormat Menteri dahulu. Saya rasa Yang Berhormat Menteri mesti dengan serta-merta esok bagi keluar. Memang amat teruk di sana.

Kita juga telah dapat satu keputusan oleh Datuk Bandar beberapa kali, berunding yang terakhir pada bulan Julai katanya okey kita sudah hendak pindah dan sekarang ini dalam logistik hendak pindah. Tiba-tiba hari ini saya dapat surat pukul 4.30 di pejabat saya bahawa daripada mana, pejabat penjaja sahaja tulis surat. Keputusan Datuk Bandar telah buat untuk pindah, sekarang buatnya logistik hendak pindah. Pukul 4.30 hari ini dapat surat dari penjaja seperti keputusan Datuk Bandar sudah tidak penting, disingkirkan, buang dalam longkang dan tong sampah. Buat baru pula sekarang ini kata dikekalkan tetapi okeylah kalau dikekalkan tetapi dua hari akan ditutup.

Itu bukan masalah dua hari, sehari pun tidak boleh. Mereka sudah tidak tahan, semua kaum, orang Tionghoa, orang Melayu, orang India, semua tidak boleh tahan dengan pasar larut ini sebab mereka *noise pollution* dengan izin. Dalam pasar malam begitu, ada karaoke Yang Berhormat Menteri, bayangkanlah keadaan ini. Saya dapat kompelin demi kompelin dalam *blog*, telefon, *hand phone* dan sebagainya, pukul 1 pun adu masalah ini...

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Wangsa Maju, Yang Berhormat Bukit Bintang sudah mulai sudah gelisah Yang Berhormat.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Sedikit.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Ini sebab kawan sebelah sini minta sedikit sahaja.

Tuan Azan Ismail [Indera Mahkota]: Tuan Pengerusi, saya tidak ada berhajat untuk berbahas tentang kementerian ini cuma hendak tanya sedikit pendapat Yang Berhormat Wangsa Maju, boleh? Terima kasih.

Tadi Yang Berhormat Wangsa Maju sebut kata tadi dekat pasar ada karaoke dan sebagainya. Barangkali pandangan Yang Berhormat Wangsa Maju macam mana sebab dahulu kerajaan umumkan kata Kuala Lumpur ini hendak dijadikan *hub* hiburan malam. Jadi buatlah karaoke dekat pasar sekali ataupun barangkali ada satu agenda lain hendak merakyatkan karaoke atau macam mana?

■1810

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Saya tidak tahulah. Benda ini mungkin ada dasar baru oleh Yang Berhormat Menteri. Akan tetapi saya rasa tidak sesuai oleh kerana pasar malam adalah untuk hendak jual barang. Bukan hendak karaoke dan berhiburan. So, saya harap untuk sekarang mesti berhentikan kegiatan karaoke ini, oleh kerana jadi satu *noise pollution*. Dulu tanpa karaoke pun mereka telah mengamuk sudah penduduk-penduduk. Saya dapat panggilan daripada orang Melayu yang cakap dengan saya kata mereka bantah. Saya kata kebanyakan orang Melayu penjaja di sana dan saya pun merayu juga. Bukan mereka sahaja. Saya pun merayu juga sebab tidak boleh tahan. Harga rumah di sana juga sentiasa turun. Tiap-tiap tahun turun.

So, saya harap Yang Berhormat Menteri tolonglah. Untuk kurangkan masa itu okey tetapi akhirnya mesti pindah daripada kawasan di Danau Kota itu. Saya amat berharaplah Yang Berhormat Menteri dengan Datuk Bandar yang ada di sini. Saya merayu. Kalau hendak saya melutut pun saya melutut di sini. Kita pindahkan mereka jauh daripada rumah kediaman. Jangan pergi ke tempat lain pun sebab pasar malam ini pun dari tempat lain. Dipindahkan ke Wangsa Maju, kawasan saya. Pada masa itu Ahli Parlimennya tidak peduli. Akan tetapi saya Ahli Parlimen yang amat prihatin... [*Dewan riuh*] Seperti Yang Berhormat Putrajaya, Yang Berhormat Kepong dan Yang Berhormat Bukit Bintang pun sama juga.

Yang Berhormat Menteri sila ambil berat perkara ini. Kalau tidak pindah, mereka berterusan di sana, pada PRU Ke-13, *guarantee* bungkus dan koyak. Terima kasih Tuan Pengerusi atas....

Tuan Pengerusi: Ucap terima kasih kepada Yang Berhormat Bukit Bintang, Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Saya tahu. Yang Berhormat Bukit Bintang kawan saya. Tidak apa. *No problem*. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Sila, Yang Berhormat Bukit Bintang.

6.12 ptg.

Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]: Terima kasih Tuan Pengerusi kerana memberi peluang kepada saya untuk mengambil bahagian untuk membahaskan peruntukkan 2004 bagi Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar peringkat Jawatankuasa.

Tuan Pengerusi, saya merujuk kepada Butiran 030000 – Pejabat Tanah dan Galian Wilayah Persekutuan. Saya ingin membangkitkan persoalan tanah-tanah persendirian yang diambil oleh MRT Corp. di Jalan Sultan dan Jalan Bukit Bintang, Kuala Lumpur bagi membina laluan dan jajaran MRT antara Sungai Buloh ke Kajang. Tuan Pengerusi, Pejabat Tanah dan Galian Wilayah Persekutuan telahewartakan pengambilan tanah tersebut, yang mana telah ditentang atau tidak dipersetujui oleh pemilik-pemilik atas dua sebab iaitu untuk mengekalkan bangunan lama yang ada nilai warisan sejarah Kuala Lumpur dan keduanya, jajaran MRT hanya melalui bawah tanah dan menyebabkan bangunan di atasnya tidak perlu diambil. Di Bukit Bintang pula, pengambilan tanah menyebabkan perniagaan-perniagaan ditutup dan ramai pekerja hilang pekerjaan.

Memandangkan ramai penduduk, pekedai dan peniaga kecil dan peniaga malah pekerja membantah pengambilan tanah yang akan menyebabkan mereka mengalami kerugian. Maka saya ingin menggesa Pejabat Tanah dan Galian Wilayah Persekutuan membatalkan warta pengambilan tanah milik persendirian dan MRT Corp. pula hendaklah membatalkan hasrat untuk mengambil tanah-tanah tersebut. Tuan Pengerusi, oleh kerana saya ada mencadangkan bahawa satu laluan yang lebih licin dan juga menguntungkan kedua-dua pihak ialah melalui Jalan Tun Tan Cheng Lock ke arah Plaza Rakyat untuk satu stesen di sana untuk mengelakkan menggunakan Jalan Sultan dan Jalan Petaling. Ini boleh dikatakan satu *win-win* kedua-dua pihak. Saya mencadangkan ini. Harap mendapat satu persetujuan antara MRT Corp. dengan kerajaan bahawa boleh menjimatkan wang pembayar cukai.

Tuan Pengerusi, saya merujuk ke Butiran 060000 – Dewan Bandaraya Kuala Lumpur. Mengenai DBKL, saya ingin membangkitkan masalah oleh kerana segelintir kakitangan dan Pegawai Jabatan Pengurusan Perumahan DBKL yang sukar dihubungi dan ditemui walaupun permohonan temu janji sudah lama dibuat. Janji untuk menghubungi semula pejabat saya namun janji tidak ditunaikan dan saya sebagai wakil rakyat berasa seperti kita diabaikan. Bila setiausaha saya berusaha berkali-kali untuk bercakap telefon atau meminta untuk temu janji tetapi tidak berhasil, saya rasa bercakap dengan Yang Berhormat Menteri atau Datuk Bandar, ketua pengarah atau timbalan ketua pengarah lagi mudah dan lagi senang.

Saya harap DBKL haruslah memantau kakitangan-kakitangan atau pegawai-pegawai yang tidak bekerja dengan begitu baik untuk mengelakkan wakil rakyat membangkitkan isu-isu mengenai jabatan-jabatan mereka. Tuan Pengerusi, saya meminta DBKL memberitahu kepada atau Yang Berhormat Menteri, berapakah sebenarnya aduan awam diterima dalam sehari, jumlah yang diambil tindakan dan diselesaikan, tidak dapat diselesaikan dan kelajuan masa dalam menyelesaikan setiap kes. Banyak aduan tentang lampu koridor rosak, lif rosak, paip bocor, sampah sarap tidak dikutip dan berbagai-bagai lagi jarang diselesaikan dalam masa yang singkat sebab ini untuk menaikkan lagi imej khususnya DBKL di antarabangsa bahawa DBKL selalu, katanya ialah satu bandar raya yang bertaraf antarabangsa. Saya harap ini haruslah ditingkatkan. Pekerja, pegawai-pegawai mereka hendaklah bekerja dengan bersungguh-sungguh dan memastikan nama dan imej DBKL harus dijaga.

Mengenai cadangan pembangunan semula perumahan awam di Sri Johor, Sri Pulau Pinang dan Sri Melaka walaupun mendapat bantahan keras oleh sesetengah penduduk, saya mengakui cadangan itu baik. Akan tetapi pihak pemaju SP Setia bersama Tradewinds dan DBKL haruslah memastikan perkara-perkara tersebut:

- (i) harga jual rumah hendaklah dalam lingkungan boleh dibeli oleh penyewa seperti RM42,000 seunit;
- (ii) unit yang luas mempunyai tiga bilik tidur dan dua bilik air. Jumlah persegi luasnya haruslah 700 kaki persegi;
- (iii) menyediakan unit-unit sewa bagi penduduk-penduduk yang tidak mampu membeli rumah pada kadar sewa asal;
- (iv) penduduk-penduduk tidak dipindahkan ke tempat lain buat masa sementara sebelum projek siap dan mereka dibenarkan menduduki sehingga rumah baru siap;
- (v) pemaju atau DBKL hendaklah menanggung kos pengangkutan atau memberi sagu hati pemindahan kepada penduduk-penduduk;
- (vi) medan meletak kereta yang mencukupi bagi penduduk-penduduk dan pelawat-pelawat;
- (vii) keadaan blok perumahan tidak terlalu rapat dan bersesak kerana pemaju mengejar keuntungan; dan
- (viii) pemaju atau DBKL hendaklah menyediakan pakej pembiayaan pinjaman yang mudah kepada pembeli-pembeli.

Tuan Pengerusi, pembangunan semula ditapak Lapangan Terbang TUDM Sungai Besi hendaklah juga dibina PPR memandangkan kawasan Parlimen Bukit Bintang tidak ada projek PPR dan ia sesuai bagi golongan miskin dalam bandar untuk kediaman mereka kerana bekerja sekitar pusat bandar. Tidak lagi sesuai dibina sepenuhnya rumah harga tinggi dalam kawasan tapak TUDM yang menyebabkan golongan miskin dan berpendapatan rendah terpinggir dan tidak berupaya membeli rumah persendirian.

■1820

Tuan Pengerusi, satu lagi isu ialah tentang Plaza Rakyat. Oleh kerana Menteri pun sudah janji banyak kali di Dewan yang mulia ini bahawa projek Plaza Rakyat akan dimulakan walaupun sudah 14 tahun terbengkalai di pusat bandar. Satu *eyesore* di pusat bandar Kuala Lumpur ini. Saya harap DBKL atau Kementerian Wilayah dan Kesejahteraan Bandar haruslah mengambil tindakan yang dahsyat untuk memulihkan projek ini oleh kerana ramai pembeli unit di Plaza Rakyat ini tidak mampu membayar balik faedah kepada bank. Oleh kerana ini satu projek usaha sama DBKL dengan swasta dengan Tan Sri Ting Pek Khiing dari Sarawak, saya harap kementerian haruslah mengambil tindakan memulihkan projek terbengkalai ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Seputeh.

6.22 ptg.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin merujuk kepada Butiran 060000 - Dewan Bandaraya Kuala Lumpur.

Tuan Pengerusi, saya merasa sangat hairan untuk melihat keadaan jalan raya di Kuala Lumpur yang telah pun menjadi semakin teruk ataupun *from bad to worst* dengan izin. Di sini saya ingin membaca dua e-mel yang saya terima daripada penduduk di kawasan Parlimen saya untuk pengetahuan Yang Berhormat Menteri. E-mel pertama dari Hoo Weng Yew yang saya terima dua jam tadi. E-mel ini menyebut dengan izin,

"Dear Teresa, I've been staying here for almost the last 10 years. I'm reaching to the desperate level and urgently need your attention for the road condition in Kuchai Lama area. The tarmac condition of the major road is in horrible condition. I sometimes wonder if you're aware of the matter and I am very disappointed that why until today there is no action by the government? The tarmac is in bad condition. Holes everywhere. It is an unacceptable condition and this condition is from bad going to worst. I haven't seen much of action by the council for the last five years.

The few major roads need your urgent attention is Jalan Riang 11, Jalan Rukun 7, Jalan Rukun near the traffic light at "Telepon Restoran", the junction area near Jalan 1/116B, all the roads of Jalan Rukun, all the roads of Jalan Selesa, all the roads of Jalan Sekutu. I kindly wish if you can drive your car around the area and you will realize what I mean. You will feel what I mean. I travel frequently in South East Asia countries and I never see such a horrible road condition in the suburb area, in the capital city of the country. It is really embarrassing and I don't know what to say anymore. Hopefully you can take on this matter seriously with priority."

E-mel kedua Tuan Pengerusi, yang saya terima semalam, menyebut dengan izin,

"Dear Teresa, people here have voted for you and you've won the seat but we wonder what have you really done for the Seputeh area. If you have some time to spare, please do drive around the area which you are supposed to be responsible for, particularly Sri Petaling, OUG, Kuchai Lama and Happy Garden and you will be amazed by how bad the road condition is at this area. Pot holes are occupying almost 50 peratus of the roads in these areas and it's amazing how as the MP of this area, you are not doing anything at all. For your own sake and for the people's sake, please look into this matter urgently and we all hope to see repair and maintenance work to be done as soon as possible to the roads here."

Tuan Pengerusi, DBKL tidak buat kerja, tidak membaiki, tidak menambahbaikkan jalan, Ahli Parlimen Kuala Lumpur yang disalahkan oleh penduduk di Kuala Lumpur. Pusat khidmat saya terima banyak aduan daripada penduduk di kawasan Parlimen Seputeh dan kami memang pernah membuat banyak aduan kepada DBKL tetapi nampaknya tiada apa-apa tindakan dilakukan. Kalau jalan ditampal pun, ia memakan masa yang begitu lama.

Isu sekarang ialah apabila DBKL tidak melaksanakan tanggungjawab mereka, Ahli Parlimen dilemparkan tuduhan tidak melaksanakan tugas. Walhal kami sebagai Ahli Parlimen di Kuala Lumpur, kami langsung tidak diberi peranan dan kuasa di dalam DBKL. Surat dan aduan kami tidak diambil berat oleh pegawai DBKL.

Tuan Pengerusi, saya pernah membawa penduduk di Happy Garden di kawasan Parlimen Seputeh untuk membuat bantahan ke atas jalan yang teruk pada setengah tahun yang lepas. Selepas kami buat protes, saya hantar gambar melalui telefon bimbit saya kepada pegawai DBKL dan kepada Datuk Bandar Kuala Lumpur. Sebulan selepas protes kami, DBKL datang menampal satu jalan yang rosak di Happy Garden di kawasan saya.

Di sini saya ingin tanya kepada Yang Berhormat Menteri apa yang harus dilakukan oleh saya sebagai Ahli Parlimen di Kuala Lumpur? Apakah Yang Berhormat dan DBKLengehendaki saya dan rakan-rakan Ahli Parlimen di Kuala Lumpur ini memegang sepanduk membuat protes menentang keadaan jalan yang semakin merosot bersama dengan penduduk di kawasan kami tiap-tiap minggu baru DBKL akan datang menampal jalan? Saya ingin tanya Yang Berhormat Menteri apa yang kita harus buat? Apakah yang kami atau pengadu harus buat? Ataupun Yang Berhormatengehendaki kami bagi nombor telefon Yang Berhormat Menteri ataupun Datuk Bandar Kuala Lumpur secara terus kepada pihak pengadu supaya mereka boleh hantar SMS dan panggil Yang Berhormat tiap-tiap hari? Saya hendak dapat satu jawapan daripada Yang Berhormat Menteri hari ini kerana saya menghadapi desakan yang begitu serius daripada penduduk di kawasan saya dan sudah lama dan sudah banyak surat dibuat tapi tidak ada tindakan dibuat.

Tuan Pengerusi, saya diberitahu oleh seorang kontraktor yang pernah buat kerja dengan DBKL bahawa keadaan jalan raya yang merosot sekarang adalah disebabkan oleh penghentian *terms contractor* oleh Datuk Bandar danengehendaki setiap kerja penambahbaikan jalan raya melalui tender terbuka, dan proses tender terbuka ini telah pun melambatkan kerja penampalan jalan dan penambahbaikan jalan raya. Saya ingin tahu apakah kenyataan ini benar. Saya tidak membantah pelaksanaan tender terbuka oleh DBKL, tetapi saya ingin mempertikaikan tindak balas yang begitu lambat ke atas jalan-jalan yang berlubang-lubang oleh pihak DBKL dan semakin banyak jalan raya rosak di Bandaraya Kuala Lumpur. Jadi saya hendak tanya, apakah rancangan ataupun apakah yang akan dilakukan oleh DBKL untuk menangani keadaan ini?

Tuan Pengerusi, saya ingin tanya apakah DBKL telah menjadi terlalu besar sehingga tidak dapat menangani aduan penduduk Kuala Lumpur dengan berkesan? Apakah Kementerian mempunyai rancangan untuk membahagikan DBKL kepada dua entiti supaya DBKL dapat menangani isu dan aduan rakyat dengan lebih cepat dan berkesan. Kita mempunyai lebih tiga juta penduduk yang bermastautin di Kuala Lumpur tetapi kita hanya ada satu pihak berkuasa tempatan (PBT). Negeri Selangor mempunyai 5.7 juta penduduk tetapi Selangor mempunyai 12 PBT. Kerajaan Negeri Selangor kini sedang mempertimbangkan kemungkinan untuk membahagikan Majlis Perbandaran Klang kepada dua supaya kita boleh menangani isu penduduk Klang dengan lebih berkesan. Ini masih dalam proses perancangan dan pertimbangan.

Jadi saya ingin cadangkan mungkin tibalah masanya bagi Kementerian Wilayah dan Kesejahteraan Bandar untuk mempertimbangkan pembahagian DBKL kepada dua PBT. Mungkin DBKL utara, DBKL selatan ataupun kalau suka DBKL timur dan DBKL barat. Ini bergantung kepada pertimbangan Kementerian. Kita lihat di bandar besar ataupun *megacity* seperti London, ia juga ditadbir oleh beberapa majlis perbandaran yang agak kecil. Itu sebabnya bandar London boleh ditadbir oleh beberapa PBT dengan berkesan kerana isu dan aduan penduduk ditangani dengan cepat. Saya berharap Yang Berhormat Menteri boleh mempertimbangkan cadangan ini. Kalau tidak, sekurang-kurangnya jabatan yang penting seperti Jabatan Kerja Awam dipecahkan kepada beberapa kawasan dengan kontraktor dan jurutera yang khas untuk menangani kesemua aduan yang melibatkan jalan yang rosak dan juga berlubang di banyak tempat di Kuala Lumpur.

■1830

Tuan Pengerusi, berkenaan dengan saman trafik DBKL. DBKL telah pun menaikkan saman trafik daripada denda RM30 kepada RM100 sekarang. Sekiranya penerima saman tidak membayar saman trafik dalam tempoh 14 hari, denda akan dinaikkan kepada RM200. Setiap hari pegawai penguatkuasaan pergi mengeluarkan saman di kawasan perniagaan yang sibuk. Seperti di kawasan saya *Kuchai Entrepreneurs Park* dan di Jalan Klang Lama kawasan Parlimen Seputeh. Selain itu saya juga diberitahu oleh pegawai penguatkuasaan DBKL bahawa mereka diberi kuota untuk pengeluaran saman trafik iaitu mereka dikehendaki untuk mengeluarkan sekurang-kurangnya 100 keping saman setiap hari. Kerja mereka seolah-olah hanya untuk mengeluarkan saman trafik kepada pengguna kereta sahaja.

Tuan Pengerusi, apakah rasional DBKL untuk menaikkan denda saman trafik. Realiti sekarang ialah kita memang tidak mempunyai tempat letak kereta yang cukup di banyak kawasan perniagaan di Kuala Lumpur. Bagi setiap pegawai penguatkuasaan yang diarahkan untuk memenuhi kuota 100 keping saman trafik setiap hari, ia hanya akan menyusahkan peniaga kita kerana perniagaan mereka akan terjejas dengan teruk kerana kekurangan tempat letak kereta dan juga kerana denda saman trafik yang meningkat.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Ronald Kiandee) mempengerusikan jawatankuasa]

Saya ingin meminta pihak penguatkuasaan DBKL supaya bersimpati dengan penjaja di pasar pagi di Batu 4 di Jalan Klang Lama dan hentikan pengeluaran saman trafik terhadap pembeli dan penjaja di tepi jalan pasar tersebut kerana pasar tersebut telah lama menghadapi masalah ketiadaan tempat letak kereta. Aduan mereka telah dipanjangkan kepada DBKL, tetapi DBKL gagal membantu mereka. Malah sekarang DBKL keluarkan saman trafik kepada penjaja dan pelanggan pasar tersebut setiap hari sehingga perniagaan pasar di Batu 4 di Jalan Klang Lama telah pun jatuh lebih daripada 40 peratus. Apakah ini cara DBKL untuk membantu penjaja dan peniaga kecil di Kuala Lumpur.

Ramai penjaja di pasar pagi Batu 4 Jalan Klang Lama tunjuk kepada saya berpuluh-puluh keping saman trafik kepada saya dan berkata mereka memang tidak mampu untuk membayar saman yang bernilai RM100 sekeping kerana di antara mereka malah tidak mendapat keuntungan RM100 hari dan mereka memang tidak bayar saman trafik. Justeru itu bagi pihak penjaja dan peniaga di Kuala Lumpur saya ingin merayu kepada Yang Berhormat Menteri dan DBKL supaya hentikan dasar menetapkan denda saman trafik RM100 dan hentikan dasar yang menghendaki pegawai penguatkuasaan DBKL untuk mengeluarkan 100 keping saman trafik setiap hari tersebut. Kita tidak mempunyai sistem pengangkutan yang baik di Kuala Lumpur. Ramai penduduk di Kuala Lumpur terpaksa memandu kereta. Dasar saman DBKL tersebut hanya menyusahkan rakyat dan langsung tidak membantu rakyat yang merupakan pembayar cukai kepada DBKL. Tuan Pengerusi...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Boleh gulung.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Ya, saya akan gulung dengan satu isu sahaja. Iaitu pasar raya yang terlampau banyak di kawasan Parlimen Seputeh. Tuan Pengerusi, saya baru tengok laman web Jabatan Penerangan. Keluasan kawasan Parlimen Seputeh hanya 2,117 kilometer persegi jumlah pengundi 74,995 orang, balai polis dua buah sahaja tetapi pasar raya di kawasan saya enam buah. Saya hendak baca sekarang, di Jalan Batu 4 Jalan Klang Lama sahaja, kita ada satu pasar raya *Tesco* yang baru dibuka dan di tempat itu kita sudah ada *Econsave*, sudah ada Pasar Raya Sentral di Batu 4 Jalan Klang Lama. Di *Plaza OUG* yang berdekatan sahaja ada satu pasar raya *Giant*, di Sri Petaling ada pasar raya *JayaJusco*, di Kuchai Lama sekarang ada tu pasar raya yang besar *NSK* yang beroperasi 24 jam satu hari.

Tuan Pengerusi, saya tidak faham kalau Yang Berhormat Menteri pernah mengeluarkan kenyataan yang mengatakan hendak membantu orang di Kuala Lumpur, mereka yang berpendapatan yang kurang untuk cari kerja, cari peluang pekerjaan tetapi kementerian DBKL meluluskan semua pasar raya dengan begitu banyak bilangannya di satu kawasan Parlimen sahaja.

Macam mana kita boleh tolong penjaja dan peniaga kecil itu saya tidak faham. Semua ini tidak termasuk pasar raya mini market *KK*, *7eleven* dan sebagainya. Jadi sekarang pasar pagi di kawasan saya memang tidak ada orang pergi membeli termasuk juga pegawai DBKL mengeluarkan saman kepada mereka. Lagi mereka tidak ada pelanggan dan ada gerai yang terpaksa tutup kerana mereka memang tidak dapat bersaing dengan pasar raya. Macam NSK yang beroperasi 24 jam. Saya hendak tanya rasional DBKL untuk memberi lesen kepada pasar raya *NSK* untuk berniaga 24 jam. Apa rasionalnya. Kenapa DBKL hanya pilih kasih pilih satu pasar raya dan bagi dia beroperasi 24 jam. Saya tidak tahu rasionalnya dan apakah peranan DBKL sekarang.

Adakah mereka bertujuan berkeinginan membantu penjaja dan peniaga kecil atau mereka hanya berminat untuk membantu peniaga besar ataupun pelabur yang besar dari negara asing. Jadi macam mana yang peniaga kecil dan penjaja kita ini boleh *survive* kita kata boleh hidup di Kuala Lumpur. Saya tahu Yang Berhormat Menteri mungkin akan kata ini masalah Kementerian Perdagangan Dalam Negeri tetapi DBKL *you have a say*. Saya sebenarnya sudah bangkitkan dalam ucapan dasar saya tetapi Menteri Perdagangan Dalam Negeri ini tidak jawab soalan saya langsung. Dia pergi *check* harga ayam, harga ikan di pasar raya semua tempat ini tetapi dia memang langsung tidak prihatin terhadap kesusahan peniaga kecil dan juga penjaja di pusat bandar.

Jadi saya berharap Yang Berhormat Menteri boleh memberi jawapan yang memuaskan kepada saya kerana ramai penjaja dan peniaga kecil di kawasan saya memang keluh dan memang mereka telah buat kempen tanda tangan. Mereka ingin berjumpa dengan Yang Berhormat Menteri, mereka ingin berjumpa dengan Datuk Bandar. Saya berharap memang satu dasar akan dikeluarkan oleh pihak DBKL dan Kementerian Wilayah Persekutuan tentang isu pasar raya tersebut. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Bakri .

6.37 ptg.

Tuan Er Teck Hwa [Bakri]: Tuan Pengerusi, saya cuma ada soalan sahaja untuk mohon penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri berkaitan dengan 060000 di bawah Maksud B.32. Pada 6 Oktober, saya telah menerima satu jawapan dari kementerian mengenai bilangan kompleks yang dimiliki oleh warga asing di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Saya ingin memaklumkan Dewan yang mulia ini bahawa saya telah membangkitkan soalan yang sama sejumlah tiga kali sejak tahun lepas. Kali pertama saya membangkitkan soalan pada sesi mesyuarat ketiga tahun lepas. Dalam jabatan kementerian menyatakan bahawa perkara ini adalah di bawah Kementerian Kewangan, mereka tidak ada maklumat mengenai isu ini.

Maka soalan saya ditolak untuk kali pertama. Pada sesi mesyuarat pertama pada tahun ini, saya bangkitkan soalan ini sekali lagi kepada Kementerian Kewangan. Kali ini pula Kementerian Kewangan menyatakan perkara ini adalah di bawah Kementerian Wilayah Persekutuan. Inilah kali kedua soalan saya ditolak. Seterusnya saya tanya lagi satu kali soalan yang sama pada sesi mesyuarat ketiga tahun ini. Kali ini saya tanya Perdana Menteri mengenai isu ini, kali ini pula Kementerian Wilayah Persekutuan turut bagi jawapan yang agak panjang. Walaupun jawapan panjang, tetapi tidak jawab dengan betul. Ini mencerminkan dua perkara.

Pertama sekali, kementerian mempunyai sikap yang tidak bertanggungjawab terhadap soalan yang dibangkitkan oleh ahli-ahli di Dewan yang mulia ini. Saya mohon Yang Berhormat Menteri jelaskan mengapa soalan ini ditolak pada mulanya dan sekarang pula ada jawapan. Siapakah pegawai yang bertanggungjawab atas soalan ini.

Kedua, menurut jawapan yang saya terima seperti berikut, stor harta penerangan suku tahun kedua bagi 2011 yang dikeluarkan oleh Pusat Maklumat Harta Negara NAPIC di Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta.

Kementerian Kewangan terdapat sebanyak 385 buah pejabat binaan khas sedia ada di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Jumlah bagi 385 buah pejabat binaan khas tersebut adalah berkeluasan 6,932,624 meter persegi. Kementerian juga menyatakan bahawa kementerian ini tidak mempunyai maklumat terperinci tentang nilai semasa bangunan tersebut dan juga tarikh pertukaran nama sesebuah bangunan.

■1840

Adakah ini bermakna DBKL tidak tahu ada berapa bangunan di bawah kawasan pentadbirannya telah ditukar tangan ke warganegara asing. Punca soalan yang saya bangkitkan di sini ialah kerana sumber maklumat yang saya terima menunjukkan satu aktiviti pembelian harta tanah secara besar-besaran yang dirancang oleh negara asing dengan tujuan mengusahakan ekonomi negara kita.

Saya minta penjelasan menteri mengenai isu ini dan memberikan satu pecahan mengenai peratusan bangunan-bangunan yang dimiliki oleh warganegara asing di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Kulim Bandar Baharu, selepas ini Menteri menjawab.

6.41 ptg.

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Terima kasih Tuan Pengerusi.

Saya ingin menyentuh beberapa perkara butiran bermula dengan Butiran 09000 - Program Pembangunan Semula Kampung Baru. Saya kebetulan ada beberapa program bulanan dan berkala di Kampung Baru termasuk kuliah Maghrib dan lain-lain. Sebulan dua ini saya dapati respons daripada penduduk Kampung Baru, ini anak jati Kampung Baru sendiri Yang Berhormat Menteri, bayangan yang diberi kepada saya, saya rasa mereka ini telah dibohongi ataupun diputar belitkan berkaitan dengan kelulusan Akta Perbadanan Pembangunan Kampong Baru baru-baru ini. Persepsi yang ada pada mereka sekarang ini seolah-olah dengan akta baru ini, tanah mereka akan dirampas, akan dilelong, akan dijual, akan digadai. Ini persepsi dia. Sama ada betul atau tidak, kita percaya memang tidak betul tetapi itu persepsi yang ada pada masyarakat Kampung Baru hari ini dengan asakan demi asakan, pembbohongan demi pembbohongan yang dibawa oleh golongan tertentu.

Saya rasa kalau perkara ini tak ditangani dengan serius, ia akan menimbulkan masalah besar. Jadi, saya cadangkan kepada pihak menteri dan Dewan Bandaraya Kuala Lumpur supaya mengadakan sesi penerangan kepada penduduk Kampung Baru, anak Kampung Baru sendiri. Kerap bertemu dengan mereka, pergi surau atau masjid mereka, pergi majlis-majlis mereka, beri penerangan. Apa sebenarnya matlamat ditubuhkan Akta Perbadanan Pembangunan Kampong Baru ini dan peranan jawatankuasa majlis yang baru itu sebagai fasilitator bukan sebagai *acquirer*, bukan untuk merampas tanah Kampung Baru. Saya rasa penerangan dan penjelasan perlu diberi selalu, kerana Yang Berhormat Menteri, jangan terkejut, hampir setiap malam pembbohongan dan putar belit ini dilakukan, hampir tiap hari. Dengan politik dua alam, politik cakap tak serupa bikin ini, saya rasa sudah tiba ke tahap bahaya.

Paling baharu dua malam lepas, saya terkejut masih lagi ada penduduk yang sebelum itu dah diberi penerangan, datang balik dan kata, "Tak". Mereka ini kata sebenarnya begini, begini, siap pula nama syarikat yang akan dapat, orang yang akan dapat manfaat. Dia tipu sahaja untuk menakutkan penduduk Kampung Baru. Jadi, jangan ambil mudah, jangan ambil ringan perkara ini kerana ia serius dan perlu ditangani dengan serius, Datuk Menteri.

Kedua, saya nak sentuh di bawah Butiran 060000 – Dewan Bandaraya Kuala Lumpur, dengan dua tajuk. Pertama, saya nak sentuh berkenaan dengan Bazar Masjid India. Saya tidak membantah pembinaan bazar tersebut kerana ia membantu penjaja dan peniaga kecil. Kebetulan duduk di depan ofis saya, di Wisma Yakin. Cuma saya rasa penyeliaan perlu dilakukan dengan lebih baik termasuk penguatkuasaan.

Saya rasa sebab jalan itu jalan utama sebenarnya, Jalan Masjid India itu jalan utama. Apakah boleh dipertimbangkan supaya perniagaan di situ dimulakan petang dan dibenarkan mereka berniaga sampai ke pagi seperti konsep yang digunakan dalam Uptown, Downtown dan macam-macam ini, supaya ia menghidupkan kawasan tersebut. Kawasan tersebut tidak menjadi sesak di waktu siang kerana itu adalah kawasan pejabat. Kita perlu faham bahawa Jalan Masjid India ini nadi trafik Kuala Lumpur.

Satu kereta sangkut di Jalan Masjid India akan menyebabkan *jam* ke Jalan Kuching, Jalan Kinabalu, Jalan Tun Perak, Jalan Tunku Abdul Rahman dan ia akan merebak sampai ke luar Kuala Lumpur. Kadang-kadang hanya sebab sebuah kereta yang diletakkan di tengah jalan. Jadi, aliran trafik itu perlu dijaga dengan penguatkuasaan. Begitu juga kebersihan kawasan tersebut.

Saya tengok belakang kawasan laluan bazar itu dah jadi *parking* motor, dah jadi tempat tidur, dah jadi tempat urut kaki, dah jadi macam-macam sekarang ini. Termasuklah perkara-perkara yang tak patut dibuat pun, dibuat di belakang, *just* belakang sahaja bazar itu. Dengan penutupan jalan tersebut, dengan letaknya kiosk-kiosk di bawah bazar itu, ia menyebabkan Bangunan Wisma Yakin, bangunan Hotel Citin tak kelihatan langsung. Jadi, saya cadangkan supaya bazar itu dibenarkan memulakan perniagaan hanya sebelah petang supaya sebelah pagi dijadikan kawasan trafik yang boleh dilalui. Saya cadangkan juga supaya ada penguatkuasaan. Dulu diletakkan satu kamera, beberapa kamera, ada bilik operator di belakang Masjid India itu.

Bila ada orang letak kereta tak betulkah ataupun ada peniaga haramkah, peniaga panjut ini kah datang, dia akan bercakap kuat melalui loudspeaker. Satu kawasan itu akan dengar tetapi dah tak ada dah yang itu. Mereka kata tak ada bajet. Jadi, kalau boleh dipertimbangkan pasang semula. Apa yang DBKL buat sekarang ini, DBKL letak lori sebiji depan Masjid India itu lepas itu pegawai dia pergi minum. Dia orang semua berniaga keliling lori itu. Jadi, bahan gelak pula di situ. Yang Berhormat Wangsa Maju nak mencelah?

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Terima kasih Yang Berhormat Kulim Bandar Baru dan juga terima kasih Tuan Pengerusi. Saya tadi terlupalah sebab Yang Berhormat Kulim-Bandar Baharu ini mengatakan DBKL tak ada bajet. Mana tak ada bajet, DBKL ini memang kaya sampai boleh *sponsor* pasukan bola sepak RM500,000. Bagaimana tak ada bajet? Saya tak percaya. Memang dia amat kaya sekali. So, saya harap Yang Berhormat Kulim-Bandar Baharu boleh masuk dalam ucapan beliau supaya boleh jawab bagaimana DBKL tak ada bajet sedangkan DBKL boleh *sponsor* RM500,000 untuk pasukan bola sepak seperti MAS. MAS pun kata tak ada wang, dalam keadaan kesusahan kewangan, *financial problem* tetapi boleh *sponsor* RM18 juta kepada QPR. Sama lebih kurang, lima kali dua, dua kali lima. So, sila Yang Berhormat Kulim-Bandar Baharu. Sebentar lagi saya harap Menteri boleh beri penjelasan perkara ini.

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim-Bandar Baharu]: Terima kasih kepada Yang Berhormat Wangsa Maju, saya masukkan dalam ucapan saya. Diharap dapat pihak Menteri menjawabnya.

Jadi, berkaitan dengan Masjid India ini, saya rasa penguatkuasaan boleh dibuat dengan sistem lama yang dipakai menggunakan *loudspeaker* tersebut dengan seorang pegawai sahaja ataupun diletakkan satu pondok bit sebelah Masjid India di bahagian hadapan itu, persimpangan dengan bangunan masjid itu sendiri. Ada tanah kosong di situ, letakkan satu pondok bit. Saya rasa boleh selesai masalah. Sekarang ini masalah trafiknya, dengan mereka letak van dan kereta atau kenderaan sampai lori Alam Flora pun tak boleh masuk. Jangankan itu, malahan pernah berlaku kebakaran di Wisma Yakin, di tingkat 9, sebuah pejabat peguam di tingkat 9 terbakar, bomba sampai tetapi dia boleh tengok sahaja sebab dia kata dia tak boleh masuk. Sampai akhirnya pejabat itu habislah, hangus.

■1850

Jadi kalau boleh perkara ini semua dipertimbangkan untuk membolehkan aliran trafik itu dijaga dengan baik termasuk juga Yang Berhormat Menteri supaya..., saya lihat terlalu kerap di sebelah *Mydin* itu diadakan seperti bazar. Raya Puasa kah, Raya Haji kah, Deepavali kah, Krismas kah, Gong Xi Fa Chai kah, asal ada perayaan, ada gerai membuatkan jalan ditutup, kereta penuh, dan menyebabkan aliran trafik di situ terganggu. Seperti yang saya sebutkan tadi kalau aliran trafik di Jalan Masjid India terus terganggu ia akan membabitkan dan merebak hingga ke luar.

Kedua, di bawah Butiran 060000 – Dewan Bandaraya Kuala Lumpur ini saya hendak minta penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri berkenaan dengan tanah-tanah yang dikenal pasti atau pun dalam bahasa umumnya yang ditindik sebagai tanah pembangunan masjid. Saya dan Yang Berhormat Wangsa Maju pun pernah bangkitkan di sini tanah di Hartamas dan tanah di Genting Klang yang di dalam Pelan Pembangunan Induk Kuala Lumpur disebut sebagai tanah pembangunan masjid dan diwakafkan untuk masjid.

Akan tetapi jawapan daripada Yang Berhormat Menteri sendiri menyatakan tanah tersebut telah dijual. Tanah di Hartamas dijual kepada Glomac dan yang di Genting Klang dijual kepada Mah Sing Group dan dibangunkan dengan pembangunan komersial. Jadi bagaimana tanah pembangunan rizab masjid ini di dalam Pelan Pembangunan Induk Kuala Lumpur boleh bertukar jadi Pelan Pembangunan Komersial?

Baru-baru ini saya dapat maklumat ada dua lagi tanah seperti ini di Hartamas yang sedang dalam proses atau pun mungkin telah dijual pun kepada pihak tertentu untuk Pembangunan Komersial sedangkan kelulusan pun belum diberi dan ia bertentangan dengan Pelan Pembangunan Induk Kuala Lumpur. Jadi saya harap dapat Yang Berhormat Menteri perhatikan perkara ini kenapa apa kita mohon penjelasan tanah-tanah wakaf masjid ini dijual dan diberi kelulusan pembangunan komersial sedangkan ia adalah untuk pembangunan masjid. Dua lagi Tuan Pengerusi.

Saya hendak sentuh juga berkenaan dengan Butiran 01500 - Kemiskinan Bandar, saya hendak menyentuh secara khusus di kawasan Jalan Masjid India yang saya lihat di depan mata saya sendiri, tempat lain saya tidak tahu. Kalau Yang Berhormat Menteri pergi sana selepas pukul 10 malam kawasan tersebut menjadi kawasan tidur untuk mereka yang tidak punya rumah. Daripada kaki lima Wisma Yakin itu dan termasuk kawasan bazar itu yang ditutup lebih kurang dalam pukul 10 malam atau 10.30 malam. Jadi kawasan bazar itu telah jadi tempat tidur. Bumbung bazar kios-kios itu malahan meja kios itu pun sudah jadi tempat tidur sampailah ke Bangunan Mydin. Sekitar kaki lima itu semua telah jadi tempat tidur untuk mereka yang tidak punya rumah ini. Jadi pada saya mereka ini mungkin daripada luar. Mereka datang daripada luar tetapi ada di antara mereka ini yang saya perhatikan agak regular. Ada beberapa mereka itu yang saya perhatikan sudah lebih setahun rasanya duduk di situ.

Jadi apa tindakan yang akan diambil oleh pihak Dewan Bandaraya Kuala Lumpur untuk penempatan mereka ini? Adakah sebarang perancangan untuk mereka ini ditempatkan di asrama-asrama tertentu atau pun bekerjasama dengan Jabatan Kebajikan Masyarakat untuk menyelesaikan masalah mereka. Ini kerana saya tidak percaya Tuan Pengerusi, ada orang hendak tidur tempat seperti itu dengan hujan, tikus, dan kotor. Akan tetapi mereka tidak ada pilihan. Jadi kita perlu bantu mereka untuk menyelesaikan masalah penempatan mereka.

Perkara keempat Tuan Pengerusi, Butiran 02000 – Jalan-jalan dan Jambatan-jambatan iaitu sebagaimana yang disentuh oleh rakan-rakan lain berkaitan dengan jalan di Kuala Lumpur ini. saya hendak sentuh secara khusus Jalan Enggang daripada persimpangan dengan Jalan Jelatek sampai ke *roundabout Texas* yang dipanggilnya itu. Jalan tersebut lubang itu saya fikir sudah boleh membahayakan keselamatan. Sudah berapa kali penumpang motor khususnya jatuh di jalan tersebut terutamanya waktu hujan lopak-lopak itu tidak nampak.

Apabila motor yang tidak biasa lalu di kawasan itu dia lalu memang *guarantee* akan jatuh. Boleh kata sekarang ini tiap-tiap hari ada motor yang jatuh di jalan tersebut. Jalan itu ialah jalan utama yang menghubungkan Ulu Klang ke kawasan Keramat. Jadi harap dapat pihak Dewan Bandaraya Kuala Lumpur meninjau jalan tersebut. Saya lihat daripada *roundabout* ke Flat Colombia itu telah diturap tetapi dari Flat Colombia sampai ke persimpangan Jalan Jelatek itu dekat bas MARA itu belum lagi. Di situ yang paling serius pun sebenarnya dengan jalan yang saya rasa kalau tayar kereta pun boleh sangkut ke dalam itu. Jadi saya harap dapat diperhatikan masalah tersebut.

Akhirnya Tuan Pengerusi, saya hendak sentuh Butiran 04000 - Projek Sosial Rekreasi dan Kemudahan Awam Kuala Lumpur. Saya hendak sentuh secara khusus kemudahan Rekreasi Berkuda di Taman Tasik Titiwangsa. Kebetulan saya antara yang agak aktif ke situ. Masalah penyelenggaraan di situ saya rasa orang yang mengendalikan pusat tersebut dia tidak mempunyai kepakaran dalam hal-hal berkuda ini sehingga trek dibiarkan. Saya difahamkan ia diselenggarakan secara *outsourc* oleh pihak kontraktor bukan oleh pekerja sendiri. Jadi rumput dibenarkan tumbuh di trek dan di *paddock*. Selepas itu *maintenance* penyelenggaraannya agak boleh dipersoalkan.

Apa yang lebih khususnya ialah berkaitan dengan kakitangan yang mengendalikan kuda-kuda tersebut, kebanyakannya sudah veteran dan berumur 50 ke atas. Saya fikir dalam sembilan orang. Jadi tiap-tiap kali syif mereka berlaku, lima bekerja dan empat cuti.

Kebiasaannya trek kuda ini atau pun rekreasi kuda ini tidak akan berjalan sebab kakitangannya tidak dapat menjalankan tugas kerana kekurangan kakitangan. Saya tidak salahkan mereka. Saya telah bersama dengan mereka sudah berbelas tahun. Mereka antara orang yang banyak mengajar saya berkenan dengan sukan berkuda ini. Akan tetapi saya lihat anggota atau kakitangan baru yang dihantar tidak ada kepakaran. Kakitangan yang dihantar pun yang sudah tua-tua, pencen-pencen, dan yang lutut pun sudah longgar. Mahu tarik kuda itu daripada pagi itu untuk yang kanak-kanak dari pagi sampai ke petang, Oh! Berapa jauh itu mahu tawaf tempat itu? Ini kerana Pusat Rekreasi Berkuda Tasik Titiwangsa ini antara yang menjadi tumpuan orang ramai kerana ia unik. Jadi kalau dapat Yang Berhormat Menteri, kita sama-sama daripada Maktab Tentera kita tahu sukan berkuda ini sukan yang sangat dititikberatkan. Jadi harap kalau dapat menambahkan mutu pusat rekreasi berkuda ini. Saya pernah beri beberapa cadangan.

Antaranya Tuan Pengerusi, seminit lagi. Antara cadangannya ialah kita *outsource* orang-orang yang hendak mengendalikan kuda ini daripada mereka yang ada kepakaran. Saya lihat kalau Sabtu dan Ahad ramai bekas-bekas *jockey* yang bawa anak-anak mereka datang untuk membiasakan diri mereka dengan kuda. Apabila bersembang dengan mereka, mereka bersedia untuk jadi tukang tarik atau pun bawa kuda. Ini kerana kuda ini perlu *running* hari-hari sekurang-kurangnya 45 minit. Saya difahamkan oleh kakitangan di situ, jangankan satu hari seminggu sehari pun susah hendak *running* kuda-kuda tersebut sebab tidak ada sesiapa yang hendak bawa kuda-kuda itu untuk *riding*. Jadi mereka yang bekas *jockey* dan yang lain-lain ini mereka bersedia untuk membantu percuma tanpa dikenakan sebarang bayaran. Cuma kakitangan di pusat rekreasi tersebut menyatakan bahawa pihak atasan tidak beri. Jadi kalau boleh dikaji semula, kalau ada cadangan yang seperti ini untuk menambah baik perkhidmatan dan Sukan Rekreasi Berkuda di Tasik Titiwangsa ini saya rasa boleh pihak DBKL pertimbangkan. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, sila Yang Berhormat Menteri.

7.00 mlm.

Menteri Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar [Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin]: *Bismillaahir Rahmaanir Rahiim*. Yang Berhormat Tuan Pengerusi. Terlebih dahulu saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat anggota Dewan Rakyat yang telah mengambil bahagian dalam membahaskan perkara-perkara yang menyentuh bidang kuasa Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar sepanjang perbahasan 2012 peringkat Jawatankuasa.

Keprihatinan dan ketelitian Ahli-ahli Yang Berhormat terhadap isu-isu dan perkara yang membabitkan kesejahteraan hidup serta kebajikan para warga Wilayah Persekutuan khususnya dan rakyat amnya amatlah kementerian ini dihargai. Yang Berhormat Lembah Pantai telah membangkitkan berkenaan dengan pembangunan Kampung Baru. Iaitu berkenaan dengan peruntukan RM8.9 juta yang dibelanjakan. Peruntukan adalah dibelanjakan di bawah *first rolling plan*, Rancangan Malaysia Kesepuluh dan dibangunkan mengikut keperluan yang sebenar.

Ia akan terus dibangunkan tanpa mengambil kira sama ada perbadanan ditubuhkan atau tidak. Bermakna program ini kita sudah mula untuk meningkatkan infrastruktur di Kampong Bharu khususnya parit-parit dan jalan-jalan. Boleh dikatakan ia secara tidak langsung tidak berkait dengan pembentangan rang undang-undang. Berkenaan dengan peruntukan RM20 juta bagi tahun 2012, peruntukan RM20 juta juga telah dibentangkan mengikut keperluan pembangunan di bawah *second rolling plan*.

Ia juga tidak mengambil kira sama ada perbadanan ini ditubuhkan atau tidak. Sesungguhnya ia menunjukkan keikhlasan kerajaan khususnya kerajaan Barisan Nasional untuk membangunkan apa yang ada di Kampung Baru. Berkenaan dengan MAS, Datuk Bandar sendiri telah mempengerusikan tiga kali pada tahun 2011 yang diwakilkan kepada ketua pengarah untuk mesyuarat seterusnya.

Perkara yang dibincangkan hanya berkaitan dengan isu-isu operasi seperti kebersihan kawasan, menambah baik infrastruktur jalan dan longkang, pengawasan kecil, isu kesihatan, penjaja dan sebagainya. Jadi isu-isu dasar tidak dibincangkan di dalam Jawatankuasa ataupun perbadanan MAS ini.

Untuk makluman Yang Berhormat, pada..., dari segi kuasa MAS itu sendiri oleh kerana Yang Berhormat begitu..., satu Yang Berhormat tidak hadir semasa pengundian Rang Undang-undang Kampong Bharu, di mana telah di bahas dengan begitu teliti dan oleh ahli di kedua-dua pihak. Hampir empat jam dan Yang Berhormat pun tidak terlibat dalam pengundian. Walaupun tidak tahu kerana apa Yang Berhormat berminat kepada kawasan Kampung Baru iaitu Parlimen Titiwangsa. Mungkin Yang Berhormat hendak tukar tempat agaknya...

Seorang Ahli: *[Menyampuk]*

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Jadi apa yang dijawab berkenaan dengan MAS oleh Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri pada masa itu iaitu Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz yang berkenaan dengan MAS yang dipetik daripada Jabatan Peguam Negara. Ini adalah dalam *Hansard* ya.

"Dimaklumkan bahawa mengikut seksyen 6, Akta Perlembagaan Pindaan 2 1974, Akta A226. Mana-mana undang-undang bertulis yang sedia ada dan sedang berkuat kuasa dalam Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur hendaklah terus berkuat kuasa dalam Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur sehinggalah undang-undang bertulis itu dimansuhkan, dipinda ataupun digantikan oleh undang-undang yang diluluskan oleh Parlimen".

Tambahannya,

"Seksyen tersebut juga memperuntukkan bahawa apa-apa fungsi atau kuasa yang terletak hak kepada Raja bagi negeri Selangor ataupun pada mana-mana Pihak Berkuasa Negeri itu oleh mana-mana undang-undang sedia ada berhubung dengan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur hendaklah terletak hak itu kepada dan dijalankan oleh Yang di-Pertuan Agong atau menteri yang bertanggungjawab bagi Wilayah Persekutuan, ataupun mana-mana orang atau pihak berkuasa lain yang diarahkan oleh Yang di-Pertuan Agong melalui perintah".

Jadi walaupun MAS masih ada, kuasa terletak kepada Menteri Wilayah Persekutuan. Berkenaan dengan projek pembangunan semula Kampong Bharu...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Mohon penjelasan Yang Berhormat sebelum pergi ke tajuk lain. Sikit, saya hendak tanya.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Oleh kerana Yang Berhormat, saya sudah jawab itu bahas...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Yang Berhormat, Yang Berhormat tidak...

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya tidak bagi laluan. Oleh kerana perkara ini sudah empat jam saya bahas...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Empat jam Yang Berhormat. Rang undang-undang dalam Parlimen dunia-dunia lain...

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Masa itu, Yang Berhormat tidak...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: ...Tidak pernah bercakap empat jam sahaja.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: ...Tidak, Yang Berhormat...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: ...Kalau ikut *benchmark international*. Tolong sikit.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: ...Tidak usaha untuk bersama dalam perbincangan. Jadi saya rasa, saya tidak mahu membuang masa...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Saya minta kalau benar-benar Yang Berhormat sedia, terbuka...

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Masalahnya Yang Berhormat tidak hadir, bukannya empat jam.

Tuan Mohd Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: Menteri BN pun tidak hadir, Menteri BN tidak ada pun... *[Dewan riuh]* Mana boleh cakap macam itu.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Tidak boleh, tidak boleh saya tidak bagi.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Ini khusus.

Tuan Mohd Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: ...Tidak hadir, ini semua tidak layak *[Dewan riuh]*.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Yang Berhormat ini khusus isu enakmen.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat...

Tuan Mohd Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: Apa cakap macam itu.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Kalau di sini pun Yang Berhormat tidak bersedia hendak jawab...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Menteri tidak bagi jalan Yang Berhormat.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya terus kepada jawapan yang lain iaitu...

Tuan Mohd Yusmadi bin Mohd Yusoff [Balik Pulau]: BN tidak kepada menteri tidak pernah datang Parlimen. Mana boleh.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: ...Projek ....

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Boleh bagi tahulah sikit empat jam, sekadar hendak bincang.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Dia tidak bagi jalan Yang Berhormat.

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Yang Berhormat Balik Pulau tidak sekolahkah?

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Sungguh tidak profesional.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Yang Berhormat tidak ambil berat dan berbasah pada masa itu. Itu sahaja.

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Isu...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Yang Berhormat Menteri kalau sedia jawab soalan susulan sekarang.

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Yang Berhormat Balik Pulau tidak sekolahkah? Menteri ada kerja.

Tuan Mohd Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: Yang Berhormat Menteri saya hendak tanya soalan sedikit.

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: Dengan projek berkenaan sekolah, pasar minggu jadi saya...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, Yang Berhormat Menteri tidak bagi jalan Yang Berhormat.

Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin: ...Konsep puncak, yang dipanggil puncak itu yang telah diswastakan pada pihak NAZA...

Tuan Mohd Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: Mohon penjelasan.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Kalau Yang Berhormat jawab sahaja, bagi sahaja jawapan secara bertulis. Tidak perlu berucap, tidak perlu buang masa pegawai dekat belakang, tidak perlu buang masa Datuk Bandar dekat belakang...

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Yang Berhormat Menteri kalau dia hendak jawapan bertulis, kita bagi bertulis. Kalau hendak bertulis kita bagi bertulis. Kita pun sudah *fed up* hendak dengar ini.

Tuan Mohd Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: *Fed up* baliklah!

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Yang Berhormat Kota Belud baliklah. Jangan kacau.

Tuan Mohd Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: *Fed up* baliklah!

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Ini hal wilayah.

Tuan Mohd Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: Hendak tengking-tengking bangunlah.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya tidak bagi laluan.

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Yang Berhormat Balik Pulau bodek lebih nampak.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Yang Berhormat kalau hendak bertulis, kita jawab bertulis.

Tuan Mohd Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: ...Mahu cakap kurang ajar, cakap elok-elok.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Kalau bertulis, Yang Berhormat...

Tuan Mohd Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: Tidak, jawab macam ini kurang ajar buat apa?

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Hai, Yang Berhormat Balik Pulau bodek lebih nampak.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat bagi Balik Pulau... [Dewan riuh]

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Tidak ada kurang ajar punya... [Dewan riuh]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat *you are shouting* Yang Berhormat. Ya, Tidak payah menjerit Yang Berhormat.

Tuan Mohd Yusmadi Mohd Yusoff [Balik Pulau]: Kurang ajar macam itu mana boleh!

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Bagi saya jawab soalan-soalan.

Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar [Datuk Saravanan a/l Murugan]: Tarik balik, tarik balik.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Jadi projek pembangunan pasar minggu yang telah ditubuh...

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Yang Berhormat Balik Pulau bodek lebih nampak.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: ...Dan dilancarkan oleh Yang Berhormat Mantan Perdana Menteri pada tahun 2008. Jadi projek itu masih dalam proses untuk dilaksanakan. Oleh kerana perubahan-perubahan yang telah diminta oleh kementerian bersama dengan Dewan Bandaraya Kuala Lumpur dari segi model pembangunannya, oleh kerana itulah ada kelewatan.

Walau bagaimanapun, penumpuan apabila dilancar adalah untuk rumah yang sederhana, aliran seperti prima juga. Bukan daripada..., dan kita sedang menghasilkan supaya rumah di sana berharga sealiran dengan prima dan juga rumah di sana diberi keutamaan kepada orang ataupun milik pewaris Kampung Baru. Jadi proses itu telah berjalan dan *insya-Allah* pada tahun depan kita akan usaha untuk dilancarkan projek itu.

Berkaitan dengan Yang Berhormat juga telah sebut berkenaan dengan duit peruntukan RM20 juta. Adakah ini untuk masjid?

Untuk makluman Yang Berhormat sumbangan masjid adalah sumbangan daripada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sendiri melalui tidak silap saya 1MDB di mana proses pelaksanaan sedang dilaksanakan. Pelaksanaan itu dalam proses tidak silap saya mereka sedang merancang dari segi dia punya *design* masjid itu sendiri.

Yang Berhormat Lembah Pantai juga telah membangkitkan berkenaan dengan Bukit Jalil. Itu di mana ladang Bukit Jalil dan ini juga Yang Berhormat saya telah jawab perkara ini dengan panjang lebar semasa saya menjawab berkenaan dengan dasar belanjawan. Dengan panjang lebar saya telah menjawab masa itu Yang Berhormat pun tidak ambil berat untuk bersama mendengar jawapan di sana.

■1910

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Saya hendak bercakap di sini.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Jadi saya rasa.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Yang Berhormat Menteri, saya ada *medical leave* (MC) dan saya sebut SOCSO pun tidak dijawab. Tidak bolehkah rujuk dahulu perbincangan sebelum memberi jawapan yang begitu mencemarkan Dewan. Kalau ya pun berlagaklah profesional sedikit. Ini, isu yang kita tanyakan dan saya sebut secara jelas, isu SOCSO tidak disebut... [*Dewan riuh*] Adakah ini caranya?

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Yang Berhormat...

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya hendak beritahu...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Saya hendak tanya, *is the way* dengan izin?

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Dia cuti sakit, *operation*.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya tidak tahu Yang Berhormat sakit...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Macam ini caranya? Tunggu pilihan rayalah kalau hendak serang pun, okey.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: [*Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara*] Apa semua ini?

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Jawapan ini boleh dibaca.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Sekarang ini jawab dahulu isu rakyat.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Itu sebabnya kita ada *Hansard*.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Kalau Yang Berhormat hendak saya baca balik, saya bacakan balik.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Tuan Pengerusi, ...

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Okey, saya baca balik.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Saya baca *Hansard*.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Kalau Tuan Pengerusi,

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Kalau tidak Yang Berhormat boleh baca *Hansard*.

Seorang Ahli: Tuan Pengerusi, *point of order*. Kalau Yang Berhormat Menteri menjawab dengan cuba menghina Ahli Parlimen, itu...

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Kalau macam itu tidak payah peringkat dasar, peringkat jawatankuasa... [*Dewan riuh*]

Timbalan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: [*Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara*]

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Itu sudah saya jawab dengan panjang lebar. Saya sudah jawab bukan semasa dasar... [*Dewan riuh*]

Seorang Ahli: ...Sindir Ahli-ahli Yang Berhormat. Kalau kita.., soal di sini bukan isu hadir tidak hadir. Isunya ialah kita mewakili...

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Menteri Parlimen pun tidak datang.

Timbalan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, yang begini pun salah peraturan mesyuarat. Dua orang sekali tidak boleh Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: *Last* sekali kita yang kena. Kita langgar peraturan. Apalah... [Ketawa]

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Jadi, biar saya jawab. Oleh sebab Yang Berhormat...

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Tidak bolehlah macam itu.

Timbalan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *Control yourself* lah...

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Ahli Yang Berhormat dari Lembah Pantai tidak ada pada masa itu.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Bawa bertenang Tuan Pengerusi.

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Tuan Pengerusi, Saya minta maaf kalau saya boleh.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Biar saya jawab, saya baca balik... [Dewan riuh]

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Apabila di...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: [Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Tidak, saya baca balik, saya baca balik... [Dewan riuh]

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Takkan Pak Menteri hendak hina Yang Berhormat Lembah Pantai, tidak boleh macam itu!

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Walau pun sudah masuk waktu maghrib...

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Sudahlah Senator dan macam ini kena lantik. Dilantik.., apalah.

Datuk Haji Yusof Haji Mahal [Labuan]: Kenapa Yang Berhormat Balik Pulau yang mengamuk?

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Ini Menteri bukannya orang pilih, malulah...

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Menteri sudah ulang banyak kali ...

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Buat malu jadi Menteri kena lantik.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Jadi...

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Menteri sudah ulang banyak kali...

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: 166...

Tuan Mohd. Yusmadi Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Malulah Menteri dilantik.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Saya pun sudah letih mendengar, sudah sepuluh kali dijelaskan. Masalahnya tidak baca *Hansard*... [Dewan riuh]

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Yang Berhormat, Ladang Bukit Jalil adalah milik Bukit Jalil Sdn. Bhd. telah diambil oleh Jabatan Perdana Menteri melalui bahagian Kemajuan Wilayah dan Perancangan Lembah Klang pada 1980.

Berikutan daripada pengambilan alih itu, seramai 116 pekerja ladang telah diberhentikan perkhidmatannya oleh Bukit Jalil Estate Sdn. Bhd. pada 31 Julai 1980. Kesemuanya telah dibayar faedah penamatan pekerja dan pembayaran tersebut selesai pada 1 November 1983.

Dalam pada itu, pihak bahagian itu, pada masa itu tidak ada kementerian lagi telah bersetuju untuk bekerjasama dengan DBKL bagi membangunkan ladang tersebut secara berperingkat dan kemudiannya DBKL telah melantik lapan kontraktor bagi tujuan tersebut. Berikutan daripada pelantikan ini, kontraktor berkenaan telah mengupah pula bekas pekerja ladang yang diberhentikan untuk bekerja semula di tempat yang sama mulai 1 Ogos 1980 sehingga 1995, 15 tahun.

Tanah yang terlibat dengan pengambilan tersebut adalah berkeluasan 10.5 hektar iaitu 35 ekar dan terletak di lot 45585 Mukim Petaling. Jawatankuasa Kerja Tanah Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur telah merizabkan tanah tersebut sebagai tanah perkuburan yang melibatkan perkuburan Islam dan juga perkuburan bukan Islam serta sebahagian daripadanya adalah untuk pusat tahanan. Saya dapati bahawa perizaban itu telah dibuat pada tahun 2008. Ada maklumat yang saya dapat tadi iaitu pada 2008 perizaban itu. Walaupun ia berkata 2009 tetapi saya mendapat satu maklumat tadi.

Jadi, selepas tahun 1995 didapati semua kontraktor yang dilantik tidak membayar faedah penamatan kerja kepada pekerja terbabit setelah mereka ditamatkan kerja. Bekas pekerja LBJ yang tidak berpuas hati telah memfailkan tuntutan faedah penamatan kerja kepada Jabatan Buruh...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Yang Berhormat Menteri, saya minta dokumentasi.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Jabatan Buruh Selangor dan Wilayah Persekutuan.

Timbalan Pengerusi Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Namun demikian tuntutan itu gagal kerana majikan tersebut tidak dapat dikesan. Biar saya selesai. Dalam hubungan ini...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Lepas ini bagi, selepas selesai.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Dalam hubungan ini di atas keprihatinan kerajaan, kerajaan Barisan Nasional...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: *Is that a promise?*

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar telah mengambil alih tanggungjawab untuk membayar faedah penamatan kerja dan *ex gratia* yang dinamakan sebagai wang ihsan.

Wang ihsan dibayar kepada bekas pekerja LBJ sebab sebagai pekerja kontrak bukan sebagai pekerja estet oleh..., status mereka sebagai pekerja estet, mereka sudah dapat pada tahun 1980. Ini adalah wang ihsan yang telah diberi, yang dahulu telah selesai pada tahun 1983. Mengenai bantuan pampasan, penempatan kerja dan *ex gratia* yang dikenali sebagai wang ihsan ini, kita telah sediakan ataupun kerajaan telah sediakan sejumlah RM1,656,248 dengan izin, RM1,656,248 termasuk wang bantuan pemindahan rumah sebanyak RM1,000 untuk keluarga yang terbabit turut diberikan.

Untuk Yang Berhormat Lembah Pantai, ini lebih daripada semua setingan-setingan yang kita pindah daripada Lembah Pantai dan di seluruh Wilayah Persekutuan. *This is the best offer*, dengan izin, tuan-tuan dan puan-puan sekalian... [Ketawa] Hasil daripada perundingan dan perbincangan, keputusan yang melibatkan 116 orang bekas pekerja LBJ ini sejumlah 71 keluarga telah berpindah ke PPR Kampung Muhibah, yang mana sepuluh keluarga adalah bekas pekerja dan 61 adalah waris pekerja-pekerja.

Namun demikian sejumlah 39 keluarga Yang Berhormat perjuangkan ini masih terus berada di tapak asal, manakala enam keluarga lagi telah berpindah keluar tetapi tidak dapat dipastikan lokasi mereka. Selain daripada pemberian wang ihsan pertama dan kedua...

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Boleh mencelah?

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Serta bantuan pemindahan, kerajaan juga telah bersetuju untuk memenuhi tambahan penduduk LBJ. Ini termasuk mengekalkan kuil, tapak perkuburan Hindu, dan sekolah Tamil seperti yang dituntut walaupun sekolah Tamil yang baru telah dibina dan mula beroperasi sejak bulan Januari 2011. Di samping itu, kerajaan turut bersedia menawarkan unit kediaman PPR Kampung Muhibah Puchong dengan kadar sewa sebanyak RM124 sebulan serta jarak dengan tapak LBJ sekitar 100 meter sahaja.

Mereka juga diberi pilihan untuk membeli unit kediaman tersebut dengan harga RM35,000 walaupun harga pasaran hampir mencecah RM70,000. Bagi cadangan untuk mendapatkan empat ekar tanah supaya bekas pekerja ini dapat mendirikan perumahan mereka, pihak kerajaan tidak bersetuju dengan cadangan berkenaan kerana tanah berkenaan telah dirizabkan sebagai tanah perkuburan Islam, perkuburan bukan Islam dan juga pusat tahanan.

Selain itu, kerajaan juga berpandangan bahawa ianya akan memberi kesan sampingan terhadap Program Penempatan Semula Setinggalan di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Tuntutan ini tidak wajar dipenuhi kerana dibimbangkan akan menjadi satu *precedent* kepada pelaksanaan Program Penempatan Semula Setinggalan yang lain oleh DBKL seperti di Kampung Pandan, di Sri Indah, rizab Sungai Tapak Jaya, Pekan Kepong dan Batu Dua Setengah dan beberapa lagi yang saya tidak dapat maklumat lagi.

Timbalan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Jadi, secara keseluruhan daripada 28,000 keluarga setinggalan sebanyak 25,271, semua pengundi daripada Wilayah Persekutuan tuan-tuan setinggalan telah dipindahkan dan mereka tidak satu pun minta satu inci tanah daripada pihak kerajaan. Daripada jumlah tersebut tidak ada satu kawasan setinggalan terbabit diberikan tanah untuk program penempatan semula.

Jadi, saya tidak nampak mengapa Yang Berhormat hendak perjuangkan satu kumpulan yang kecil daripada 116, hanya tinggal 39 dan 39 ini kita kena bagi empat ekar tanah. Padahal 25,000 keluarga setinggalan satu inci tanah pun kita tidak hendak beri.

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Yang Berhormat Menteri.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Pada saya, kalau kita bagi kepada empat ekar ini, kita kena bagi semua orang setinggalan-setinggalan yang ada di Kuala Lumpur, itu baru adil tuan-tuan dan puan-puan sekalian.

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Yang Berhormat Menteri, boleh soalan?

Timbalan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, hendak beri jalan Yang Berhormat?

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Jadi, itulah jawapan saya.

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Boleh soalan?

Timbalan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Hendak bagi Yang Berhormat Lembah Pantai dengan Sungai Siput.

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Sedikit sahaja tetapi penting.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya ingin menjawab pasal...

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Sedikit sahaja... Ada dialog, macam mana kita boleh *you know*...

Timbalan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat ...

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Macam *build*... sahaja ...

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Bukit Jalil saya sudah jawab banyak kali. Jadi saya hendak teruskan.

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Ini bukan hanya Bukit Jalil.

Timbalan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, Yang Berhormat Menteri tidak beri jalan Yang Berhormat.

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Ini mengenai *precedent*.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Isu yang dokumentasi Yang Berhormat.

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Ini mengenai *precedent*... [Dewan riuh]

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya kena menghormati Yang Berhormat daripada Labuan. Saya hendak menjawab soalan daripada Yang Berhormat Labuan.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: Yang Berhormat daripada Labuan tidak bangun bising pun, Yang Berhormat yang tidak hendak jawab.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Iaitu peruntukan sukan.

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Jika takut dengar...

Timbalan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak bagi jalan Yang Berhormat. Duduk Yang Berhormat.

Seorang Ahli: Macam mana kita hendak faham?

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Buat apa Yang Berhormat Menteri menjawab *you all* punya jawapan kalau *you all* tidak ...

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Dialog... [Dewan riuh]

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Buat apa? *No reason*.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Tuan Pengerusi, kalau...

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Satu minit, satu minit.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Ini payah ini. Kalau Yang Berhormat Menteri...

Timbalan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat duduklah Yang Berhormat, Yang Berhormat Menteri tidak bagi jalan. Dia tidak bagi jalan Yang Berhormat.

■1920

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Biar saya jawab. Okey Yang Berhormat Labuan, saya hendak menjawab Yang Berhormat Labuan.

Puan Nurul Izzah Anwar [Lembah Pantai]: [Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: [Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Majlis Sukan Wilayah Persekutuan akan menyalurkan peruntukan awal sebanyak RM500,000 bagi tujuan pembangunan sukan di Wilayah Persekutuan Labuan pada tahun ini. Namun, keperluan lain-lain turut akan dipertimbangkan dari semasa ke semasa dan saya sebagai Pengerusi Majlis Sukan Wilayah Persekutuan akan memastikan keperluan pembangunan sukan di Labuan turut diberi keutamaan seperti di Kula Lumpur dan juga Putrajaya.

Dalam masa yang sama, Perbadanan Labuan sendiri juga turut memberi peruntukan sebanyak RM250,000 untuk program sukan di Labuan. Selain itu, sebanyak RM180,000 juga turut disalurkan terus kepada persatuan sukan di Labuan. Semua pertimbangan peruntukan juga turut mengambil kira juga iaitu jumlah atlet, jumlah persatuan dan juga pencapaian pasukan-pasukan terbabit.

Berkenaan dengan peruntukan RM39 juta untuk miskin bandar, program-program bantuan miskin bandar adalah untuk seluruh negara dan tidak terhad di Wilayah Persekutuan sahaja. Jadi peruntukan diagih mengikut keperluan kawasan masing-masing.

Berkenaan dengan Labuan sebagai pusat konvensyen dan pameran yang bertaraf antarabangsa yang sesuai dengan status Labuan sebagai hab minyak dan gas, Yang Berhormat, saya bersetuju bahawa memang ada keperluannya, oleh kerana baru-baru ini saya telah menghadiri dan merasmikan konvensyen gas dan minyak di Labuan yang dianjurkan oleh pihak swasta dan saya nampak walaupun penglibatan Kerajaan hanya secara setakat minima tapi dari segi sokongan daripada pihak swasta begitu baik sekali dalam konvensyen itu sampai tidak ada tempat di Labuan.

Di mana Perbadanan Labuan pun telah memohon pusat bagi menampung aktiviti pameran dan konvensyen bernilai RM5 juta di bawah *first rolling plan*. Namun, permohonan ini pada masa ini belum diluluskan oleh pihak Kerajaan dan kita akan memohon lagi untuk *rolling plan* yang akan datang. Ini supaya Labuan akan dimajukan sebagai satu lagi daripada hab gas dan minyak di dalam negara kita.

Yang Berhormat...

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Menteri.

Timbalan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Batu bangun, Yang Berhormat

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Biar saya jawab Yang Berhormat Batu punya dan selepas itu *you* boleh tanya. Yang Berhormat Batu telah mohon berkenaan dengan premis lot kedai diberi lesen-lesen. Premis kedai di luar pasar borong boleh diberi lesen jika aktivitinya tidak menyerupai aktiviti pasar borong seperti penyediaan *cold room* ataupun menyimpan stok seperti ikan dan sayur.

Berkenaan dengan wujudnya jawatankuasa bersama di antara Majlis Perbandaran Selayang dengan DBKL, sebenarnya sudah ada kerjasama antara DBKL dan Majlis Perbandaran Selayang khususnya untuk menangani operasi bersama khususnya dari segi pendatang-pendatang asing. Walau bagaimanapun, saya diberitahu bahawa pendatang asing ini dia cukup pandai, dia pandai lari-larilah. Kawasan ini juga diperbaiki dari segi kebersihan dan akan ditingkatkan kemudahan awamnya.

Berkenaan dengan Kampung Railway, Sentul, bancian terhadap setinggan yang terlibat telah pun dilaksanakan yang mana mereka ini akan diberi peluang untuk membeli rumah kos rendah yang akan dibina oleh YTL Corporation Sdn Bhd. Setinggan ini yang berjumlah lebih kurang 150 keluarga akan membeli rumah kos rendah tersebut dengan kadar RM42,000 sebuah.

Berkenaan dengan pemberian RM200 untuk golongan miskin, sama ada ini datang daripada kementerian ataupun DBKL kah, pemberian bantuan RM200 ini bukan di bawah kementerian. Jadi ini adalah pemberian daripada wakil-wakil Barisan Nasional. Jadi Yang Berhormat kalau hendak bagi pun boleh bagi lah.

Garis panduan mengenai peneroka bandar ataupun setinggan, untuk setinggan yang mendiami tanah Kerajaan di Kuala Lumpur sehingga 30 September 2011 adalah berjumlah 3,225. Perancangan kerajaan adalah untuk menempatkan mereka di rumah PPR yang telah di bina. Apabila PPR Bukit Jalil diserahkan oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan kepada DBKL yang berjumlah lebih kurang 3,000 jumlahnya, masalah setinggan di tanah kerajaan dijangka hampir-hampir selesai. Untuk setinggan di tanah persendirian, pendirian kerajaan adalah pemilik tanah perlu menyelesaikan sendiri masalah tersebut.

Berkenaan dengan kenapakah kebanyakan terminal sejahtera ditubuhkan ataupun dibina di kawasan Lembah Pantai, kementerian sedang membina 15 terminal sejahtera di seluruh negara bukan hanya Lembah Pantai ya, untuk tahun 2011. Lima belas terminal sejahtera ini adalah di kawasan-kawasan berikut. Di Kuala Lumpur RM49 juta telah dibelanjakan di mana tempatnya satu adalah di Kampong Bharu di mana disebut-sebut tadi, Taman Sri Sentosa, PPR Sri Pahang ataupun PA Sri Pahang, PPR Sri Kota, PPR Sri Labuan dan di PPR Desa Rejang. Jadi majoritinya bukan di Lembah Pantai, Yang Berhormat. Hanya dua terminal sahaja adalah di kawasan Lembah Pantai sebagai *pilot project* untuk pemantauan sebelum diperluaskan ke seluruh negara. Di tempat-tempat lain kita cadang untuk mengadakan di Batu Gajah walaupun dipegang oleh pembangkang ya. Juga Kangar, Kuala Pilah, Penampang, Bentong, Pasir Gudang, Johor Bahru, Muar dan Bintulu. Ini adalah cadangan-cadangan untuk mengadakan terminal sejahtera.

Berkenaan dengan penggunaan dewan, saya rasa itu terpulang kepada DBKL siapa yang mereka hendak beri kegunaannya. Kalau lah ada dikatakan logo DBKL dalam aktiviti parti-parti Barisan Nasional, ini adalah secara kebetulan fasal Yang Berhormat pun guna label kerajaan dalam surat-menyurat. Jadi...

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Beza.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Mungkin daripada parti-parti yang menggunakan mungkin oleh kerana ada program yang buat kerjasama, mereka memasang logo DBKL. Itu sahaja. Silakan Yang Berhormat Batu.

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Saya ingin kembali kepada isu Selayang Utara ini. Ini adalah satu projek oleh EPU dan juga oleh GLC. Mengikut *brochure* kepada pembeli, *brochure* itu telah diedarkan dengan jelas mengatakan aktiviti-aktiviti pemborong boleh diadakan, dan itu lah *selling point* nya supaya pemborong yang tidak dapat ruang yang cukup untuk menggunakan hartanah di sekitar ini untuk menjalankan aktiviti pemborongan.

Isu sekarang ialah DBKL boleh tutup mata tetapi tempat-tempat sudah *exist*. Itu termasuk FAMA sendiri menjalankan aktiviti-aktiviti pemborong di kawasan ini. Kalau DBKL hanya pergi untuk membuat serbuan ambil tindakan sementara, tetapi akhirnya yang hilang pendapatan selalunya dari segi pengutipan lesen itu adalah Kerajaan sendiri. Itulah sebab cadangan dari saya dan juga beberapa pihak ialah untuk isytiharkan kawasan sekeliling di pusat bandar utara Selayang ini sebagai kawasan pasar borong dan kita *regulate* dengan betul-betul supaya aktiviti ini dapat memanfaatkan semua pihak.

Saya ingin kembali kepada isu DBKL dan premis-premis milik Kerajaan. Isu ini bukan isu pemakaian logo. Premis-premis ini dibangunkan dengan wang yang dikutip daripada pembayar cukai yang tidak ada kecenderungan politik. Akan tetapi premis ini telah digunakan untuk aktiviti parti untuk dijadikan bilik gerakan atau ibu pejabat parti-parti Barisan Nasional. Ini yang dipertikaikan. Juga aktiviti-aktiviti seperti Hari Raya, *open house* kah ataupun yang sepatutnya dianjurkan oleh persatuan penduduk dengan kerjasama DBKL, kenapa itu dijadikan program parti? Program UMNO kah, program Barisan Nasional?

■1930

Itu yang dipersoalkan bukan isu pemakaian logo. Ini berbeza dengan Ahli Parlimen yang menggunakan logo Parlimen kerana kita ingin kurangkan sifat parti itu. Kita tidak gunakan logo parti ini bila kita berurusan dengan DBKL. Kita berurusan dengan DBKL atas sifat kita sebagai Ahli Parlimen. Itu yang saya ingin dapat penjelasan kenapa ini dibenarkan pada hal dua Menteri Wilayah yang sebelum ini telah memberi jaminan dan telah uruskan dengan baik tanpa melibatkan DBKL dalam politik kepartian.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Dewan-dewan yang diuruskan oleh DBKL semua diurus atas oleh DBKL sendiri. Mana-mana permohonan baik daripada badan-badan NGO ataupun badan-badan politik akan diberi kegunaan dia oleh DBKL mengikut *priority*lah. Saya tidak nampak bahawa itu satu kejanggalan di mana saya rasa rakan-rakan saya di Selangor pun menghadapi situasi yang sama. Jadi bagaimanapun dari segi urusan itu memang daripada keputusan pegawai-pegawai bukan hanya dari peringkat tertinggi tetapi di peringkat operasi.

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Maksud saya bukan dewan pinjam satu malam atau tidak. Macam dewan di Desa Bakti itu terus terang dewan dijadikan Pusat Selayang UMNO itu isunya bukan isu pinjam. Tidak apa itu pinjam kalau UMNO pinjam tiga malam kah, sepuluh malam pun tidak apa. Akan tetapi dewan-dewan ini premis ini dijadikan premis parti itu yang saya tanya. Kalau premis itu dibangunkan oleh parti sendiri okeylah itu tidak ada masalah. Kalau tanah itu milik oleh parti yang dibeli itu tidak ada masalah. Isunya premis ini dimiliki oleh DBKL atau kerajaan dijadikan premis operasi parti itu yang saya persoalkan.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Yang Berhormat Menteri di negeri Selangor selepas Pakatan Rakyat jadi kerajaan apa yang kita buat ialah kita rampas balik semua dewan orang ramai yang diduduki oleh UMNO, MCA, MIC dan sebagainya. Kita biarkan semua orang boleh pakai termasuk UMNO juga boleh pakai dewan orang ramai kita. Jadi saya berharaplah Yang Berhormat DBKL haruslah mencontohi apa yang dilakukan oleh kerajaan Pakatan Rakyat.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Rakan-rakan saya di Selangor berkata berbeza. Banyak mesyuarat-mesyuarat UMNO sekarang terpaksa dibuat di kalangan rumah-rumah ketua-ketua cawangan. Tadi walau bagaimanapun...

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchannathan [Hulu Selangor]: Benar. Menteri minta izin minta laluan.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya tidak mahu saya hendak terus menjawabkan...

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchannathan [Hulu Selangor]: Minta laluan Menteri, minta laluan.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Sila.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchannathan [Hulu Selangor]: Saya ingin membetulkan apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat tadi. Memang benar. Di Hulu Selangor kami apabila hendak menggunakan bangunan-bangunan yang ditadbirkan oleh kerajaan negeri tidak diberi kelulusan untuk membetulkan apa yang dikatakan Yang Berhormat tadi. Terima kasih.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Jadi kepada Tuan Pengerusi makna sekarang kita *fair and square*lah ya... [Ketawa] Jadi Yang Berhormat Sri Gading saya hendak menjawab...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Yang Berhormat boleh memanjangkan aduan kepada saya, saya akan cuba tolong.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Berkenaan dengan masalah iaitu identiti dan pembangunan Kuala Lumpur serta saranan bagi menambah baik lampu jalan, keadaan jalan, kebersihan dan sistem lampu isyarat. Jadi terima kasih kepada Yang Berhormat Sri Gading atas sokongan yang diberi bagi perkara yang melibatkan identiti Kuala Lumpur yang mempunyai jati diri. Manakala bagi isu yang disarankan untuk diberikan perhatian berkenaan lampu jalan, jam, keadaan jalan, kebersihan dan sistem lampu isyarat, Kementerian Wilayah Persekutuan akan tetap memberi penekanan kepada penambahbaikan terhadap perkara-perkara tersebut.

Secara tidak langsung ini juga saya jawablah daripada Yang Berhormat Seputeh dan juga tidak silap saya satu dua lagi Yang Berhormat yang membangkitkan berkenaan dengan soal pembaikan jalan. Jadi makna saya menerima bagi pihak DBKL teguran itu kita akan menambahbaikan jalan-jalan ini.

Tuan Chua Tian Chang @ Tian Chua [Batu]: Kampung warisan kita.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya pada hujung minggu lepas berjalan di Petaling Jaya nampak banyak juga jalan-jalan berlubang di Petaling Jaya. Jadi balik kepada Yang Berhormat Seputeh tadi berkenaan dengan pengeluaran saman trafik.

Tuan Hee Loy Sian [Petaling Jaya Selatan]: Menteri jangan buat tuduhan yang palsu ini. Menteri beritahu mana Petaling Jaya yang ada lubang beritahu saya.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchannathan [Hulu Selangor]: Tidak palsu memang benar pun. Hulu Selangor pun banyak lubang jalan-jalan tidak dibetulkan Yang Berhormat.

Tuan Hee Loy Sian [Petaling Jaya Selatan]: Yang Berhormat Hulu Selangor jangan kacau ini Petaling Jaya.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchannathan [Hulu Selangor]: Tidak ada dia bercakap fasal Selangor, dia cakap fasal Selangor.

Tuan Hee Loy Sian [Petaling Jaya Selatan]: PJ, PJ.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Selangor, Selangor.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchannathan [Hulu Selangor]: Memang betul.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Di Selangor.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat duduklah Yang Berhormat.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchannathan [Hulu Selangor]: Memang betul Kerajaan Negeri Selangor telah mengabaikan kawasan negeri Selangor.

Tuan Hee Loy Sian [Petaling Jaya Selatan]: Tidak, tidak.

Tuan P. Kamalanathan a/l P. Panchannathan [Hulu Selangor]: Hakikat kena terima.

Tuan Hee Loy Sian [Petaling Jaya Selatan]: Dahulu Barisan Nasional yang abaikan bukan Pakatan Rakyat.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Jadi maksud saya juga di Selangorlah ya. Yang Berhormat Seputeh berkenaan dengan pengeluaran saman trafik jadi pengawalan trafik dan penguat kuasa merupakan tugas yang perlu dilaksanakan oleh DBKL. Jika tiada penidakan maka akan jadi kesesakan trafik, *double parking* dan *hazed parking*. Oleh itu DBKL telah dapat sokongan daripada pelbagai pihak agar terus membuat tindakan penguatkuasaan trafik. Kadar bayaran saman telah diselaraskan menyamai kadar saman polis dan Jabatan Pengangkutan Jalan seperti diputuskan oleh kerajaan. Kedua tiada kuota ditetapkan untuk setiap penguat kuasa mengeluarkan saman. Ketiga keadaan *parking* di pasar Jalan Klang Lama telah berapa kali dibincang dan rumusannya memerlukan kawalan dan penguatkuasaan dari DBKL. Jika tidak ia akan menjadi kesesakan teruk...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Yang Berhormat Menteri.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Tadi berkenaan dengan keadaan jalan di Sri Petaling dalam keadaan teruk.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Jadi saya pernah sebut tadi kita akan usaha bagaimana hendak perbaiki jalan-jalan ini. Sistem tawaran terbuka bagi menggantikan kontrak berpenggal yang menyebabkan kelewatan. Jadi kenyataan ini tidak benar. Kontraktor berpenggal masih dilantik oleh DBKL dengan had maksimum sebanyak RM500,000 setahun. Kontraktor ini bertanggungjawab untuk kerja-kerja pembaikan jalan yang kecil termasuk penurapan jalan yang berskala kecil dan juga kerja-kerja kecemasan. Untuk kerja-kerja penurapan jalan-jalan utama ataupun jalan-jalan di taman-taman perumahan yang mana kawasan dan skop kerja adalah berskala besar. Sistem tawaran terbuka untuk melantik kontraktor dikekalkan.

Berkenaan pasar raya terlampau banyak di Seputeh. Pasar raya besar hanya akan diberi pertimbangan setelah mendapat ulasan dan kelulusan daripada KPDN (Kementerian Perdagangan Dalam Negeri). DBKL tidak akan memberi pertimbangan dan kelulusan sekiranya mereka tidak dapat kebenaran dan kelulusan oleh kementerian berkenaan.

Yang Berhormat Bakri...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Minta penjelasan, minta penjelasan.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, hendak bagi jalan Yang Berhormat?

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Isu pertama tentang pasar raya itu saya rasa DBKL masih ada boleh menyampaikan kesusahan rakyat kepada pihak kementerian. Walaupun saya bangkitkan ini Menteri Perdagangan Dalam Negeri memang tidak jawab tetapi ini memang isu benar yang berlaku *on the ground*. Ini yang mana para penaja memang berharap boleh berjumpa dengan Yang Berhormat Menteri berkenaan dengan isu ini. Memang saya berharap DBKL panjangkan masalah ini kepada pihak kementerian.

Yang Berhormat Menteri berkenaan dengan saman trafik. Saya faham masalah yang dihadapi oleh DBKL. Saya juga tahu yang memang perlu ada sedikit disiplin dan penguatkuasaan dari segi mengawal trafik di Kuala Lumpur. Akan tetapi kalau boleh Yang Berhormat Menteri mungkin satu hari saya sudah jempit banyak kali datang ke kawasan Parlimen Seputeh. Jadi saya bawa Yang Berhormat Menteri pergi dengar rintihan daripada rakyat, faham keadaan sebenar dan Yang Berhormat Menteri jangan selalu pergi kacau Yang Berhormat Lembah Pantailah.

Datang ke kawasan Seputeh juga kerana ada ramai pengundi di Lembah Pantai juga mereka duduk di kawasan Parlimen Seputeh. Jadi saya berharap Yang Berhormat turun padang datang dengar rintihan mereka, faham keadaan sebenar dan jangan hanya baca jawapan yang ditulis oleh pegawai DBKL sahajalah. Itu cadangan saya.

■1940

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Yang Berhormat, jadi saya ambil pandangan itu dan saya akan bawa kepada DBKLlah. Jadi, Yang Berhormat Bakri berkenaan dengan hartanah oleh warga asing. Bilangan kompleks yang dimiliki oleh warga asing. Jadi, soalan ini telah dijawab pada 6 Oktober 2011 pada Mesyuarat ketiga kali ini. Maklumat yang diberikan adalah di bawah bidang kuasa kementerian ini, manakala maklumat selain dari pemilikan lesen adalah di bawah bidang kuasa kementerian lain. Jadi, kita telah jawab pada 6 Oktober 2011. Yang Berhormat Rasah telah membangkitkan mengenai Hotel Reggae yang mengutamakan pelancong luar negara.

Jadi, hotel baru ini DBKL belum mengeluarkan lesen walaupun telah diberi, mereka sudah mula beroperasi. Jadi, DBKL telah mengarahkan pihak hotel untuk membuka kepada semua orang sama ada dari luar negara ataupun warga negara ataupun daripada negara-negara yang mereka tidak beri pada masa pengiklanan itu. Jadi, pihak-pihak hotel telah menyatakan secara lisan, mereka bersetuju atas arahan DBKL dan kita akan membuat pemantauan. Jika pihak operator gagal mematuhi arahan itu, lesen premis tidak akan dipertimbangkan dan mereka belum dapat pun lagi lesen ini. Berkenaan dengan tadi satu perkara Yang Berhormat Batu, berkenaan dengan surau di PPR Batu Muda dan Taman Beringin. DBKL akan membuat kajian dan jika ada keperluan, kita akan usahakan ataupun pertimbangkan keperluan surau di PPR Batu Muda dan Taman Beringin dan dengan kerjasama daripada pihak JAWI.

Yang Berhormat Kepong telah bertanya berkenaan dengan ITIS dan kejayaannya ataupun masalah-masalahnya. Sejak ITIS dilaksanakan pada 2003, ia telah memberi perkhidmatan pemantauan keadaan aliran trafik, memberi nasihat kepada pemandu tentang laluan alternatif, memberi bantuan awal kepada pemandu yang mengalami kesusahan dan dalam perjalanan dan yang penting sekali menyebarkan maklumat terkini tentang keadaan aliran trafik dan tahap kesesakan.

Selain daripada perkhidmatan-perkhidmatan yang ditawarkan oleh ITIS, sistem ITIS ini juga digunakan oleh pihak polis untuk memantau dan mengawal selia jenayah dan aktiviti haram. Daripada rekod kita, ITIS sedikit sebanyak telah dapat meningkatkan kelajuan kenderaan lebih kurang 25 peratus. Iaitu bererti ITIS dapat dan berjaya mencapai tujuannya dalam kawalan aliran lalu lintas di Kuala Lumpur. Selain daripada itu, melalui sistem ITIS, bantuan awal dapat diberikan kepada ramai pemandu yang mengalami masalah yang jika tidak diberi bantuan segera akan terus menambah buruk kesesakan.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, Ahli Yang Berhormat Wangsa Maju bangun Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat Menteri. Tidak jawab soalan saya langsung ini, Yang Berhormat Menteri. Sama ada kita di 'anak tiri'kan. Okey, kita nanti lama di sini. Aduh, amat minat dengan jawapan Yang Berhormat Menteri ini. Terima kasih.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Tidak sampai lagi Yang Berhormat Wangsa Maju, oleh sebab saya banyak kena ganggu tadi. Jadi, jumlah dewan yang diuruskan. Yang Berhormat Kepong telah bertanya jumlah dewan yang diuruskan oleh DBKL di Kepong. Terdapat sejumlah 47 buah stadium. Ini ialah seluruh Wilayah. Pusat komuniti, kompleks sukan, dewan serba guna dan kompleks sukan. Stadium sebanyak empat buah, velodrom sebanyak satu buah, kolam renang sebanyak satu buah, dewan serba guna sebanyak 20 buah dan kelab sukan sebanyak satu buah.

Yang Berhormat Kepong juga telah membangkitkan Taman Botani Perdana. Di bawah Rancangan Malaysia Kesepuluh, DBKL memperuntukkan RM37 juta untuk melaksanakan projek-projek baru di Taman Botani Perdana. Sebanyak RM4 juta akan dibelanjakan untuk membina tempat letak kereta bertingkat, *boat house* baru, taman kanak-kanak Lat, Nurseri Taman Botani, *visitor centre*, dengan izin. Tender akan dibuat pada tahun 2012.

Di samping itu, DBKL juga telah memperuntukkan RM6.7 juta dalam tahun 2011 dan RM7 juta untuk tahun 2012 untuk bayaran kepada kontraktor-kontraktor penyenggaraan ke atas taman-taman utama dan khas untuk taman botani di sana. Dari segi penguatkuasaan, sebanyak 9,714 kompaun telah dikeluarkan daripada Januari sehingga September 2011 di mana 5 peratus adalah dari taman-taman awam.

Berkenaan dengan penyenggaraan bangunan di Putrajaya, Yang Berhormat Kepong telah bertanya bangunan di Putrajaya dimiliki oleh pihak kerajaan. Bagi pejabat-pejabat kerajaan dan bangunan komersial yang dimiliki oleh swasta. Bangunan-bangunan tersebut dienggara oleh pemilik bangunan berkenaan dan bangunan kerajaan pula dienggara oleh pihak JKR. Bangunan-bangunan ini dienggara secara berjadual sama ada secara *corrective maintenance* dan juga, dengan izin, *preventive maintenance*. Peruntukan secukupnya diperoleh berdasarkan keperluan penyenggaraan tersebut.

Berkenaan dengan papan tanda di Putrajaya, Yang Berhormat Kepong. Putrajaya belum lagi dibangunkan sepenuhnya. Penambahbaikan papan tanda sentiasa dibuat dari semasa ke semasa seiring dengan pembangunan Putrajaya. Berkenaan dengan padang bola sepak antarabangsa, telah ada perancangan untuk membangunkan stadium bertaraf antarabangsa termasuk padang bola sepak di Presint 5, Putrajaya. Sehubungan itu, peruntukan bagi pembangunan stadium telah dipohon dan di bawah RMKe-10, tertakluk kepada kelulusannya.

Yang Berhormat Kepong berkenaan dengan Taman Metropolitan Kepong perlu dipertingkatkan pengurusannya. Penyenggaraan Taman Metropolitan Kepong dalam keadaan memuaskan. Cuma ada masalah dari segi limpahan air dari kawasan rumah panjang bersebelahan tasik yang sepatutnya mengalir, tersangkut kerana *culvert* tersumbat. DBKL dalam peringkat melaksanakan untuk mengalirkan air berkenaan dalam tasik.

Tadi Yang Berhormat Lembah Pantai juga telah membangkitkan berkenaan dengan Bazar Ria Pantai. Jadi, Bazar Ria Pantai ini adalah telah diusahakan oleh Barisan Nasional Lembah Pantai kian lama yang telah dijayakan dengan kerjasama oleh pihak swasta dan dibantu oleh pihak DBKL. Di mana semua penjaja di tepi jalan yang menjaja secara boleh dikatakan tanpa kelulusan yang sebenarnya, kita telah beri tempat kesemuanya. Pihak DBKL telah beberapa kali mengadakan bancian dan soal hanya kronikroni daripada UMNO ataupun Barisan Nasional sahaja dapat, itu tidak benar. Saya boleh bagi bukti bahawa saya sendiri telah memberi lesen kepada ahli-ahli Pakatan Rakyat sendiri pada hari itu. Jadi, kalau boleh, saya boleh bawa orang itu, tunjuk siapa dia dapat. Dia adalah orang Pakatan Rakyat juga. Jadi bermakna, asalkan mereka ini layak oleh sebab mereka berniaga secara kira tidak begitu haram halalnya di tepi jalan, kita telah memberi keutamaan dari Bazar Ria Pantai.

Akhirnya, apabila Bazar Ria Pantai ini selesai keseluruhannya dalam awal tahun hadapan, keseluruhan penjaja-penjaja di tepi jalan di kawasan Pantai Dalam itu yang di jalan utama Pantai Dalam di sebelah Taman Angkasa, dapat diletakkan dalam suasana yang begitu selesa dan dengan adanya surau, bilik-bilik air dan lain-lain untuk berniaga. Saya berharap Yang Berhormat janganlah jadi pejuang, akhirnya orang sana akan rugi oleh sebab saya diberitahu Yang Berhormat cuba menyekat dan meminta mereka-mereka ini jangan berpindah supaya projek ini gagal. Akhirnya, apabila gagal, dari segi kawasan itu tidak akan menjadi bersih dan kawasan itu akan menjadi satu kawasan yang sesak oleh sebab jalan pada masa ini peniaga-peniaga itu adalah berniaga di tepi jalan.

Jadi, itulah tujuan kita adalah memberi keadaan yang lebih selesa. Bukan hanya pada penjaja tetapi kepada penduduk setempat yang kian lama baik daripada mereka yang duduk di kondominium mewah di peringkat atasan ataupun mereka-mereka yang duduk di rumah-rumah kos rendah. Mereka sudah lama meminta kerajaan bersama dengan sesiapa pun untuk meletakkan penjaja-penjaja ini supaya mereka tidak menjejaskan dari segi trafik dan juga dari segi kebersihan kawasan itu. Begitu juga menjadi satu tarikan tidak sosial kepada anak-anak muda di tepi-tepi jalan di situ.

■1950

Jadi, Yang Berhormat Wangsa Maju saya ada jawapannya. Kontraktor pembinaan menjalankan kerja pembinaan lebih masa pada hari biasa ataupun pada cuti awam. DBKL tidak mempertimbangkan lagi permohonan kerja lebih masa. Jadi, semua tapak pembinaan hanya dibenarkan untuk bekerja daripada Isnin hingga Sabtu mulai jam lapan pagi hingga enam petang.

Kalau Yang Berhormat ada lagi insiden teruslah SMS pada saya dan saya terus akan ambil tindakan dengan DBKL jika ada. Kadangkala ada juga pemaju-pemaju yang masih tidak bertanggungjawab. Pokok-pokok di Wangsa Maju tidak dipotong contohnya di Taman Setapak Indah. Pemantauan pokok-pokok di Taman Setapak Indah telah dilakukan. DBKL akan mengarahkan kontraktor untuk melakukan kerja-kerja cantasan dengan kadar segera.

Bazar Larut Malam di Danau Kota. Dua mesyuarat telah diadakan dengan persatuan penduduk, polis dan penganjur-penganjur bazar larut malam. Keputusan mesyuarat adalah seperti berikut. Bersetuju dua malam ditutup dengan itu hanya lima hari seminggu dibenarkan beroperasi. Penempatan semula bazar larut malam didapati tidak sesuai berdasarkan kajian. Perkara ini telah dijawab beberapa kali tetapi mungkin berkenaan dengan bazar larut malam ini walaupun saya ambil kiralah pandangan daripada Yang Berhormat. Saya sebagai Menteri, saya akan usahakan jika kita boleh cari khususnya tempat alternatif Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Minta tanya. Katanya DBKL telah ada Yang Berhormat Menteri bolehkah beritahu persatuan penduduk yang mana yang telah berjumpa atau ada pertemuan dengan DBKL yang bersetuju dengan bazar larut malam? Ini sebab yang saya tahu, boleh kata semua penduduk di sana, semua kaum, semua minta kita pindah kerana gangguan, *noise pollution* dan juga masalah sosial. Boleh tidak beritahu persatuan yang mana itu supaya saya maklumkan dengan mereka bahawa persatuan sekian telah bersetuju ya. Terima kasih Yang Berhormat Menteri.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Yang Berhormat Wangsa Maju, nanti saya akan dapatkan maklumat ya. Walaupun mungkin Yang Berhormat, yang paling penting saya rasa memang perlu bazar ini dipindahkan di tempat yang berbeza. Kita perlu beri peluang kepada peniaga-peniaga.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Amat terima kasih Yang Berhormat Menteri.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Kita perlu cari tempat yang boleh diterima ramai khususnya kita hendak memberi peluang juga kepada peniaga-peniaga ini banyak juga daripada golongan berpendapatan rendah untuk cari rezeki mereka di kawasan itu. Jadi, mungkin kita perlu cari pilihan-pilihan yang lain. Mungkin saya akan bekerjasama dengan Yang Berhormat untuk dapat tempat-tempat gantian ini.

Yang Berhormat Bukit Bintang telah memberikan aduan berkenaan dengan hal ehwal perumahan. Bilangan yang diterima adalah 30 aduan sehari. Sebulan adalah 800. Bilangan aduan yang dapat diselesaikan adalah 70 peratus. Ada aduan memerlukan masa untuk diselesaikan. Pegawai-pegawai perumahan sentiasa bersedia untuk menerima aduan. Walau bagaimanapun, isu permohonan rumah memerlukan kajian dari segi kelayakan dan kekosongan. Untuk makluman Yang Berhormat Bukit Bintang, memang bilangan rumah sekarang sangat terhad. Kita pun hanya mencukupi untuk mereka-mereka yang hendak dipindahkan dari kawasan-kawasan setinggan yang masih belum dipindahkan lagi. Lain-lain aduan kerosakan perumahan sememangnya DBKL mengambil perhatian dan berusaha bersungguh-sungguh untuk membaikinya.

Berkenaan dengan Plaza Rakyat. Kes Plaza Rakyat telah ditetapkan di bawah prosiding-prosiding timbang tara pada 24, 25, 29, 30 November 2011 dan 5 dan 6 Disember. Sebarang tindakan pemulihan projek hanya akan dapat dilaksanakan setelah prosiding ini selesai. Memang pihak kerajaan sudah buat keputusan untuk menamatkan dengan pemaju asal dan hendak membuka kepada pemaju-pemaju lain. Akan tetapi kita perlu selesaikan proses perundangan di mana pihak pemaju asal pun ada hak-hak mereka untuk diselesaikan melalui timbang tara.

Yang Berhormat Bukit Bintang juga telah membangkitkan berkenaan dengan LRT di Jalan Sultan. Terdapat lebih kurang 29 lot hak milik yang telah diwartakan melalui seksyen 8 Akta Pembelian Tanah di Jalan Sultan. Daripada jumlah tersebut empat telah diawarkan pampasan oleh PTG iaitu *bus stand* Klang, Plaza Warisan dan UDA Ocean. Bagi baki lot-lot tersebut, masih belum diawarkan kepada pihak MRT iaitu MRT Companies cuba berunding tanpa perlu membuat pengambilan dengan pemilik-pemiliknya. Sekiranya rundingan tersebut gagal, barulah PTG akan melaksanakan pengambilan melalui seksyen 8.

PTG tidak boleh sewenang-wenangnya membatalkan pewartaan melalui seksyen 8 sebaliknya agensi permohonan Jabatan Perdana Menteri perlu mengumumkan permohonan pembatalan kepada PTG dan seterusnya permohonan itu dikemukakan kepada Jawatankuasa Tanah Wilayah Persekutuan untuk pembatalan warta ini. Proses perundingan dengan mereka yang tidak bersetuju ini masih dibuat oleh MRT Co. Jadi, laluan MRT di Jalan Sultan, Jalan Bukit Bandar, Jalan Inai, badan khas MRT dikendalikan oleh MRT ini dan berkenaan dengan pembangunan ikan emas di Sri Johor, Sri Melaka dan Sri Pulau Pinang, kementerian sedang membuat perbincangan dengan penduduk-penduduk supaya kebajikan mereka dan masa depan mereka diambil kira khususnya dari segi kedudukan mereka duduk di sana secara menyewa ataupun secara membeli apabila kawasan itu dibangunkan pada masa akan datang. Jadi, proses itu masih berjalan di kawasan-kawasan itu.

Yang Berhormat Kulim-Bandar Baharu telah membangkitkan... Terima kasih kepada Yang Berhormat Kulim-Bandar Baharu berkenaan dengan persepsi orang Kampung baharu bahawa tanah mereka akan dirampas dan dilelong apabila rang undang-undang ini diluluskan di peringkat Dewan Rakyat dan Dewan Negara. Dicadangkan supaya ada sesi penerangan. Untuk makluman Yang Berhormat sesi penerangan kita sudah baik di peringkat kementerian dan di peringkat saya sendiri dan di peringkat NGO-NGO termasuk MAS telah beberapa kali kita adakan di kampung-kampung di Kampung Baru.

Akan tetapi oleh kerana situasi politik, ada mereka-mereka seperti Yang Berhormat sebut yang tidak bertanggungjawab cuba mempolitikkan perkara ini. Itu yang mengelirukan beberapa pemilik dan pewaris sehingga kini. Banyak perkara yang disebutkan memang tidak benar. Satu, tidak ada niat langsung daripada kerajaan melalui Perbadanan Kampong Bharu untuk merampas tanah pemilik dan pewaris di Kampung Baru. Tidak perlu. Saya rasa yang paling susah hendak rampas adalah tanah di Kampung Baru. Saya rasa dari segi, dengan izin Tuan Pengerusi, *it is political suicide if you want to take Malay's reserve land* di Kampung Baru. Jadi, saya rasa itu adalah fitnah-fitnah jahat supaya pembangunan Kampung Baru ini digagalkan.

Kedua, kita tidak meminta pihak swasta yang mungkin hanya mementingkan keuntungan untuk bekerjasama dengan pemilik dan pewaris. Kita sebagai badan penyelarasan dan pemudah cara, kita hanya mencadangkan PNB, Tabung Haji, Pelaburan Hartanah Berhad dan juga Permodalan Putrajaya untuk menjadi pemaju-pemaju. Semua syarikat-syarikat GLC yang boleh katakan 100 peratus tulen dari segi bumiputeranya dan 100 peratus kepentingan kerajaan pun ada di sana.

■2000

Jadi kalau tidak 100 peratus pun, kebanyakan adalah kepentingan kerajaan sebagai GLC. Jadi bermakna, tidak ada niat untuk hendak memberi tanah ini kepada pemaju-pemaju lain. Walau bagaimanapun, ada juga pemilik dan pewaris tanah yang ada tanah yang sesuai untuk dimajukan, mereka sendiri boleh majukan secara tanah mereka sendiri yang sesuai dari segi saiz ia dan ini telah berlaku pun, iaitu pihak Zikay telah majukan dan kerajaan telah memberi satu galakan kepada mereka untuk majukan kawasan mereka dengan memberi insentif-insentif tertentu. Sama juga kalau ada pemilik-pemilik yang asal ini rela untuk bekerjasama untuk *combine*, dengan izin, mereka juga boleh majukan dan usaha-usaha ini sudah berjalan dan mereka sedang berbincang dengan pihak perbadanan sebagai penyelarasan dan pemudah cara dengan agensi-agensi GLC yang saya telah sebut.

Kita sudah dapat satu tawaran daripada satu kelompok lebih kurang 80 lot tanah daripada Kampung Pindah, mereka kata, 80 orang sudah bersetuju ataupun 80 pemilik atau mungkin lebih daripada orang yang terlibat. Jadi 80 pemilik atau lot yang terlibat, mereka kata mereka sudah bersetuju bersama untuk pindah dan gunakan mereka sebagai model untuk dibangunkan. Bermakna isu-isu yang dibangkitkan dan yang mengelirukan orang Kampung Baru, saya rasa saya risau akan menjadi satu faktor yang menggagalkan pembangunan Kampung Baru ini. Kalau kata ada pihak yang mengatakan kerajaan mengadakan Perbadanan Kampong Bharu ini untuk tujuan politik, saya terus terang saya sudah berkali-kali turun di Kampung Baru dan saya berkali-kali berurusan dengan Kampung Baru, saya pun tidak tahu bahawa modal politik akan datang juga kepada Barisan Nasional, saya tidak tahu.

Akan tetapi, saya tahu nawaitu saya, nawaitu pegawai-pegawai saya di belakang adalah satu sahaja iaitu nawaitu kita adalah untuk membantu dan membangunkan tanah orang Melayu di Kampung Baru, itulah nawaitu kita, tidak lain tidak bukan, itulah nawaitu kita. Jadi itulah sebab..., pada saya dapat undikah atau tidak, kita akan terus usaha-usaha untuk bangunkan Kampung Baru itu... [Tepuk]

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Yang Berhormat...

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Tadi kita sudah bincang...

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Penjelasan sikit.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Yang Berhormat, kita dah bincang dah mengenai Kampung Baru...

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Yang Berhormat baru bercakap, saya hendak tanya status enakmen tanah penempatan Melayu 1950 itu, enakmen tersebut. Saya hendak tanya, apa kedudukan enakmen tersebut?

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya dah jawab semua tadi...

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Mana ada jawab, tidak jawab pun.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya dah empat jam berbahas dengan Yang Berhormat pada 5 Oktober, jadi...

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Ya, Yang Berhormat tidak jawab yang itu.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Menteri tidak bagi jalan Yang Berhormat.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Sehingga sekarang Yang Berhormat tidak jawab, macam mana kita *develop* kalau kita tidak kembali kepada enakmen tanah penempatan Melayu 1950, yang mewujudkan Kampung Baru itu adalah enakmen ini.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Minta maaf Yang Berhormat, saya pun dah...

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Ya, Yang Berhormat standard masuk ikut tingkap... [Ketawa]

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Yang Berhormat Kulim Bandar Baharu, tapak masjid dibangunkan bagi pembangunan komersial di Sri Hartamas dan di Jalan Genting Klang. Kedua-dua tapak adalah tanah hak milik Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan (MAIWP) yang tidak dibangunkan sebagai masjid di tapak-tapak berkenaan. Ini adalah kerana terdapat masjid sedia ada di kawasan berdekatan, oleh itu MAIWP telah menjual tapak-tapak tersebut kepada pihak ketiga. Ini berlaku sebelum ini, jadi bagi mengelakkan perkara ini berlaku lagi, Jawatankuasa Kerja Tanah pada masa ini, tidak lagi memberi milik tanah masjid kepada MAIWP tetapi dirizabkan di bawah kawalan Ketua Setiausaha Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar. Jadi Yang Berhormat Kulim-Bandar Baharu, perkara ini tidak akan berlaku pada masa akan datang, yang lepas iaitu seperti yang saya sebut, telah dikomersialkan oleh MAIWP.

Yang Berhormat Kulim Bandar Baharu juga telah menyebut berkenaan dengan penguatkuasaan di Jalan Masjid India. Aktiviti penguatkuasaan dilaksanakan melalui sistem bekerja secara tiga syif sama ada secara statik, rondaan berjalan kaki dan rondaan bermotosikal di kawasan Masjid India dan sekitarnya. Jumlah anggota yang ditugaskan sejumlah 20 orang setiap syif. Mungkin cadangan-cadangan Yang Berhormat mengadakan kamera dan lain-lain, mungkin boleh diambil kira oleh kerana kawasan Masjid India memang kawasan tumpuan dan saya akan bincang dengan DBKL jika perkara itu boleh diusahakan balik seperti dahulu.

Berkenaan dengan statistik tindakan kepada penjaja, pada Januari hingga September 2011, sebanyak 1,950 tindakan telah diambil berkenaan dengan trafik hingga September 2011 daripada Januari sebanyak 11,202 kompaun dan statistik tunda kenderaan di seluruh Kuala Lumpur adalah sebanyak 6,296 kenderaan ditunda dengan kutipan kompaun sebanyak RM1.14 juta.

Jadi berkenaan dengan isu gelandang di kawasan Masjid India, soalan ini di bawah bidang Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, walau bagaimanapun kementerian melalui DBKL akan memberi kerjasama dan memang kita sedang berbincang bagaimana kita boleh mengambil kira kepentingan mereka-mereka yang dikatakan dah menjadi *permanent* di situ supaya dapat ditempatkan mungkin di tempat-tempat lain, hostel-hostel tertentu sebagai bantuan kepada perumahan mereka. Untuk maklumat Yang Berhormat, kerajaan sedang mengkaji bagaimana hendak meningkatkan keseluruhan kawasan Masjid India itu secara lebih holistik secara keseluruhannya. Beberapa cadangan telah diterima baik daripada pihak swasta ataupun DBKL sendiri sedang mengkaji.

Kita berharap satu masa akan datang, kawasan itu dapat dipertingkatkan seperti Yang Berhormat sebut tadi dari segi kekurangan-kekurangan yang ada di kawasan Masjid India yang saya sendiri pun bersetuju bahawa perlu dipertingkatkan memandangkan itu adalah kawasan strategik yang dikenali sebagai kawasan banyak peniaga Melayu dan India yang ada di sana...

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Saya hendak tanya berkenaan Pusat Rekreasi Berkuda itu. Ada jawapan tidak?

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya tidak ada jawapan.

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Saya minta secara bertulis kalau tidak ada.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya akan jawab secara bertulislah ya?

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Kereta lembu untuk Wilayah Persekutuan ini tidak mahu buatkah?

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Jadi saya sekali lagi mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Belanjawan Negara 2012...

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Bila Yang Berhormat datang ke kawasan saya?

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Peringkat Jawatankuasa yang menyentuh perkara-perkara di bawah bidang kuasa kementerian saya.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Saya ingin menjemput Yang Berhormat Menteri datang ke kawasan saya, bila itu?

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Semua isu-isu tersebut telah saya jawab atas kementerian...

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Di Selangor Yang Berhormat Seputeh, *speak out with* Barisan Nasional ADUN.

Dato' Raja Nong Chik bin Raja Zainal Abidin: Saya khususnya dan kerajaan amnya. Sekian terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM377,301,400 untuk Maksud B.32 di bawah Kementerian Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujui.

Wang sebanyak RM377,301,400 untuk Maksud B.32 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM1,777,313,400 untuk Maksud P.32 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 2012 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujui.

Wang sebanyak RM1,777,313,400 untuk Maksud P.32 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan 2012.

Maksud B.41 [Jadual]-

Maksud P.41 [Anggaran Pembangunan 2012]-

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Kepala Bekalan B.41 dan Kepala Pembangunan P.41 di bawah Kementerian Pelajaran terbuka untuk dibahas.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *Point of order.*

Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *Point of order, ya.*

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tuan Pengerusi, semalam saya ada bangkitkan mengenai Peraturan Mesyuarat 66(4) dan 66(6)(a) dan peraturan mesyuarat. Selepas saya dan termasuk dengan Ahli Parlimen Batu Gajah meneliti *Federal Constitution* dan saya hairan dan juga *estimate* dan juga Buku Belanjawan di mana mula dengan mengatakan di perenggan satu iaitu Perdana Menteri mengatakan saya kemukakan di Dewan yang mulia ini Buku Anggaran Perbelanjaan Persekutuan 2012 yang mengandungi Anggaran Perbelanjaan Mengurus dan Pembangunan bagi kementerian, jabatan, agensi untuk melaksanakan program aktiviti dan projek pembangunan bagi tahun 2012 Tuan Pengerusi.

■2010

Bila saya meneliti *Federal Constitution*, saya hairan ini adalah satu perkara yang kemungkinan satu kesilapan telah terjadi. Saya merujuk kepada *Supply Bills Federal Constitution 100* dan terutamanya kalau kita baca dalam *contingent fund* dan sebagainya, Parlimen perlu tertakluk kepada artikel 104 iaitu Tuan Pengerusi, boleh saya baca? "*Withdrawal from consolidated fund*". Wang anggaran ini akan diagihkan dari *consolidated fund*. Caranya dinyatakan di sana.

Saya rasa kalau ada sesuatu yang telah ternyata dari segi undang-undang dan kita di Dewan Rakyat ini tidak mengikutinya, tidak ada harapanlah untuk negara, untuk kita memberitahu kepada orang lain mengikut *rule of the law* dan sebagainya. Saya baca artikel 104 "*Subject to Clause (2), no money shall be withdrawn from the consolidated fund unless they are:*

- (i) *charged with the consolidated fund;*
- (ii) *authorised to be issued by a Supply Act...*"

Ini, *the Supply Act* dan "*no money shall be withdrawn from the consolidated fund except in the manner provided by federal law.*" Jadi bermakna Tuan Pengerusi, kami baca hari ini selepas perkara yang saya bangkitkan semalam, Ahli Parlimen Batu Gajah. Kawan saya Ahli Parlimen Tumpat yang fasih dalam hal-hal ini telah menunjukkan bahawa wang yang belum lagi diluluskan oleh Dewan ini, wang tersebut telah diberi kepada pihak-pihak yang diingini. Kami tidak ada bantahan setakat memberi wang pada dasarnya. Kita setuju. Di Pakatan Rakyat sebenarnya Tuan Pengerusi, kalau boleh kita hendak bagi RM1,000 atau lebih kepada anak-anak. Ini anak-anak kita. Tidak ada bantahan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Mana ada Pakatan Rakyat. Yang ada pembangkang.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Akan tetapi belum lagi diluluskan mengikut *Federal Constitution*. Ini saya rasa adalah satu *Criminal Act*, satu *act* yang kita tidak boleh ubah suai. Ini bukan cincai punya hal. Pergi beli kuetiau goreng, beli mi goreng, okey. Tidak boleh. Ini lain.

Kalau kita tengok surat khabar vernakular, *Tamil press*, *Chinese press* ini, tengok surat khabar *Oriental Daily*. Mungkin Yang Berhormat Bukit Mertajam dapat baca.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, *standing order* kata tidak boleh rujuk *newspaper*.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Bukan tidak boleh *but this is reality* Tuan Pengerusi... [*Dewan riuh*]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *I know. I am talking about standing order.*

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *My relation have got the money.*

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Tuan Pengerusi...

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Kawan-kawan saya terima duit.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *You just say. You don't have to refer to the newspaper.*

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *No, saya refer kerana di sini semua gambaran..*

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Tuan Pengerusi, dia bahas punya, itu dasar pun sudah lulus. Kalau dia sekarang hendak tolong. Kerajaan tolong sama orang miskin, orang susah. Sekarang sekolah pun...

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Saya setuju. Itu *no problem*.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Kementerian, dia boleh guna lain-lain punya peruntukan bagi dulu... [*Dewan riuh*] Nantilah itu lulus. Sudah lulus boleh ganti balik.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Saya setuju 100 peratus. Boleh *point of order?* Ini *my floor*.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *I understand*. Cukup Yang Berhormat.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Ini bantu orang susah pun mahu bising.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *I sudah faham* Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Bukan, belum habis. Saya hendak...

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Apa ini cerita 'lu, lu.' Apa? Ini bantu rakyat susah. Janganlah nanti rakyat datang sekolah ambil RM100 sahaja.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Janganlah. Yang Berhormat Bintulu kita bukan hendak – Yang Berhormat.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: *Haiya* ingatlah. Bantu-bantu punya bahas.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Ini kita tidak mahu ambil orang punya duit.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Sekolah pun cuti. *You* mahu orang datang beli. Kita mahu bagi rakyat wang pun salah.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *We don't want to take people's money. We don't want the court...* Kita tidak mahu pergi mahkamah, mendapat perintah-perintah yang hebat.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, habiskan.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Ini menunjukkan... Tuan Pengerusi, ini mustahak kerana saya rasa *as a matter of one precedent*..

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Wang projek pun boleh ambil dulu. Boleh pakai. Itu hari..., tahun 2011 punya, 2010 pun boleh pakai dululah.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Ini tidak faham. Tidak faham jangan cakap.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Kemudian ganti balik, apa salah.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat Bintulu.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: [*Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara*]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Saya dipilih. Lebih orang dari awak punya kawasanlah. *You* duduk sana *you* tahulah. Undi punya hal.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Ipoh Barat. Cukup Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Sebanyak 20,000 sudah jadi Ahli Parlimen. Tengok sinilah! 50,000 undi baru saya mari sini. *'Poodah!'* Budak kecil... [Dewan riuh] *No use. This is my floor. He doesn't know. I didn't say anything of PKFZ. I didn't say. Did I say? You want me to say? PKFZ, you want me to say?*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, *you are on standing order.*

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *I don't want to hit below your belly. We are not saying no. We are saying Federal Constitution. Do you understand what Federal Constitution is?* Tidak tahu pergi belajar. Jangan jadi bodoh!... [Dewan riuh] Faham! *Don't be silly.*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *Don't be silly.*

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Mahu belajar apa?

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *You don't know.*

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: *You* mahu tunjuk gaya samsengkah? *You* mahu tunjuk *you* punya gaya samseng?

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *I don't know whether you understand Federal Constitution or not. 'Poodah!'*... [Dewan riuh] Okey, Tuan Pengerusi. Ini tidak perlu buang masa lah.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *You are on standing order* Yang Berhormat.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Jangan buli orang Sarawak tahu?

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Ini *Federal Constitution*, bila saya baca...

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: *You* faham atau tidak Yang Berhormat Ipoh Barat?

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Apa? Saya minta maaf, saya tidak ada jet. Saya tidak ada apa-apa kontrak... [Ketawa]

Datuk Ismail Kasim [Arau]: Tuan Pengerusi sudah faham. Buat *ruling* lah. Cukuplah, kita sudah faham.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: ...Jaga sedikit *you* punya mulut! Faham tidak? *You* kena profesional, saya orang kampung sahaja.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Saya tidak ada jet. Saya tidak ada kontrak. Oh! Saya orang estet.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Ipoh Barat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Saya tidak dapat kontrak dari kerajaan. Saya tidak buat dengan apa-apa. Kita cari makan dengan bersih, halal. Kita bersih punya orang. *I fear no one! I fear my concerns only...* [Dewan riuh]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Ipoh Barat!

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Okey, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *Standing order* Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Seperti yang kita..

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Saya sudah faham Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tuan Pengerusi, hari ini kita pula berjumpa dengan peguam-peguam yang bertauliah dalam hal ini. Banyak masa telah digunakan dan saya hairan, ini adalah satu perkara di mana..

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, *you don't have to elaborate. You are on standing order.*

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *I have to elaborate* Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *You are debating now.*

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *No, no. Not debating.* Tuan Pengerusi, saya hendak beritahu Tuan Pengerusi, mengikut *Erskine May* mengikut peraturan mesyuarat dan saya rasa ini adalah perkara yang mustahak, di mana kita tidak boleh mengagihkan wang sebelum ia diluluskan. Itu adalah dasarnya. *This is not supplementary budget. This is the principal Supply Bills* dan macam mana Yang Berhormat bagi Kementerian Pelajaran sejak semalam kepada anak-anak kita. Bukan saya kata tidak boleh bagi. Itu selepas diluluskan. Bukan sahaja Tuan Pengerusi, Dewan Rakyat perlu diluluskan oleh Senat, perlu mendapatkan tandatangan Yang di-Pertuan Agong, perlu gazet. Baru wang itu boleh diagihkan. Itu prosedur. Itu saya cakap, *if there is Federal Constitution, there is no other law more supreme than the Federal Constitution.* Macam mana kita boleh belanja wang tanpa kelulusan mengikut seksyen yang saya katakan.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Baik.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Ini adalah satu perkara saya rasa Tuan Pengerusi. Saya rasa lebih baik Tuan Pengerusi, kita hanya tangguhkan sesi ini untuk kementerian ini dan Yang Berhormat kerana saya rasa kalau tidak kemungkinan ada pihak-pihak yang akan memfailkan kes dan sebagainya dan juga memalukan Dewan Rakyat ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Cukup Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Saya rasa Tuan Pengerusi, semalam selepas saya bangkitkan perkara itu. Ini mungkin Tuan Pengerusi ingat ini adalah satu permainan, hanya mengatakan dengan tidak ada keseriusan. Akan tetapi selepas saya membaca. *I spent a lot of time reading.* Saya rasa kita perlu ikut *Article 104, Federal Constitution.* Macam mana kita dapat atasinya. Kita tidak boleh. Saya harap Tuan Pengerusi dapat nasihat dari peguam-peguam Parlimen sebelum membuat keputusan. *We are not here just to play the fool. We cannot put the cart before the horse.* Macam mana sebelum diluluskan? *Are we a rubber stamp?* Ini adalah satu perkara Tuan Pengerusi..

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Cukup Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Saya rasa Tuan Pengerusi, jangan kita ingat oleh kerana Barisan Nasional ada majoriti maka sesuatu yang mereka ingin, membawa satu *supply bill* sebelum itu boleh menggunakan wang tersebut. Ini satu salah guna, satu yang tidak mengikut etika, undang-undang, konvensi. Dewan Rakyat tidak mengikut konvensi *parliamentary convention, commonwealth.* Saya rasa ini adalah satu perkara yang perlu Tuan Pengerusi ambil kira. Jangan kita satu hari menjadi satu *laughing stock* dalam Parlimen.

■2020

Tuan Pengerusi, kemungkinan kalau tidak ada *Federal Constitution, I got copies of it. I can extend to* Tuan Pengerusi. Saya harap Tuan Pengerusi akan meneliti sedalam-dalamnya. Ini bukan *beyond the score points. We want to win over the debate on today's issue.* Akan tetapi satu perkara yang *goes to the root of the issue* di mana perlu diambil kira, jangan kita abaikan. Jikalau kita ada undang-undang *we tell people to follow the law* tetapi kita sendiri tidak mengikut undang-undang. Yang Berhormat Batu Gajah pun ada berbincang mengenai hal ini, saya harap Tuan Pengerusi boleh mendengar hujah-hujah dari kawan-kawan saya dari sini Yang Berhormat Tumpat dan sebagainya kerana berkaitan...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak boleh. Yang Berhormat *you are talking about standing order, find.* Selepas itu yang *you* ajak semua *debate which standing order says that? You're on standing order, I will do it the standing order.*

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tuan Pengerusi, *with the standing order allowed...*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *No, no. Jadi Yang Berhormat ajak semua untuk berdebat mana standing order itu? I'm asking you di mana standing order yang begitu?*

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *No, no kita sudah bincang. Tuan Pengerusi, this is something very past the matter. Can we go by past 104?*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *Tidak I'm talking about the point you're asking everybody to debate on behalf. You see.*

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *No, no. We discuss I rasa ada perkara...*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, itu yang saya katakan yang itu tidak ada dalam *standing order*.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tuan Pengerusi.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Mungkin tidak ada. Ini satu konvensi yang kita perlu adalah. Terima kasih.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tuan Pengerusi, saya mohon..., Tuan Pengerusi sangat serius... *[Dewan riuh]*

Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: *[Menyampuk] [Dewan riuh]*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *On standing order* dia tidak perlu pencadang-penyokong. Tidak ada pencadang-penyokong Yang Berhormat.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tuan Pengerusi ini bukan sekadar *standing order...*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak ada pencadang-penyokong Yang Berhormat.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Parlimen ini ada peranan untuk memastikan eksekutif mematuhi perlembagaan.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *See adviser* di mana pencadang-penyokong dalam *standing order*, tidak ada.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: *No*, ini pelanggaran perlembagaan.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tuan Pengerusi, *separation of power...*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak ada Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *[Menyampuk]*

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Pelanggaran perlembagaan oleh pihak eksekutif, Dewan Negara.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat sendiri pun tidak konsisten. Mana boleh begini ada pencadang, ada penyokong.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tuan Pengerusi *you must listen to me*, bagi peluang, bagi saya bangkitkan Tuan Pengerusi. Parlimen tidak boleh bersekolongkol bersubahat dengan eksekutif.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak. Saya tidak bersubahat. Saya cuma melihat dari segi *standing order*.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: *Is whether than the standing order.*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *You listen, you against me already now. Jangan! Yang Berhormat Ipoh Barat mengemukakan standing order. Standing order baik I will there with it. Saya tidak perlu pencadang-penyokong. Tidak ada tulis dalam sini mesti ada pencadang-penyokong. There I will dare with him the standing order raise. The same point we don't have to raise again. Same point.*

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: *To allow me to raise additional point, Tuan Pengerusi.*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak boleh, *you see*. Jikalau kita mahu konsisten dalam *standing order* kita konsisten dalam *standing order*, konsisten.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Dia tidak perlu penyokong. Jikalau perkara yang sama Yang Berhormat lantiklah di kalangan Yang Berhormat untuk jadi jurucakap untuk memperlihatkan *standing order* yang hendak dibawa, tidak perlu ada pencadang-penyokong. *Keep stick to the standing order. I'm very clear on this* kita tidak penyokong, baik. *Order issue raised* saya katakan kelmarin..., Yang Berhormat Pasir Mas. Saya katakan kelmarin itu adalah di luar bidang kuasa Speaker untuk mengarah kementerian memberhentikan (*stop*) pemberian is *beyond the power of the Speaker*.

Saya melihat dari segi peraturan mesyuarat dalam bajet ini. Ia mengikut peraturan dan aturan di dalam *standing order*. Dikatakan bahawa dalam peringkat dasar, kemudian dibawa dalam peringkat Jawatankuasa sebelum diluluskan. Itu kita ikut secara teliti dalam *standing order*. Maknanya bagi bidang tugas Speaker dan juga Dewan ini kita tidak ada melanggar sebarang peraturan mesyuarat dalam meluluskan keseluruhan Bajet 2012. Tindakan yang dibuat oleh Kementerian Pelajaran untuk mengagih wang yang dinyatakan dalam Belanjawan 2012 nanti kelak akan dijawab oleh kementerian.

Dalam bidang kuasa kita di sini, kita tidak boleh mengarah. Itu tindakan kementerian dan kementerian saya yakin boleh menjawab perkara yang mereka lakukan itu. Isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Ipoh Barat. Maknanya dari segi peraturan mesyuarat dalam meneruskan keseluruhan Bajet 2012 kita tidak ada melanggar sebarang peraturan mesyuarat Dewan...

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tuan Pengerusi, saya hairan dengan...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Itu, itu Yang Berhormat, lagi sekarang ini Yang Berhormat minta saya *suspendkan* perbahasan Kementerian Pelajaran yang itu juga di luar bidang kuasa kita di sini.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tuan Pengerusi *that's not...*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, saya tidak nampak kuasa Speaker untuk mengarah kementerian untuk memberhentikan pendahuluan, tidak ada hal Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tuan Pengerusi *can adjourn the house, no problem. Boleh adjourn the House.*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya Yang Berhormat, sebab itu saya katakan bahawa *as far as standing order* Yang Berhormat bawa kelmarin itu saya sudah putuskan bahawa kita tidak melanggar peraturan mesyuarat. Jikalau kementerian itu bertindak lebih awal daripada yang diperuntukkan kepada mereka atau bagi tahun 2012, mereka akan menjawab kelak. Mereka akan menjawab, akan *addresskan* isu yang dibawa oleh Yang Berhormat. Itu sahaja Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tuan Pengerusi, *how you overcome 104.*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Saya tahu dia kata...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *That means Tuan Pengerusi is saying, you're above the law* lah at 104.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *That was your point. No moneys shall be used.*

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *[Dewan riuh]*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *Listen, listen.* Itulah *point* Yang Berhormat 104. Tidak ada duit yang digunakan, *fine, I agree with you.*

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tuan Pengerusi, *you are with me...*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *So I ask the Minister, the ministry people* untuk menjelaskan itu di dalam Dewan. Bukan kita bercakap tentang kita menyalahi peraturan mesyuarat untuk meluluskan Bajet 2012, tidak. Akan tetapi isu Yang Berhormat baik sebab itu saya *agree with you*. Nanti kementerian akan buat penjelasan terhadap perkara itu.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *No* Tuan Pengerusi, bukan kalau saya... *So* kita perlu...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Saya pasti kita tidak melanggar peraturan mesyuarat *as far as* untuk meluluskan Bajet 2012 tidak ada pelanggaran. *Let the Minister* jawab kemudian.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tuan Pengerusi bukan peraturan mesyuarat. Peraturan Mesyuarat 66 sana dia kata *you go to Article 100*. Jikalau kita pergi buat *Article 100 that means is subject to article...*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak boleh Yang Berhormat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tuan Pengerusi, ada merujuk kepada artikel.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak ada.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Ada, dia ada kata *Article 100...*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat itulah keputusan saya Yang Berhormat. Jikalau saya salah dalam keputusan ini Yang Berhormat boleh buat dalam bentuk usul esok, lusa boleh buat. Itulah keputusan dia.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *That means* Tuan Pengerusi *override the Federal Constitution*lah.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak, *I don't say that. You are saying that. You are saying that I'm saying that.*

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Tuan Pengerusi sudah tahu satu kesalahan kalau terjadi...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *No*, dia akan jawab nanti itu kesalahan dari segi belanjawan proses dalam Dewan, tidak salah dari segi peraturan mesyuarat.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *No*, Artikel 104, subseksyen 4.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak ada masalah dalam penggulungan nanti.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: *No* Tuan Pengerusi, saya rasa ini macam mana kita boleh membuat...

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Itu tidak payah layan Yang Berhormat.

Datuk Raime Unggi [Tenom]: *[Bangun] [Dewan riuh]*

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Tidak payahlah kita layan dia ini, kita bahas sahaja.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tuan Pengerusi. Sedikit Tuan Pengerusi penjelasan...

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Ini buang masa sahaja, kita teruskan.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Ini perlembagaan pun tidak mahu hormat.

Seorang Ahli: *Diamlah... [Dewan riuh]*

Datuk Raime Unggi [Tenom]: *[Bangun]*

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Kita ada peraturan dalam Dewan.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Penjelasan Tuan Pengerusi tadi sangat merbahaya. Ia mengikiskan tanggungjawab dan peranan fungsi Parlimen. Apabila Rang Undang-undang Perbekalan dibentangkan ia harus melalui keseluruhan proses sebelum ia boleh dibelanjakan Tuan Pengerusi.

Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Tuan Pengerusi teruskan perbahasan Tuan Pengerusi... *[Dewan riuh]*

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Parlimen ada peranan untuk memastikan...

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Nanti kementerian akan jawablah... *[Dewan riuh]*

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tidak boleh membenarkan..., untuk menjelaskan. Kita mesti mengambil tindakan kepada pihak eksekutif untuk mematuhi perlembagaan... *[Dewan riuh]*

Seorang Ahli: Tuan Pengerusi, saya banyak perkara yang hendak bawa kepada kementerian ini saya hendak bahas.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Nanti kementerian jawablah, bukan Tuan Pengerusi yang hendak jawab.

Tuan Haji Salleh Kalbi [Silam]: Eh, buang masalah.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tuan Pengerusi dan Dewan Negara belum membentangkan perbelanjaan ini... *[Dewan riuh]*

Seorang Ahli: Sekolah-sekolah di luar bandar ini, jangan buang masa lagi.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Biarlah kementerian yang jawab bukannya Tuan Pengerusi yang jawab... *[Dewan riuh]*

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Berapa hari bulan Disember?

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Terima kasih Yang Berhormat.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Kita buang masa kat sini buat apa?

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tuan Pengerusi, *this is not...*, Parlimen ada tanggungjawab pastikan eksekutif.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Keputusan Tuan Pengerusi hendak dipertikaikan.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *Is not...*, bukan kuasa.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: *Is not a rubber stamp* Tuan Pengerusi.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Pedulikan Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya. *No, no*. Bukan kuasa saya untuk meng *advise* kementerian. Kementerian akan menjawab sendiri.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Apa ini buang masa kita.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: *[Bangun]*

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Saya tidak ada kuasa untuk menasihatkan kementerian.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Tuan Pengerusi kita jalan teruslah. Jikalau esok Yang Berhormat Menteri dan Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak boleh jawab barulah minta mereka ambil tindakan.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Penjelasan Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi, maknanya kalau saya dapat maksud Tuan Pengerusi walaupun Tuan Pengerusi bersetuju bahawa apa yang dibawa oleh Yang Berhormat Ipoh Barat itu adalah betul.

Datuk Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Yang Berhormat Ipoh Barat kita teruskanlah Yang Berhormat Ipoh Barat.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: *You don't put word into my mouth.*

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Bahawa kementerian memang tidak sepatutnya tidak membayar RM100 ini. Akan tetapi ini tidak ada kuasa kerana Tuan Pengerusi tidak ada kuasa... *[Dewan riuh]*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak boleh.

Datuk Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Banyak perkara yang saya hendak saya bawa bangkit ini. Tuan Pengerusi kita teruskanlah.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Cukuplah Yang Berhormat.

Datuk Raime Unggi [Tenom]: Tuan Pengerusi kita dalam Jawatankuasa apa salahnya kita teruskan dia boleh bahas. Ini buang masa sahaja ini... *[Dewan riuh]*

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Adakah itu bermaksud...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Mana maksud dalam *standing order*?

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Tuan Pengerusi.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Pengerusi punya kenyataan jelas apa lagi? Kita terus sahajalah.

Tuan Haji Salleh Kalbi [Silam]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Kementerian akan buat jawapan Yang Berhormat. Saya duduk di sini adalah untuk menentukan kita ikut peraturan mesyuarat dalam...

Datuk Raime Unggi [Tenom]: Betul itu, betul.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Saya faham dengan apa yang dikatakan oleh Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Cukuplah Yang Berhormat.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Kita jalanlah. Tuan Pengerusi kita bahaslah.

Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Jikalau sudah faham duduk... *[Dewan riuh]*

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Tuan Pengerusi kata kita ada mengikut peraturan. Apa yang dibawa yang *constitution* itu bukan kuasa Tuan Pengerusi walaupun Tuan Pengerusi pun setuju. Ini tidak patut berlaku.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Esok Yang Berhormat Timbalan Menterikah, Yang Berhormat Menteri jawablah, dia bagi penjelasan. Kalau dia tidak faham...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Saya tidak cakap setuju saya kata kementerian akan jawab perkara itu.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Tidak payah lagilah benda-benda ini semua. Buang masa kita sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Bintulu.

8.29 mlm.

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Ini buang masa sahaja. Terima kasih beri peluang sama saya mengambil bahagian dalam perbahasan Kementerian Pelajaran. Saya mahu sentuh B.41 butiran 010000 - Pengurusan Kementerian dan 030100 - Pengurusan Operasi Pendidikan, B.41 butiran 070500 - Penyelenggaraan Bangunan dan 03700 - Program Pembangunan Luar Bandar Sabah dan Sarawak.

■2030

Tuan Pengerusi, dalam penyelenggaraan pembangunan ini, memanglah kita Kerajaan Barisan Nasional sudah bersedia untuk penyelenggaraan mana-mana bangunan yang perlu dibuat. Akan tetapi saya sedih, sampai hari ini saya difahamkan di kawasan Bintulu ini cuma empat sekolah masuk, SK Sungai Kem Batu 18, SK Sungai Setiam, SMK Bintulu dan SK St. Anthony. Ini empat sekolah tadi saya sebut punya dikata masalah *destructor*, kemungkinan mahu dinaiktarafkan.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar) mempengerusikan Jawatankuasa]

Tuan Pengerusi, masalah saya tidak tahu. Kementerian ini faham atau tidak, saya punya kawasan ada berapa banyak sekolah menengah dan sekolah kebangsaan di kawasan saya. Contoh macam di sekolah SK Orang Kaya Mohammad, Bintulu, pada 10 Disember saya ada dapat salinan surat daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya awal daripada itu lagi November, saya sudah beri surat permohonan minta membaik pulih pembangunan sekolah kebangsaan.

Saya di masa itu kita berbincang, memang sekolah minta setengah juta, kita minta mula RM200,000 dahulu kerana sekolah itu kayu. Itu kayu pun mahu patah sudah. Lantai memang beberapa tempat, saya sudah pun bawa Yang Berhormat Timbalan Menteri turun itu sekolah, kita pun ada mesyuarat sana, bila berjalan di atas tingkat satu, kita semua mahu berhati-hati mahu berjalan itu. Kenapa sampai hari ini senarai tidak ada dalam *list*? Kita punya kementerian ini, senarai dapat dari mana, siapa beri ini senarai? Mengapa ini sekolah kita sudah beri, tidak ada dalam senarai. Kita ada lagi sekolah SMK Kidurong 2, itu tanah pun sudah..., *land is sinking*, tetapi ini tingkap, pintu, *door frame* semualah kira bukan patah, bukan kerana orang makan... *[Disampuk]* Tetapi kena anai-anai sudah.

Akan tetapi kita tulis surat masuk kementerian minta disegerakan, tetapi ini sekolah pun tidak masuk senarai. Apa sudah jadi? Kita gambar pun sudah beri, semua sudah beri. Minta semua, Ini bangunan saya tidak tahulah kalau kementerian tidak mahu ambil tindakan dengan segera, janganlah sampai satu hari Jabatan Kerja Raya *declare* ini bangunan tidak selamat, barulah kementerian buat tindakan. Mana kita punya pegawai? Siapa jaga ini Sarawak, mana dia dapat ini *list*? Kenapa...

Datuk Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Boleh tanyakah?

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Sila. Tanya pun tidak bangun.

Datuk Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Okey. Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih Yang Berhormat Bintulu. Saya tertarik juga sebab saya ada perkara yang sama yang kebimbangan kerana kalau betul-betul senarai ini sudah ditetapkan, adakah tidak sekolah-sekolah di kawasan saya di Kapit masuk dalam senarai itu. Ini kerana semuanya keperluan yang sama, anai-anai, yang sudah usang dan sebagainya. Memang ada keperluan. Jadi saya hendak penjelasan Yang Berhormat Bintulu, adakah sekolah-sekolah dalam kawasan Kapit ini termasuk dalam senarai itu?

Dato' Seri Tiong King Sing [Bintulu]: Terima kasih Yang Berhormat Kapit. Memang saya setuju. Apa yang beliau persoalkan, masuk dalam ucapan saya. Nanti Yang Berhormat Timbalan Menteri akan jawab.

Jadi sekolah kebangsaan, saya ada 46 buah di seluruh Bintulu. Kenapa kawasan-kawasan luar bandar, satu sekolah pun tidak masuk? Di luar kawasan ada meja, ibu bapa datang tolong tukang meja. Kenapa sekolah sudah jadi begitu terutama sekali asrama? Masalah juga. Kita pun tidak tahu... *[Disampuk]* You Bukit Mertajam diam... *[Ketawa]* Kenapa di luar kawasan, bila penyelenggaraan, satu sekolah luar bandar pun tidak masuk? Seperti SK Kenaan, SK Sungai Setulan, semua ini kawasan pedalaman, memang banyak susah pergi. Kalau air surut, memang tidak boleh masuk. Saya difahamkan *you* punya pegawai, kalau setahun boleh hantu nampak satu kali sudah banyak selamat, kadang-kadang dua tahun hingga tiga tahun pun tidak nampak satu kali turun padang.

Sudah banyak kali kita persoalan isu ini kepada kementerian, tetapi pegawai daripada Kementerian Pelajaran ini, saya amat sedih. Kenapa mereka tidak sedar? Mereka tidak faham masalah luar bandar. Kadang-kadang bukan sekolah sahaja bangunan bermasalah, asrama lagi pun bermasalah. Kuarters guru-guru pun bermasalah. Jadi, saya mahu minta Yang Berhormat Timbalan Menteri tolong senaraikan kepada saya berapa sekolah sekarang kementerian bercadang akan masuk kita punya senarai untuk penyelenggaraan. Saya mahu tahu. Sampai sekarang saya tidak mahu cadang lagi kerana saya cadang kemungkinan kementerian tidak suka sama saya. Apa sekolah saya cadang, semua *out*. Tidak cadang itu sekolah, tidak berapa susah punya, semua kita masuk. Saya tidak tahulah ini tujuan apa. Semua kita masuk punya, sekolah bandar. Kereta tidak boleh sampai punya, satu sekolah tidak masuk. Kalau itu jalan jauh sedikit, mahu empat jam hingga lima jam punya, satu sekolah pun tidak masuk. Jadi, saya mahu minta penjelasan daripada Yang Berhormat dan jawapan berapa sekolah yang akan dibina.

Jadi Yang Berhormat Timbalan Menteri, Tuan Pengerusi, saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri kalau boleh, ambil satu minggu atau tiga empat hari turun padang. Kalau boleh turun Bintulu. Saya bawa Yang Berhormat Timbalan Menteri melawat di kawasan luar bandar. Saya buktikan berapa teruk sekolah-sekolah itu. Saya rasa kita punya Yang Berhormat-Yang Berhormat daripada Sarawak semua setuju. Mereka kemungkinan pun mahu jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri pergi melawat kawasan itu. Jadi, sekali lagi saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Tuan Pengerusi memberi peluang saya mengambil bahagian ini. Sekian.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ya, Yang Berhormat Pokok Sena.

8.39 mlm.

Dato' Mahfuz bin Haji Omar [Pokok Sena]: Terima kasih Tuan Pengerusi memberi peluang kepada saya. Saya ingin menyentuh B.41, 040000 berkaitan dengan Pembangunan Profesionalisme Perguruan. Ini saya hendak minta penjelasan berkaitan dengan isu guru akan bekerja..., satu eksperimen yang akan dibuat tentang guru bekerja sembilan jam sehari yang menjadi kejutan kepada masyarakat guru pada hari ini. Ini kerana saya melihat bahawa banyak kegelisahan di kalangan guru-guru terhadap pengumuman ataupun permulaan yang akan dilakukan oleh guru-guru khususnya bagi mereka yang menjadi makmal ujian kepada projek atau program ini.

■2040

Kita lihat bahawa banyak kesatuan juga tidak begitu bersetuju dengan langkah yang dibuat oleh pihak kementerian sekarang ini. Dianggarkan bahawa akan membabitkan lebih lima ribu guru daripada hampir 104 sekolah di seluruh negara. Jadi, saya hairan, apakah kerajaan khususnya kementerian tidak mengadakan perbincangan terlebih dahulu dengan pihak kesatuan guru-guru yang terdapat di dalam negara kita. Saya percaya jika pihak kementerian mengadakan perbincangan dengan kesatuan guru-guru untuk mendapat maklum balas daripada pihak kesatuan, maka sudah tentu imej buruk ini tidak berlaku seperti yang wujud sekarang ini. Ini kita dapat lihat bahawa sebelum ini berkaitan dengan soal pekerja apabila akta pekerja yang diluluskan baru-baru ini apabila kerajaan langsung tidak menggambarkan keprihatinan terhadap tuntutan kaum pekerja, khususnya melalui MTUC. Akhirnya, sekarang berlakulah demonstrasi ataupun piket membantah sehingga menjadi kesulitan bagi mencari penyelesaian tersebut.

Jadi, sebab itu saya meminta penjelasan daripada pihak kementerian terhadap isu ini kerana bagi saya bahawa guru sudah pun terbeban dengan begitu banyak kerja sehingga hari cuti, hari Sabtu, Ahad pun mereka terpaksa datang ke sekolah yang membabitkan kokurikulum, membabitkan kelas tambahan dan membabitkan berbagai kegiatan. Jadi, sekarang kita hendak suruh mereka duduk, yang saya anggap bahawa ini akan menjadikan mereka hilang tumpuan, fokus mereka kepada program pengajaran yang sepatutnya menjadi fokus utama mereka.

Jadi, saya bersetuju bahawa kita harus mempertingkatkan prestasi guru-guru ini. Kita harus mempertingkatkan dari semasa ke semasa. Saya percaya bahawa guru-guru pun bukan jenis orang *ketegar* untuk bersedia untuk ditingkatkan profesionalisme dan prestasi mereka selama ini.

Saya percaya bahawa inilah yang sepatutnya diberikan tumpuan oleh pihak kementerian sebab kalau kita melihat bahawa tentang senarai tugas guru-guru hari ini mengajar, memahami sukatan pelajaran, mengendalikan pengajaran (P&P), membimbing murid-murid mengenai ilmu kemudian membuat perancangan dalam merancang, menyediakan rancangan, merancang ujian, merekodkan penilaian kemudian melaksanakan pelbagai tugas-tugas khas, menjaga disiplin, keselamatan, kebajikan pelajar, mentadbir dan mengurus bilik darjah, mengendalikan pelbagai tugas-tugas rasmi, ini terlalu saya kata bahawa senarai yang ada kepada saya, bidang tugas guru ini terlalu besar. Jadi, sekarang kita hendak suruh lagi mereka duduk sembilan jam yang sepatutnya bagi saya bahawa mereka harus fokus kepada tugas mengajar mereka untuk menghasilkan produk pelajar-pelajar yang mempunyai pencapaian yang seimbang antara soal moral dan juga soal akademik itu sendiri.

Jadi, sebab itu saya minta daripada pihak kerajaan memperjelaskan tentang perkara ini kerana saya bimbang bahawa ia akan memberikan kesan yang tidak baik kepada guru-guru sendiri dan juga kepada murid-murid. Sebab bagi saya bahawa apabila guru tidak boleh fokus kepada perkara yang menjadi keutamaan ini, maka sudah tentu kesannya nanti ialah kepada murid sekolah itu sendiri kerana mereka tidak akan dapat perhatian daripada guru untuk memastikan supaya pengajaran yang sampai kepada mereka itu suatu yang dapat menghasilkan pencapaian yang baik kepada murid-murid semua.

Kedua, saya hendak sentuh ialah P.41, Butiran 01800 - Bahagian Teknologi Pendidikan. Saya ingin mendapatkan penjelasan tentang program 1Bestarinet. Kalau kita lihat bahawa dalam Majlis Ekonomi yang bermesyuarat pada 17 Januari 2011 telah bersetuju melaksanakan satu 1Bestarinet Malaysia mulai 2011. Menjelang 2012, lebih 7,000 sekolah kerajaan dan bantuan kerajaan akan dibekalkan di talian *fiber* dengan kelajuan 2MBPS boleh ditingkatkan kepada 10, manakala selebihnya yang merupakan sekolah-sekolah luar bandar dan pendalaman. Jadi, yang saya hendak tanya di sini ialah bagaimana proses sehingga menyebabkan akhirnya terhasilnya projek ini diberikan kepada YTL Communications Sdn. Bhd. seperti yang telah pun diluluskan oleh keputusan Mesyuarat Lembaga Perolehan (a) Bil.1/2011 Kementerian Pelajaran Malaysia. Lembaga Perolehan (a) Kementerian Pelajaran Malaysia, bersetuju dengan tender perkhidmatan 1BestariNet Kementerian Pelajaran Malaysia seperti berikut, kod tender KPM/41/2011/06/003, nama syarikat yang berjaya ialah YTL Communications Sdn. Bhd.

Jadi, saya hendak meminta penjelasan daripada pihak kerajaan, saya hairan apakah penilaian yang diberi kepada YTL Communications Sdn. Bhd. sedangkan saya difahamkan bahawa yang turut terlibat untuk memohon mendapatkan projek ini termasuk juga ialah Telekom Malaysia dan Time.Com. Kita tahu bahawa mereka ini merupakan pemain-pemain utama dalam hal-hal yang berkaitan dengan industri telekomunikasi dan sebagainya. Mereka mempunyai, khususnya Telekom Malaysia, mempunyai prasarana yang mencukupi.

Jadi, saya hairan bagaimana Telekom Malaysia, sebuah syarikat kerajaan tiba-tiba boleh tewas ataupun boleh kalah dengan YTL Communications Sdn. Bhd. Jadi, sebab itu bagi saya bahawa yang saya persoalkan di sini ialah projek 1Bestarinet akan menyediakan saluran *internet* untuk pembelajaran visual dan *internet* akses selama 15 tahun. YTL Communications Sdn. Bhd. menang tender bukan calang-calang saingannya, kerana macam saya katakan tadi bahawa kebanyakan yang dia tewaskan itu ialah mereka yang berpengalaman dalam industri ini. Syarikat-syarikat seperti Telekom Malaysia, Time.Com, Maxis, Celcom yang ternyata lebih terbabit terus dalam bidang telekomunikasi dan ICT *fiber* ini seperti TM, begitu mudah diketepikan oleh Kementerian Pelajaran.

Jadi, saya hendak mendapatkan apakah penjelasan daripada pihak kementerian sehingga kementerian begitu lebih senang nampaknya dengan YTL Communications Sdn. Bhd. daripada syarikat kerajaan sendiri. Saya hendak tanya, kenapa kerajaan ataupun kementerian memilih, saya nampak macam kementerian lebih selesa dengan YTL Communications Sdn. Bhd. daripada syarikat Telekom. Apabila YTL Communications Sdn. Bhd. dapat projek, selepas itu akhirnya, saya bimbang bahawa apabila dia dapat projek, akhirnya dia akan menggunakan pula TM untuk yang mempunyai *infra* yang saya katakan tadi.

Jadi, bermakna bahawa dia hanya dapat untung atas angin tetapi akhirnya menggunakan *infra* yang dimiliki oleh TM dan juga Time.Com. Yang menjadi kemusykilan dan kerisauan sekarang ini pastilah melibatkan data yang diperoleh oleh mereka, khususnya YTL Communications Sdn. Bhd. mampu menembusi maklumat strategik mengenai diri pelajar, ibu bapa, tempat kerja, pendapatan ibu bapa dan apa-apa perkara berkaitan dengan soal keselamatan dan demografi dan politik negara kita ini. Jadi, saya kira bahawa sepatutnya bahawa kita harus berikan kepada syarikat yang dimiliki oleh kerajaan untuk menjamin dari sudut keselamatan yang saya katakan tadi kepada perkara-perkara yang saya telah sebutkan tadi. Saya mohon kepada pihak kerajaan untuk mendapatkan penjelasan ini. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Kapit.

8.28 mlm.

Datuk Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Terima kasih Tuan Pengerusi, saya cuma menyentuh Maksud P.41 Pembangunan dan Butiran 03700 - Program Pembangunan Luar Bandar Sabah dan Sarawak, Butiran 05100 - Perabot dan Peralatan dan juga Butiran 030500 - Asrama dan kemudian Butiran 01200 - Perluasan KPM NET.

Tuan Pengerusi, saya sesungguhnya bersetuju dengan apa yang telah diutarakan oleh Yang Berhormat Bintulu tadi sebab di semua kawasan di luar bandar dan mungkin di bandar juga. Jadi, biarlah saya bercerita tentang kawasan saya lah iaitu Kapit. Saya memohon kepastian ataupun penjelasan dengan teliti daripada Yang Berhormat Menteri, berapakah ataupun kalau boleh dinamakan setiap sekolah dan berapa mungkin anggaran yang telah diagihkan kepada setiap sekolah yang memerlukan kerja pembaikpulihan dan juga naik taraf.

■2050

Oleh sebab memang ada keperluan. Jadi saya tidak tahu Butiran 03700 - Program Pembangunan Luar Bandar di Sabah dan Sarawak adalah termasuk perkara ini. Saya kira oleh kerana peruntukan yang diagihkan kepada butiran ini agak besar, sememangnya ini terangkum dalam anggaran yang telah diagihkan kepada butiran ini. Kalaulah begitu, kita nampak memang besar sekali jumlah yang diagihkan kepada tujuan sebegini.

Jadi janganlah ditinggalkan kawasan seperti di Kapit ataupun sekolah-sekolah di Kapit yang amat memerlukan kerja-kerja penambahbaikan taraf sekolah dari segi bangunan, pendawaian dan sebagainya juga. Jadi itu satu perkara saya hendak penjelasan, saya hendak disenaraikan sekolah-sekolah yang mendapat bantuan itu.

Jadi Butiran 05100 - Perabot dan Peralatan. Mengapa sekolah-sekolah yang memerlukan perabot dan peralatan ini menghadapi masalah tidak cukup perabot seperti kerusi dan meja. Saya khusus kepada sebuah sekolah di dalam kawasan saya SMK Selirik di Kapit. Baru-baru ini cikgu dan YDP PIBG sekolah itu menulis satu surat kepada saya mohon bantuan kewangan RM30,000 untuk menyediakan kerusi meja bagi tahun hadapan. Jadi bagi saya ini tidak perlu mohon kepada saya. Ia sepatutnya jabatan perlu menyediakan peruntukan untuk tujuan ini. Jadi saya mohon penjelasan mengapa sekolah menghadapi masalah ini.

Jadi butiran 01200 - Perluasan KPM NET. Saya tidak pasti dan saya mohon apakah ini KPM Net ini sistem komputer *internet* yang dahulunya dikatakan *SchoolNet*. Kalau ianya saya ingin memberitahu kepada menteri bahawa hampir kesemua sekolah yang dahulunya ada *SchoolNet* ini, *SchoolNet* tidak berfungsi. Saya baru balik dari kawasan, sekolah yang di pekan pun, tidak jauh daripada pekan Kapit, *SchoolNet* nya tidak berfungsi.

Jadi kalaulah sekolah yang dekat pekan ini dan saya bertanya kepada cikgu, guru besar mengapa? Dia kata tidak ada *service*, tidak ada bukan *service* talian tetapi *service* untuk buat *servicing* kepada sistem itu. Apatah lagi sekolah-sekolah yang jauh di luar bandar yang memerlukan kita menggunakan bot melalui sungai untuk kita hendak buat *service* kepada *SchoolNet* yang tidak berfungsi lagi. Jadi ini perlu dijelaskan dalam jawapan.

Jadi satu lagi Maksud 41, Butiran 030500 iaitu Asrama. Jadi saya nampak agihan kepada maksud ini ataupun butiran ini pun besar juga. Jadi bagi saya mungkin ini adalah untuk membina lebih banyak lagi asrama dan kerja baik pulih juga. Kalaulah begitu, biarlah asrama ini yang sangat diperlukan untuk anak-anak sekolah kita untuk mereka duduk semasa bersekolah memang di kawasan luar bandar di Sarawak amat memerlukan asrama-asrama yang sedia ada dinaiktarafkan, dan kerja baik pulih perlu dibantu di sekolah-sekolah itu. Jadi Tuan Pengerusi dengan yang agak spesifik itu, itu sahaja yang saya cuma hendak penjelasan dengan teliti daripada Yang Berhormat Menteri. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Ipoh Barat.

8.55 mlm.

Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi, sebelum saya mulakan, saya ingin guna pakai semua hujah-hujah yang sebelum ini saya telah kemukakan kepada Tuan Pengerusi berkaitan dengan kementerian kerana saya tidak ingin *repeat back* apa yang saya katakan dan saya harap Yang Berhormat lebih faham pendirian dari segi sisi undang-undang-undang.

Perkara yang kedua adalah Butiran 040200 iaitu Latihan Dalam Perkhidmatan. Saya ingin dapat tahu baru-baru ini saya difahamkan Timbalan Perdana Menteri telah memberitahu bahawa dalam pengambilan guru-guru, guru sandaran tidak terlatih sahaja akan diberi keutamaan tetapi guru sandaran telah iaitu GST, guru-guru sedemikian tidak akan diberi keutamaan dan saya hendak tanya apakah pendirian ini akan mengakibatkan kesusahan kepada anak-anak kita yang telah pun belajar ataupun mengikuti kursus GST dan saya difahamkan beribu-ribu guru yang fasih dan telah dapat menggunakan wang sendiri untuk melanjutkan pelajaran tetapi ada satu polisi yang baru diguna pakai oleh kementerian dan apakah yang terkini mengenai perkara ini supaya kita dapat memastikan supaya anak-anak kita yang terlatih, yang terpelajar dalam perguruan dan GST ini dapat diserapkan sebagai guru kerajaan.

Kedua adalah saya ada bangkitkan banyak kali. Saya rasa perkara ini telah dijawab dua tiga empat tahun dahulu iaitu Butiran 00800 - Rumah-rumah Guru. Tuan Pengerusi, saya rasa beribu-ribu rumah lagi masih dibina di banyak tempat. Walhal banyak di antara rumah-rumah ini tidak ada pengundi-pengundi di sana. Apakah kerajaan akan memberhentikan perkara ini walaupun saya masih ingat PAC semasa saya menjadi seorang anggota di sana dan waktu itu DG telah datang mengatakan satu dasar baru akan diguna pakai dan tidak akan membina rumah untuk guru-guru kerana di banyak tempat, mereka tidak ingin tinggal di sana dan berapakah rumah guru-guru yang telah dibina tetapi tidak diduduki oleh mereka dan berapakah lagi dicadangkan untuk dibina pada masa hadapan dan apakah sebab ia perlu dibina?

Satu lagi adalah Butiran 03504 iaitu Ubahsuai Naik Taraf Sokongan Pendidikan Baru-baru ini kerajaan telah mengatakan bahawa RM100 juta akan disalurkan kepada sekolah Cina dan RM100 juta kepada sekolah Tamil dan adakah ini wang yang akan disalurkan untuk ubahsuai atau sekolah-sekolah baru Tamil dan sekolah-sekolah baru Cina akan dibina. Saya secara khususnya ingin beritahu macam di Bercham bahawa keperluan untuk membina lagi satu sekolah baru Cina di Bercham Ipoh kerana sekolah yang sedia ada sudah terlampau *over populated*, sekolah yang terbesar di negeri Perak di antara sekolah-sekolah Cina dan selepas kami membangkitkan perkara itu, kerajaan telah membina satu *adjutants block*, telah mengambil satu *basket ball court*, telah mengambil *football court*. Ini tidak selesai kepada anak-anak kita tetapi ada satu tempat lebih kurang 3 kilometer dari sekolah tersebut yang di mana telah dikhaskan untuk pembinaan satu sekolah *reserve* untuk pembinaan satu sekolah dan tanah itu telah wujud lebih sepuluh tahun dan belum digunakan lagi enam ekar. Adakah kerajaan sudi untuk membenarkan satu sekolah Cina rendah dan tinggi dibina di sana.

Berkaitan lagi dengan sekolah-sekolah Tamil, kita tahu bahawa kekurangan guru menjadi satu isu yang sangat besar dan setiap tahun peningkatan anak-anak ke sekolah Tamil setiap tahun nampaknya meningkat dan ini adalah kerana keinginan anak-anak masyarakat India untuk mempelajari bahasa ibunda mereka tetapi ada *mismatch* di negara ini di mana banyak sekolah masih terletak di estet-estet dan di kampung-kampung atau di luar bandar.

■2100

Sekarang lebih kurang 80 peratus daripada penduduk-penduduk dari estet-estet dan di luar bandar telah *migrate* ke bandar-bandar tetapi di bandar-bandar seperti di Ipoh, Perak, di kawasan saya sendiri di mana ada lebih kurang lima buah sekolah Tamil. Semua sekolah itu ada terlampau banyak murid-murid sehingga tidak ada tempat untuk anak-anak baru. Tidak ada tempat dan mereka terpaksa dihantar ke sekolah-sekolah Tamil yang lain. Adakah kerajaan akan membesarkan sekolah-sekolah ini. Macam di Klang, di Simpang Empat ada satu sekolah di mana ada 2,500 orang pelajar di satu sekolah Tamil sahaja. Kerajaan Negeri Selangor telah memberi tanah untuk pembinaan satu sekolah Tamil yang baru di sana tetapi kerajaan tidak rela dan adakah tindakan dengan menyalurkan RM100 juta ini, wang itu akan diguna pakai untuk perkara berkaitan.

Akhir sekali Tuan Pengerusi adalah berkaitan dengan peningkatan dan kemahiran guru-guru. Dasar kerajaan untuk menggalakkan guru-guru mendapat ijazah. Saya difahamkan ada had umur antara 40 tahun hingga 45 tahun. Jika lebih dari itu, mereka tidak dapat melanjutkan pelajaran untuk mendapatkan ijazah. Ramai di antara mereka terpaksa tidak walaupun berniat untuk mendapatkan ijazah dalam hasrat mereka. Adakah kerajaan akan memberikan kelonggaran kepada pihak-pihak berkenaan supaya dapat melanjutkan pelajaran jika mereka suka. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Hulu Terengganu.

9.02 mlm.

Tuan Haji Mohd. Nor Othman [Hulu Terengganu]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Pertamanya, berkenaan dengan Butiran 010600 – Pengurusan Sumber Manusia yang mendapat peruntukan sebanyak RM97,145,000. Yang pertamanya, saya hendak tahu berkenaan dengan pengumuman oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri berhubung dengan kenaikan pangkat guru-guru secara *time base* selama lapan tahun untuk ke DG44 dan lapan tahun untuk ke DG48.

Saya hendak tahu apakah mekanisme yang digunakan sama ada guru-guru ini akan mendapat kenaikan pangkat secara automatik bila sahaja mereka cukup berkhidmat selama lapan tahun dan bagaimanakah nasib mereka yang mungkin sudah berkhidmat sepuluh tahun, sebelas tahun ataupun dua belas tahun yang belum lagi ada kenaikan pangkat secara *time base*. Adakah mereka ini pun akan dikumpulkan dan dibakulkan dalam kategori yang sama. Kita bimbang kalau dikumpulkan dalam kategori yang sama menyebabkan mereka ini akan kehilangan kekananan dan menimbulkan rasa tidak senang hati.

Yang kedua, saya juga ingin membangkitkan berkenaan dengan tindakan kementerian yang melengahkan penempatan anak-anak kita yang mendapat kelulusan daripada IPG yang membuat pendidikan guru di mana kita dapati bahawa mereka telah tamat pada bulan Jun tahun ini tetapi sehingga sekarang tidak dengar khabar bagaimanakah penempatan mereka dan malah sudah berlaku sedikit kerisauan sehingga berlaku tunjuk perasaan di IPG di Tanjung Malim. Apakah kerajaan akan bertindak segera untuk menempatkan mereka ini dan saya cadangkan supaya nisbah guru dengan murid ini diubah untuk membolehkan lebih ramai anak-anak kita yang telah membuat kursus pendidikan guru ini ditempatkan umpamanya dari tahun satu ke tahun lima yang nisbahnya 1:5 itu dinaikkan kepada 1:7 ataupun kepada 1:2. Dengan ini kita dapati bahawa lebih ramai lagi anak-anak kita yang dapat mengisi kekosongan yang mana mereka telah pun mengambil masa selama lima tahun atau enam tahun untuk menghabiskan kursus untuk menjadi seorang guru.

Yang berikutnya, saya rasa mendapat aduan jugalah tentang tindakan pihak kementerian yang telah menurunkan pegawai kita yang bertugas di PPD yang dianggap sebagai pegawai sangkut, dikembalikan ke sekolah, padahal mereka ini banyak tugas-tugas di PPD yang diuruskan dan saya bimbang sekiranya mereka ini dikeluarkan daripada PPD dan balik ke sekolah, tentulah kerja-kerja di PPD ini akan menyebabkan tergendala dan tidak ada pihak yang menguruskan. Ini akan melumpuhkan sistem persekolahan kita.

Yang berikutnya, tentang langkah kerajaan yang membuat satu tindakan sebagai langkah percubaan, *pilot project* berkenaan dengan guru-guru yang diminta bertugas selama sembilan jam di 104 buah sekolah di negeri Melaka, Pahang, Johor dan Sarawak. Saya dapati bahawa kadar menetapkan tempoh bekerja guru ini sudah tidak sesuai. Saya dimaklumkan bahawa tempoh bekerjanya untuk sekolah yang dua sesi ialah dari jam 7.30 pagi hingga jam 4.30 petang dan untuk sesi yang kedua pada jam 1.30 petang sehingga jam 6.30 petang. Jadi, seolah-olah ada satu pertembungan masa di antara guru-guru ini dan saya hendak tanya juga, di manakah murid-murid yang di antara pertembungan masa itu berada sebab bilik darjah tentu tidak mencukupi dan ini tentulah menimbulkan keadaan kelam kabut di sekolah kerana dua kumpulan murid pagi dan petang berada di tempat dan tempoh yang sama.

Jadi, kita harap bahawa penetapan tempoh bekerja kepada cikgu ini memang tidak sesuai kerana cikgu itu biasanya mereka bertugas daripada pukul 7.30 petang sampai ke pukul 2.00 petang. Mereka datang lagi pada pukul 5.00 petang ataupun 4.30 petang hingga ke pukul 6.00 petang sebab itulah masa yang sesuai untuk menjalankan kegiatan kokurikulum sebab tidak sesuai kokurikulum ini diadakan di waktu tengah hari kerana cuaca yang tidak begitu membenarkan.

Yang berikutnya, berkenaan dengan Butiran 020200 – Pembangunan Kurikulum. Baru-baru ini kita telah pun dihebohkan berkenaan dengan usaha untuk mengubah persepsi dan penulisan sejarah di negara kita dengan menukarkan bahawa pihak komunis pun dianggap sebagai hero dalam kemerdekaan. Jadi, saya rasa kerajaan tentulah akan berusaha dan berikhtiar untuk membangunkan semula kurikulum di sekolah-sekolah. Saya harap bahawa apakah nilai-nilai yang akan ditambah tentang pembinaan kurikulum tersebut. Apakah kita dapati kurikulum untuk subjek-subjek tertentu akan menumpukan kepada nilai komersialnya supaya murid-murid kita yang belajar akademik pun dapat menggunakan dalam kehidupan mereka sehari-hari.

Berkenaan dengan pelaksanaan MBM dan MBI. Memartabatkan bahasa Melayu dan memperkasakan bahasa Inggeris ini sebagai langkah menggantikan PPSMI. Saya kurang jelas berkenaan dengan langkah-langkah kerajaan untuk melaksanakan dasar tersebut berbanding dengan ketika melaksanakan PPSMI dulu. Di mana pada masa PPSMI dilaksanakan, kita dapati bahawa sekolah begitu sibuk, perbelanjaan begitu besar dan kita dapati dengan pelaksanaan MBM dan MBI ini, kita dapati bahawa keadaan seperti biasa. Kita hendak tahu apakah rancangan-rancangan pihak kerajaan dalam melaksanakan dasar ini dan kita minta supaya kerajaan bertegas pelaksanaan MBM dan MBI ini dilaksanakan dan penggantian kepada dasar PPSMI ini.

Berkenaan dengan perkara di kawasan saya. Hendak tanya berkenaan dengan pembinaan Sekolah Menengah Teknik (Vokasional) Hulu Terengganu. Apakah ia akan menjadi kenyataan pada tahun hadapan sebab saya difahamkan bahawa ini merupakan sesuatu yang telah pun diluluskan oleh pihak kementerian. Saya mendapat rungutan juga Tuan Pengerusi, berkenaan dengan elaun perjalanan guru-guru. Biasanya guru-guru ini diminta untuk menjalankan tugas di luar kawasan sekolah tetapi mereka tidak dibayar elaun TNT mereka, hatta pembayaran melalui satu tempat duduk dalam teksi pun tidak dilaksanakan.

Khusus untuk sebuah sekolah di Hulu Terengganu iaitu sekolah primer. Sekolah yang dianggap sebagai yang tertua yang banyak melahirkan pemimpin-pemimpin dan tenaga kerja iaitu Sekolah Menengah Tengku Ampuan Intan. Merupakan sekolah yang begitu uzur dan begitu daif. Kita harap bahawa pihak kementerian memberikan perhatian supaya menggantikan dan menaik taraf sekolah tersebut sama ada bilik darjah, kantin, elektrik dan berkenaan dengan pembetulan. Itu sahaja. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Petaling Jaya Selatan.

9.09 mlm.

Tuan Hee Loy Sian [Petaling Jaya Selata]: Terima kasih kepada Tuan Pengerusi. Saya hanya ada tiga perkara yang saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri.

■2110

Yang pertama tentang Butiran 030300 berkenaan Pendidikan Rendah iaitu operasi pendidikan. Saya ingin tahu tentang jumlah peruntukan yang diagihkan kepada setiap aliran sekolah kebangsaan, sekolah jenis kebangsaan Cina, sekolah jenis kebangsaan Tamil dan juga yang lain-lain. Saya hendak tahu juga berapakah peratusan jumlah pelajar SJK(C) dari keseluruhan pelajar Malaysia dan juga SJK(T) dan berapakah peruntukan yang SJK(C) dan SJK(T) dapat dalam peruntukan ini. Saya hendak merujuk kepada dua sekolah jenis kebangsaan di kawasan saya iaitu SJK(C) Chen Moh dengan SJK(C) Yuk Chyun. Dua tiga tahun ini, dua buah sekolah ini mengadakan majlis makan malam untuk mengumpul dana untuk pembinaan bangunan kelas baru dan mereka bertungkus-lumus untuk mendapat dana-dana daripada masyarakat Cina.

Saya rasa dalam hal ini Kementerian Pelajaran perlu bertanggungjawab dari segi peruntukkan dana. Bukan sahaja dua sekolah ini. Di Malaysia ini, sebelum itu kalau dari segi peruntukan, SJK(C) memang jarang dapat peruntukan *direct* daripada Kementerian Pelajaran. SJK(C) seluruh Malaysia terpaksa mencari dana sendiri untuk memperoleh peruntukan untuk membina sekolah baru atau membina kelas-kelas baru dan saya rasa ini satu keadaan yang tidak sepatutnya berlaku di Malaysia. Kalau dikatakan 1Malaysia semua aliran sekolah perlu dijana saksama. Bukan sahaja bagi sekolah kebangsaan tetapi juga tidak lupa SJK(C) dan juga SJK(T), di mana saya dapat banyak rungutan daripada SJK(C) Chen Moh dan SJK(C) Yuk Chyun. Mereka tidak terima. Kalau terima pun sangat sedikit peruntukan tahunan daripada Kementerian Pelajaran. So, saya harap Kementerian Pelajaran boleh bagi satu jawapan bagaimana pada masa akan datang ini, kita boleh bantu SJK(C) dan juga SJK(T) yang tidak ketinggalan dari segi peruntukan tahunan.

Yang kedua, saya hendak bangkit tentang Butiran 04600 - Sistem Pengkomputeran Sekolah, RM2.75 juta. Mengikut Laporan Audit Negara terdapat 300 sekolah di Sabah di mana bilik komputer yang hanya dua yang siap. Yang 298 tidak siap mengikut jangka masa yang ditetapkan dan saya hendak tahu apakah masalah yang dihadapi. Bagaimana hal ini boleh berlaku sedangkan peruntukan sudah bagi tapi kontraktor yang diberi tugas itu tidak dapat menyiapkan projek bilik komputer ini. Saya juga hendak tahu tentang status sekarang ini, berapa bilik komputer yang sudah siap dan berapa yang masih belum siap dan kalau tidak boleh siap apakah masalah utama yang mereka hadapi.

Saya juga ingin merujuk kepada Butiran 070900 tentang program khusus yang diberikan kepada penyelenggaraan solar hibrid iaitu RM16.9 juta. Saya hendak tahu tentang apakah program khusus ini yang melibatkan jumlah peruntukan RM16.9 juta dan program ini dilaksanakan di mana dan juga adakah peruntukan setiap tahun untuk solar hibrid ini.

Yang terakhir tentang program khusus Butiran 072200 - Kelas Dewasa Orang Asli Penan peruntukan RM6 juta. Sejauh manakah kelas dewasa ini benar-benar boleh membantu Orang Asli Penan kerana saya pernah masuk ke kawasan Limbang di Long Napir. Saya nampak Orang Asli Penan ini memang mereka ketinggalan dari segi banyak aspek terutama pendidikan dan bagaimanakah kelas RM6 juta ini boleh bantu mereka. Sejauh manakah pelaksanaan program ini, berjaya atau tidak tentang program ini. Itu sahaja. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Kulim Bandar Baharu.

9.15 mlm.

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin bangkitkan beberapa perkara. Pertama, berkaitan dengan Butiran 030400.

Perkara spesifik Yang Berhormat Menteri, berkaitan dengan program aduan yang saya terima daripada Sekolah Menengah Kebangsaan Bukit Sawa Marang. Berkaitan dengan program ceramah yang dikatakan ceramah motivasi dibawa masuk penceramah daripada luar. Di sini disebut daripada Syarikat Mutiara Konsultan Sdn. Bhd. Penceramah tersebut telah lapan kali ke sekolah-sekolah di kawasan itu sejak Ogos 2011 termasuk Sekolah Menengah Kebangsaan Ibrahim Fikri Seberang Takir, Sekolah Menengah Kebangsaan Agama Durian Guling dan Sekolah Menengah Kebangsaan Tun Indera.

Masalah aduan di sini ialah berkaitan dengan ceramah tersebut lebih bersifat kepada perkara-perkara tahyul dan perkara-perkara karut tentang soal alam magis, tentang azimat yang langsung tidak ada kena-mengena apatah lagi hendak membangunkan minda pelajar di sekolah-sekolah tersebut. Jadi, harap dapat pihak kementerian memantau perkara ini. Siasat sama ada berlaku benar atau tidak. Kita pun tidak mahu mengganggu periuk nasi orang kalau tidak betul tetapi sebab banyak sangat aduan yang kita dapat daripada syarikat konsultan yang sama, jadi saya kira perlu disiasat dan kalau betul perlu diambil tindakan.

Butiran 03504 saya dapat banyak aduan daripada sekolah-sekolah di kawasan saya, Kulim Bandar Baharu dan saya percaya daripada sekolah-sekolah lain juga iaitu kemudahan logistik TV LCD ini kalau boleh ditambahkan kepada tiap-tiap kelas. Ini kerana sekarang ini mereka perlu berkongsi dengan TV ini diletakkan secara kekal di satu bilik dan ia menjadi *redundant*. Tidak dapat dimanfaatkan sepenuhnya. Jadi, ada cadangan supaya keperluan pemasangan TV LCD ini diberikan kepada tiap-tiap kelas yang memerlukan.

Butiran 030300 dibaca dengan Butiran 040100, berkaitan dengan dasar kementerian bagi guru-guru yang ada keluarga ditukar ke tempat lain. Saya ada kes spesifik yang telah saya rujuk kepada pihak kementerian berkaitan dengan seorang guru daripada Kulim yang punya suami dan anak-anak di Kulim kemudian ditukarkan ke sebuah sekolah di Putrajaya. Beliau telah memohon untuk bertukar semula ke kawasan Kulim telah ditolak. Saya harap dapat kes spesifik ini dan mungkin ada kes-kes lain. Saya kira kalau dari segi tahap profesionalisme kalau guru-guru ini ada keluarga di tempat lain kita harapkan dia beri tumpuan kepada kelas saya rasa agak sukar apatah lagi kalau anak dia masih kecil. Dalam kes ini anak masih kecil, bawah umur sekolah pun. Kalau anak itu sakit demam sudah tentu pasti guru tersebut tidak akan dapat memberi tumpuan. Walaupun ini bukan peringkat dasar Tuan Pengerusi tetapi saya kira perlu dikaji balik sama ada bila pemindahan dibuat perlu dikaji kedudukan guru-guru tersebut.

Akhirnya Tuan Pengerusi...

■2120

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Yang Berhormat Kulim Bandar Baharu, boleh mencelah sikit?

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Boleh Tuan Pengerusi?

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya setuju dengan Yang Berhormat Kulim-Bandar Baharu. Sebenarnya masalah penempatan guru ini dan pemisahan terutamanya antara suami isteri ini cukup penting. Saya harap dan saya minta kepada Yang Berhormat Kulim-Bandar Baharu, kita mencadangkan kepada kementerian supaya melihat dengan serius, dengan teliti. Berikan keutamaan dan bukan sekadar maknanya guru-guru ini apabila dipisahkan suami isterinya, dengan ada anak kecil dan sebagainya, mereka tidak boleh menumpukan pengajaran yang mereka berikan di sekolah-sekolah. Malah, akhir-akhir ini, bahkan di kawasan saya pun ada Tuan Pengerusi yang menimbulkan masalah rumah tangga, bercerai-berai dan sebagainya. Bukan kerana mereka sendiri yang hendak, tetapi kerana sistem kita.

Jadi saya minta Menteri berikan perhatian. Kalau boleh biar berikan keutamaan. Kalau kita guru-guru ini hendak mengajar mendidik pelajar-pelajar menjadi baik, tetapi sebaliknya mereka menjadi orang yang tidak baik... [Disampuk] Saya ingat Yang Berhormat Ledang setuju ini. Minta pandangan. Terima kasih.

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Sebab itu saya sebut tadi Tuan Pengerusi, walaupun bukan di peringkat dasar, tetapi saya rasa dasar ini perlu dikaji semula sebab banyak masalah sebenarnya timbul daripada perkara seperti ini. Saya sendiri pernah kendalikan satu kes guru wanita yang hendak balik ke kampung dia, dia tumpang guru lelaki yang kebetulan satu kampung yang akhirnya timbul fitnah, dan akhirnya membawa kepada kes cerai-berai. Apatah lagi kalau dalam kes seperti inilah yang dia punya keluarga di sana... Dan saya difahamkan ada kekosongan di kawasan Kulim Bandar Baharu. Dalam kes spesifik ini, ia ada kekosongan di Sekolah Kebangsaan Gunung Pongsu dan Sekolah Kebangsaan Sungai Kob. Bermakna ada kekosongan, tetapi kenapa permohonan itu ditolak? Ini kerana permohonan dibuat berdasarkan permohonan pertukaran guru antara negeri secara e-talian.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Tuan Pengerusi, hendak penjelasan sedikit. Maksud Yang Berhormat Kulim Bandar Baharu ialah kalau keutamaan boleh diberi kepada isteri-isteri yang merupakan guru-guru kepada pegawai daerah, PTD, pengarah-pengarah, mengapa tidak guru-guru yang juga suami isteri ini juga diberi keutamaan supaya mereka juga dapat bersama dan dapat mengurangkan masalah seperti yang disebut oleh Yang Berhormat Kulim Bandar Baharu? Adakah begitu?

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Itu antara perkara yang saya bangkitkan Tuan Pengerusi. Akan tetapi bagi saya bagi peringkat jawatankuasa ini, saya *refer specific* kepada kes khusus yang sebenarnya saya telah rujuk kepada pihak Kementerian yang telah saya kemukakan pun surat permohonan tersebut, saya harap dapat dipertimbangkan untuk sesi sekolah yang akan naik pada tahun 2012 ini.

Akhirnya Tuan Pengerusi, saya hendak rujuk kepada Butiran 030300 berkenaan kes khusus di Sekolah Menengah Kebangsaan Tun Perak, Muar. Kita terima banyak aduan daripada sekolah ini tentang tindak tanduk beberapa orang guru yang bersikap rasis dan anti Islam. Saya terpaksa sebut di sini bahawa guru-guru yang terlibat adalah guru-guru berbangsa Cina. Yang antara mereka adalah penyokong dan petugas kepada ADUN Bentayan daripada DAP, Yang Berhormat Gwee Tong Hiang. Pelajar-pelajar terutamanya yang berbangsa Melayu, termasuk yang dari Kristian, telah membuat aduan beberapa kali tentang tindak tanduk beberapa orang guru di sekolah ini yang berbangsa Cina. Saya tidak bercadang hendak menyebut namanya secara terbuka sekarang ini kerana akan mengaibkan, tetapi saya akan serahkan kepada Yang Berhormat Menteri.

Aduan yang dibuat sangat-sangat serius kerana guru-guru ini menggunakan masa mengajar di dalam kelas untuk mengutuk agama Islam, menyatakan agama Islam ini agama palsu, menyatakan Quran ini ditulis oleh manusia bukan agama langit, bukan agama samawi, menceritakan tentang peristiwa 13 Mei ini sebenarnya adalah tindakan orang Melayu sebenarnya dan orang Cina cuma mempertahankan diri, menceritakan tentang sepatutnya orang Cina yang menjadi Perdana Menteri pemimpin bukan orang Melayu, menceritakan tentang banyakkah. Di sini sahaja saya ada lebih 20 aduan khusus daripada pelajar-pelajar yang terlibat yang mendengar sendiri...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ya, masa Yang Berhormat.

Dato' Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Bukan *one-off* punya *statement* tetapi sudah lama. Jadi saya harap tindakan dapat diambil sebab aduan telah dibuat di PPD (Pejabat Pendidikan Daerah), tetapi tidak ada tindakan sampai hari ini. Guru-guru ini yang terakhir ini iaitu baru-baru ini, pun masih lagi mengambil sikap yang sama, agak keterlaluan. Saya rasa ramai guru yang bukan Melayu, yang saya sendiri pun melalui proses itu, guru-guru saya pun ada yang bukan daripada Melayu, ada juga yang daripada Cina, India, tetapi mereka okey. Akan tetapi ada duri dalam daging di kalangan mereka ini. Guru-guru seperti ini sepatutnya tidak dibenarkan untuk mengajar. Tindakan patut diambil. Bukan kerana mereka Cina. Itu yang perlu saya tegaskan. Bukan kerana mereka Cina tetapi kerana mereka bermain politik kepartian, bermain politik rasis, bermain politik yang berbahaya kepada pelajar termasuk yang Kristian pun kompelin.

Jadi guru seperti ini pada saya tindakan tegas perlu diambil, jangan dibiarkan. Jangan kerana takutkan undi hilang kah apa, kita takut ambil tindakan. Saya rasa saya hendak ulang sekali lagi Tuan Pengerusi, kita timbulkan perkara ini bukan kerana dia Cina tetapi kerana sikap politik kepartian yang melampau yang menyalahgunakan kedudukan dia sebagai guru. Saya akan berikan nama-nama ini kepada Yang Berhormat Menteri untuk diambil tindakan. Saya hendak tengok dalam tempoh beberapa minggu ini kalau tidak ada tindakan, mungkin kita akan ambil tindakan lanjut seperti mendedahkan nama-nama mereka. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Kepala saya memikirkan Yang Berhormat Parit Sulong tadi tapi dia tak berdiri. Itulah saya tertunggu lama-lama. Sila Yang Berhormat Parit Sulong. Kalau tidak mahu baru saya panggil orang lain. Saya melihat senarai di sini Yang Berhormat. Yang Berhormat Parit Sulong lama tidak bercakap.

9.28 mlm.

Dato' Noraini binti Ahmad [Parit Sulong]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ada tiga perkara yang hendak saya sebut pada malam ini. Yang pertamanya terus kepada Butiran 031100 - Sukan. Saya hendak mohon penjelasan mengenai pelaksanaan dasar 1 Murid 1 Sukan.

Apakah perancangan pihak Kementerian dan pihak sekolah bagi merancakkan lagi aktiviti sukan di sekolah-sekolah ini dan apakah mekanisme yang digunakan untuk memantau pelaksanaan dan kemajuan program ini?

Yang keduanya pula Tuan Pengerusi, adalah Butiran 03504 - Ubahsuai Naik Taraf Sokongan Pendidikan. Saya hendak tahu berapakah jumlah peruntukan yang dikhususkan untuk membaik pulih sekolah-sekolah di Parlimen Parit Sulong. Dalam pada itu, saya juga hendak tahu status baik pulih untuk Sekolah Kebangsaan Kampung Jawa dan juga Sekolah Kebangsaan Bagan. Dekat tempat saya Tuan Pengerusi, Daerah Batu Pahat ini adalah kawasan dua Timbalan Menteri Pelajaran. Ini kerana saya sudah bangkitkan perkara ini beberapa kali tetapi setakat ini belum ada tindakan. Kedua-dua sekolah ini masih lagi sekolah kayu dan sudah dimakan anai-anai.

■2130

Malah keadaan Sekolah Kebangsaan Kampung Jawa ini disahkan tak selamat oleh JKR pada tahun 2003. Silingnya dah berlubang-lubang, bahaya kepada pelajar. Kelas masih lagi menggunakan *partition*. Jadinya, saya harap pihak Kementerian dapat memberi penjelasan mengenai perkara ini dan bilakah baik pulih untuk kedua-dua sekolah ini dapat dilaksanakan.

Perkara yang ketiga yang saya nak bangkitkan Tuan Pengerusi, adalah Butiran 030200 - Pendidikan Pra Sekolah. Saya tengok ada terdapat peningkatan peruntukan yang tinggi bagi pendidikan pra sekolah ini. Jadinya, soalan saya ialah berapa banyakkah pra sekolah yang telah diwujudkan di sekolah-sekolah rendah kebangsaan sehingga kini.

Jadinya, apakah perancangan Kementerian untuk memastikan NKRA bagi memperoleh peningkatan 20 peratus penyertaan kanak-kanak lima tahun ke atas ke pendidikan pra sekolah ini akan tercapai. Adakah terdapat syarat-syarat kepada ibu bapa yang ingin menghantar anak mereka ke pra sekolah di sekolah kebangsaan memandangkan kos sara hidup sekarang ini semakin meningkat. Jadinya, menghantar anak ke pra sekolah di sekolah kebangsaan ini sudah semestinya dapat meningkatkan beban kewangan bagi ibu bapa bukan hanya yang berpendapatan rendah tetapi juga yang berpendapatan sederhana. Itu sahaja malam ini. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ya, Yang Berhormat Bukit Mertajam.

9.31 mlm.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya tuju kepada 010800 - Psikologi dan Kaunseling. Ada satu kes di mana seorang pelajar tingkatan empat selepas dia diberi kaunseling, dia terus terjun dari tingkat empat atau tiga dan meninggal dunia. Saya khuatir tentang kualiti kaunseling yang diberi kepada pelajar-pelajar. Waktu sekarang kita mendapat tahu bahawa terdapat 30 peratus, dikatakan 30 peratus pelajar ada masalah mental. Sekiranya kita tidak mempunyai guru kaunseling yang berpengalaman, walaupun mereka diberi latihan tetapi kaunseling ini bukan hanya berdasarkan kepada teori sahaja, mereka harus ada pengalaman dalam kehidupan.

Jadi, saya meminta Kementerian menjelaskan apakah akan dibuat supaya kaunseling ini ditingkatkan mutunya. Yang kedua, saya ingin mendapat penjelasan mengenai sebuah sekolah SMJK baru yang dikatakan telah diluluskan secara prinsipnya oleh Menteri Pelajaran tetapi surat-surat kebenaran itu masih belum dikeluarkan. Jadi, saya ingin mendapat jawapan, bilakah surat itu akan dikeluarkan kerana sudah lama menunggu. Presiden MCA mengatakan bahawa sekarang mesti melihat tanah yang sudah pun diberikan untuk sekolah ini sama ada sesuai atau tidak. Sebenarnya tanah ini sudah pun diberitahu dua tahun yang lalu tetapi selama ini tak ada pandangan yang lain. Mengapa pada waktu sekarang sahaja apabila menteri kata akan luluskan, baru ada cadangan yang lain.

Sekiranya ada cadangan yang lain, ada tanah sedia ada yang lebih sesuai pun tak apa. Kalau ada tanah yang lebih sesuai, sila tunjukkan di mana tanah itu. Tanah yang baru di mana dan tunjukkan bahawa dia lebih sesuai. Kita semua nak kebenaran untuk sekolah itu diberikan dan tanah sudah ada. Harap kementerian pun boleh memberi peruntukan, sekiranya bukan semua, sekurang-kurangnya separuh dan yang lain boleh dikutip dari masyarakat Cina ataupun orang Melayu ataupun orang India dan sesiapa yang ingin memberi dana itu.

Saya pun ingin memberitahu kepada Timbalan Menteri bahawa SRJK(C) Yang Cheng, kerajaan negeri pun telah memberi sebidang tanah 4.5 ekar supaya ia boleh ditempatkan semula. Itu pun saya rasa Yang Berhormat pun tahu dan saya harap kementerian boleh memberi dana untuk membina sekolah itu kerana tempat di mana sekolah itu diletakkan adalah merupakan satu kampung yang bukan besar. Orang-orang di sana kalau mereka nak mengeluarkan RM3 juta ataupun RM2 juta untuk membina sekolah itu, itu akan merupakan satu beban yang sangat besar. Saya juga ingin merayu sekali lagi untuk SRJK(C) Pai Chai di Batu Ferringhi. Mereka sudah siap satu blok darjah yang baru tetapi mereka perlukan satu blok lagi.

Mereka masih memerlukan dana. Saya harap kerajaan boleh memberikan ataupun memperuntukkan dana yang mereka perlukan. Saya pun ingin memberitahu bahawa di Alma, di kawasan Alma, Machang Bubok di Bukit Mertajam, kita memerlukan satu sekolah SRJK(C) lagi. SRJK(C) yang baru di kawasan itu kerana di Sekolah Sin Ya yang merupakan satu-satunya SRJK(C) di situ pun telah mencecah 2,000 orang murid. Ia merupakan sekolah yang kedua paling besar di Penang. Jadi, saya harap kerajaan boleh membenarkan sebuah sekolah SRJK(C) baru di kawasan di situ. Mengenai PPSMI, saya bersetuju bahawa murid-murid menggunakan *mother tongue*, bahasa ibunda mereka untuk belajar Matematik dan Sains. Kita mesti ingat bahawa ada segelintir pelajarannya, bahasa ibunda mereka adalah bahasa Inggeris walaupun mereka orang Cina ataupun Melayu ataupun India tetapi bahasa pertama mereka adalah bahasa Inggeris.

Saya rasa kita sebuah negara yang demokrasi. Kita mesti menjaga kepentingan walaupun minoriti, segelintir orang sahaja kepentingan mereka. Jadi, saya harap mereka dapat diberi peluang untuk memilih bahasa penghantaran matematik dan sains tetapi untuk *Form 4* dan *Form 5*, saya rasa dia mesti mengikut bahasa Inggeris ataupun dwibahasa. Ini saya nak *declare* saya punya kepentingan diri kerana anak saya akan pergi ke tingkatan empat pada tahun depan. Beliau tentu lebih selesa belajar dalam bahasa Inggeris kerana selama ini tiga tahun di *Form 1 till Form 3* beliau belajar dalam bahasa Inggeris untuk *maths and science*.

Mengenai sukan juga. Saya ingin juga tanya kerana kita adakan satu sekolah, satu sukan tetapi ada lebih kurang 30 peratus sekolah tak ada padang. Jadi, untuk sekolah seperti ini, apakah rancangan kementerian. Sama ada kementerian akan cuba memberi tanah menjadi padang untuk sekolah ini ataupun mencadangkan supaya sekolah ini mengadakan sukan yang tidak perlu padang. Saya ingin juga sarankan di sini bahawa sekiranya adalah sekolah baru, kita mesti pastikan dia ada padang. Umpamanya SRJK Beng Teik yang dipindah atau ditempatkan semula dari Pulau Pinang ke Bukit Mertajam.

■2140

Ini merupakan satu sekolah baru tapi tanah begitu kecil sampai dia tak ada padang. Kalau boleh saya minta kepada Yang Berhormat Menteri supaya menolong memberi bantuan memberi tanah di tepi sekolah itu untuk menjadi padang. Ini kerana walaupun kerajaan negeri ingin menolong tetapi tuan tanah tidak mahu bekerjasama. Tuan tanah itu adalah kawan baik Yang Berhormat Timbalan Menteri. Dia dari orang kuat MCA. Jadi, saya mintalah supaya kita sama-sama bantu ketepikan politik ini supaya kita carikan-ini sekolah baru supaya ia ada padang untuk sekolah ini. Untuk Butiran...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ada satu minit lagi Yang Berhormat.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Ya, Butiran 020200 - Pembangunan Kurikulum. Mahu buku teks. Saya meminta supaya kita kaji bagaimana kita boleh masukkan usul gender ke dalam kokurikulum supaya pelajar-pelajar yang akan datang apabila menjadi dewasa, mereka ada persepsi gender dan mereka akan lebih hormati gender yang berlainan.

Butiran 071000 - Emolumen Kakitangan Kontrak. Saya di sini tujukan kepada guru-guru kontrak kerana kadangkala sampai satu masa kita akan dengar bahawa sekolah tidak dapat menggaji guru-guru sambilan kerana dana sudah habis atau *temporary teacher*. Saya harap ini tidak akan berlaku lagi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Baik Yang Berhormat, masa Yang Berhormat.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Satu lagi Pendidikan Khas. Saya rasa kita tidak menyediakan kemudahan yang secukupnya untuk Pendidikan Khas bagi murid-murid atau pelajar-pelajar yang memerlukan perhatian yang khas ataupun OKU. Jadi, saya minta umpamanya di SRJK(C) dan SRJK(T), ada beberapa sekolah yang mempunyai kemudahan untuk pelajar-pelajar OKU ini. Saya rasa kita perlu memperbanyakkan. *Lastly*, saya diberitahu bahawa ada sekolah-sekolah diminta supaya *subscribe* kepada *SchoolNet*. *SchoolNet* ini yang dibekalkan oleh TM Net dan sebulan bayarannya ialah RM588. Jadi, hendak tanya di sini sama ada ini *compulsory*kah, mesti *subscribe*kah ataupun bukan arahan dari kementerian. Ini kerana bayaran ini merupakan satu beban...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, sudahlah terlalu panjang Yang Berhormat.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: ...Yang berat untuk SRJK(C). Banyak sekolah tidak cukup wang dan peruntukan daripada kementerian pun tidak cukup untuk bayar elektrik dan air. Sekarang kalau hendak bayar *SchoolNet* ini saya rasa lebih baik kalau boleh kementerian membayar *subscription* ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ya, Yang Berhormat Langkawi.

9.44 mlm.

Dato' Paduka Abu Bakar bin Taib [Langkawi]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Satu perkara ya. Butiran 020200. Ada dua buah sekolah di Langkawi yang dibina atas bukit. Tuan Pengerusi, di sekolah tersebut ialah Sekolah Menengah Kebangsaan Kelibang dan Sekolah Kebangsaan Gemulok. Apabila naik ke sekolah di sebelah kanannya ialah sekolah menengah dan sebelah kirinya sekolah kebangsaan. Curam di jalan yang naik itu begitu curam sekali dan mengikut lereng-lereng bukit. Jadi, jalan tersebut tidak ada pejalan kaki, hanya jalan motokar dan jalan motosikal. Jadi, apa yang saya persoalkan ialah tidak ada bumbung untuk pejalan kaki kerana apabila hujan lebat contohnya, tentulah akan basah dari sekolah. Semasa panas terik, mereka bermandi peluh untuk naik ke atas dan turun ke bawah.

Persoalannya ialah jaraknya daripada bawah sampai ke atas ialah lebih kurang 300 meter. Jadi, saya minta kalau boleh disediakan bumbung untuk memudahkan pelajar sekolah naik berjalan kaki. Saya telah tulis surat kepada Yang Berhormat Menteri untuk menguruskan lebih kurang RM300,000 ke RM400,000 yang diperlukan ialah kementerian dapat menguruskan secepat mungkin. Ini kerana ia sudah lima tahun lebih tetapi sampai sekarang masih belum ada tindakan lagi. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Kubang Kerian.

9.46 mlm.

Tuan Salahuddin Haji Ayub [Kubang Kerian]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya mungkin bermula dengan Butiran 02000 - Dasar Dan Pembangunan Pendidikan, Butiran 020200 – Pembangunan Kokurikulum dan mungkin menyangkut kepada terus kepada Butiran 020500.

Pertama, yang ingin saya mendapatkan penjelasan kepada pihak kementerian ialah tentang pembangunan kokurikulum kita. Tentang buku teks yang kita gunakan di sekolah rendah atau pun di sekolah menengah. Adakah telah mencapai standard pendidikan yang seharusnya kita berikan perhatian yang serius?

Ini kerana saya yakin dan percaya bahawa dasar pelajaran kita yang hanya berdasarkan kepada Laporan Penyata Rahman Talib dan Laporan Penyata Razak itu seharusnya ada inovasi. Cabaran yang semakin besar dan kita harus berdepan dengan cabaran-cabaran yang lebih kompetitif pada masa yang akan datang.

Dahulu kita bangga dengan Nokia. Nokia hari ini terkebelakang bila dia tidak percaya dahulu tentang *Android Google* yang harus diperhatikan. Apabila Apple dan Samsung yang dahulu orang tidak beli pun *handphone* Samsung ini. Mahu beli Samsung dahulu orang kata ini mesin basuh. Akan tetapi hari ini Samsung dan Apple telah memintas Nokia dan Nokia telah ketinggalan. Itu contoh, apabila sesuatu itu yang telah ada jenama pun boleh ketinggalan. Apatah lagi sistem pendidikan kita yang harus kita lihat. Jadi, saya ingin penjelasan adakah kokurikulum kita ini ada satu masa dan ketika kementerian berfikir dengan serius tentang ada inovasi nilai tambah yang seharusnya kita perhatikan?

Saya beri contoh, supaya tidak berulang lagi apabila kita mengemukakan pembaharuan tentang teks-teks sastera dalam negara kita. Saya beri suatu peringatan, jangan lagi ulangi sebagaimana kita memilih novel *Interlok* dahulu. Walaupun telah tutup cerita ini tetapi itu satu yang kita harus perhatikan bahawa ada ribuan lagi hasil karya sastera yang lebih relevan dan sesuai supaya ia tidak menjadi suatu polemik dalam sistem pendidikan dalam negara kita. Kemudian dalam Butiran 040000. Saya berdiri pada hari ini untuk mendapat penjelasan daripada pihak kementerian tentang isu pembekuan penempatan graduan Ijazah Sarjana Muda Pendidikan yang khususnya melibatkan UPSR, ya. Saya rasa tidak harus terlalu awal untuk Yang Amat Berhormat Menteri Pendidikan untuk memberikan suatu ulasan atau pun kenyataan yang mereka harus cari kerja lain.

■2150

Itu saya rasa tidak bijak dalam kita menghadapi apa jua masalah. Sebab mereka yang memilih anak bangsa kita yang memilih untuk pergi ke UPSI sudah barang pasti ingin menjadikan diri mereka sebagai pendidik dan harus tidak ada masalah seperti ini. Kalau ada masalah ianya harus diberikan penyelesaian dan tidak diberikan suatu kenyataan seperti itu. Okey, cari kerja lain. Itu bukan penyelesaian.

Jadi saya harap ada satu *time frame* untuk graduan ini kerana mereka daripada UPSI ini menghadapi masalah yang sepatutnya mereka telah ditempatkan di sekolah-sekolah dalam negara kita. Seluruh IPTA kita, khususnya UPSI memiliki lebih kurang 6,000 orang graduan yang seharusnya mereka telah mengisi borang EGST akan tetapi saya ingin penjelasan daripada pihak Yang Berhormat. Apakah jaminan kementerian terhadap mereka dan seharusnya ada suatu jalan keluar untuk menyelesaikan masalah ataupun masa depan mereka.

Kemudian yang satu lagi saya rasa harus saya berikan perhatian adalah tentang Butiran 060000 tentang..., saya pergi dulu kepada Butiran 070200 tentang Memartabatkan Bahasa Malaysia dan Memperkukuhkan Bahasa Inggeris (MBMMBI) yang juga menyentuh tentang dasar PPSMI yang telah pun ditarik balik. Akan tetapi harus ada suatu jaminan yang betul-betul yang dapat kita pegang, jangan *flipflop* lagi. Kalau hendak tarik, tarik.

Untuk memperkukuhkan rakyat negara kita dalam bidang ataupun dalam bahasa Inggeris ada cara yang lebih profesional yang kita boleh kita buat. Kita pun dulu melalui proses pembelajaran, bagaimana guru-guru bahasa Inggeris yang berkaliber yang benar-benar dapat mendidik kita. Ada cara untuk memberikan kita suatu latihan yang cukup untuk kita menguasai bahasa Inggeris. Tidak ada kajian dalam dunia ini sama ada mereka yang ingin belajar menguasai bahasa Perancis, bahasa Jerman ataupun bahasa-bahasa yang lain menggunakan kaedah sains dan matematik. Itu tidak ada dalam kajian. Akan tetapi kita sudah cuba di Malaysia akan tetapi gagal dan tarik balik. Jadi jangan ulangi kesilapan itu. Jadi kalau kita harus menumpukan kepada bagaimana hendak memperkasakan bahasa-bahasa lain dalam sistem pembelajaran dalam negara kita, ada cara dia. Bagaimana harus kita memperkukuhkan bahasa itu sendiri dalam sistem pendidikan dalam negara kita. Bukan kita mengubah suatu dasar yang telah gagal seperti mana PPSMI.

Butiran 060000 tentang Dewan Bahasa dan Pustaka. Saya hendak dapat penjelasan pihak menteri dengan segala penghormatan saya kepada Ketua Pengarah yang telah berumur 67 tahun. Tidak boleh tukarkah? Dewan Bahasa mesti berlari pantas untuk mengejar perkembangan zaman. Kalau tidak nanti Dewan Bahasa jadi Muzium Negara atau Muzium Bahasa. Dewan Bahasa harus berlari pantas.

Kita perlu ada Ketua Pengarah yang baru dan saya menghormati jasa dan kebaktian yang beliau telah berikan kepada Dewan Bahasa. Akan tetapi umur sudah 67 tahun. Tidak boleh tukarkah yang lebih berinovatif. Jadi saya rasa ini satu perkara yang harus diperhatikan di mana Dewan Bahasa harus melihat apakah program-program jangka panjang yang lebih penting untuk difikirkan. Bukan terikat dengan kemelut kenaikan pangkat dan seperti ini. Jadi harus ada suatu keberanian. Bukan makna tidak hormat. Bukan makna kita tidak menghargai, akan tetapi harus ada suatu keberanian.

Kemudian tentang DAWAMA yang hampir 300 kakitangan yang terpaksa berhenti kerja dan kontrak yang ditamatkan tidak mengikut prosedur. Ada kesalahan, saya pun membaca dengan teliti tentang laporan DAWAMA ini. Ada beberapa item ataupun perkara-perkara yang mereka telah mungkin melanggar kontrak. Akan tetapi seharusnya Dewan Bahasa balik semula kepada EPU sebab penubuhannya dulu dicadangkan di *approve* oleh EPU dan dibawa kepada Kabinet. Jadi hendak *terminate* kontrak mesti ikut cara dan prosedur. Bukan tamat begitu sahaja. Jadi kalau ada kesalahan harus ada prosedur, ada tata tertibnya, ada amarannya, ada prosedurnya...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ya. Satu minit Yang Berhormat.

Tuan Salahuddin Ayub [Kubang Kerian]: Akan tetapi apabila terus ditamatkan kontrak begitu jadi DAWAMA menghadapi masalah dan akhirnya ada beratus orang yang menghadapi masalah kehilangan pekerjaan. Jadi saya harap dalam perkara-perkara yang saya bangkitkan mendapat penjelasan daripada pihak kementerian. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ya, Yang Berhormat Tenom.

9.55 mlm.

Datuk Raime Unggi [Tenom]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya juga ingin turut membahas dalam Butiran 070500 - Penyelenggaraan Bangunan dan Butiran 070600 - Tanah dan Pembaikan Tanah berkenaan dengan beberapa sekolah di kawasan saya Tuan Pengerusi yang sering dilanda banjir.

Beberapa sekolah iaitu Sekolah Inubai, Gumisi, Kalang Kanar, Kemabong yang mana sering dilanda banjir dan saya melihat bahawa sekolah ini setiap kali dilanda banjir, keadaan bangunan semakin teruk dan kadang-kadang buku-buku teks, peralatan di kelas-kelas pun direndam air dan menyebabkan keadaan bertambah buruk. Jadi saya minta pihak kementerian supaya memberi, menjelaskan apakah tindakan selanjutnya ke atas sekolah-sekolah ini. Sama ada sekolah ini dipindahkan ataupun macam mana. Memang sekolah ini perlu diberi perhatian kerana saya melihat hari ini sekolah-sekolah ini seperti sekolah di Inubai, saya rasa sekolah ini pun sebuah sekolah yang besar. Jadi saya rasa dia perlu juga untuk tapak bagi sekolah-sekolah yang sering dilanda banjir ini.

Begitu juga dengan Tuan Pengerusi, berkenaan dengan perkara Butiran 070900 - Penyelenggaraan Solar Hibrid yang mana saya telah difahamkan melalui Kementerian KKLW telah melaksanakan sembilan projek solar hibrid yang mana bernilai RM102.5 juta, yang mana boleh menyalurkan bekalan elektrik kepada 1,863 keluarga di Kampung Apung dan juga di seluruh luar bandar sejak tahun 2004. Cuma saya hendak tahu Tuan Pengerusi, berapa banyakkah penggunaan solar hibrid yang di sekolah-sekolah di kawasan saya.

Malah hari ini kita melihat pelaksanaan hasrat kementerian untuk membekalkan tenaga kepada sekolah-sekolah ini juga ada terdapat beberapa kekangan Tuan Pengerusi. Ini yang mana saya ingin mendapat penjelasan daripada pihak kementerian berkenaan dengan soal penyelenggaraan dan kadang-kadang penyelenggaraan ini mengambil masa yang begitu lama. Apatah lagi keadaan ataupun kedudukan sekolah-sekolah ini jauh terletak di pedalaman dan terpaksa melalui jalan-jalan yang tidak baik, apatah lagi apabila pada musim hujan.

Saya melihat hari ini apabila kerajaan ataupun pihak kementerian membelanjakan projek solar hibrid ini dengan jumlah yang besar bagi sekolah-sekolah, saya harap ini dapat memberi bekalan elektrik selama 24 jam. Ini supaya budak-budak ataupun murid-murid, sekolah-sekolah yang punya anak-anak di luar bandar mereka dapat bekalan ataupun dapat membuat kelas tambahan pada waktu malam.

Sepatutnya juga solar hibrid ini juga seperti mana saya nyatakan tadi 24 jam berbanding dengan sistem solar *photovoltaic* yang hanya membekalkan tenaga hanya empat atau hingga enam jam sehari. Jadi saya minta penjelasan daripada pihak kementerian dan melihat perkara ini serius dan begitu juga dengan kaedah yang digunakan berkenaan dengan solar yang digunakan iaitu sistem yang menggunakan bateri plumbum sebenarnya. Kita lihat hari ini plumbum juga menjadi salah satu ancaman pada kita pada masa akan datang. Jadi ini pun harus dilihat.

Saya juga ingin menyentuh sedikit berkenaan dengan Butiran 00201 - Menengah Akademik Tuan Pengerusi. Berkenaan dengan pembelajaran di Tingkatan 6. Saya melihat bahawa hari ini di kawasan saya bagi kelas-kelas di Tingkatan 6 ini perlu dipertambahkan. Ini kerana saya melihat di kawasan saya ramai terdapat lepasan SPM yang tidak ditawarkan ke matrikulasi mahupun ke mana-mana universiti ataupun kolej sama ada di peringkat diploma ataupun ijazah. Jadi alternatif terbaik buat pelajar-pelajar lepasan SPM ini ialah meneruskan pengajian mereka di Tingkatan 6.

■2200

Malah pula ialah kelas-kelas sedia ada agak terhad kelasnya dan saya mengharapkan supaya pihak kementerian mengenal pasti dan menambah lagi bilangan kelas Tingkatan 6 supaya memberi ruang kepada pelajar-pelajar SPM ini untuk meneruskan lagi pengajian. Ini kerana di peringkat STPM ia adalah suatu cara yang terbaik untuk mereka mendapatkan tempat secara terus di universiti pilihan masing-masing.

Tuan Pengerusi, yang satu lagi iaitu perkara Butiran 04600 berkenaan dengan dasar pemberian *notebook* 1Malaysia secara percuma kepada pelajar sekolah yang mana telah diberi ternyata Tuan Pengerusi diselubungi dengan masalah dan kepincangan. Walaupun niat dan tujuannya baik iaitu untuk meningkatkan taraf penguasaan teknologi maklumat kepada pelajar sekolah namun segelintir pelajar menyalahgunakan *note book* berkenaan.

Apa gunanya *notebook* itu jika tiada akses internet di rumah. Contohnya di kawasan saya malah *notebook* itu juga tidak digunakan dalam proses pengajaran dan juga pembelajaran P&P di sekolah-sekolah. Pemberian *notebook* berkenaan juga tidak menyeluruh kepada semua pelajar dan ada satu lagi kepincangan kerana banyak kes pemberian *notebook* kepada pelajar yang tidak layak mendapat bantuan terbabit.

Berdasarkan aduan ini, saya ada pelajar yang menjual *notebook* dengan harga yang jauh lebih rendah kepada orang lain. Perkara ini amat merugikan wang rakyat. Ramai juga pelajar tidak memanfaatkan *notebook* dengan sebaiknya tetapi menggunakan untuk bermain permainan video, memuat turun video tidak elok dan sebagainya. Jadi, saya mencadangkan agar dasar pemberian *notebook* 1Malaysia ini disemak semula atau pun dihentikan terus. Kementerian Pelajaran seharusnya menaiktarafkan makmal komputer di sekolah dan semua pelajar boleh menggunakan kemudahan itu dalam proses P&P berasaskan kepada ICT juga boleh dilakukan di situ Tuan Pengerusi.

Untuk jangka masa panjang pula, kerajaan juga harus mengikuti program *one laptop per child* yang dijalankan di negara Barat Tuan Pengerusi di mana *notebook* diberi hanya digunakan untuk tujuan pembelajaran sahaja. Walaupun taraf makmal komputer sudah diperbaiki, saya ingin tahu setakat manakah pelaksanaan kawasan di kawasan saya. Saya difahamkan...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang Berhormat Tenom.

Datuk Raime Unggi [Tenom]: Ya.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Pengerusi, tahniah kepada Ahli-ahli Parlimen luar bandar seperti Yang Berhormat Tenom dan Kementerian Pelajaran harus memberi perhatian yang berat, bersungguh-sungguh dan penuh dengan keadilan. Pelajar-pelajar luar bandar jangan dipinggirkan, pendemokrasian pendidikan harus diusahakan dengan sebenar-benar, tepat.

Pelajar-pelajar di luar bandar Yang Berhormat Tenom sama dengan pelajar-pelajar di dalam bandar. Guru-guru yang mengajar mereka akan bertanya mereka. Tingkatan 1, 2, 3, 4 dan 5, kamu esok apabila sudah dewasa hendak jadi apa? Berebut-rebut murid-murid ini akan menjawab saya hendak jadi doktor hendak jadi *engineer*, hendak jadi peguam. Harapan mereka, cita-cita mereka yang disokong oleh hasrat ibu bapa.

Akan tetapi kalau mereka di Tingkatan 5 tidak diberikan peluang untuk melanjutkan pelajaran yang lebih tinggi, cita-cita ini akan berkecai. Ini yang harus diberikan perhatian oleh Jabatan Pendidikan, Kementerian Pendidikan. Jangan sekali-kali mengabaikan, menganaktirikan pelajar-pelajar di luar-luar kampung, di luar-luar bandar, di hulu-hulu. Mereka juga rakyat Malaysia yang harus diberikan segala peluang yang saksama. Apa pendapat Yang Berhormat Tenom?

Datuk Raime Unggi [Tenom]: Setuju 100 peratus Yang Berhormat Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Jadikan ucapan.

Datuk Raime Unggi [Tenom]: Jadikan sebahagian ucapan dalam perbahasan saya. Setuju 100 peratus. Bukan macam tadi Yang Berhormat Ipoh Barat, kita hendak tolong orang kampung, bagi RM100, dia sudah mengamuk tadi. Inilah keprihatinan kerajaan kita Yang Berhormat Sri Gading.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Masa ada 10 minit Yang Berhormat.

Datuk Raime Unggi [Tenom]: Tuan Pengerusi. Ya. Akhirnya, satu lagi. Saya ingin mengucapkan terima kasih kepada pihak Kementerian Pelajaran yang telah menubuhkan, telah meminda sebuah sekolah yang baru yang diberi nama SMK Cinta Mata. Setelah siap dan saya menanti dan saya telah membuat beberapa lawatan ke sekolah tersebut. Agak malang kerana sekolah ini telah dibina sekian lama tetapi pengisiannya masih lagi belum diisi. Jadi, saya meminta kepada pihak Yang Berhormat Timbalan Menteri apakah sebab Sekolah Cinta Mata ini belum diisi walaupun sudah siap sekian lama. Namanya Sekolah Cinta Mata. Kalau Yang Berhormat Kuala Krau hendak pergi, mari. Selepas Sekolah Cinta Mata kita boleh pergi Kampung Angan-Angan. Selepas Angan-Angan baru kita boleh jumpa.

Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya harap perkara ini dapat diberikan perhatian yang serius, pengisian ini sebab melalui makluman yang diberitahu kepada saya dalam Mesyuarat Pembangunan Daerah beberapa masalah yang dihadapi oleh pihak sekolah ini. Pertama air, elektrik dan jalan raya. Saya memikirkan bahawa apabila kerajaan kementerian merancang untuk membina sekolah, keperluan asas ini sudah tentu menjadi keutamaan. Akan tetapi agak malang perkara seperti elektrik, air, jalan raya ini tidak dapat diselesaikan dan terpaksa mendapatkan peruntukan tambahan lagi. Jadi, saya harap pihak kementerian dan Yang Berhormat Timbalan Menteri supaya pada tahun akan datang SMK Cinta Mata ini akan dapat diisi dengan pelajar-pelajar dan terima kasih banyak-banyak. Guru memang sudah sedia ada, saya juga telah bertemu dengan PPD dan pengetua yang telah dipilih untuk menjadi atau pun untuk mengajar di sekolah tersebut. Jadi, terima kasih Tuan Pengerusi.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Telok Intan.

10.06 mlm.

Tuan M. Manogaran [Telok Intan]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Maksud Bekalan 41, saya ingin sentuh beberapa butiran. Akan tetapi sebelum itu saya pun rasa dan fikir sama seperti dengan Yang Berhormat Ipoh Barat. Bukan kita bantah pemberian wang kepada murid-murid tetapi saya hendak tahu prosedurnya dengan izin, *untried putting the horse before the cart*. Saya rasa ini adalah satu permintaan penjelasan yang wajar dan harap Yang Berhormat Menteri memberi penjelasan.

Seterusnya mengenai Butiran 070200 - Memartabatkan Bahasa Malaysia dan Memperkukuhkan Bahasa Inggeris. Adakah dengan ini, ini bermakna kementerian akan membawa balik pendidikan bahasa Inggeris yang akan merangkumi kesusasteraan Inggeris, *English Literature* dengan izin, *because* saya rasa dengan kesusasteraan bahasa Inggeris dan juga pembacaan dalam bahasa Inggeris akan memperkukuhkan bahasa Inggeris di kalangan murid-murid di sekolah kita.

Ini kerana ada pengalaman yang menunjukkan bahawa bahasa Inggeris boleh diperkukuhkan dengan meningkatkan pembacaan bahasa Inggeris di sekolah, meningkatkan masa yang diberi untuk bahasa Inggeris. Pada masa yang sama memartabatkan bahasa Malaysia, saya rasa Dewan Bahasa dan Pustaka bersama dengan kementerian boleh memainkan peranan dengan lebih penting.

Seterusnya 070500 - Penyelenggaraan Bangunan berserta dengan perolehan dan pengurusan aset. saya ingin tahu berapakah sekolah-sekolah Tamil yang akan dibina pada masa yang akan datang pada tahun depan berbanding dengan berapa sekolah yang telah dibina sejak tahun 1990?

Mengenai 030500 - Asrama dan Sekolah Berasrama Penuh, 031000. Saya harap dan mengambil kesempatan ini untuk memohon dan juga meminta kementerian agar memberi peluang kepada murid-murid bukan Melayu untuk meningkatkan pengambilan murid-murid bukan Melayu ke asrama penuh supaya mereka boleh bersama-sama dengan murid-murid Melayu lebih memperkukuhkan perhubungan perkauman di negara kita.

■2210

Seterusnya saya ingin juga menyentuh dengan 020500 - Buku Teks. Saya harap lebih buku teks dalam bahasa Inggeris akan diperkenalkan di sekolah-sekolah. Saya juga ingin tahu mengenai buku teks *Interlok*, adakah ia akan diteruskan dan apakah cara yang digunakan oleh kementerian untuk mencetak buku-buku teks baru ini? Adakah pembetulan dibuat seperti dahulu atau buku-buku teks baru dicetak dan berapakah kos yang akan dibiayai oleh kementerian? Dengan itu saya memohon penjelasan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ya, Yang Berhormat Hulu Selangor.

10.11 mlm.

Tuan P. Kamalanathan a/l P.Panchanathan [Hulu Selangor]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya terus kepada Butiran 031000 - Sekolah Berasrama Penuh dan Sekolah Kecemerlangan. Tuan Pengerusi di Hulu Selangor kita ada sekolah berasrama penuh dan saya mengucapkan ribuan terima kasih kerana berdasarkan butiran ini sebanyak RM299 juta diagihkan untuk sekolah-sekolah berasrama penuh. Sekolah Menengah Sains Hulu Selangor merupakan antara sekolah-sekolah yang bukan sahaja berjaya mendapat keputusan cemerlang dalam peperiksaan PMR dan SPM. Mereka juga telah berjaya mencatat kejayaan dalam pelbagai aspek yang dapat kita banggakan khasnya di Hulu Selangor.

Masalahnya sehingga kini mereka tidak dapat ke status seterusnya, lonjakan yang seterusnya iaitu sekolah kecemerlangan sekolah berprestasi tinggi dan sekolah kluster dan kebitaraan. Apakah perancangan dan status sekolah tersebut? Apa yang harus dilakukan untuk sekolah tersebut untuk dinaik tarafkan kepada status seperti yang mereka telah rancang? Ini kerana merupakan perancangan mereka dalam masa-masa hadapan. Mereka telah mencuba keputusan cemerlang, kejayaan akademik baik, prestasi sekolah baik, apa lagi yang perlu dibuat untuk memastikan sekolah tersebut layak untuk status yang seterusnya.

Seterusnya Butiran 030300. Saya mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan ribuan terima kasih kepada Kerajaan Persekutuan yang telah pun memperuntukkan sebanyak RM1 bilion kepada projek-projek pembaikan dan penyelenggaraan untuk sekolah-sekolah. Sebanyak RM100 juta diagihkan kepada SJK (Tamil), terima kasih. MIC sentiasa mengambil berat tentang sekolah-sekolah tersebut. Kita dari awal telah mengambil kira maklumat-maklumat sekolah-sekolah yang memerlukan bantuan dan akan kita panjangkan permohonan-permohonan ini kepada kementerian supaya dapat diberi pertimbangan untuk membaikkannya dan menyelenggara sekolah-sekolah tersebut. Saya ingin mencadangkan agar kementerian memberi pertimbangan dan membenarkan, memberi peluang kepada kontraktor-kontraktor berketurunan India juga untuk peluang membina sekolah-sekolah tersebut.

Bukan sahaja kita menerima cadangan daripada MIC tetapi berilah peluang kepada kontraktor-kontraktor yang mempunyai kelayakan untuk membina sekolah-sekolah tersebut. Oleh yang demikian kita nampak daripada permulaan hingga akhir MIC dan parti-parti Barisan Nasional akan terus membantu membina sekolah-sekolah ini.

Seterusnya Butiran 070900... *[Disampuk]* Tidak apalah biasalah hujan renyai-renyai kita tidak begitu peduli sangat... *[Ketawa]* Butiran 070900 - Program Khusus Penyelenggaraan Solar Hibrid. Bagaimanakah penyelenggaraan ini dirancang? Setakat ini berapa sekolah menggunakan tenaga solar hibrid? Sama ada kementerian memberi *special* insentif dengan izin kepada syarikat-syarikat yang ingin membantu sekolah-sekolah memasang solar ini. Apakah perancangan saya ingin mendapat sedikit penjelasan daripada kementerian.

Butiran seterusnya Butiran 072000 - Perjalanan dan Pengangkutan Murid. Terima kasih kerana kerajaan meningkatkan peruntukan sebanyak RM12 juta. Soalan saya bagaimanakah kementerian bercadang untuk menyalurkan bantuan ini kepada murid-murid? Apakah syarat-syarat yang dikenakan dan perlukah sekolah-sekolah ataupun murid-murid membuat permohonan untuk mendapatkan bantuan ini? Seterusnya Butiran 031100. Sejauh manakah efektifnya dasar 1Murid 1Sukan setakat ini spesifik untuk kawasan Hulu Selangor? Apakah perancangan-perancangan dan juga cadangan-cadangan yang akan dibuat oleh kementerian untuk memastikan bahawa dasar 1Murid 1Sukan ini mencapai matlamat yang tercapai? Apakah status terkini sekolah-sekolah di Hulu Selangor?

Seterusnya terus kepada Butiran projek 00202 - Sekolah Sukan. Saya ucapkan syabas kepada Sekolah Sukan Bukit Jalil kerana seperti mana yang kita sedar dan sedia maklum. Ramai atlet-atlet yang mengambil bahagian dalam Sukan SEA yang ke 26 di Indonesia ramai daripada pelajar-pelajar dan penuntut-penuntut bekas pelajar-pelajar dan penuntut-penuntut juga daripada Sekolah Sukan Bukit Jalil telah mendapat mengharumkan nama negara. Tahniah saya ucapkan. Kita terus harus membantu memperkasakan sekolah sukan seumpama ini... *[Disampuk]* Biasalah tidak perlu payung pun.

Seterusnya terakhir Pendidikan Menengah - 030400. Saya sedar kementerian telah mengambil tindakan yang sewajarnya untuk mengatasi masalah yang telah diwujudkan oleh buku *Interlok* ini. Saya harap kementerian dapat mempertimbangkan agar buku ini akan ditukar kepada satu lagi buku yang dapat diterima oleh semua rakyat Malaysia.

Akhir sekali saya mengucapkan jutaan terima kasih kepada Kerajaan Barisan Nasional kerana sudi memberi peruntukan sebanyak RM100 kepada setiap murid-murid di Malaysia. Tanpa mengira agama, latar belakang, bangsa dan juga pegangan politik walaupun yang suka beri hujan renyai-renyai dalam Parlimen ini pun ahli-ahli, penduduk-penduduk kawasan Parlimen dia pun dapat, tidak kisah. Kita tidak beri hanya kepada kawasan-kawasan Parlimen Barisan Nasional. Inilah keikhlasan Barisan Nasional untuk membantu rakyat Malaysia. Terima kasih saya ucapkan kepada kerajaan Barisan Nasional.

Saya juga sedar bahawa... *[Disampuk]* Belum lagi. Saya juga sedar bahawa 45,000 murid-murid di kawasan Parlimen Hulu Selangor akan menikmati bantuan ini. Saya sudah ucapan saya, saya sokong. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Bagan Serai.

10.18 mlm.

Tuan Mohsin Fadzil Samsuri [Bagan Serai]: *Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh.* Terima kasih kepada Tuan Pengerusi. Saya ingin mengambil bahagian dalam Kementerian Pelajaran. Apa yang saya dapati bahawa kita masing-masing daripada kaum telah menimbulkan dengan isu-isu dengan Yang Berhormat Bukit Mertajam dengan Cinanya. Yang Berhormat Ipoh Timur dengan sekolah Tamilnya maka di sini saya ingin hendak menyatakan bahawa di dalam tajuk 030300 - Pendidikan Rendah. Di mana isu sekolah kurang murid terutama sekali di sekolah-sekolah Tamil di kawasan Bagan Serai.

Terdapat 13 buah sekolah di Bagan Serai ini di mana murid-muridnya macam saya, saya bacakan sini Sekolah Jenis Kebangsaan Tamil Bagan Serai berjumlah 300 orang dengan 26 orang guru.

Manakala Sekolah Jenis Kebangsaan Tamil Ladang Kelompang, empat orang murid iaitu Tahun 2 – dua orang, Tahun 5 – dua orang, jumlahnya ialah empat orang murid dan cikgu dia tiga orang, kakitangan pejabat dua orang.

■2220

Manakala Sekolah Sungai Bogak pula didapati jumlahnya hanya sepuluh orang dengan cikgunya tujuh orang. Di manakah kalau kita perhatikan kecekapan pendidikan iaitu Jabatan Pelajaran untuk mendapatkan supaya, saya sebagai seorang guru, kalau kita perhatikan bahawa mengajar dengan empat orang, dua orang, satu orang, ini apa cerita dia? Jadi apa yang kita perhatikan tidak jimat langsung. Jadi dengan kata lain, saya rasa apa yang dibuat oleh Jabatan Pelajaran Perak tidak boleh tutupkah kelas-kelas semacam ini? Akan tetapi saya maksudkan bukan tutup Yang Berhormat.

Saya hendak begini. Sekolah-sekolah yang tadi kalau kita perhatikan sekolah ini memang dekat di antara Sekolah Ladang Gedung dengan Bagan Serai lebih kurang enam kilometer ataupun ladang di Chennise, ladang di Soon Lee tiga kilometer dengan Sekolah Bagan Serai. Apa salahnya sekolah-sekolah itu tadi dicantumkan ataupun dengan kata lain, jika sekiranya kalau sekolah-sekolah yang agak jauh sedikit itu, kita buat satu asrama. Apa kata kalau kita buat satu asrama sekolah Tamil ini, pelajar-pelajar Tamil ini kita buat satu asrama, maka kita dapati bahawa inilah *the first time* ada sekolah asrama untuk sekolah Tamil. Bukankah ini satu faedah yang lebih baik? Cikgu pun kita jimat, cikgu seronok mengajar, budak pun banyak *experience* yang ada. Ini dia dua orang, tiga orang apa hendak buat?

Jadi itu satu daripada perkara apa yang saya ingin cadangkan supaya sekolah-sekolah yang kecil tadi, murid-muridnya dicantumkan dan dijadikan satu sekolah iaitu di asrama dan tidak perlulah kita berbelanja lebih banyak dengan menguruskan pelajar-pelajar tersebut. Selain daripada itu juga, mengenai dengan 030400 mengenai dengan Pendidikan Menengah pula. Walaupun kawasan ini bukanlah kawasan saya iaitu kawasan Parit Buntar, saya dapati bahawa Sekolah Menengah Pelangi Perdana yang dicadang-cadangkan untuk di kawasan Parit Buntar sudah lama diuar-uarkan tetapi sampai sekarang ini belum ada apa-apa berita tentang sekolah tersebut. Sebenarnya kalau kita perhatikan, sekolah ini memang diperlukan untuk menampung pelajar-pelajar daripada empat atau lima buah sekolah di kawasan Parit Buntar.

Selain daripada itu juga, saya ingin menyentuh kepada tajuk iaitu 030700 iaitu Pendidikan Islam. Sebagaimana kita maklum, sekolah menengah agama merupakan satu daripada cabang pendidikan yang ada dan sekolah-sekolah ini merupakan telah pun masuk kepada bantuan kerajaan. Apa yang kita perhatikan bahawa kebanyakan sekolah ini memanglah kekurangan dengan pelbagai peralatan dan juga padang permainan. Kalau tadi Ahli Yang Berhormat Bukit Mertajam telah pun menyatakan supaya mengadakan padang permainan. Sebagai satu contoh iaitu Sekolah Menengah Agama Shamsul Maarif, Tanjung Piandang. Ini pun bukanlah di kawasan saya tetapi di kawasan Parit Buntar.

Saya telah pun melawat sekolah tersebut dan saya dapati bahawa memang serba kekurangan dengan tidak adanya makmal komputer, padang pun tidak ada. Bukan hendak kata kita di sekolah Cina ini tidak ada padang, sekolah Melayu, sekolah agama pun tidak ada padang, tidak ada itu dan ini. Oleh yang demikian, kita mestilah memperhatikan bahawa kemudahan yang kita mahukan supaya murid-murid ini pun menerima sama juga. Jangan kita tinggalkan mereka daripada arus perdana yang ada. Kalau tidak, tentulah mereka ini tidak masuk ke sekolah arus perdana.

Itu satu daripada perkara yang saya mahukan bahawa apa yang kita perhatikan sekolah ini juga Sekolah Agama Shamsul Maarif tadi, kedudukan pencapaian sekolahnya adalah di tempat yang ketiga di kawasan Kerian. Di antara banyak sekolah itu, ia adalah yang ketiga. Walaupun kita perhatikan mereka ini tidak ada komputer, tidak ada makmal. Makmal sainsnya pun kecil. Bukanlah sebagai satu makmal, tidak tahulah apa yang boleh dikatakan, sebagai stor sahaja. Jadi hanya cikgu yang tunjuk itu, memang tetapi ia boleh dapatkan dengan pencapaian yang begitu memberangsangkan. Oleh yang demikian, apa yang saya harapkan pihak sekolah ini telah pun mendapat satu kawasan iaitu sekeping tanah daripada Bahagian Wakaf Pejabat Agama Perak iaitu kawasan bendang dan mereka telah pun memohon untuk membangunkan sekolah kawasan yang baru.

Oleh yang demikian, saya harapkan supaya peruntukan untuk menambak dan juga pembangunan sekolah dipercepatkan. Di samping itu, perkara ini sudah pun mereka kemukakan ke pihak pentadbiran.

Selain daripada itu juga, satu lagi ialah Sekolah Menengah Agama Ahya' As Sharif iaitu di Semanggol. Sekolah ini pula begitu juga, begitu daifnya sekolah ini. Sekolah ini memang telah pun mendapat satu iaitu kalau kita perhatikan memang sekolah lama dan memang banyak jasa kepada negara dalam kemerdekaan semua sekali. Akan tetapi sekolah ini kalau kita dapati bahawa murid-muridnya bukanlah tempatan di tempat sahaja di kawasan Perak sahaja tetapi sehingga ke Sarawak, Brunei, Singapura pun ada menuntut di tempat demikian. Jadi oleh yang demikian, saya harapkan berilah bantuan-bantuan yang diperlukan kepada sekolah tersebut.

Selain daripada itu juga, saya ingin menyentuh mengenai dengan masalah penempatan guru yang ada. Apa yang saya dapati, penempatan guru ini amat sedih kepada kumpulan tahun lalu iaitu pelajar-pelajar daripada IPDA di Kedah di mana pelajar-pelajar ataupun pelatih-pelatih daripada jurusan bahasa Arab telah ditempatkan iaitu mereka yang seramai 19 orang. Seramai 14 orang adalah ditempatkan di Sarawak dan ditempatkan mereka-mereka ini di sekolah-sekolah biasa.

Alangkah sedihnya mereka ini belajar bahasa Arab bertungkus-lumus. Saya tahu sebab ada di antara pelajar yang ada datang berjumpa saya, dia kata dia bertungkus-lumus belajar bahasa Arab menghafal '*faala, faalu, faalat*' semua sekalilah. Tiba-tiba balik keluar daripada maktab, mengajar di sekolah biasa mengajar bahasa Malaysia, mengajar agama. Jadi Arab yang dipelajari bertungkus-lumus itu habis semua sekali. Bukankah ini sesuatu yang merugikan? Apa gunanya pendidikan iaitu kementerian mengadakan kursus-kursus yang sedemikian?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, masa Yang Berhormat.

Tuan Mohsin Fadzil Samsuri [Bagan Serai]: Inilah sebagai satu penutup yang hendak kita perkatakan. Apa yang kita perhatikan, tolonglah perhatikan biar penempatan dan saya juga bekas seorang pegawai di Bahagian Pendidikan Guru tentang penempatan. Di mana kita lihat, apakah keperluan negeri yang ada maka bagilah tempat yang berkenaan. Bukanlah yang ingin saya ingat secara rambang sahaja masuk sahaja diletak sahaja di Sabah atau Sarawak, itu dan ini. Sedangkan keperluan pelajar-pelajar tersebut iaitu eloklah diletakkan di sekolah di mana banyak sekolah di Malaysia di kawasan Malaysia Barat ini sekolah-sekolah misalnya sekolah berasrama penuh dengan menggunakan bahasa Arab itu, ini. Akan tetapi mereka ini tidakkah sia-sia sahaja? Oleh yang demikian, sekian terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ahli Yang Berhormat Bukit Katil.

10.28 mlm.

Datuk Md. Sirat Abu [Bukit Katil]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hendak merujuk kepada butiran 030000, 030300 - Pendidikan Rendah.

Sebuah sekolah yang sepatutnya dibina telah dijanjikan dalam PRU Ke-12 dahulu iaitu Sekolah Kebangsaan Taman Merdeka. Majlis pecah tanah telah pun dibuat semasa pilihan raya PRU Ke-12 tetapi sampai sekarang sekolah ini tidak dibuat lagi. Maka saya berharap pihak kementerian akan mengambil perhatian serius dalam perkara ini kerana perkara ini telah pun ditimbulkan beberapa kali dan saya yakin Yang Berhormat Timbalan Menteri pun telah melawat Melaka dan telah dimaklumkan mengenai perkara ini.

Keduanya, sebuah lagi sekolah yang sepatutnya dipercepatkan pembinaannya ialah Sekolah kebangsaan Sarang Lang iaitu di kawasan Bachang di kawasan saya. Ia juga dijanjikan di dalam PRU-12 dan pengambilan tanah telah pun selesai. Perkara ketiga ialah padang sekolah di Sekolah Kebangsaan Batu Berendam. Ianya tidak ada padang. Selalunya aktiviti pelajar-pelajar dibuat di sekolah lain. Pengambilan tanah sudah siap, cuma padang sahaja belum bina. Ini saya ringkaskan sahaja, masa sudah tidak ada.

Satu lagi ialah Sekolah Kebangsaan Ayer Molek memerlukan sebuah kantin dan perlu pengambilan tanah. Ini kerana kantin pelajar dan kantin guru kongsi sama sekali, duduk sama-sama tepi. Jadi ini amat menyedihkan kerana kemudahan-kemudahan tidak selesa bagi pelajar-pelajar dan guru-guru sekolah ini. Jadi eloklah dipermudahkan dan dipercepatkan. Sekian, terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, Yang Berhormat...

Datuk Md. Sirat Abu [Bukit Katil]: Sudah habis Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Sudah habis Yang Berhormat? Okey, saya belum tutupkan ini Yang Berhormat sebab saya ingat banyak yang berminat dengan kementerian ini. Saya jemput Yang Berhormat daripada Kuala Kedah tetapi berucaplah esok Yang Berhormat ya... *[Ketawa]* Majlis...

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Tuan Pengerusi, seperti semalam juga, Tuan Yang di-Pertua dia memberi mereka yang tunggu sampai sekarang, beri satu keutamaan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Saya sudah tulis dekat sini Yang Berhormat. Akan tetapi masalahnya ramai betul. Okey, bagi saya peluang Yang Berhormat. Berdiri Ahli-ahli Yang Berhormat. Saya akan tulis di sini semua. Saya sudah tulis Ahli-ahli Yang Berhormat Paya Besar, Lipis, Arau, Kanowit, Kuala Krau...

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Tunggu, tunggu Yang Berhormat. Satu per satu Ahli-ahli Yang Berhormat... *[Dewan riuh]* Sudah, sudah, sudah, duduk Ahli-ahli Yang Berhormat. Ya, sebelah. Tunggu, tunggu dahulu. Saya sudah sebut di sini, Ahli-ahli Yang Berhormat Sik, Bakri, Kota Melaka, Serdang. Yang Berhormat Pokok Sena tidak ada? Terima kasih Yang Berhormat, sudah masuk semua nama di sini Ahli-ahli Yang Berhormat. Akan tetapi, akhirnya budi bicara Speaker yang mengambil alih tugas esok Yang Berhormat buat keputusan.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar) mempengerusikan Mesyuarat]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Dewan hari ini ditangguhkan sehingga jam 10 pagi hari Rabu, 16 November 2011.

Dewan ditangguhkan pada pukul 10.32 malam.